

WOORD VOORAF

De sociaaleconomische code van West-Vlaanderen 2012

Voor u ligt de nieuwste editie van 'West-Vlaanderen Ontcijferd'. De publicatie klinkt u wellicht bekend in de oren maar dat de POM West-Vlaanderen vanaf 2012 deze publicatie opmaakt, is nieuw. In het verleden werd dit naslagwerk achtereenvolgens uitgegeven door de toenmalige GOM West-Vlaanderen (2001-2006) en de dienst Economie van de Provincie West-Vlaanderen (2007-2011).

In 'West-Vlaanderen Ontcijferd - editie 2012' wordt het meest recente sociaaleconomisch relevant cijfermateriaal - gedecodeerd - weergegeven in grafieken, tabellen en kaarten en voorzien van een beknopte bespreking. Daarnaast is deze publicatie ook een dynamisch instrument dat toelaat de evolutie in de West-Vlaamse sleutelindicatoren op te volgen.

Door correcte en accurate informatie aan te leveren willen wij in de digitale informatiejungle de noodzakelijke indicatoren aanreiken om op lokaal, regionaal en provinciaal vlak inzicht te verwerven in de sociaaleconomische SWOT waardoor op elk niveau gepaste beleidsbeslissingen kunnen worden genomen.

Uiteraard hebben wij als lerende organisatie ook in deze editie weer een aantal nieuwe invalshoeken voor de lezer in petto. Zo wordt de diversiteit van de West-Vlaamse bevolking naar nationaliteit en de verdeling van de beroeps- en loontrekkende bevolking naar leeftijd van dichterbij bekeken. In het thema 'huisvesting en ruimtelijke ordening' wordt dit jaar aandacht besteed aan de ruimtelijke spreiding van de tewerkstelling volgens bestemmingszones. Het hoofdstuk 'innovatie in West-Vlaanderen' werd uitgebreid, net als het item 'opleiding' waarin het secundair onderwijs opnieuw aan bod komt. In het thema 'blik op sectoren' worden de grootste West-Vlaamse sectoren gedetailleerd op kaart gezet.

Met deze nieuwe editie van 'West-Vlaanderen Ontcijferd' willen wij als transparante organisatie op basis van objectieve en wetenschappelijk verantwoorde data een klaar en helder beeld scheppen van onze provincie op sociaaleconomisch vlak. Op onze website, www.pomwvl.be, vindt u ook nog tal van andere publicaties die hiertoe bijdragen.

Wij hopen alvast dat we u met deze nieuwe editie kunnen boeien en wensen u veel leesplezier.

Marleen Titeca-Decraene
Gedeputeerde voor Economie
Voorzitter POM West-Vlaanderen

INHOUDSTAFEL

DEEL 1

Woord vooraf	1
1. Demografie	5
1. Totale bevolking	5
2. Beroepsbevolking	15
2. Huisvesting en ruimtelijke ordening	21
1. Woningen	21
2. Ruimte voor bedrijven	24
3. Welvaart	31
4. Arbeidsmarkt en opleiding	37
1. Tewerkstelling	37
A. Bezoldigde tewerkstelling	37
B. Grensarbeid	45
C. Zelfstandigen	47
2. Werkloosheid	56
A. Algemeen	56
B. Kansengroepen	62
3. Opleiding	66
A. Secundair onderwijs	66
B. Hoger onderwijs	71
5. Indicatoren van economische activiteit	81
1. Conjunctuur	81
2. Bruto toegevoegde waarde	84
3. Omzet, uitvoer en investeringen	89
A. Omzet en uitvoer	89
B. Investerings	91
4. Verloop van de ondernemingen	92
5. Innovatie	100
6. Blik op sectoren	109
0. Inleiding	109
1. Land- en tuinbouw	111
2. Zeevisserij	117
3. Metaalsector	119
4. Textielsector	122
5. Voedingssector	124
6. Bouwsector	127
7. Groothandel	130

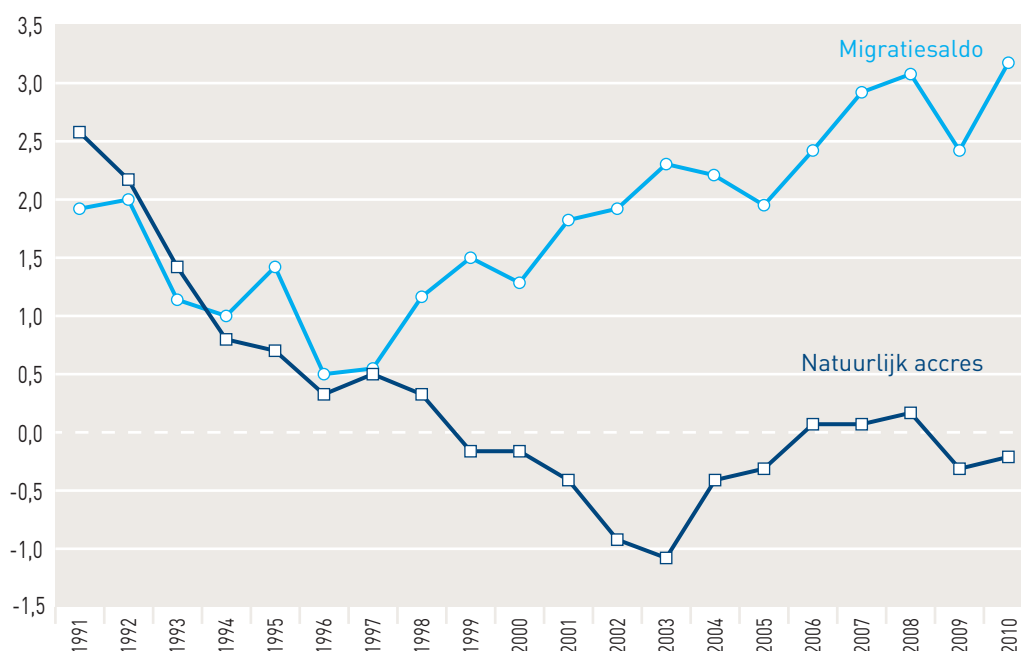
8. Kleinhandel	133
9. Horeca	137
10. Transport, logistiek en post	140
11. Zakelijke dienstverlening	143
12. Openbaar bestuur	146
13. Onderwijs	148
14. Gezondheidszorg	151
Afkortingen	155
Andere publicaties	156

DEEL 2 (apart boekdeel)

1 DEMOGRAFIE

1. TOTALE BEVOLKING

Figuur 1.1.1: Evolutie van het natuurlijk accres en het migratiesaldo per 1.000 inwoners in West-Vlaanderen, 1991-2010.

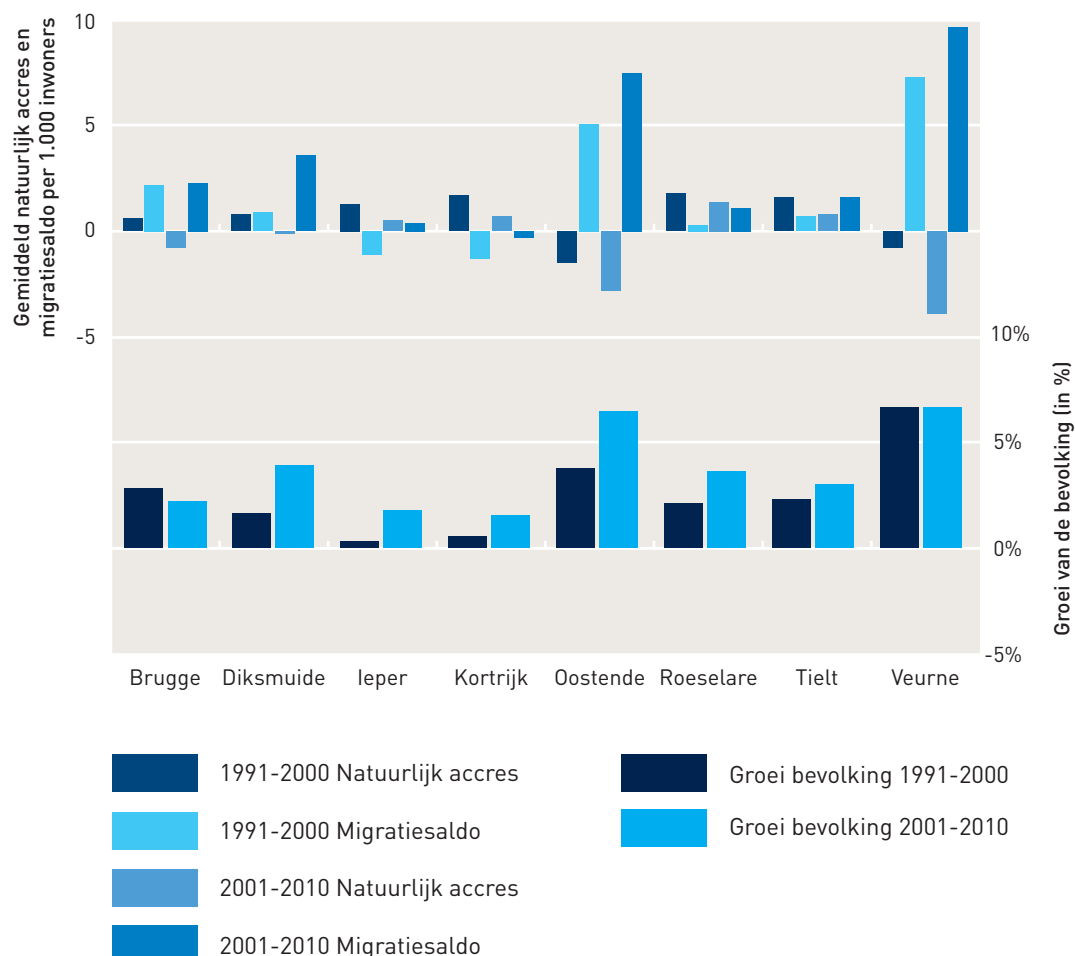

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen was het natuurlijk accres tot 1994 de belangrijkste component van de bevolkingsgroei; vanaf 1994 is het migratiesaldo belangrijker.
- Het migratiesaldo verloopt sinds 1997 bijna continu in stijgende lijn. In 2010 werd in West-Vlaanderen een nieuw hoogtepunt bereikt van +3,2‰.
- In tegenstelling tot het migratiesaldo vertoont het natuurlijk accres sinds 1992 een voornamelijk dalende trend. Vanaf 1999 oversteeg het aantal sterfgevallen zelfs het aantal geboorten en in 2003 bereikte het natuurlijk accres een dieptepunt (-1,1‰). Sindsdien schommelt het natuurlijk accres tussen -0,4‰ en +0,2‰.

Figuur 1.1.2: Evolutie van de bevolking en de bevolkingscomponenten in de arrondissementen van West-Vlaanderen, periodes 1991-2000 en 2001-2010.

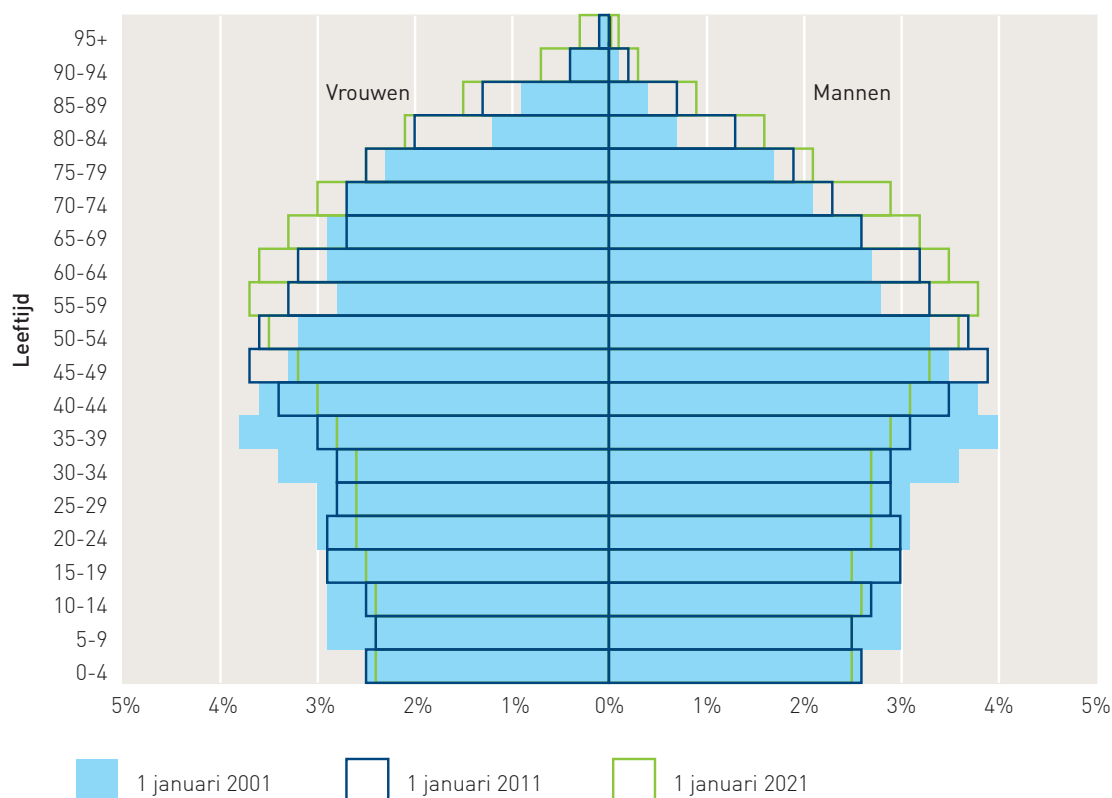
Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De afgelopen 20 jaar groeide de West-Vlaamse bevolking met 5,3%. De bevolkingsgroei in de laatste 10 jaar (3,1%) was sterker dan de groei in de periode 1991-2000 (2,1%) en kan volledig worden toegeschreven aan een positief migratiesaldo. In alle West-Vlaamse arrondissementen - met uitzondering van Brugge en Veurne (status-quo) - groeide de bevolking het sterkst in de laatste 10 jaar.
- In alle West-Vlaamse arrondissementen is het natuurlijk accres kleiner of zelfs negatief (Brugge en Diksmuide) geworden in de periode 2001-2010 in vergelijking met de periode 1991-2000. Voor het migratiesaldo geldt het omgekeerde; in alle arrondissementen werd het migratiesaldo groter of zelfs positief (Ieper) in de periode 2001-2010 in vergelijking met 10 jaar eerder. Enkel Kortrijk kende in de periode 2001-2010 nog een licht uitwijkingsoverschot.
- Veurne en Oostende kenden met respectievelijk 13,8% en 10,5% de grootste bevolkingsgroei in de afgelopen 20 jaar. Dit kan worden toegeschreven aan een opvallend groot inwijkingsoverschot in zowel de periode 1991-2000 als de periode 2001-2010 dat het - zelfs aanzienlijke - sterfteoverschot in beide arrondissementen ruimschoots compenseert.

- Ook in Roeselare (5,9%), Diksmuide (5,7%) en Tielt (5,4%) groeide de bevolking de afgelopen 20 jaar sneller dan in West-Vlaanderen. In Roeselare was een geboorteoverschot de voornaamste component voor de bevolkingsgroei; in Diksmuide speelde een inwijkingsoverschot de belangrijkste rol. In Tielt waren beide componenten nagenoeg even sterk.
- De bevolkingsgroei van de afgelopen 20 jaar bleef in Brugge (5%) net onder het West-Vlaamse groeicijfer. Het migratiesaldo, de belangrijkste component voor de bevolkingsgroei in Brugge, bleef in de periode 2001-2010 op hetzelfde niveau als in de periode 1991-2000. Het kleine geboorteoverschot uit de eerste periode werd echter omgebogen in een klein sterfteoverschot.
- In Kortrijk (2,1%) en Leper (2%) kende de bevolking de laatste 20 jaar een beperkte groei. In beide arrondissementen is een positief natuurlijk accres de belangrijkste component in de bevolkingsgroei.

Figuur 1.1.3: Bevolking naar leeftijd en geslacht in West-Vlaanderen, 1 januari 2001, 1 januari 2011 en 1 januari 2021.

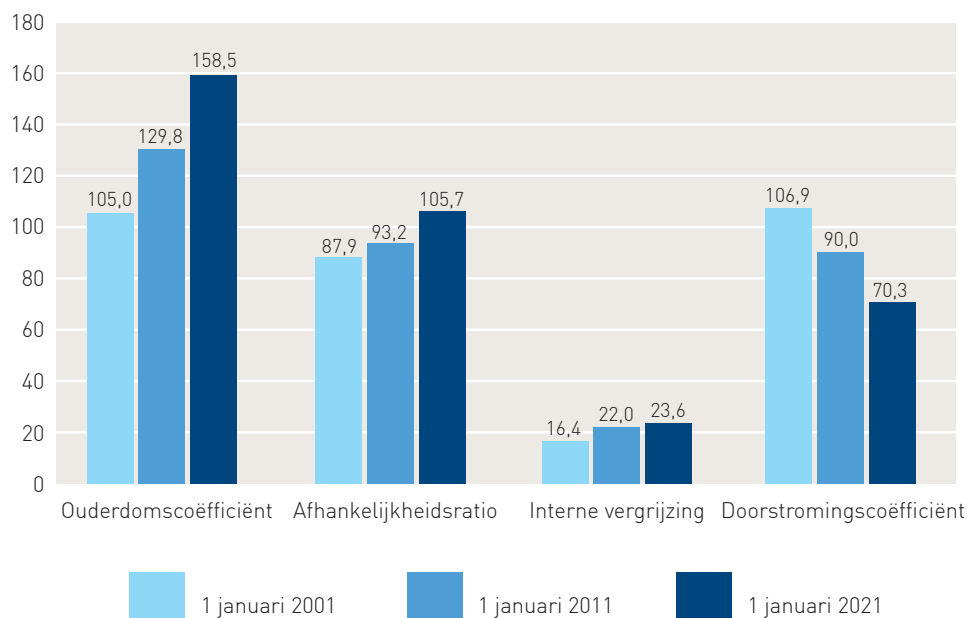

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister (1 januari 2001), Bevolkingskubussen Provincie West-Vlaanderen o.b.v. Rijksregister (1 januari 2011), Bevolkingsprognoses Provincie West-Vlaanderen i.k.v. DC NOISE (1 januari 2021), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De West-Vlaamse leeftijds piramide wordt gekenmerkt door een steeds smaller wordende basis. Zo was 22,8% van de West-Vlaamse bevolking op 1 januari 2001 jonger dan 20 jaar. Tien jaar later is het aandeel -20-jarigen gedaald tot 21% en verwacht wordt dat op 1 januari 2021 slechts 19,9% van de West-Vlaamse bevolking jonger dan 20 jaar zal zijn.
- De top van de leeftijds piramide wordt daarentegen steeds breder. Begin 2001 was 36,1% van de West-Vlaamse bevolking ouder dan 50 jaar. Begin 2011 is het aandeel 50-plussers opgelopen tot 41,1% en volgens prognoses zal 46% van de West-Vlamingen tegen 2021 ouder zijn dan 50 jaar. Ook het aandeel van de 80-plussers kende de afgelopen 10 jaar een sterke evolutie: van 3,9% begin 2001 naar 6% begin 2011. Verwacht wordt dat hun aandeel tegen 2021 verder zal oplopen tot 7,4%.
- Bij de leeftijdsgroepen tot 60 jaar zijn de mannen sterker vertegenwoordigd dan de vrouwen; vanaf 60 jaar, en zeker bij de oudste leeftijdsgroepen, zijn de vrouwen het talrijkst.

Figuur 1.1.4: Bevolkingsmaatstaven (in %) voor West-Vlaanderen, 1 januari 2001, 1 januari 2011 en 1 januari 2021.

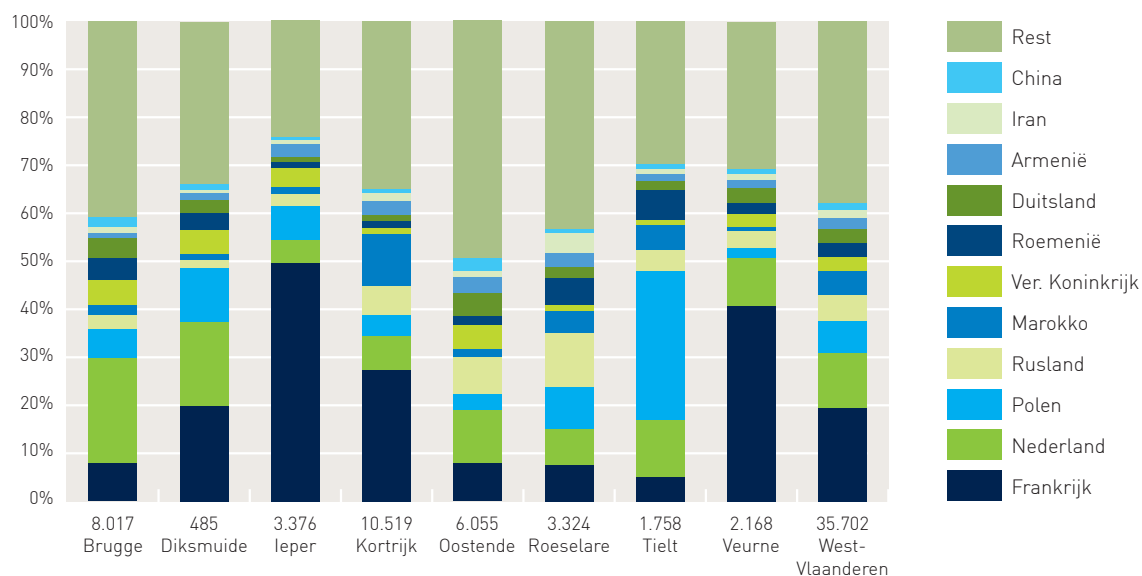

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister (1 januari 2001), Bevolkingskubussen Provincie West-Vlaanderen o.b.v. Rijksregister (1 januari 2011), Bevolkingsprognoses Provincie West-Vlaanderen i.k.v. DC NOISE (1 januari 2021), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 1 januari 2011 lag de verhouding van het aantal ouderen ten opzichte van het aantal jongeren in West-Vlaanderen op 129,8. Tien jaar geleden lag de **ouderdomscoëfficiënt** in West-Vlaanderen nog op 105 en verwacht wordt dat het onevenwicht tussen ouderen en jongeren tegen 2021 sterk zal oplopen tot 158,5. Deze evolutie zal ongetwijfeld een belangrijke impact hebben op het sociaaleconomisch beleid (wonen, werken,...).
- De **afhankelijkheidsratio** in West-Vlaanderen lag begin 2011 ruim 5%punten hoger dan in januari 2001. Volgens prognoses zal het aantal niet-actieven in West-Vlaanderen op 1 januari 2021 zelfs groter zijn dan het aantal actieven.
- Begin 2001 was 16,4% van de 60-plussers in West-Vlaanderen ouder dan 80 jaar. Tien jaar later is de **interne vergrijzing** opgelopen tot 22% en volgens prognoses zal dit cijfer verder blijven stijgen (23,6% op 1 januari 2021).
- In West-Vlaanderen was begin 2001 het aantal potentiële instromers op de arbeidsmarkt groter dan het aantal potentiële uitstromers. De **doorstromingscoëfficiënt** is op 1 januari 2011 echter gedaald tot 90, waardoor vanuit demografisch oogpunt de vervanging van de uittreeders op de arbeidsmarkt niet meer gegarandeerd is in West-Vlaanderen. Verwacht wordt dat de doorstromingscoëfficiënt nog voort zal dalen.

Figuur 1.1.5: Niet-Belgen naar voornaamste nationaliteiten, arrondissementen van West-Vlaanderen, 1 januari 2011.

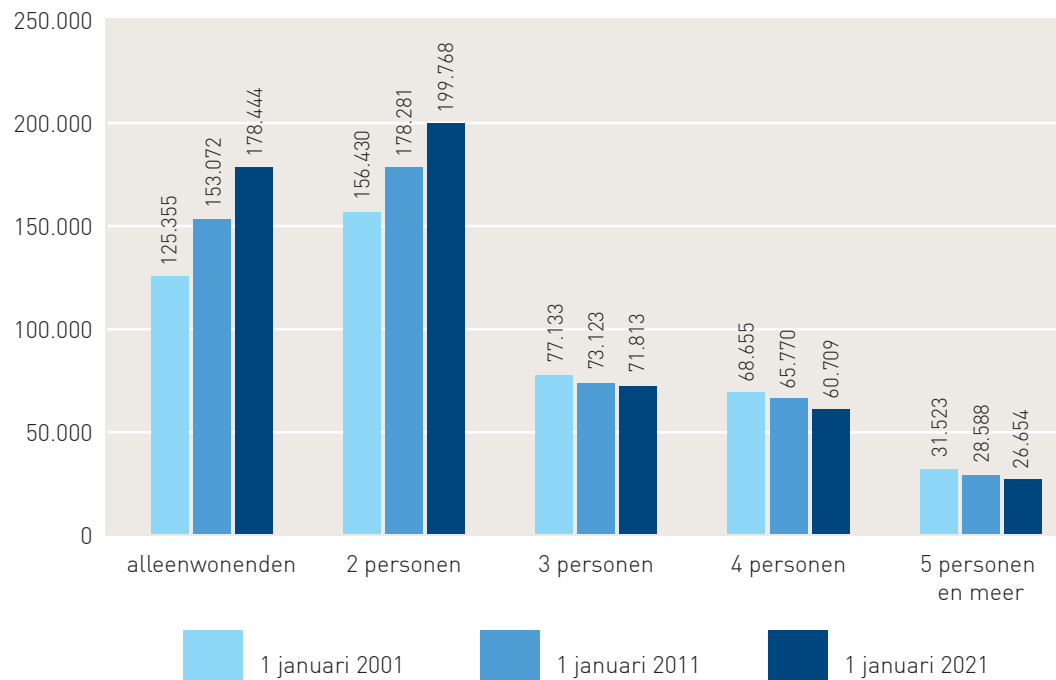

Bron: Bevolkingskubussen Provincie West-Vlaanderen o.b.v. Rijksregister, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 1 januari 2011 telde de bevolking in West-Vlaanderen 35.702 niet-Belgen (3,1% van de totale bevolking). Dit percentage ligt iets hoger dan op 1 januari 2010 (2,8%). Ter vergelijking: begin 2011 telde het Vlaamse Gewest ruim 400.000 niet-Belgen of 6,8% van de totale bevolking.
- Ruim de helft (51,9%) van de niet-Belgen in West-Vlaanderen woont in de arrondissementen Kortrijk en Brugge. In verhouding tot de totale bevolking staat Oostende op kop met 4% niet-Belgen; Kortrijk en Veurne volgen op de tweede en derde plaats met respectievelijk 3,7% en 3,6% niet-Belgen. Onderaan de rangschikking vinden we Diksmuide met 1% niet-Belgen in de totale Diksmuidse bevolking.
- Van alle niet-Belgen in West-Vlaanderen heeft 19,5% de Franse nationaliteit. Uitschieters vinden we - zoals kon worden vermoed - in de grensarrondissementen Ieper (49,6%) en Veurne (40,7%) en in mindere mate Kortrijk (27,3%).
- In West-Vlaanderen heeft 11,4% van de niet-Belgen de Nederlandse nationaliteit. In het grensarrondissement Brugge loopt het aandeel Nederlandse niet-Belgen op tot 21,9%. Diksmuide volgt op de tweede plaats met 17,5% Nederlanders onder haar niet-Belgen.
- Tielt heeft een opvallend groot aandeel niet-Belgen van Poolse nationaliteit (31,1%) in vergelijking met het West-Vlaamse gemiddelde (6,5%). In Roeselare zijn de niet-Belgen met een Russische nationaliteit (11,2%) een stuk sterker vertegenwoordigd dan gemiddeld in West-Vlaanderen (5,6%). Kortrijk telt relatief veel niet-Belgen van Marokkaanse nationaliteit (10,8%) in vergelijking met het West-Vlaamse cijfer (4,8%).

Figuur 1.1.6: Evolutie van het aantal private huishoudens naar grootte in West-Vlaanderen, 1 januari 2001, 1 januari 2011 en 1 januari 2021.

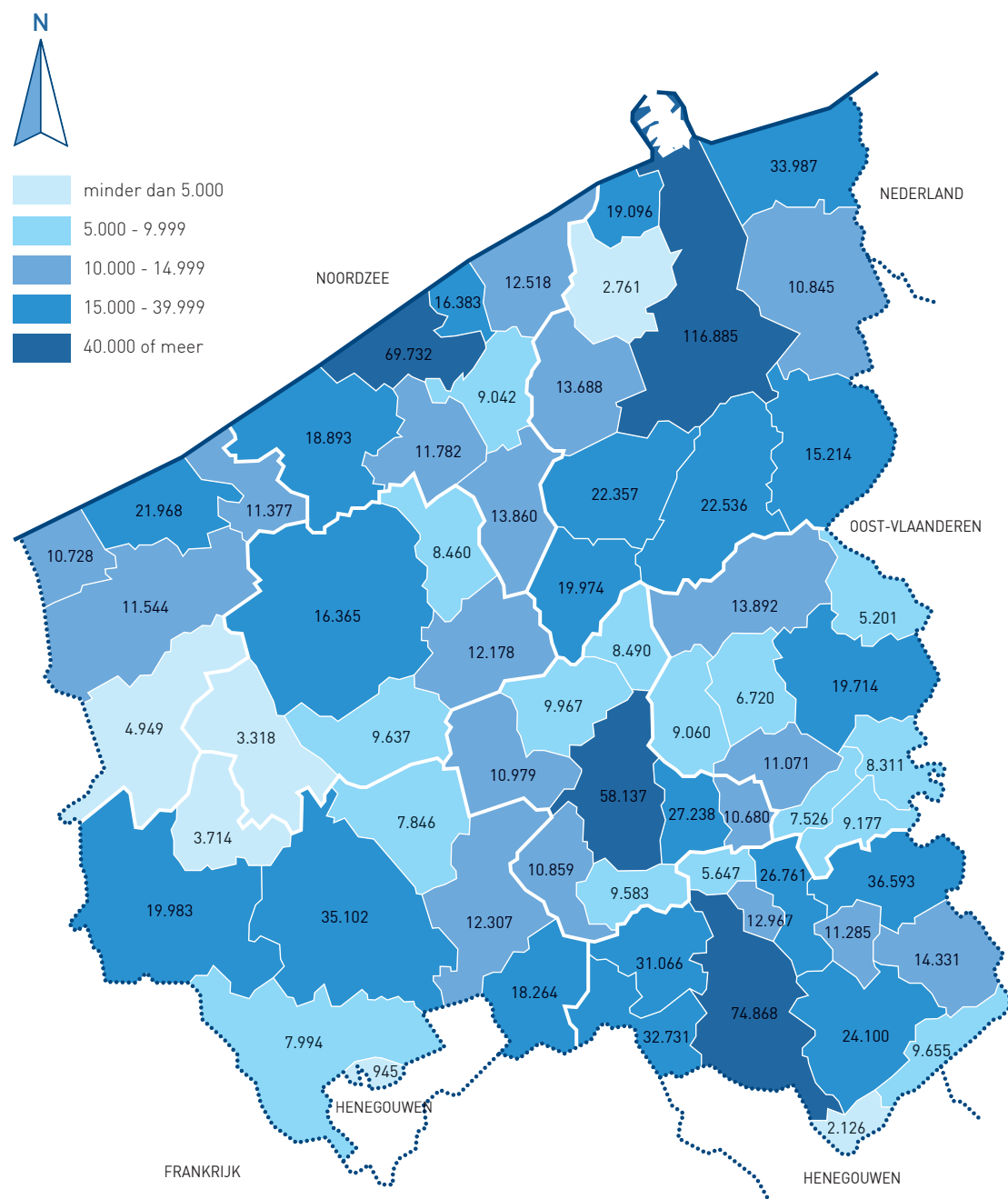

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister (1 januari 2001), Bevolkingskubussen Provincie West-Vlaanderen o.b.v. Rijksregister (1 januari 2011), Bevolkingsprognoses Provincie West-Vlaanderen i.k.v. DC NOISE (1 januari 2021), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 1 januari 2011 telde West-Vlaanderen 498.834 private huishoudens. Dit is een toename met 8,7% in vergelijking met begin 2001. Voor de periode 2011-2021 wordt een iets kleinere stijging verwacht van 7,7%.
- Begin 2011 vertegenwoordigden de alleenwonenden ruim 30% van alle private huishoudens in West-Vlaanderen. In vergelijking met tien jaar eerder steeg het aantal alleenwonenden met 22,1% en verwacht wordt dat hun aantal in de periode 2011-2021 verder zal toenemen met 16,6%.
- De tweepersoonshuishoudens waren op 1 januari 2011 goed voor 35,7% van alle private huishoudens in West-Vlaanderen. Volgens prognoses zal het aantal tweepersoonshuishoudens in de periode 2011-2021 met 12,1% iets minder sterk stijgen dan in de periode 2001-2011 (+14%).
- Aangezien de (verwachte) toename van het aantal tweepersoonshuishoudens groter is dan de (verwachte) toename van het totale aantal private huishoudens, stijgt het aandeel tweepersoonshuishoudens van 34,1% op 1 januari 2001 naar 37,2% op 1 januari 2021. De (verwachte) toename van het aantal alleenwonenden is echter nog groter waardoor hun aandeel sneller stijgt (van 27,3% begin 2001 naar 33,2% op 1 januari 2021) dan het aandeel tweepersoonshuishoudens.

Kaart 1.1.1: Totale bevolking, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2011.

Minimum: Mesen 945
 Maximum: Brugge 116.885

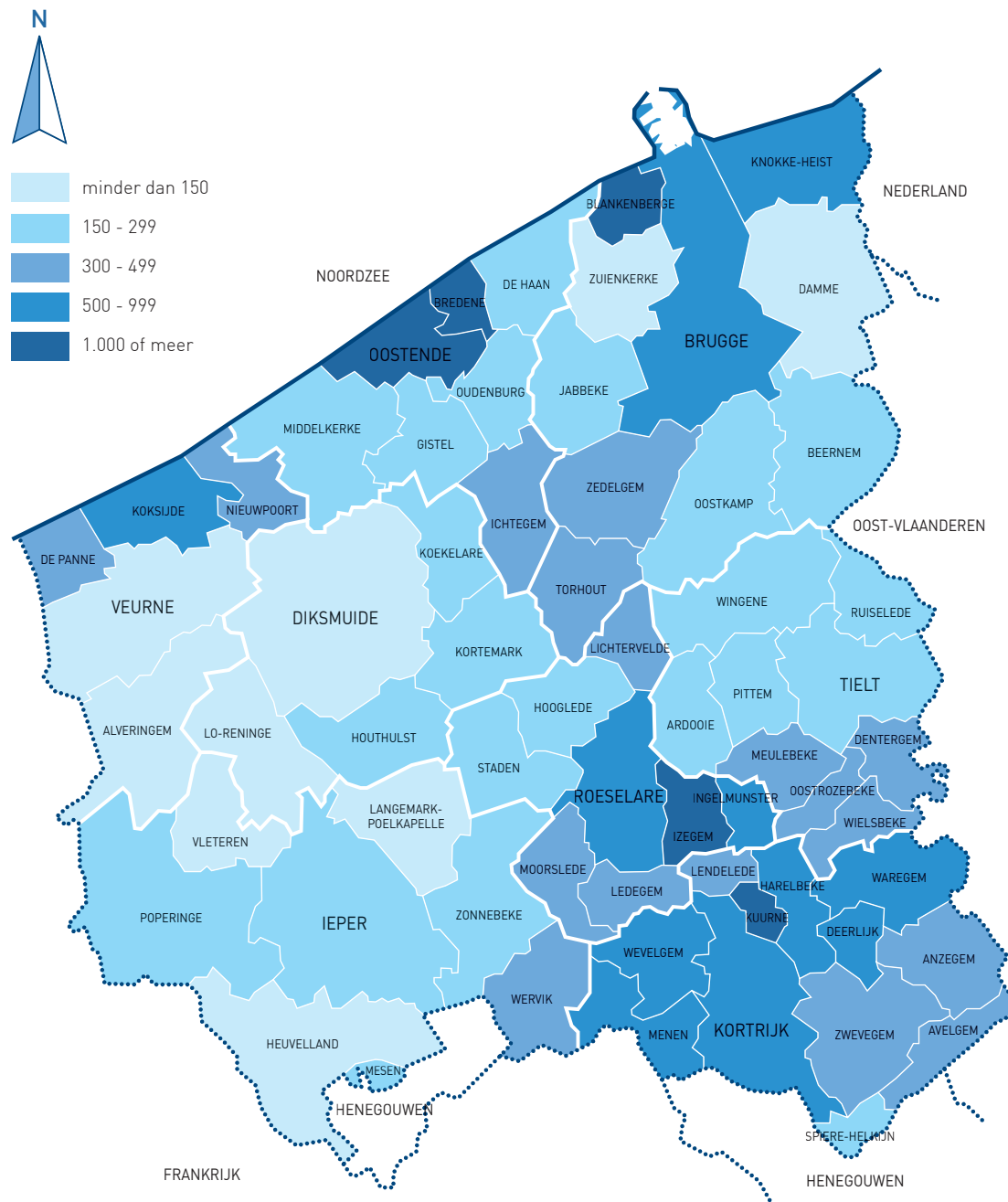
West-Vlaanderen: 1.164.967
 Vlaams Gewest: 6.306.638
 België: 10.951.266

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 1.1.2: Bevolkingsdichtheid, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2011.

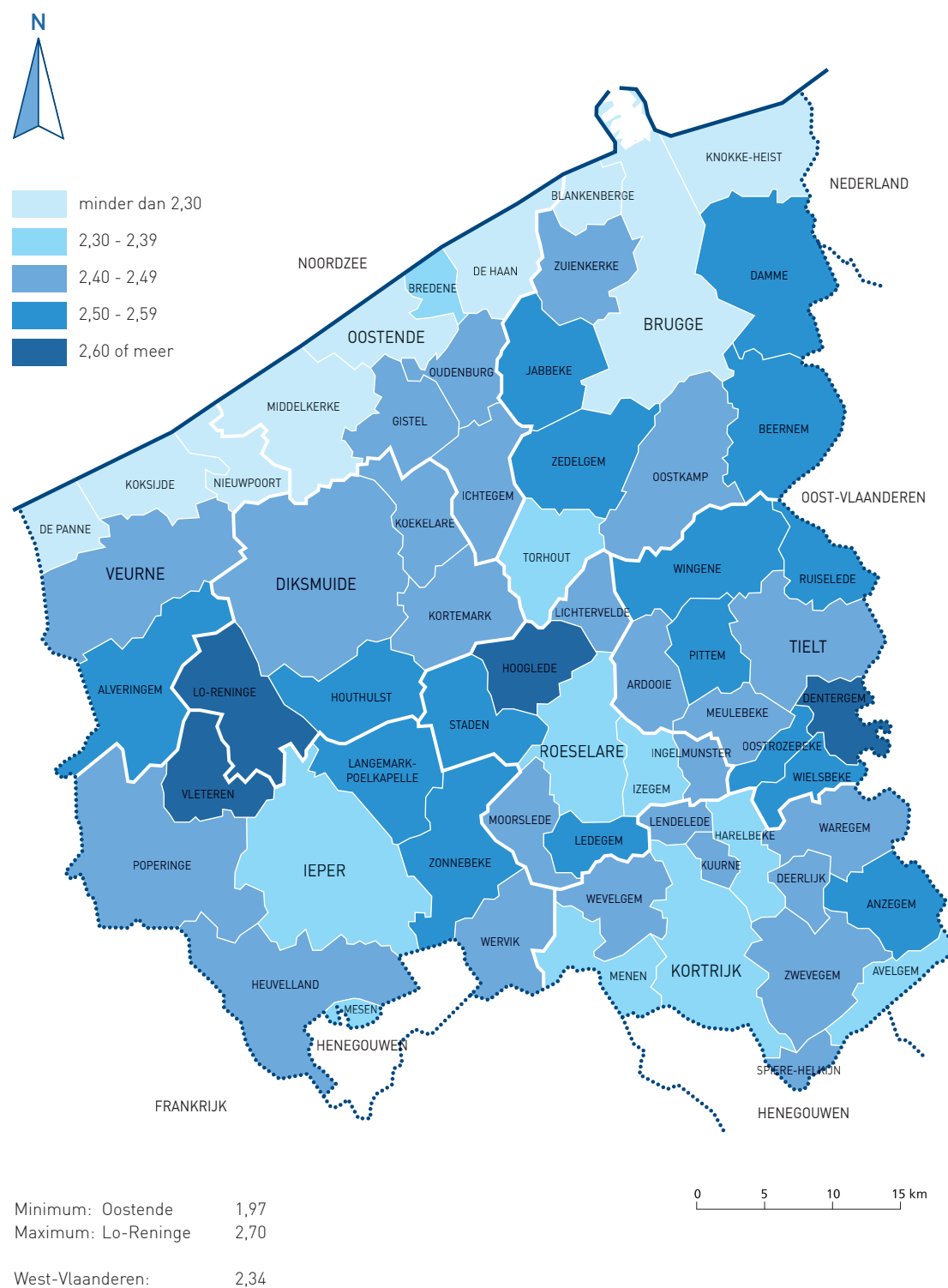
- minder dan 150
- 150 - 299
- 300 - 499
- 500 - 999
- 1.000 of meer

Minimum: Lo-Reninge	53
Maximum: Oostende	1.848
West-Vlaanderen:	370
Vlaams Gewest:	466
België:	359

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 1.1.3: Gemiddelde grootte van een privaat huishouden, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2011.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Rijksregister, Bevolkingskubussen Provincie West-Vlaanderen o.b.v. Rijksregister.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

2. BEROEPSBEVOLKING

Tabel 1.2.1: Evolutie van de bevolking naar socio-economische positie, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2005-2009.

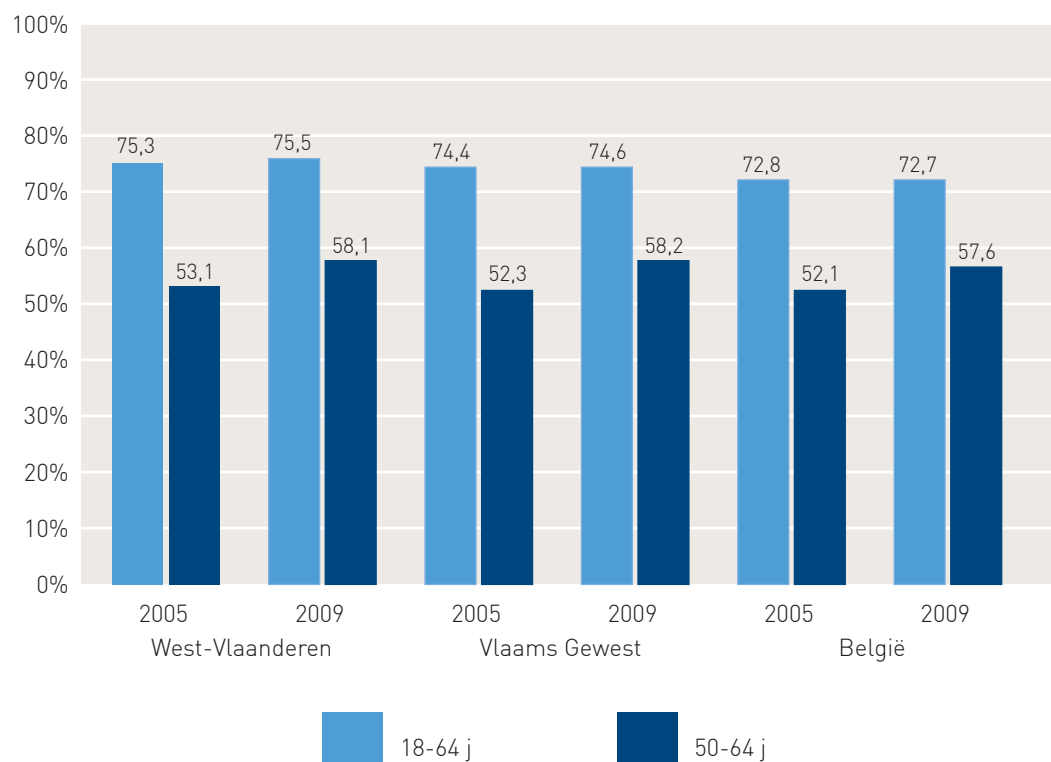
		West-Vlaanderen		Vlaams Gewest		België	
		2005	2009	2005	2009	2005	2009
<i>In a.c.</i>							
	Werkenden	486.316	499.839	2.574.163	2.691.150	4.137.561	4.339.551
18-64 jaar	Nwwz	36.123	30.870	231.994	199.702	591.827	550.902
	Inactieven	171.193	172.277	968.017	985.091	1.770.282	1.839.701
	Werkenden	105.864	125.922	541.386	661.492	896.283	1.073.314
50-64 jaar	Nwwz	7.070	8.503	39.901	49.298	80.527	117.315
	Inactieven	99.649	96.852	529.178	509.839	898.962	877.490
<i>In %</i>							
	Werkenden	70,1%	71,1%	68,2%	69,4%	63,7%	64,5%
18-64 jaar	Nwwz	5,2%	4,4%	6,1%	5,2%	9,1%	8,2%
	Inactieven	24,7%	24,5%	25,6%	25,4%	27,2%	27,3%
	Werkenden	49,8%	54,4%	48,8%	54,2%	47,8%	51,9%
50-64 jaar	Nwwz	3,3%	3,7%	3,6%	4,0%	4,3%	5,7%
	Inactieven	46,9%	41,9%	47,7%	41,8%	47,9%	42,4%

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In de periode 2005-2009 groeide het aantal werkenden tussen 18 en 64 jaar in zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België (respectievelijk +2,8%, +4,5% en +4,9%) sterker dan de totale bevolking tussen 18 en 64 jaar (respectievelijk +1,3%, +2,7% en +3,5%). Hierdoor steeg in de drie regio's het aandeel werkenden in de totale bevolking. De werkzaamheidsgraad bleef in 2009 hoger in West-Vlaanderen dan in de andere regio's.
- Ook bij de bevolking tussen 50 en 64 jaar groeide het aantal werkenden in West-Vlaanderen, Vlaanderen en België (respectievelijk +18,9%, +22,2% en +19,8%) in de periode 2005-2009 sterker dan de totale bevolking tussen 50 en 64 jaar (respectievelijk +8,8%, +9,9% en +10,3%), waardoor ook de werkzaamheidsgraad in deze specifieke leeftijdscategorie toenam. In de drie regio's is anno 2009 meer dan de helft van de 50 à 64-jarigen aan het werk; in 2005 was dit nog niet het geval. De werkzaamheidsgraad bij de 50-plussers steeg in de drie regio's opvallend sterker dan bij de 18 tot 64-jarigen.
- In zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België is het aandeel van de niet-werkende werkzoekenden (nwwz) in de bevolking van 18 tot 64 jaar gedaald in 2009 ten opzichte van 2005. Het aandeel nwwz 18 à 64-jarigen in België was en blijft nog steeds een stuk hoger dan in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest.
- In tegenstelling tot bij de 18 à 64-jarigen zien we bij de 50-plussers een toename - zowel in absolute als in relatieve cijfers - van de nwwz. Het aantal - en bijgevolg ook aandeel - inactieve 50-plussers kon in de periode 2005-2009 wel significant worden teruggeschoefd. De verstrenging van de voorwaarden voor oudere werklozen om zich uit te schrijven als werkzoekende speelt hier duidelijk een rol.

Figuur 1.2.1: Evolutie van de activiteitsgraad in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 2005-2009.

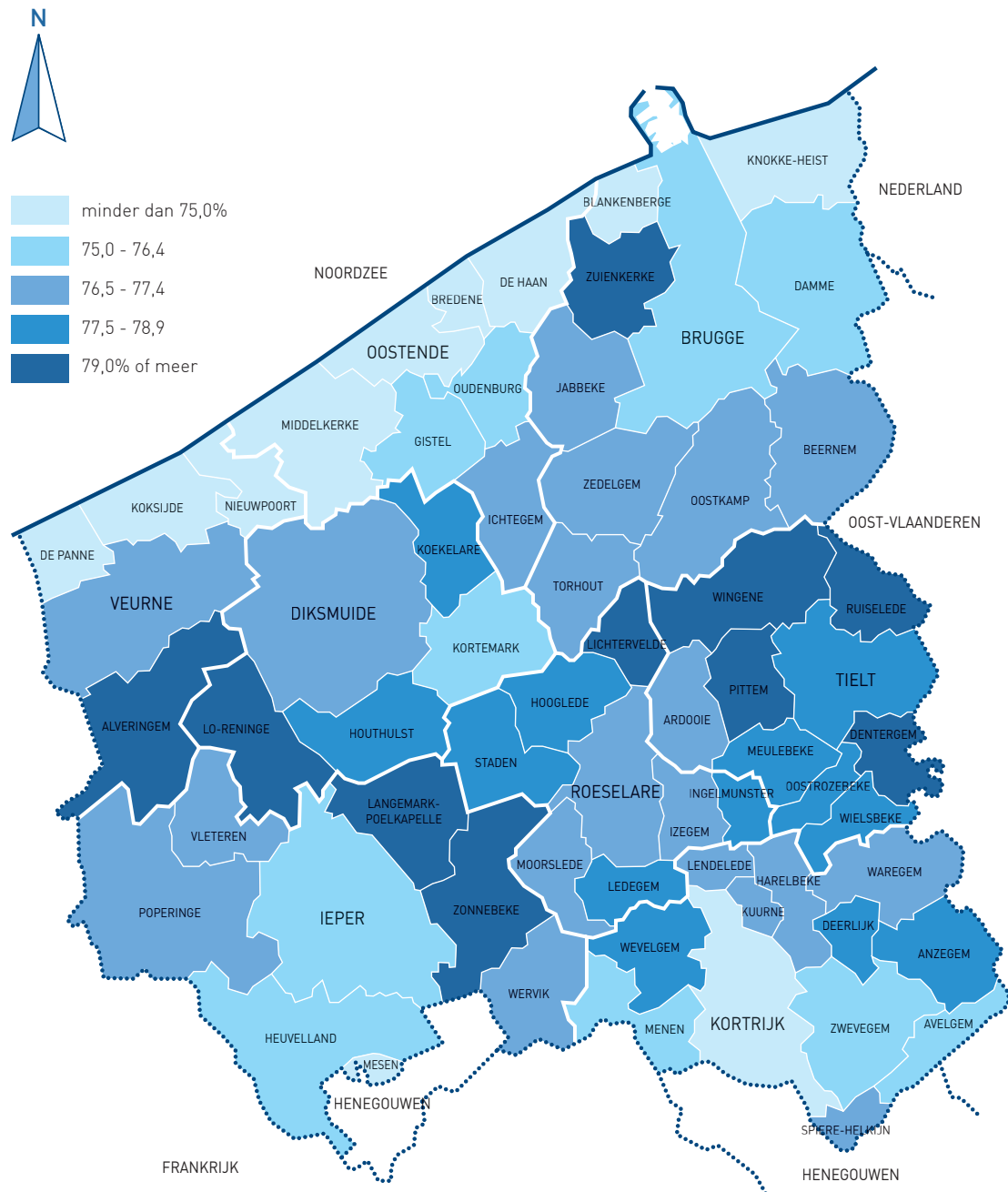

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De verhouding van de beroepsbevolking ten opzichte van de bevolking van 18 tot 64 jaar lag in West-Vlaanderen zowel in 2005 als 2009 hoger dan in Vlaanderen en België. In West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest was er tussen 2005 en 2009 een beperkte toename van de activiteitsgraad; in België was er in diezelfde periode een lichte daling.
- De activiteitsgraad bij de 50-plussers ligt in de drie regio's een stuk lager dan bij de bevolking van 18 tot 64 jaar. In de periode 2005-2009 kende de activiteitsgraad bij 50-plussers in drie regio's echter een sterke toename. In 2005 kende West-Vlaanderen de hoogste activiteitsgraad bij 50-plussers. Doordat de activiteitsgraad sneller steeg dan in West-Vlaanderen, lag de activiteitsgraad bij 50-plussers in het Vlaamse Gewest in 2009 boven het West-Vlaamse cijfer. Ondanks een toename van de activiteitsgraad bij 50-plussers bleef België ook in 2009 onder het Vlaamse en West-Vlaamse cijfer.

Kaart 1.2.1: Activiteitsgraad (a), gemeenten van West-Vlaanderen, 2009.

Minimum: Koksijde 65,8%
 Maximum: Ruiselede en Lo-Reninge 79,9%

West-Vlaanderen: 75,5%
 Vlaams Gewest: 74,6%
 België: 72,7%

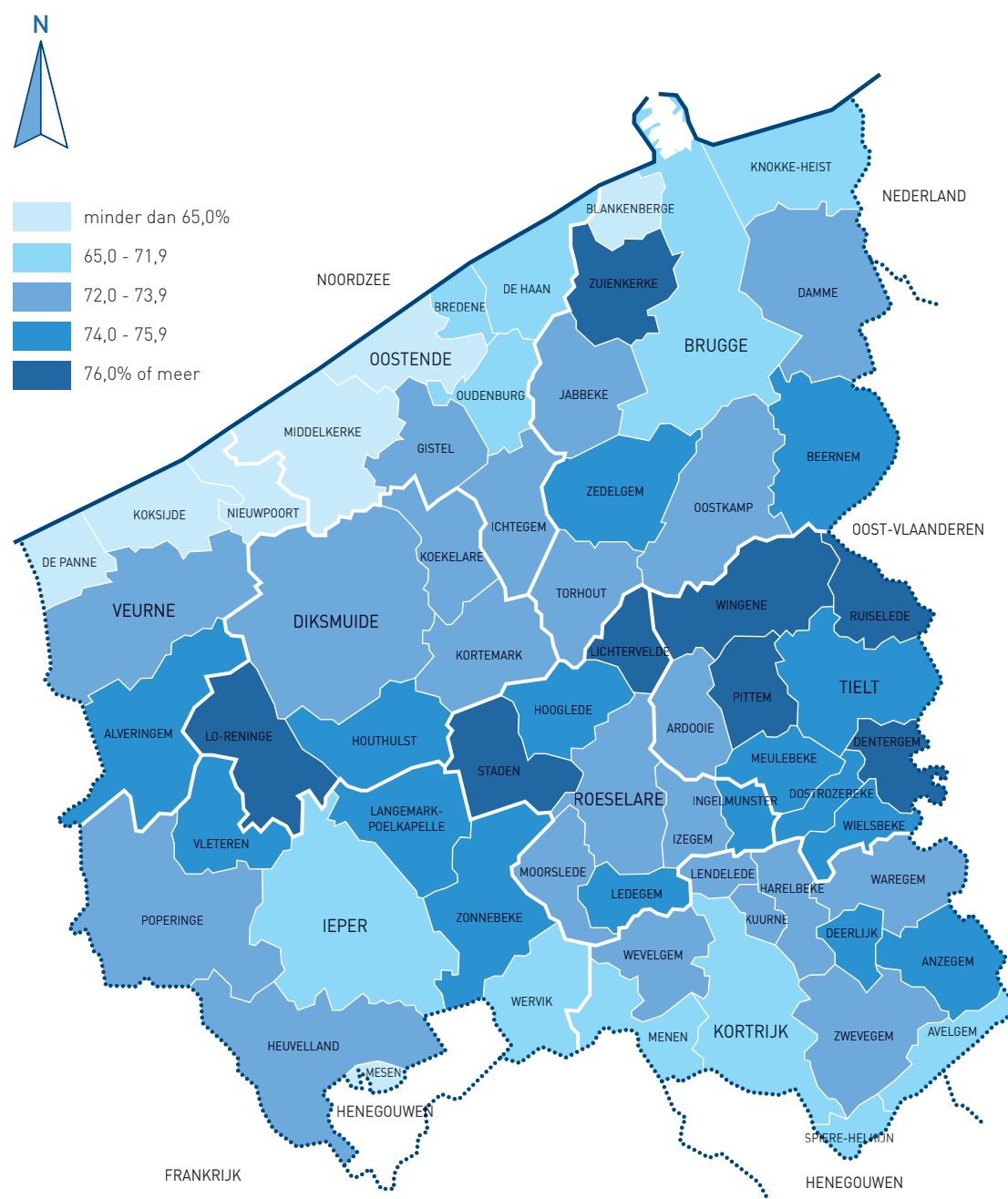

(a) Bevolking 18-64 jaar.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 1.2.2: Werkzaamheidsgraad (a), gemeenten van West-Vlaanderen, 2009.

Minimum: De Panne 61,3%
Maximum: Wingene 77,2%

West-Vlaanderen: 71,1%
Vlaams Gewest: 69,4%
België: 64,5%

0 5 10 15 km

[a] Bevolking 18-64 jaar.

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Activiteitsgraad

Verhouding van de beroepsbevolking in een bepaalde leeftijdsklasse ten opzichte van de bevolking (werkenden, niet-werkende werkzoekenden en niet-beroepsactieven) in die leeftijdsklasse.

Afhankelijkheidsratio

Bevolking van 60 jaar en ouder en bevolking jonger dan 20 jaar ten opzichte van de bevolking van 20 tot 60 jaar. Deze ratio is een benadering voor het percentage niet-actieven (ouderen en jongeren) ten opzichte van het aantal actieven.

Beroepsbevolking

Werkenden en niet-werkende werkzoekenden.

Bevolkingsdichtheid

Aantal inwoners per km².

Bevolkingskubus

Bij de opmaak van deze publicatie waren de bevolkingsstatistieken van de FOD Economie (ADSEI) ingedeeld naar leeftijd, geslacht en nationaliteit en de huishoudensstatistieken op 1 januari 2011 nog niet beschikbaar. Om toch het recentste verloop van de bevolking in West-Vlaanderen te kunnen analyseren, maken we hiervoor gebruik van de bevolkingskubussen (dit zijn multidimensioneel bevroagbare databanken) waarover de Provincie West-Vlaanderen beschikt.

Deze bevolkingskubussen worden samengesteld op basis van een extractie uit het Rijksregister in het begin van het jaar. Uit analyses in vorige jaren blijkt dat deze cijfers licht afwijken van de officiële cijfers van de FOD Economie (ADSEI) die in het Belgisch Staatsblad verschijnen, wellicht door laattijdige in- en/of uitschrijvingen en statistische aanpassingen. Deze minimale afwijkingen doen echter geen afbreuk aan de algemene trends die uit de cijfers afgeleid kunnen worden.

DC NOISE (Demographic Change – New Opportunities in Shrinking Europe)

In het kader van het Interreg IVB-project DC NOISE - waarbinnen de Provincie West-Vlaanderen partner is - werden door de VUB bevolkings- en huishoudensprognoses gemaakt voor de West-Vlaamse regio's voor de periode 2007-2025. Bedoeling was om bij het ontwikkelen van de prognoses zo goed mogelijk rekening te houden met de specificiteit van de regio's en hierbij - meer dan bij nationale of Vlaamse prognoses - rekening te houden met lokale evoluties. Op die manier werd geprobeerd om tot meer gefundeerde uitspraken te komen over de demografische evolutie op subregionaal niveau. Meer informatie hierover op www.west-vlaanderen.be/economie.

Doorstromingscoëfficiënt

Bevolking van 15 tot 24 jaar ten opzichte van de bevolking van 55 tot 64 jaar. Deze ratio is een indicatie voor de mate waarin - vanuit demografisch oogpunt - de potentiële uitstroom uit de arbeidsmarkt kan worden opgevangen door de potentiële instroom.

Interne vergrijzing

Bevolking van 80 jaar en ouder ten opzichte van de bevolking van 60 jaar en ouder. Dit is een maat voor het aandeel hoogbejaarden in de oudere bevolking.

Ouderdomscoëfficiënt

Bevolking van 60 jaar en ouder ten opzichte van de bevolking jonger dan 20 jaar.

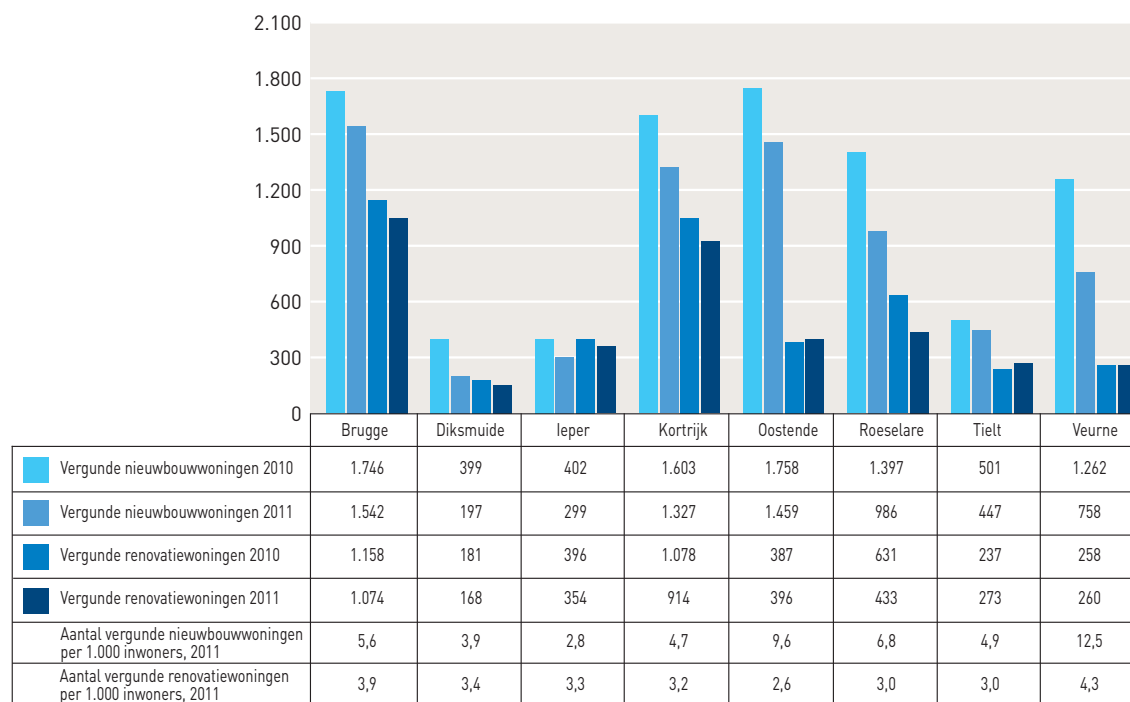
Werkzaamheidsgraad

Aantal werkenden in een bepaalde leeftijdsklasse naar woonplaats in verhouding tot de bevolking (werkenden, niet-werkende werkzoekenden en niet-beroepsactieven) in die leeftijdsklasse.

2 HUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

1. WONINGEN

Figuur 2.1.1: Evolutie van het aantal vergunde woningen, nieuwbouw of renovatie, in de arrondissementen van West-Vlaanderen, 2010-2011.

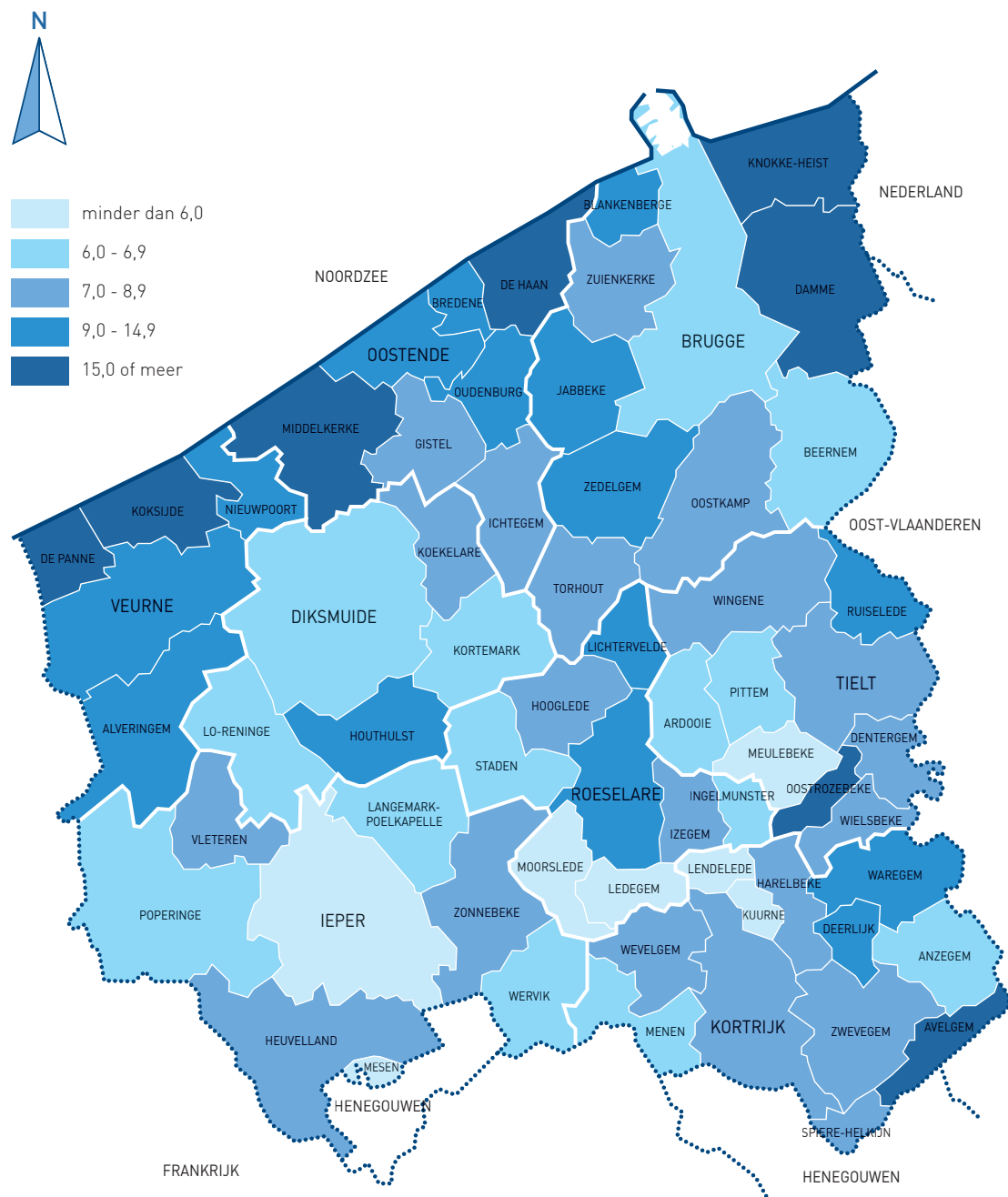
Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 werden in West-Vlaanderen 7.015 nieuwbouwwoningen en 3.872 te renoveren woningen vergund. In het Vlaamse Gewest en België nam het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in de periode 2010-2011 ongeveer in dezelfde mate af als het aantal vergunde te renoveren woningen. In West-Vlaanderen was de afname van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen (-22,6%) opvallend groter dan de afname van het aantal vergunde te renoveren woningen (-10,5%). Ook in alle West-Vlaamse arrondissementen evolueerde het aantal vergunde nieuwbouwwoningen minder gunstig dan het aantal vergunde te renoveren woningen. De onzekere economische situatie en de voorzichtigheid die banken inbouwen bij het verstrekken van leningen spelen hierbij ongetwijfeld een rol.
- In 2011 werden in alle West-Vlaamse arrondissementen – met uitzondering van Ieper – meer nieuwbouwwoningen vergund dan te renoveren woningen. In Oostende en Veurne is het aandeel vergunde nieuwbouwwoningen in het totale aantal vergunde woningen het grootst (respectievelijk 78,7% en 74,5%).
- In West-Vlaanderen lag de nieuwbouwintensiteit – het aantal vergunde nieuwbouwwoningen per 1.000 inwoners – in 2011 op 6. Het West-Vlaamse cijfer ligt hiermee duidelijk boven het Vlaamse (5) en Belgische (4,2). Binnen West-Vlaanderen springt vooral Veurne in het oog; de nieuwbouwintensiteit (12,5) ligt er twee keer zo hoog als gemiddeld in West-Vlaanderen.

- Het verschil tussen West-Vlaanderen enerzijds en het Vlaamse Gewest en België anderzijds inzake renovatie-intensiteit is minder groot dan wat betreft de nieuwbouwintensiteit. In 2011 bedroeg de renovatie-intensiteit in West-Vlaanderen 3,3 ten opzichte van 3 in zowel Vlaanderen als België. Binnen West-Vlaanderen hebben Veurne (4,3) en Brugge (3,9) de hoogste renovatie-intensiteit.
- De nieuwbouwintensiteit in de kustarrondissementen (7,7) ligt een eind boven het Vlaamse gemiddelde. Inzake renovatie-intensiteit ligt het cijfer voor de kustarrondissementen (3,5) niet veel hoger dan het cijfer voor het Vlaamse Gewest.

Kaart 2.1.1: Vergunde woningen, nieuwbouw en renovatie, per 1.000 inwoners, gemeenten van West-Vlaanderen, 2011.

Minimum: Moorslede	3,9
Maximum: Koksijde	24,5
West-Vlaanderen:	9,3
Vlaams Gewest:	8,0
België:	7,2

Bron: FOD Economie (ADSEI).
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

2. RUIMTE VOOR BEDRIJVEN

Voor een gedetailleerde beschrijving van de gehanteerde methodologie en een analyse op regioniveau van de ruimtelijke spreiding van de tewerkstelling volgens de bestemmingszones in West-Vlaanderen verwijzen we naar de volledige tekst op onze website www.pomwvl.be/analyse-economische-activiteiten-volgens-bestemmingszone.

Tabel 2.2.1: Aantal vestigingen en werknemers naar bestemmingszone, West-Vlaanderen, 31 december 2008.

	Woon-zones	Agrarische zones	Ambachtelijke zones	Industrie-zones	Overige zones (b)	Totaal
Aantal vestigingen	21.259	3.137	1.109	3.294	2.797	31.596
% aantal vestigingen	67,3%	9,9%	3,5%	10,4%	8,9%	100%
Aantal werknemers	202.552	16.354	18.750	97.187	65.222	400.065
% aantal werknemers	50,6%	4,1%	4,7%	24,3%	16,3%	100%
Gem. aantal werknemers per vestiging	9,5	5,2	16,9	29,5	23,3	12,7
Mediaanvestiging telt ... werknemers (a)	2	2	6	8	5	3
Mediaanwerknemer werkt in vestiging met ... werknemers (a)	47	12	50	113	123	67

(a) De vestigingen worden op basis van het aantal werknemers gesorteerd van klein naar groot. De middelste vestiging is de mediaanvestiging. Op gelijkaardige manier wordt de mediaanwerknemer bepaald.

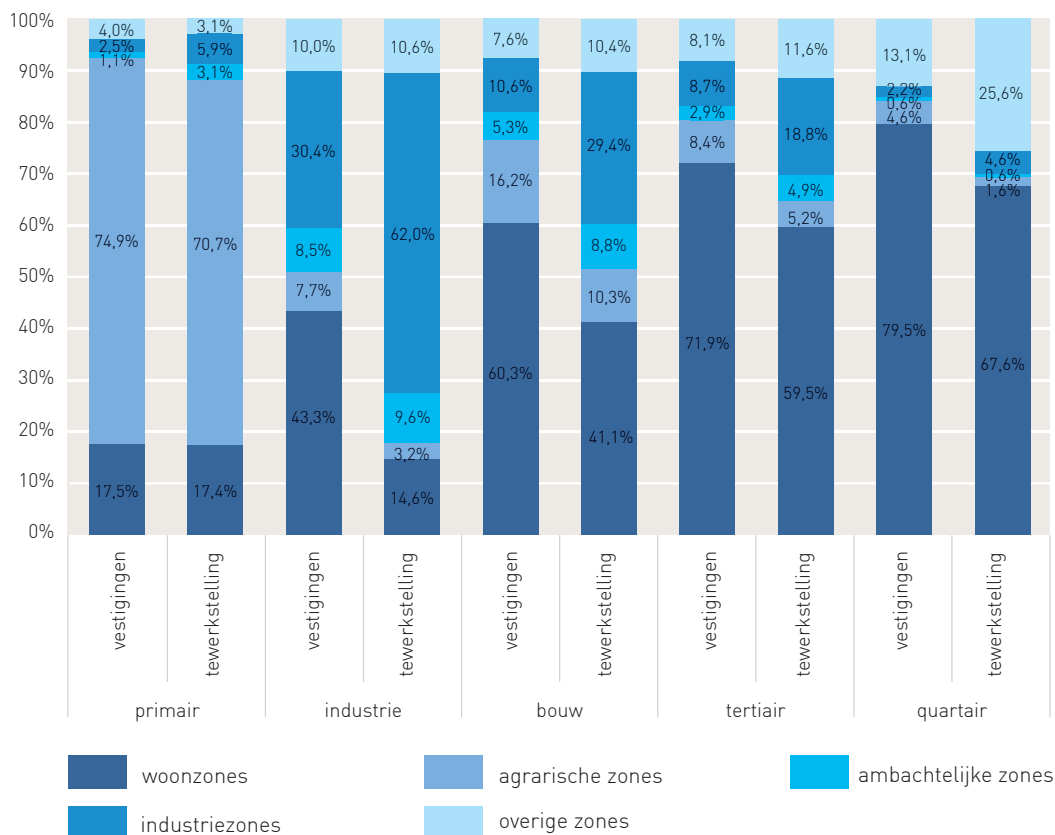
(b) Dit zijn onder meer recreatiezones, bos-, park- en groengebieden, bufferzones, zones voor gemeenschapsvoorzieningen en dienstverleningsgebieden.

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO, Agentschap Ondernemen, Gewestplan, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen situeert het grootste aantal vestigingen zich in woongebied, gevolgd door industriegebied, de agrarische zones en de overige zones. Laatste in de rangorde is ambachtelijk gebied.
- In woongebied bevindt zich ook de grootste tewerkstelling, maar het aandeel is kleiner dan bij de vestigingen. Het omgekeerde is het geval voor industriegebied, de overige zones en ambachtelijk gebied. In agrarisch gebied bevindt zich het kleinste aandeel tewerkstelling.
- Vestigingen in industriezones zijn gemiddeld het grootst met 29,5 werknemers per vestiging. Ook in de overige zones zijn vestigingen vrij groot. De kleinste vestigingen situeren zich in de agrarische zones.
- In industriezones telt de mediaanvestiging 8 werknemers; dit betekent dat 50% van de vestigingen maximum 8 werknemers telt en dat in 50% van de vestigingen minimum 8 werknemers actief zijn. In woon- en agrarisch gebied telt de mediaanvestiging slechts 2 werknemers.
- In overige zones werkt de mediaanwerknemer in een vestiging met 123 tewerkgestelden. Met andere woorden, de helft van de werknemers werkt in een vestiging met maximum 123 werknemers, terwijl de andere helft aan het werk is in een vestiging met minimum 123 werknemers. In de andere gebieden, met uitzondering van industriegebied, werkt de mediaanwerknemer in een vestiging die maximum 50 tewerkgestelden telt.

Figuur 2.2.1: Aandeel vestigingen en werknemers naar bestemmingszone, per sector, West-Vlaanderen, 31 december 2008.

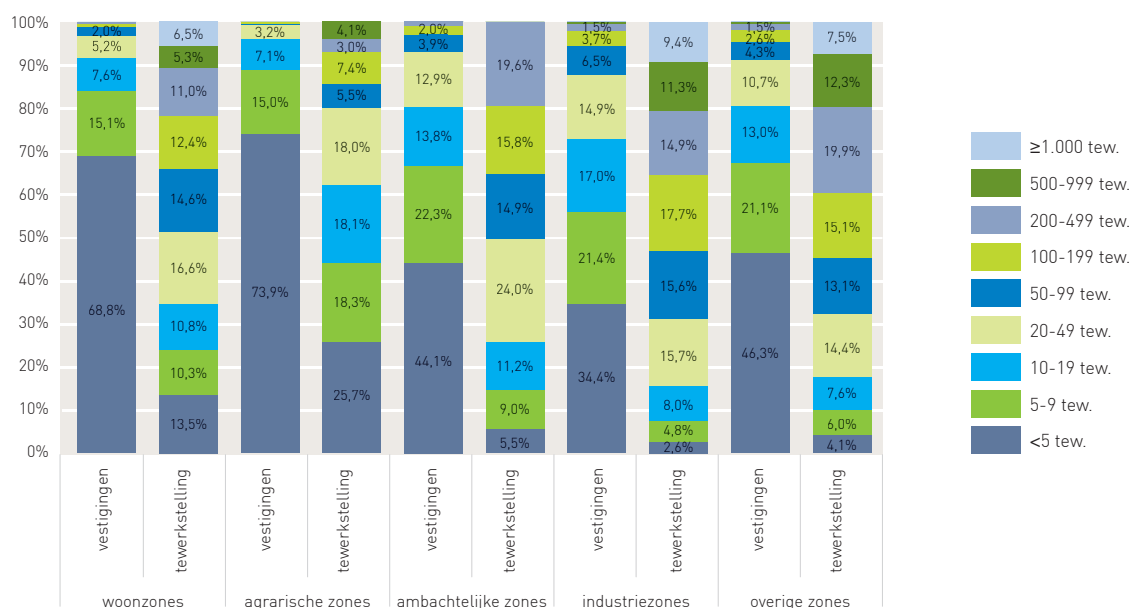

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO, Agentschap Ondernemen, Gewestplan, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De **primaire sector** bevindt zich hoofdzakelijk in agrarisch gebied (74,9%), al situeert ook 17,5% van de vestigingen zich in woongebied. De verdeling van de tewerkstelling volgens bestemmingszone volgt vrij goed de verdeling van de vestigingen in deze sector.
- De **industrie** is qua vestigingen hoofdzakelijk aanwezig in woongebied; pas op de tweede plaats komt industriegebied (30,4%), al vertegenwoordigen deze vestigingen wel 62% van de loontrekkende tewerkstelling in de industrie. Dit betekent dat vooral de grotere vestigingen zich in industriegebied bevinden. De rest van de industriële vestigingen bevindt zich in overige zones (10%), gevolgd door ambachtelijk gebied (8,5%) en agrarisch gebied (7,7%).
- Ook de **bouwsector** heeft het grootste aandeel vestigingen in woongebied, al is ook een aanzienlijk deel aanwezig in agrarisch gebied (16,2%), zeker in vergelijking met de andere sectoren (naast de primaire sector).
- De **tertiaire** en **quartaire sector** zijn hoofdzakelijk aanwezig in woongebied. Enigszins opmerkelijk in de tertiaire sector is dat de grotere vestigingen, zoals we ook zagen bij de industriële bedrijven, zich in industriegebied bevinden (8,7% van de vestigingen, maar 18,8% van de tewerkstelling). Dit kan verklaard worden door de aanwezigheid van onder meer logistieke bedrijven en groothandels. De grotere quartaire vestigingen bevinden zich in de overige zones (13,1% van de vestigingen en 25,6% van de tewerkstelling). De aanwezigheid van onder meer zorginstellingen, openbare besturen en scholen in gebieden voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen is daar niet vreemd aan.

Figuur 2.2.2: Aandeel vestigingen en werknemers naar grootteklasse, per bestemmingszone, West-Vlaanderen, 31 december 2008.

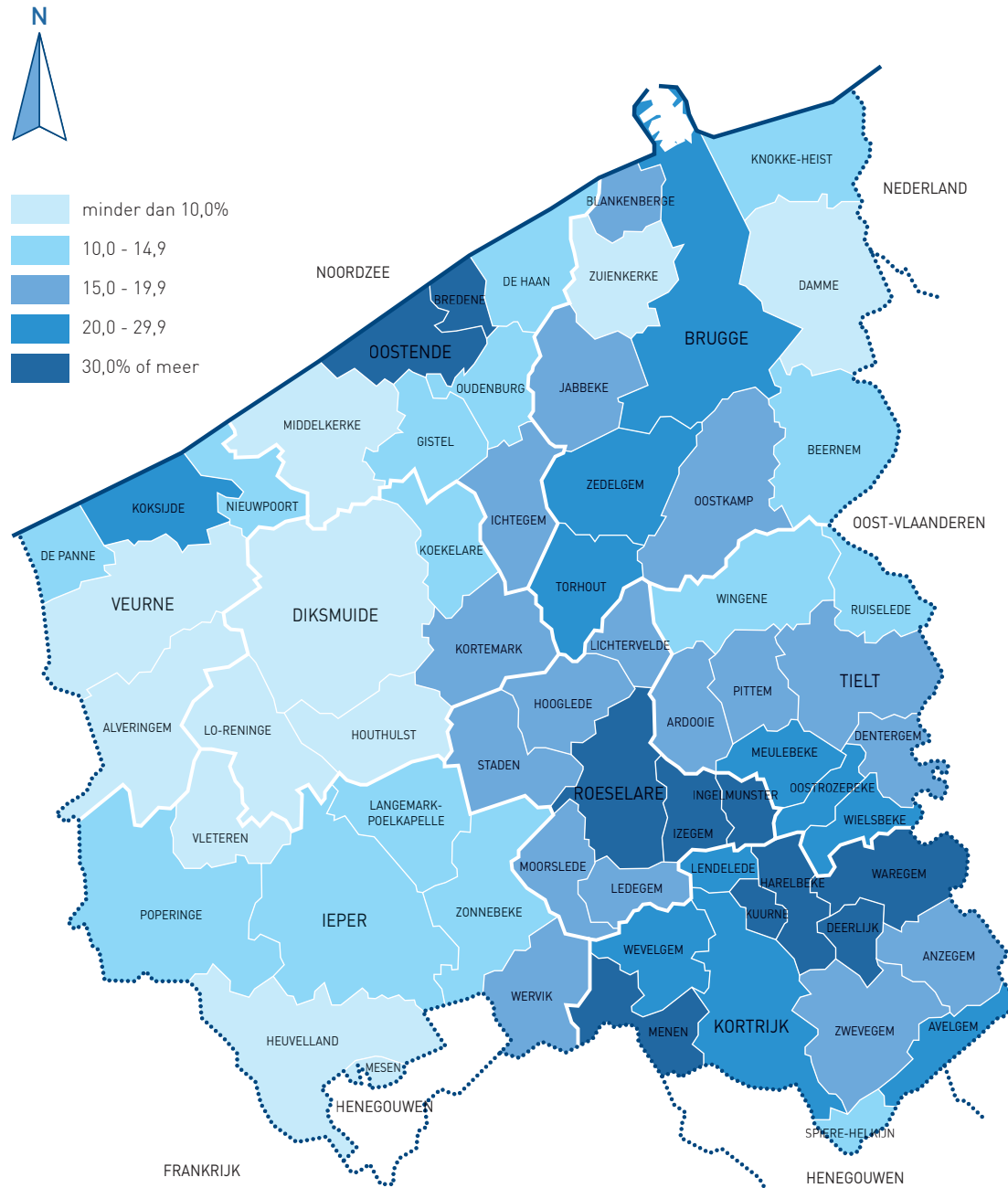

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO, Agentschap Ondernemen, Gewestplan, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In industriegebied bevindt 53,3% van de werknemers zich in vestigingen met meer dan 100 werknemers. Ook in de overige zones ligt dit percentage hoog (54,8%). Het vermoeden dat dit over grote ondernemingen in de quataire sector gaat, werd bevestigd in een diepergaande analyse. In woon-, agrarisch en ambachtelijk gebied liggen deze percentages veel lager (respectievelijk 34,2%, 14,5% en 35,4%).
- In ambachtelijke zones is geen enkel bedrijf aanwezig met meer dan 500 tewerkgestelden. De meeste mensen in ambachtelijk gebied zijn tewerkgesteld in vestigingen met 20 à 50 werknemers; in industriegebied zijn dat vestigingen met 100 à 200 werknemers. In agrarisch gebied is ruim één vierde van de werknemers actief in een vestiging met maximum 5 werknemers.

Kaart 2.2.1: Aandeel bebouwde oppervlakte in totale oppervlakte, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2011.

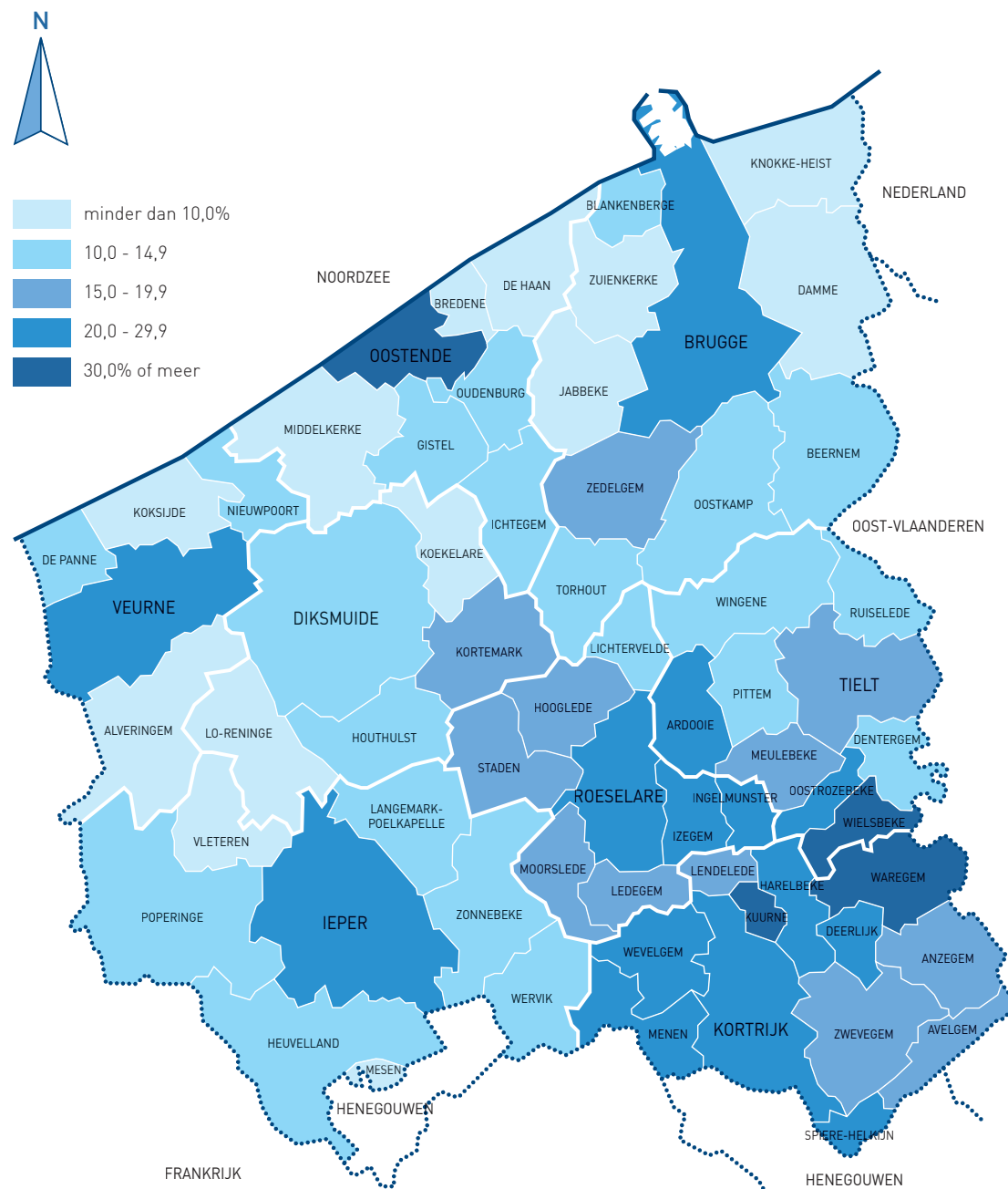
Minimum: Zuienkerke	4,9%
Maximum: Kuurne	46,0%
West-Vlaanderen:	16,5%
Vlaams Gewest:	18,4%

0 5 10 15 km

Bron: FOD Economie (ADSEI).

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 2.2.2: Aandeel oppervlakte voor bedrijvigheid in bebouwde oppervlakte, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 januari 2011.

- minder dan 10,0%
- 10,0 - 14,9
- 15,0 - 19,9
- 20,0 - 29,9
- 30,0% of meer

Minimum: Koksijde	3,3%
Maximum: Wielsbeke	44,2%
West-Vlaanderen:	18,0%
Vlaams Gewest:	16,2%

Bron: FOD Economie (ADSEI).
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Bebouwde oppervlakte

Oppervlakte van percelen met gebouwen.

Bestemmingszones

De RSZ- en RSZPPO-data werden met de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) en de provinciale adrespuntendatabank gekoppeld. Op die manier ontstond een multidimensioneel bevroegbare kubus die het mogelijk maakt om informatie omtrent vestigingen (grootteorde, activiteit) en tewerkstelling (geslacht, statuut, leeftijdsklasse) te combineren en geografisch weer te geven.

Aan de hand van de kaart van het Agentschap Ondernemen (2011) met de contouren van de bedrijventerreinen en kaarten uit GIS-West met de bestemmingszones volgens het gewestplan (2006), werd de West-Vlaamse oppervlakte voor deze analyse onderverdeeld in volgende zones: woonzones, agrarische zones, ambachtelijke zones, industriezones en overige zones. De 'gemengde zones' – dit zijn zones met zowel een woon- als industriefunctie – werden ingedeeld bij de woonzones.

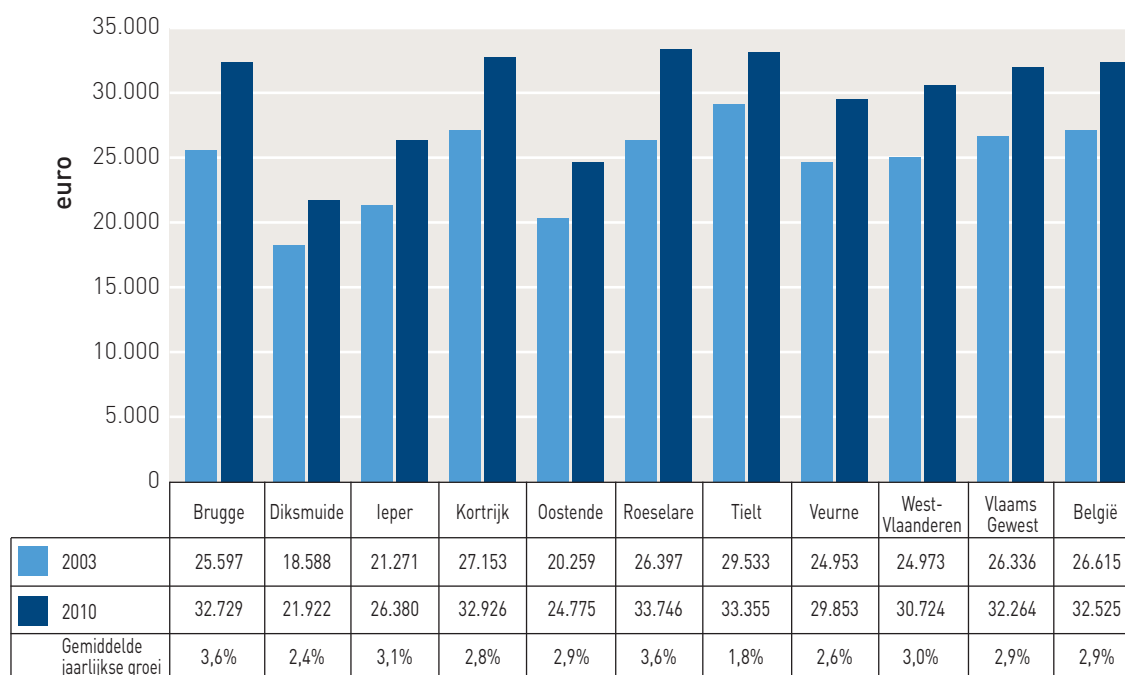
Combinatie van de RSZ- en RSZPPO-data met dit kaartmateriaal maakte het mogelijk een analyse te maken over de bedrijvigheid op elk van deze zones en de analyse te verfijnen naar sector, grootteklasse van de vestigingen en regio's binnen West-Vlaanderen.

Oppervlakte voor bedrijvigheid

Oppervlakte van percelen met ambachts- en industriegebouwen, opslagruimten, kantoorgebouwen en gebouwen met handelsbestemming.

3 WELVAART

Figuur 3.1: Evolutie van het BBP per inwoner, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2003-2010.

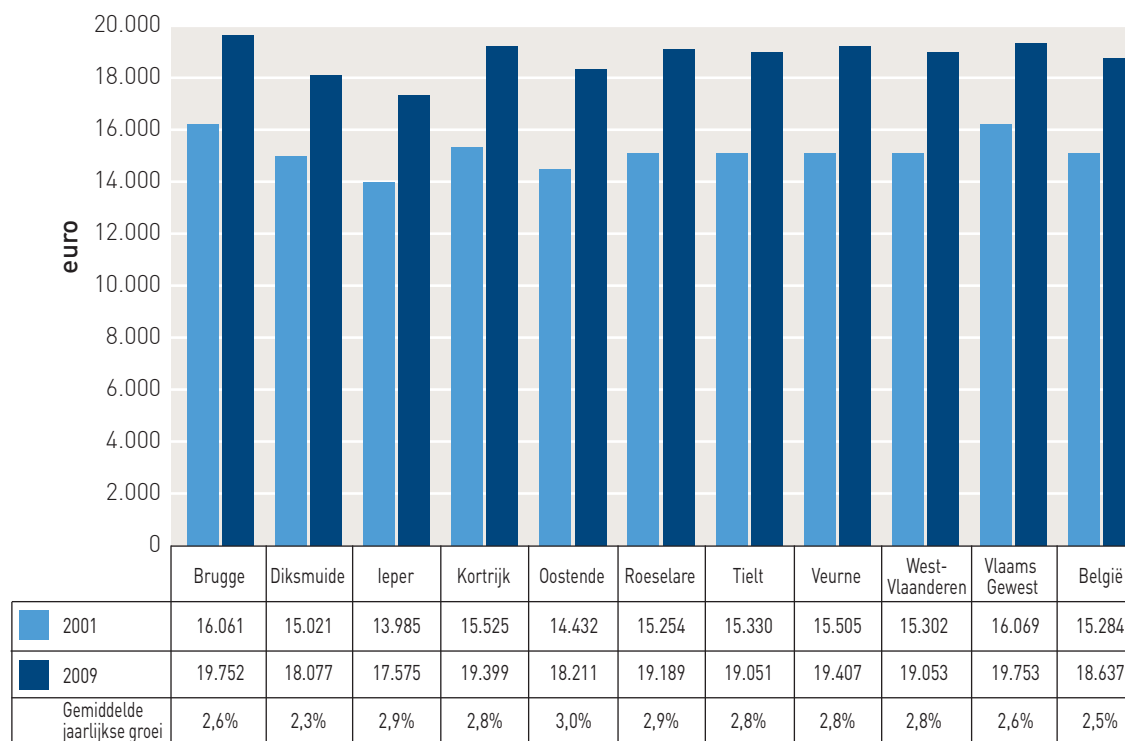

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De geproduceerde welvaart, gemeten aan de hand van het BBP per inwoner, ligt in West-Vlaanderen lager dan in het Vlaamse Gewest of België. Tussen 2003 en 2010 verkleinde de kloof met het Vlaamse Gewest minimaal. De gemiddelde jaarlijkse groei bedroeg in deze periode in West-Vlaanderen 3% tegenover 2,9% in het Vlaamse Gewest en België.
- Binnen West-Vlaanderen zijn de verschillen inzake BBP per inwoner en groei van deze indicator relatief groot. In 2010 was het BBP per inwoner binnen West-Vlaanderen het grootst in de arrondissementen Roeselare, Tielt, Kortrijk en Brugge. Het BBP per inwoner ligt in deze arrondissementen ook hoger dan het Vlaamse gemiddelde. In de periode 2003-2010 vielen Tielt en Kortrijk een plaats terug ten voordele van Roeselare. Roeselare noteerde immers een gemiddelde jaarlijkse groei van 3,6%, terwijl de groeipercentages in Kortrijk en Tielt respectievelijk 2,8% en 1,8% bedroegen. Brugge realiseerde net zoals Roeselare een gemiddelde jaarlijkse groei van 3,6% in de periode 2003-2010, maar blijft uiteindelijk vierde in de rangschikking van West-Vlaamse arrondissementen wat het nominatieve BBP per inwoner betreft.

Figuur 3.2: Evolutie van het beschikbaar inkomen per inwoner, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2001-2009.

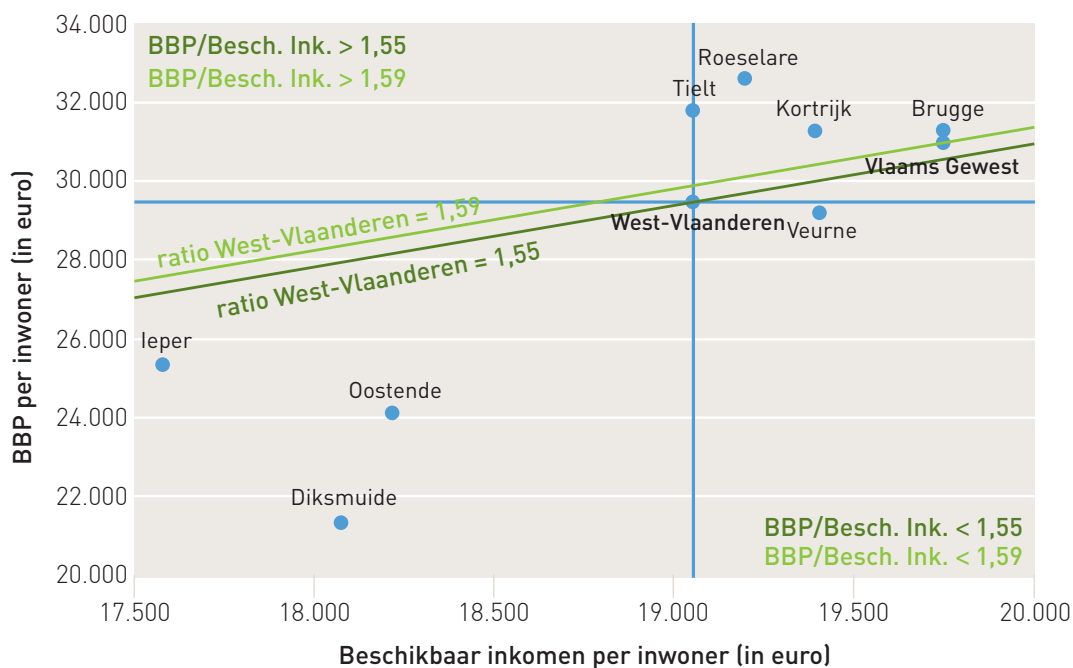
Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Het beschikbaar inkomen per inwoner of de verdiende welvaart is in West-Vlaanderen kleiner dan in het Vlaamse Gewest, maar groter dan in België. De indicator groeide in de periode 2001-2009 in West-Vlaanderen wel sneller dan in het Vlaamse Gewest en België, waardoor de kloof met het Vlaamse Gewest kleiner werd en de voorsprong ten opzichte van België groter.
- De verschillen tussen regio's inzake beschikbaar inkomen per inwoner zijn minder groot dan inzake BBP per inwoner. De verklaring hiervoor ligt in het bestaan van pendelbewegingen en het temperend effect van de sociale zekerheid¹. Deze herverdelingseffecten verklaren ook de verschillende rangordes inzake verdiende en geproduceerde welvaart.
- Binnen West-Vlaanderen heeft geen enkel arrondissement een beschikbaar inkomen per inwoner dat hoger ligt dan het Vlaamse cijfer. Het arrondissement Brugge evenaart echter het Vlaamse gemiddelde. Na Brugge volgen Veurne, Kortrijk en Roeselare.

¹ Vergeynst, T., "Profiel van de regionale sociaal-economische overlegcomités (RESOC's)", APS-nota's, nr. 12, Brussel, Februari 2006, p. 26.

Figuur 3.3: Relatie tussen de geproduceerde en de verdiende welvaart, arrondissementen van West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2009.

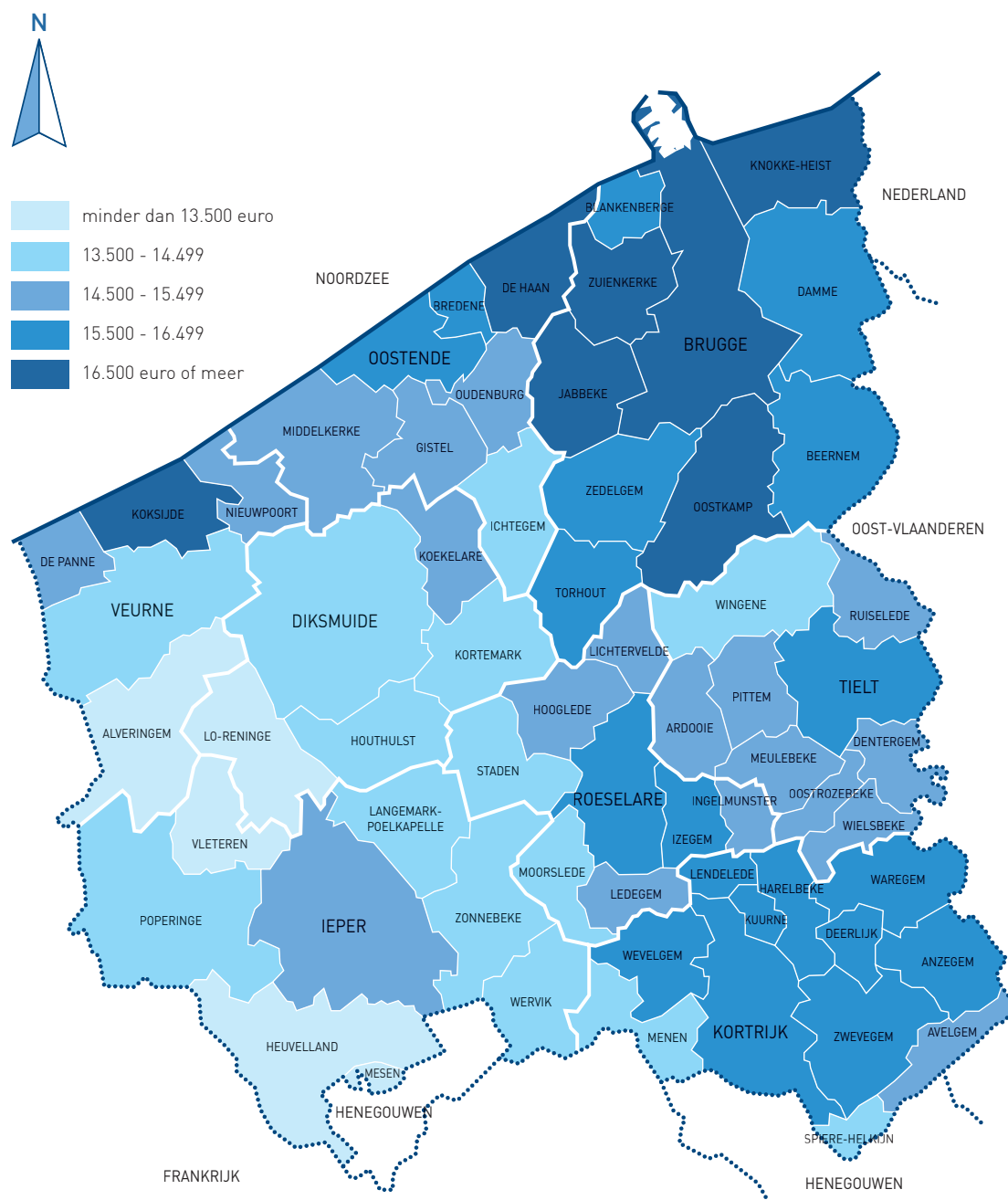

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2009 hadden de arrondissementen Kortrijk, Roeselare, Tielt én voor het eerst ook Brugge een BBP per inwoner dat groter was dan het Vlaamse cijfer. Geen enkel West-Vlaams arrondissement had een beschikbaar inkomen per inwoner hoger dan het Vlaamse cijfer; Brugge benaderde evenwel het Vlaamse gemiddelde.
- In West-Vlaanderen bedroeg de verhouding tussen geproduceerde en verdiende welvaart 1,55. Dit is een lager cijfer dan in het Vlaamse Gewest (1,59).
- In de arrondissementen Tielt, Roeselare en Kortrijk ligt de verhouding sterk boven het West-Vlaamse cijfer: deze arrondissementen hebben een relatief klein beschikbaar inkomen voor hun hoge BBP per inwoner. Brugge en Veurne hebben een hoger beschikbaar inkomen per inwoner en een BBP per inwoner dat net boven, respectievelijk onder het West-Vlaamse gemiddelde ligt; de verhouding situeert zich boven het West-Vlaamse cijfer voor Brugge en eronder voor Veurne. In Ieper, Oostende en Diksmuide zijn beide indicatoren laag en is ook de verhouding tussen beide laag, wat betekent dat de discrepantie tussen beide indicatoren er ook veel minder groot is.

Kaart 3.1: Belastbaar inkomen per inwoner, gemeenten van West-Vlaanderen, inkomen 2009, aanslagjaar 2010.

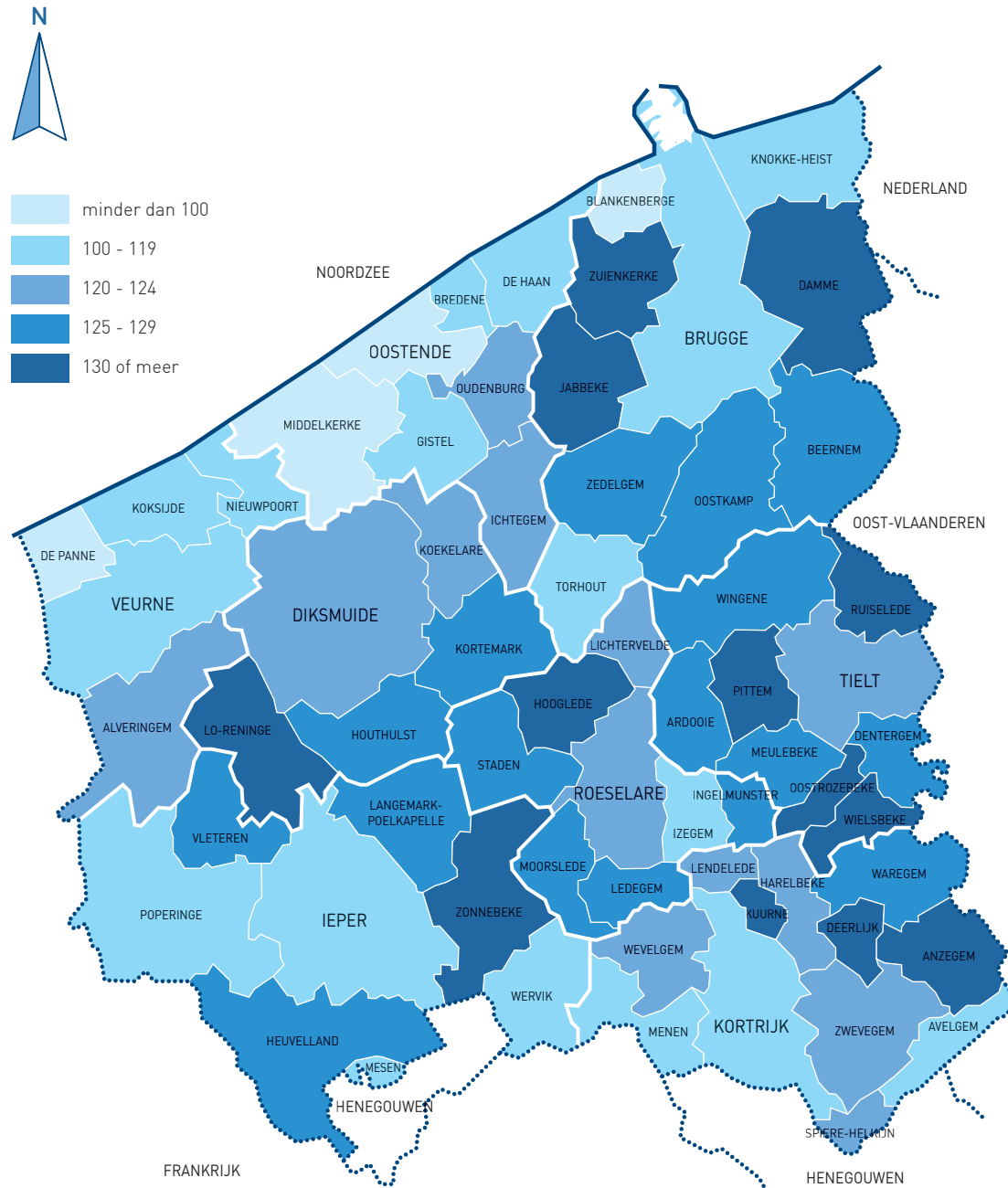
Minimum: Mesen 12.031 euro
 Maximum: Koksijde 20.876 euro

West-Vlaanderen: 15.708 euro
 Vlaams Gewest: 16.505 euro
 België: 15.535 euro

0 5 10 15 km

Bron: FOD Economie (ADSEI), Fiscale Statistiek.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 3.2: Aantal personenwagens per 100 gezinnen, gemeenten van West-Vlaanderen, 1 augustus 2011.

Minimum: Oostende en Blankenberge 76
 Maximum: Kuurne 189
 West-Vlaanderen: 115

Bron: FOD Economie (ADSEI), Bevolkingskubussen Provincie West-Vlaanderen o.b.v. Rijksregister.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Beschikbaar inkomen per inwoner

Een maatstaf voor het meten van de verdiende welvaart van een regio of de welvaart van de inwoners van een regio.

Bruto Binnenlands Product (BBP) per inwoner

Een maatstaf voor het meten van de geproduceerde of voortgebrachte economische welvaart in een land of een regio die gebruikt wordt als indicator om het welvaartsniveau van een land of een regio te meten. Het BBP wordt samengesteld door bij de bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen de productgebonden belastingen op productie en invoer op te tellen en de productgebonden subsidies op productie en invoer af te trekken.

4 ARBEIDSMARKT EN OPLEIDING

1. TEWERKSTELLING

A. Bezoldigde tewerkstelling

Tabel 4.1.1: Evolutie van de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 31 december 2009 en 31 december 2010.

	31/12/09	31/12/10	Evolutie 31/12/09 - 31/12/10
West-Vlaanderen	402.151	406.251	+1,0%
Vlaams Gewest	2.146.956	2.170.097	+1,1%
België	3.761.016	3.816.435	+1,5%

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 31 december 2010 telden de West-Vlaamse vestigingen 406.251 loontrekkenden. In vergelijking met eind 2009 is dit een toename met 1%. Het Vlaamse Gewest kende in dezelfde periode een gelijkaardig groeicijfer, waardoor het aandeel van West-Vlaanderen in het totale aantal werknemers in het Vlaamse Gewest ongewijzigd bleef (18,7%). In België was de stijging van het aantal werknemers iets groter dan in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest.

Tabel 4.1.2: Verdeling van de bezoldigde tewerkstelling en aantal bezoldigden per 1.000 inwoners, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 31 december 2010.

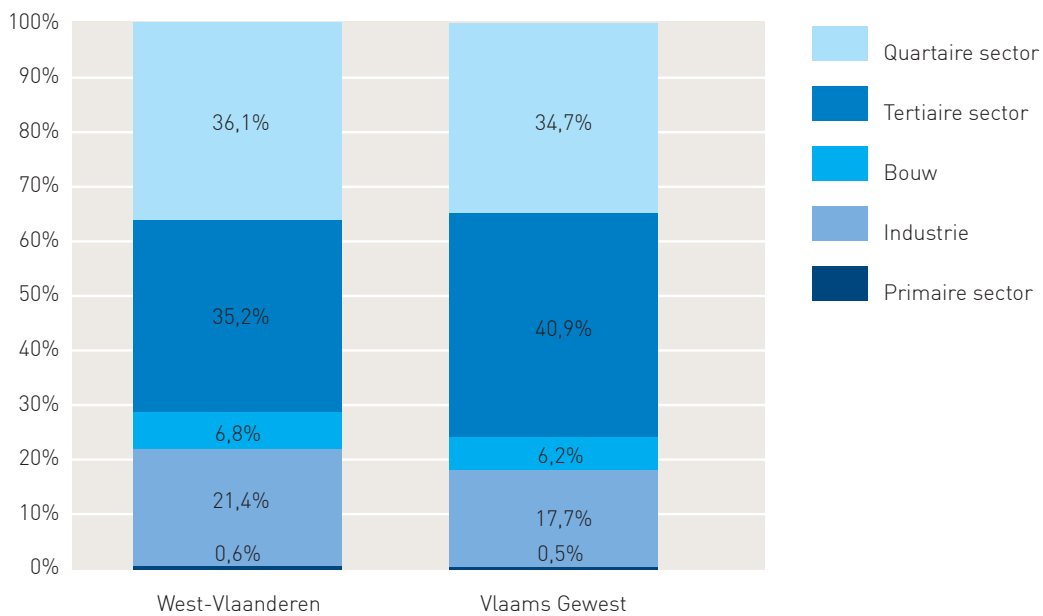
Arrondissement	Bezoldigden 31/12/10	Aandeel in W-Vl. 31/12/10	Bevolking 01/01/11	Aantal bezoldigden per 1.000 inwoners 31/12/10
Brugge	103.069	25,4%	277.343	372
Diksmuide	11.417	2,8%	49.958	229
Ieper	32.916	8,1%	106.155	310
Kortrijk	112.350	27,7%	282.130	398
Oostende	39.477	9,7%	152.210	259
Roeselare	58.429	14,4%	145.933	400
Tielt	30.916	7,6%	90.672	341
Veurne	17.677	4,4%	60.566	292
West-Vlaanderen	406.251	100%	1.164.967	349
Vlaams Gewest	2.170.097		6.306.638	344
België	3.816.435		10.951.266	348

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 31 december 2010 was 27,7% van alle werknemers in West-Vlaanderen tewerkgesteld in Kortrijk. Ook in Brugge was ruim één vierde van alle werknemers in West-Vlaanderen actief. Met 14,4% van alle loontrekkenden vervolledigt Roeselare de top drie. Onderaan de rangschikking vinden we Veurne en Diksmuide met respectievelijk 4,4% en 2,8% van alle werknemers in West-Vlaanderen.
- Inzake het aantal bezoldigden per 1.000 inwoners staat Roeselare op kop, op de voet gevolgd door Kortrijk. Met respectievelijk 400 en 398 loontrekkers per 1.000 inwoners steken beide arrondissementen ver boven het West-Vlaamse cijfer (349) uit. Brugge staat op de derde plaats met 372 werknemers per 1.000 inwoners. Onderaan de lijst vinden we nu Oostende en Diksmuide met respectievelijk 259 en 229 werknemers per 1.000 inwoners.
- Het aantal bezoldigden per 1.000 inwoners ligt in West-Vlaanderen boven het Belgische en Vlaamse gemiddelde.

Figuur 4.1.1: Bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest naar sector, 31 december 2010.

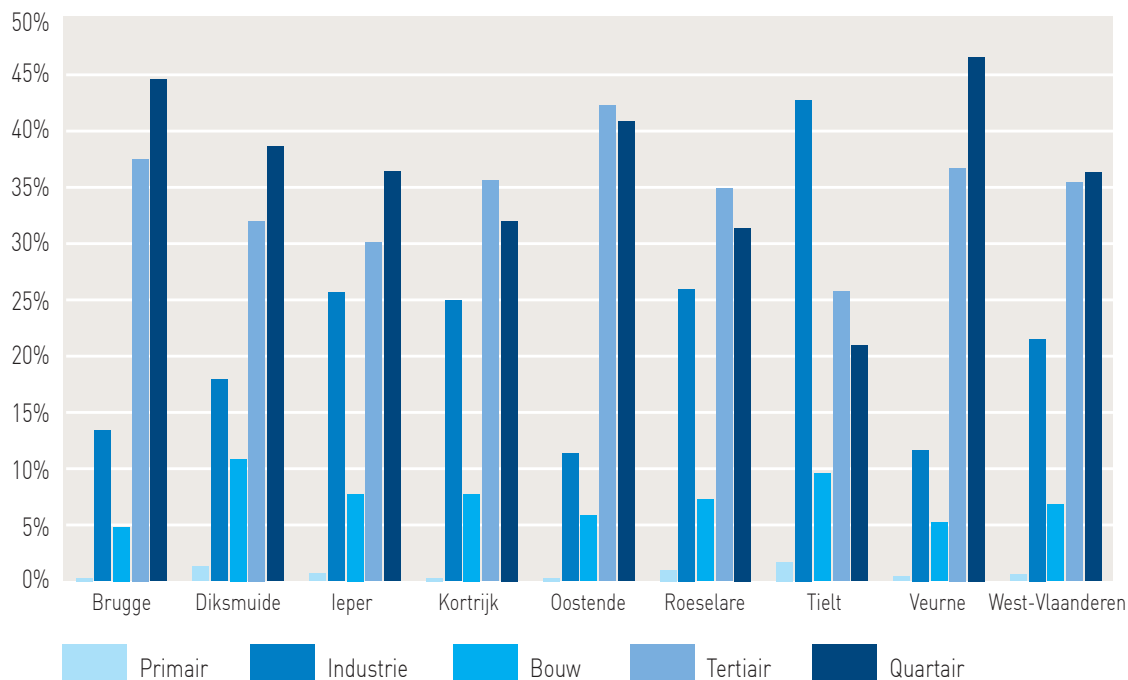

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De quataire sector vertegenwoordigt in West-Vlaanderen het grootste aantal loontrekkenden (36,1%); de tertiaire sector is met 35,2% van alle werknemers iets kleiner. In het Vlaamse Gewest zien we het omgekeerde: in de tertiaire sector is ruim vier op de tien werknemers actief, wat aanzienlijk meer is dan het aandeel van deze sector in West-Vlaanderen, terwijl de quataire sector 34,7% van alle werknemers vertegenwoordigt.
- In zowel West-Vlaanderen als het Vlaamse Gewest staat de industrie op de derde plaats. In West-Vlaanderen is 21,4% van alle werknemers actief in deze sector, wat opvallend meer is dan in Vlaanderen (17,7%).
- De bouwsector en de primaire sector zijn in West-Vlaanderen iets sterker vertegenwoordigd dan in het Vlaamse Gewest. De bouwsector in West-Vlaanderen telt 6,8% van alle loontrekkenden; in het Vlaamse Gewest ligt het aandeel van de bouwsector op 6,2%. In West-Vlaanderen is 0,6% van alle werknemers actief in de primaire sector; in Vlaanderen is dit 0,5%.

Figuur 4.1.2: Aandeel van bezoldigde tewerkstelling naar sector in de arrondissementen van West-Vlaanderen, 31 december 2010.

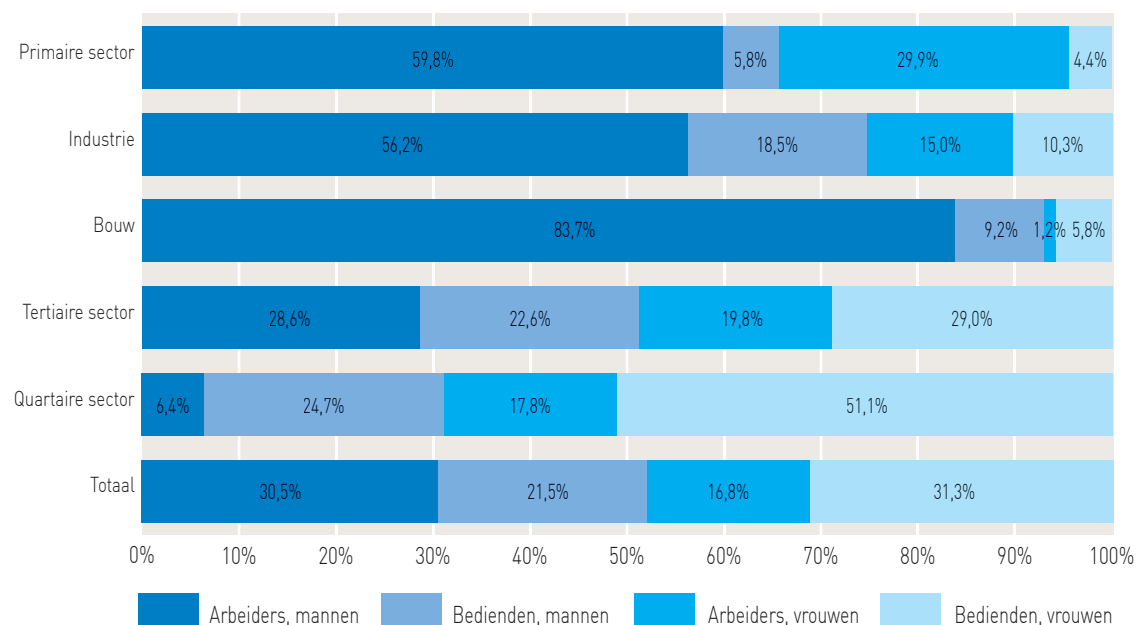

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De primaire sector in Tielt vertegenwoordigt 1,7% van alle loontrekkenden, wat meer is dan gemiddeld in West-Vlaanderen (0,6%).
- In Tielt springt ook de industrie in het oog. Met 42,5% van alle werknemers actief in de industrie ligt Tielt ver boven het West-Vlaamse gemiddelde (21,4%). In Veurne (11,6%) en Oostende (11,3%) ligt het aandeel van de werknemers in de industrie een eind onder het West-Vlaamse cijfer.
- Met 10,8% van alle werknemers in de bouwsector steekt Diksmuide een eind boven het West-Vlaamse cijfer uit. In Brugge is het aandeel werknemers in de bouwsector het kleinst (4,8%).
- In Oostende is 42% van alle loontrekkers aan het werk in de tertiaire sector; in West-Vlaanderen is dit gemiddeld 35,2%. Tielt ligt met 25,6% van de werknemers in de tertiaire sector het verst onder het West-Vlaamse cijfer.
- Ook inzake het aandeel werknemers in de quataire sector (20,8%) ligt het cijfer van Tielt het verst onder het West-Vlaamse gemiddelde (36,1%). De quataire sector is relatief het sterkst vertegenwoordigd in Veurne met 46,3% van het totale aantal werknemers in het arrondissement.

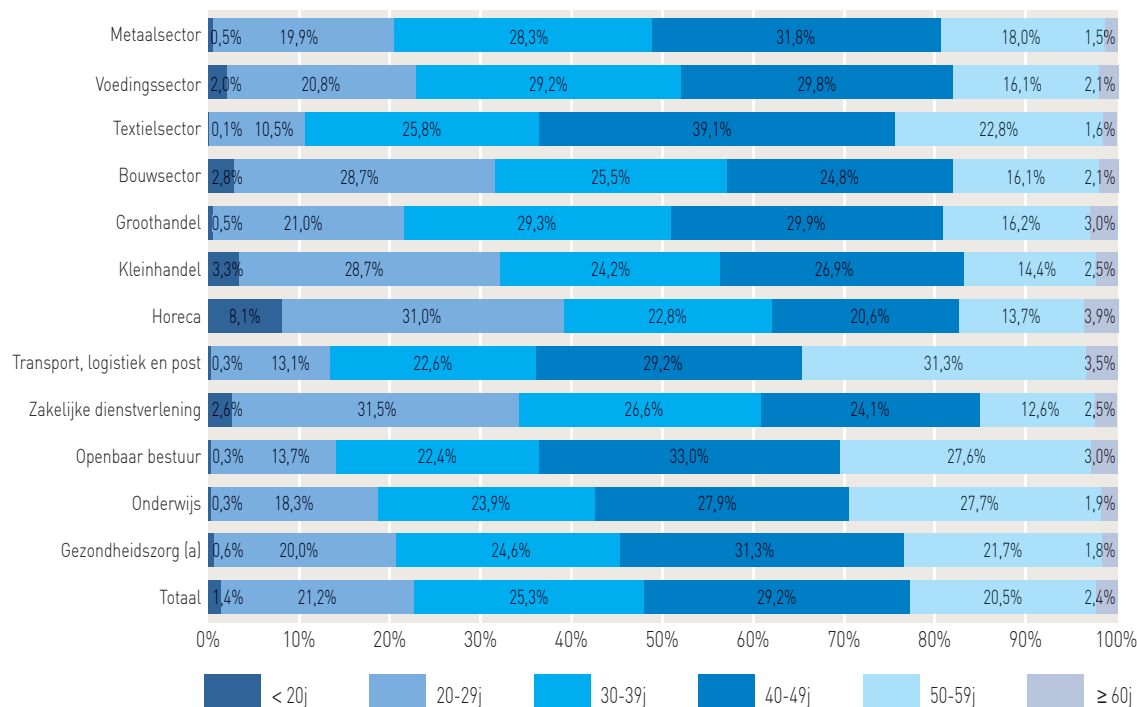
Figuur 4.1.3: Verdeling van de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen naar sector, geslacht, arbeiders en bedienden, 31 december 2010.

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 31 december 2010 was 51,9% van de loontrekkenden in West-Vlaanderen een man. In de bouwsector zijn bijna uitsluitend mannen (93%) aan het werk; in de industrie is drie op de vier werknemers een man. Ook in de primaire sector zijn de mannelijke werknemers duidelijk sterker vertegenwoordigd (65,7% mannen tegenover 34,3% vrouwen). In de tertiaire sector is de balans tussen mannen en vrouwen bijna in evenwicht (51,2% mannen; 48,8% vrouwen). De quartaire sector is de enige sector waar meer vrouwen dan mannen zijn tewerkgesteld; bijna zeven op de tien werknemers is een vrouw.
- In West-Vlaanderen waren er eind 2010 meer loontrekkende jobs voor bedienden (52,7%) dan voor arbeiders (47,3%). Dit hogere aandeel bedienden kan worden toegeschreven aan de tertiaire sector, waar iets meer bedienden dan arbeiders actief zijn (51,6% bedienden tegenover 48,4% arbeiders), en de quartaire sector, waar het aandeel bedienden oploopt tot 75,8%. In de primaire sector (10,3%), de bouw (15%) en de industrie (28,9%) ligt het aandeel bedienden relatief laag. Dit zijn tevens de sectoren waar voornamelijk mannen zijn tewerkgesteld.

Figuur 4.1.4: Verdeling van de bezoldigde tewerkstelling naar leeftijd in de grootste sectoren in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

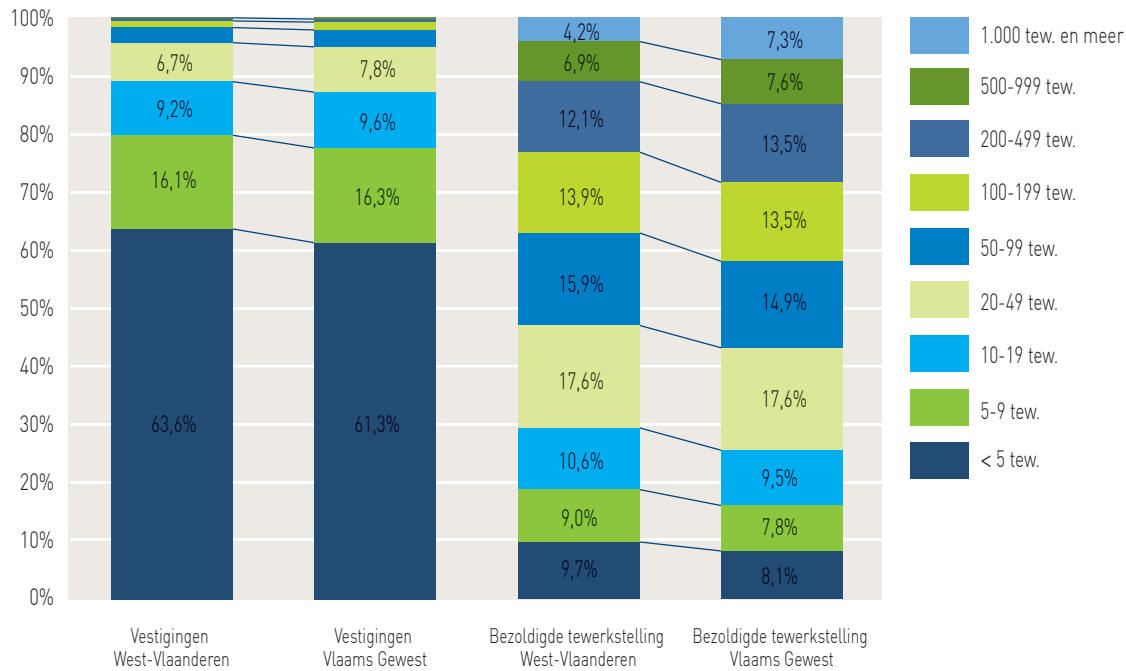
(a) Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen vertegenwoordigen de 40 à 49-jarige werknemers de grootste groep (29,2%). Bijna 23% van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen is ouder dan 50 jaar.
- De leeftijdsstructuur van de werknemers in West-Vlaanderen toont een aantal grote sectorale verschillen. Zo is in de horeca 8,1% van de werknemers jonger dan 20 jaar en is 31% tussen de 20 à 30 jaar oud. Ook de zakelijke dienstverlening kent een groot aandeel jonge werknemers: 34,1% is jonger dan 30 jaar. In de textielsector, transport, logistiek en post en openbaar bestuur zijn procentueel het minst werknemers jonger dan 30 jaar actief (respectievelijk 10,7%, 13,3% en 14%).
- Het grote aandeel werknemers jonger dan 30 jaar in de horeca en de zakelijke dienstverlening kan vooral worden toegeschreven aan de mannen. Van alle mannelijke werknemers in de horeca is 42,6% jonger dan 30 jaar (ten opzichte van 35,9% bij de vrouwen). In de zakelijke dienstverlening is 36,8% van de mannelijke werknemers jonger dan 30 jaar; bij de vrouwen is dit 31,7%.
- In de textielsector is 39,1% van alle werknemers tussen de 40 en 49 jaar oud, wat een stuk hoger is dan het West-Vlaamse gemiddelde.
- De sectoren onderwijs, openbaar bestuur en transport, logistiek en post tellen een opvallend groot aandeel loontrekkenden ouder dan 50 jaar (respectievelijk 29,6%, 30,6% en 34,8%). In deze sectoren zijn de mannelijke 50-plussers een stuk sterker vertegenwoordigd dan de vrouwelijke 50-plussers.

Figuur 4.1.5: Verdeling van het aantal vestigingen en de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest naar grootteklasse, 31 december 2010.

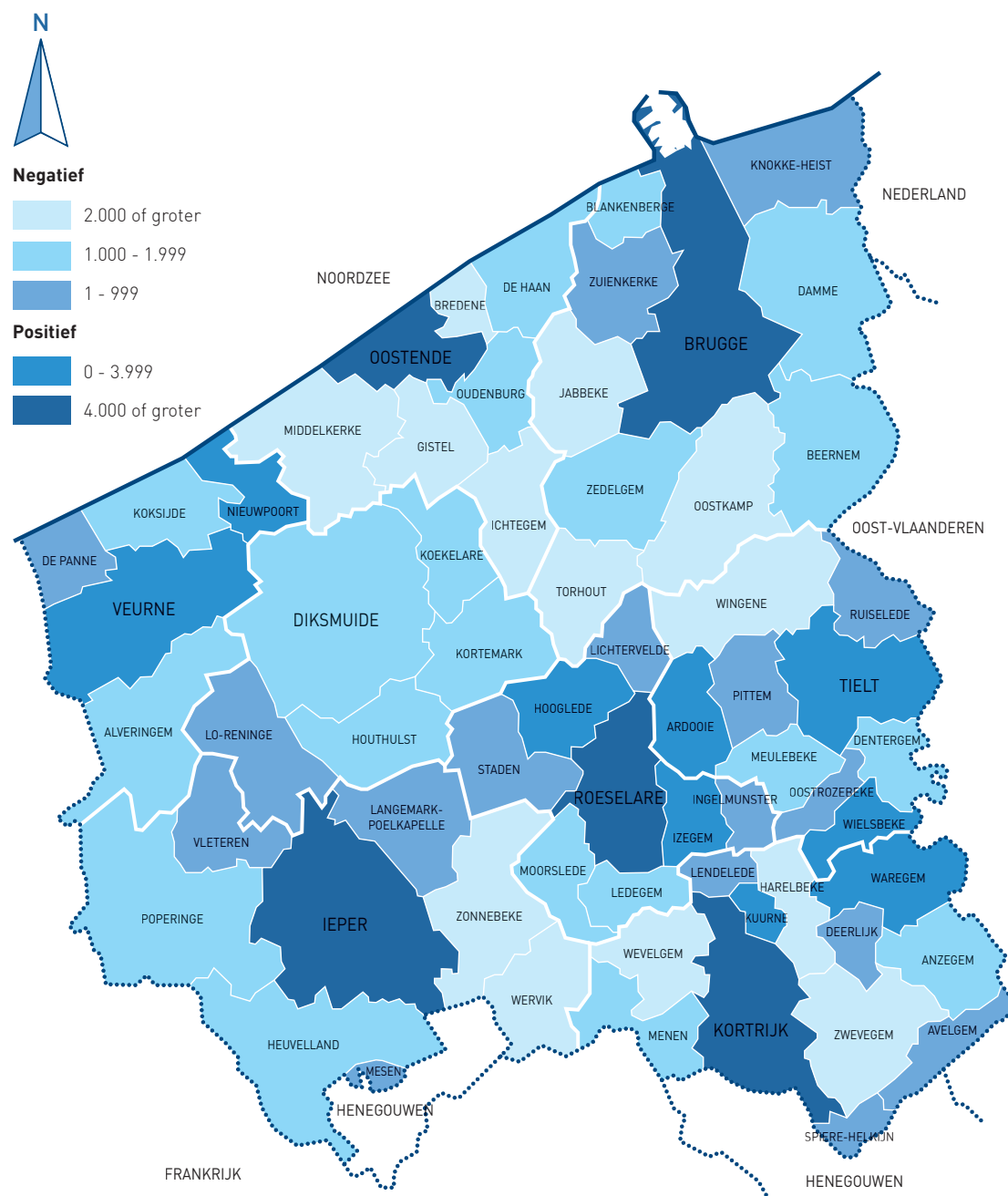

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- West-Vlaanderen telde eind 2010 iets meer kleine vestigingen (minder dan 50 werknemers) dan het Vlaamse Gewest (95,5% in West-Vlaanderen ten opzichte van 94,9% in het Vlaamse Gewest). Dit kan volledig worden toegeschreven aan een groter aandeel vestigingen met minder dan vijf werknemers. Het minieme verschil inzake het aandeel vestigingen verbergt echter een duidelijk verschil inzake het aandeel loontrekkenden. In West-Vlaanderen is 46,9% van alle werknemers actief in een kleine vestiging; in Vlaanderen is dit 43,1%.
- In middelgrote vestigingen (50 tot 200 werknemers) is in West-Vlaanderen 29,8% van alle werknemers tewerkgesteld; in het Vlaamse Gewest ligt het aandeel iets lager (28,4%).
- Van alle loontrekkers is in West-Vlaanderen 23,3% actief in een grote vestiging (200 werknemers of meer). In het Vlaamse Gewest ligt dit aandeel (28,4%) aanzienlijk hoger. Vooral bij de vestigingen met 1.000 werknemers of meer is het verschil tussen West-Vlaanderen en Vlaanderen groot.
- In West-Vlaanderen telt een vestiging gemiddeld 11,7 werknemers, wat minder is dan het Vlaamse (13,6) en Belgische cijfer (13,9). Een kleine vestiging telt in West-Vlaanderen gemiddeld 5,7 werknemers en voor een middelgrote vestiging ligt het gemiddeld aantal werknemers op 90,2. De grote vestigingen in West-Vlaanderen (439,9 werknemers) zijn gemiddeld kleiner dan in het Vlaamse Gewest (472,6 werknemers) of België (505,3 werknemers).

Kaart 4.1.1: Pendelsaldo bij loontrekkenden, gemeenten van West-Vlaanderen, 2009.

Minimum: Bredene -4.226
 Maximum: Brugge 18.226

West-Vlaanderen: -12.501

0 5 10 15 km

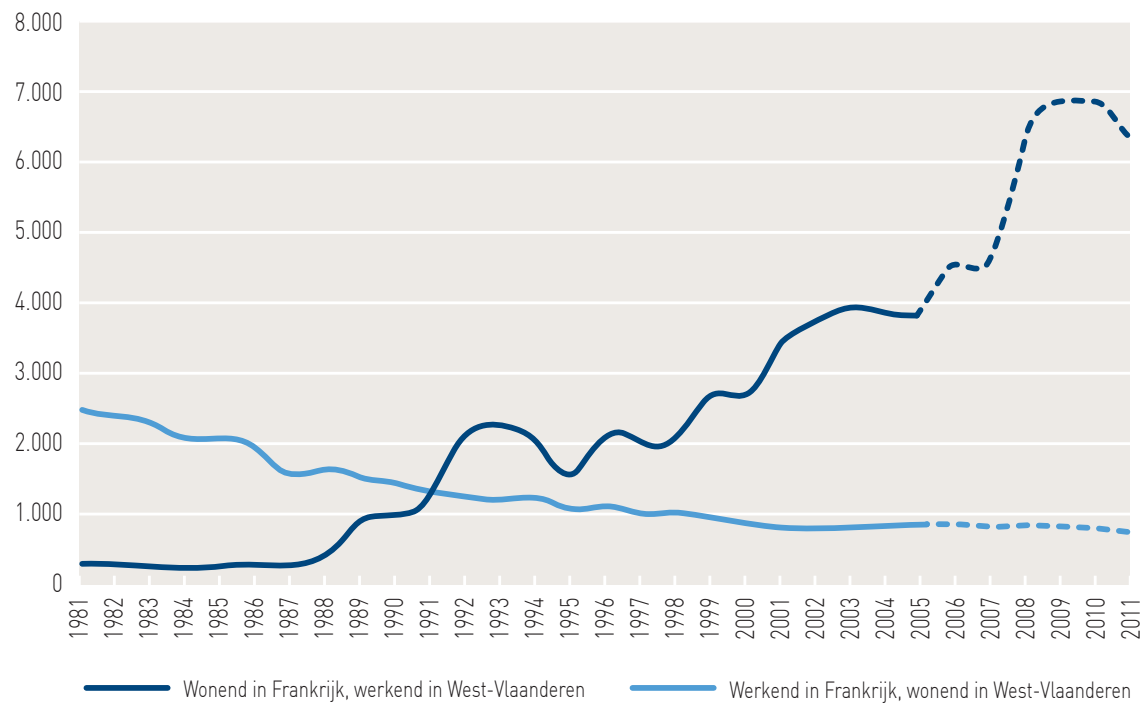
Bron: Vlaamse Arbeidsrekening.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

B. Grensarbeid

GRENSARBEID TUSSEN FRANKRIJK EN WEST-VLAANDEREN

Figuur 4.1.6: Evolutie van de grensarbeid tussen Frankrijk en West-Vlaanderen, 1981-2011 (a).

(a) Vanaf 2005: inclusief zelfstandigen.

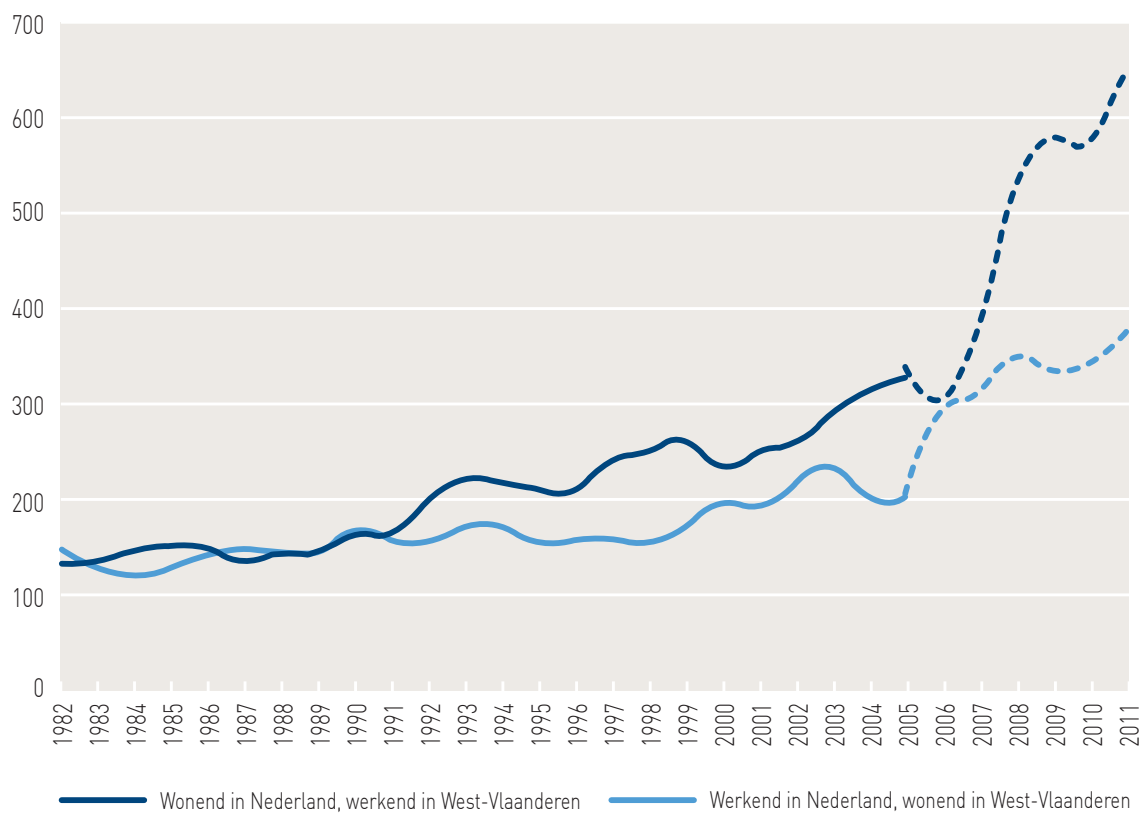
Bron: RIZIV, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 30 juni 2011 werkten 6.396 Franse grensarbeiders in West-Vlaanderen. Het aantal Franse grensarbeiders dat in West-Vlaanderen komt werken vertoont al vele jaren een stijgende trend. In 2011 zien we echter een daling met 486 personen of -7,1% in vergelijking met het voorgaande jaar, ondanks het feit dat er pas vanaf 1 januari 2012 geen nieuwe werknemers meer in de grensarbeidersregeling konden stappen.
- Het aantal West-Vlaamse grensarbeiders dat in Frankrijk werkt blijft verder dalen; op 30 juni 2011 waren ze nog met 729.

GRENSARBEID TUSSEN NEDERLAND EN WEST-VLAANDEREN

Figuur 4.1.7: Evolutie van de grensarbeid tussen Nederland en West-Vlaanderen, 1982-2011 (a).

[a] Vanaf 2005: inclusief zelfstandigen.

Bron: RIZIV, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De grensarbeid tussen Nederland en West-Vlaanderen is veel beperkter in omvang dan deze tussen Frankrijk en West-Vlaanderen.
- Op 30 juni 2011 waren 650 Nederlanders over de grens aan het werk in West-Vlaanderen. Omgekeerd gingen 375 West-Vlaamse grensarbeiders werken in Nederland.
- De grensarbeid tussen Nederland en West-Vlaanderen vertoont in beide richtingen een stijgende trend.

C. Zelfstandigen

Tabel 4.1.3: Aantal zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 31 december 2009 en 31 december 2010 (a).

	31/12/09	31/12/10	Evolutie 31/12/09 - 31/12/10
West-Vlaanderen	104.064	104.654	+0,6%
Vlaams Gewest	456.585	462.335	+1,3%
België	736.215	747.501	+1,5%

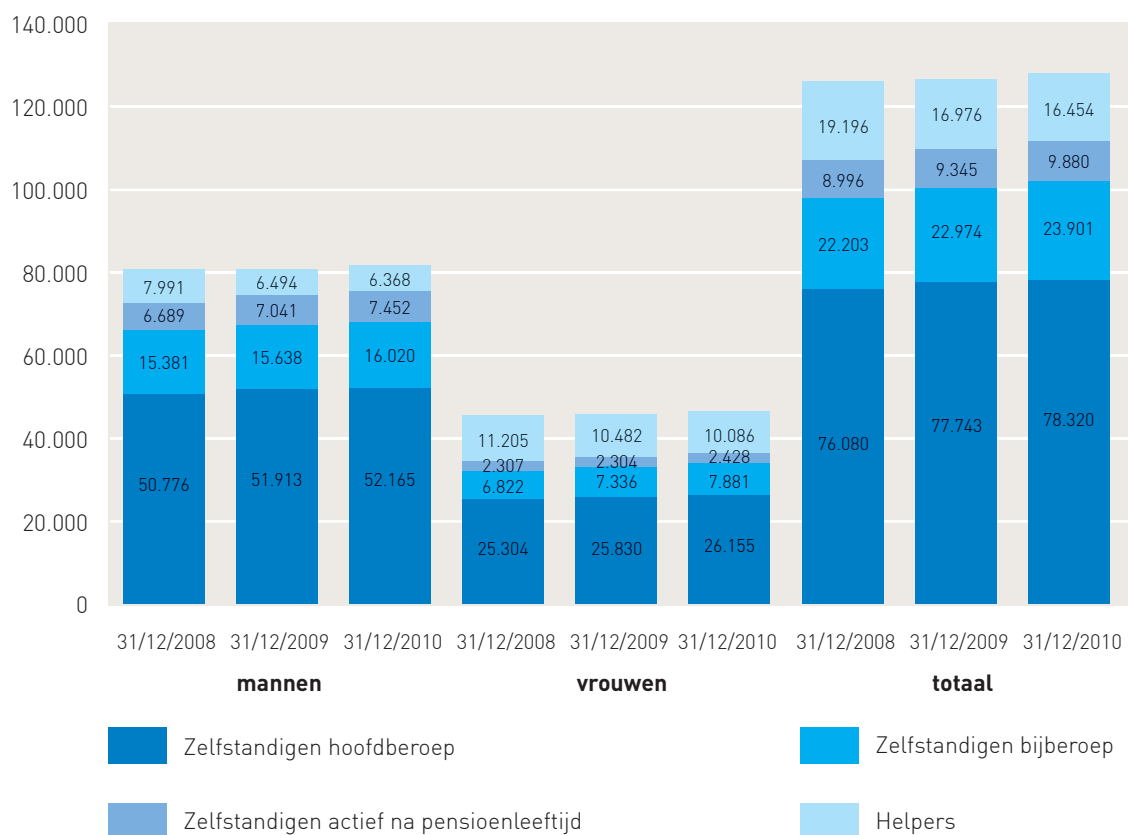
(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers, exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Eind 2010 telde West-Vlaanderen 104.654 zelfstandigen en helpers (exclusief zelfstandigen in bijberoep). Dit is een lichte toename met 0,6%.
- Aangezien het aantal zelfstandigen en helpers sterker steeg in het Vlaamse Gewest, daalde het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse aantal zelfstandigen en helpers lichtjes tot 22,6%. Ook in België groeide het aantal zelfstandigen en helpers sterker dan in West-Vlaanderen.

Figuur 4.1.8: Evolutie van het totale aantal zelfstandigen en helpers naar aard van de activiteit en naar geslacht in West-Vlaanderen, 31 december 2008 – 31 december 2010.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In de periode 2008-2010 steeg het aantal zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen met 2.080 personen (+1,6%). Het aantal vrouwelijke zelfstandigen en helpers steeg sterker dan het aantal mannelijke (respectievelijk +2,0% en +1,4%) waardoor het aandeel vrouwelijke zelfstandigen lichtjes is toegenomen tot 36,2% in 2010.
- In absolute cijfers was de toename van het aantal zelfstandigen en helpers het grootst bij de zelfstandigen in hoofdberoep (+2.240 of +2,9%) en de zelfstandigen in bijberoep (+1.698 of +7,6%). De toename van het aantal zelfstandigen actief na pensioenleeftijd bleef beperkt tot 884 personen (+9,8%). Deze toenames werden gedeeltelijk tenietgedaan door een forse afname van het aantal helpers (-2.742 of -14,3%). Als gevolg hiervan stegen de aandelen van de zelfstandigen in hoofdberoep en bijberoep en de zelfstandigen actief na pensioenleeftijd lichtjes tot respectievelijk 60,9%, 18,6% en 7,7% en viel het aandeel van de helpers terug tot 12,8%.
- Zowel bij mannen als vrouwen vormen de zelfstandigen in hoofdberoep de grootste groep (respectievelijk 63,6% en 56,2%). De zelfstandigen in bijberoep vormen bij de mannen de tweede grootste groep (19,5%); bij de vrouwen zijn dit de helpsters met 21,7%. Bij de mannen is slechts 7,8% aan de slag als helper en 9,1% is actief na pensioenleeftijd. Bij de vrouwelijke zelfstandigen vormen de zelfstandigen in bijberoep pas de derde grootste groep. Tot slot is slechts 5,2% van alle vrouwelijke zelfstandigen en helpsters actief na pensioenleeftijd.

Tabel 4.1.4: Verdeling van het aantal zelfstandigen en helpers en aantal zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 31 december 2010 (a).

Arrondissement	Zelfstandigen en helpers 31/12/10	Aandeel in W-VL. 31/12/10	Bevolking 01/01/11	Aantal zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners 31/12/10
Brugge	25.472	24,3%	277.343	92
Diksmuide	5.525	5,3%	49.958	111
Ieper	10.067	9,6%	106.155	95
Kortrijk	22.853	21,8%	282.130	81
Oostende	11.099	10,6%	152.210	73
Roeselare	13.084	12,5%	145.933	90
Tielt	10.249	9,8%	90.672	113
Veurne	6.305	6,0%	60.566	104
West-Vlaanderen	104.654	100%	1.164.967	90
Vlaams Gewest	462.335		6.306.638	73
België	747.501		10.951.266	68

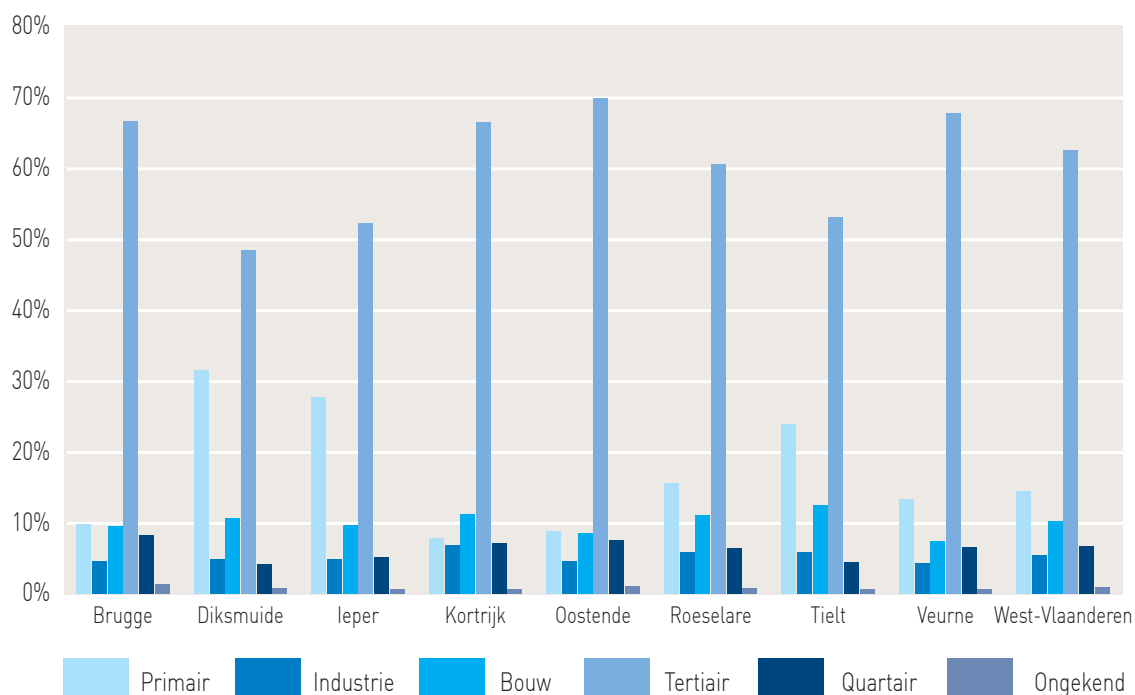
(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De arrondissementen Brugge en Kortrijk tellen samen 46,1% van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen. Roeselare volgt op ruime afstand op de derde plaats. Onderaan de rangschikking vinden we de arrondissementen Veurne en Diksmuide met respectievelijk 6% en 5,3% van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen.
- Bekijken we het aandeel zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners, dan staan Tielt (113) en Diksmuide (111) op de plaatsen één en twee. Veurne sluit de top drie af met 104 zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners. Onderaan de lijst vinden we nu Oostende met slechts 73 zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners.
- West-Vlaanderen telt opvallend meer zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners dan het Vlaamse Gewest en België.
- Inzake het aantal loontrekkers staat Kortrijk op de eerste plaats, gevolgd door Brugge (zie tabel 4.1.2); wat betreft het aantal zelfstandigen en helpers is de volgorde net omgekeerd. Roeselare vervolledigt zowel inzake aantal loontrekkers als aantal zelfstandigen en helpers de top drie. De aandelen van Brugge, Kortrijk en Roeselare in het West-Vlaamse totaal zijn groter inzake werknemers dan inzake zelfstandigen en helpers. De top drie van het aantal zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners ziet er helemaal anders uit dan de top drie bij de werknemers. Bij de loontrekkenden stonden Roeselare, Kortrijk en Brugge op kop; bij de zelfstandigen en helpers zijn dit Tielt, Diksmuide en Veurne.

Figuur 4.1.9: Aandeel van zelfstandigen en helpers in de arrondissementen van West-Vlaanderen naar sector, 31 december 2010 (a).

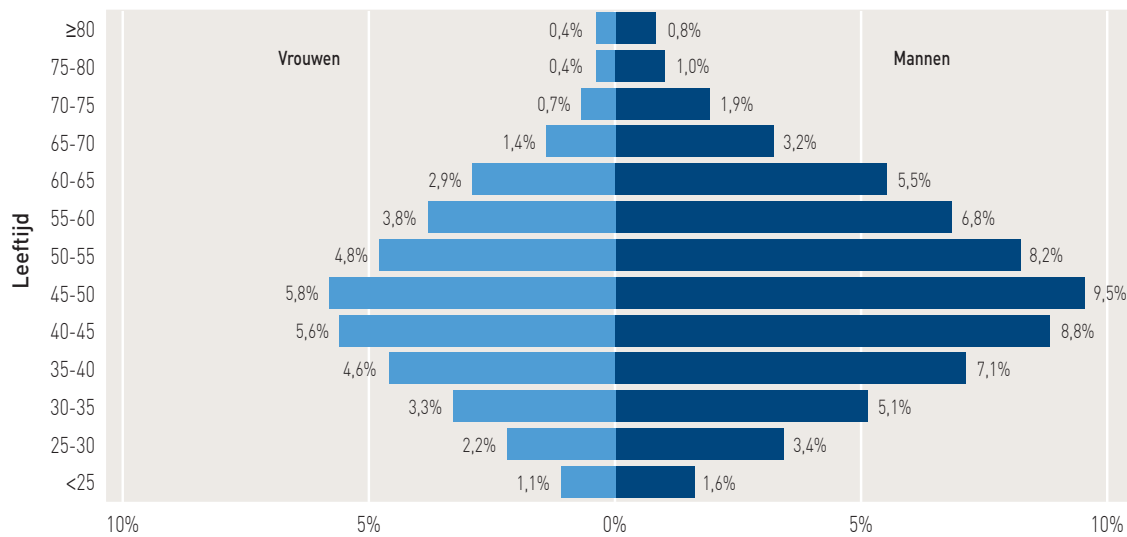
(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 31 december 2010 telde de tertiaire sector in West-Vlaanderen 62,4% van alle zelfstandigen en helpers. De primaire sector en de bouwsector volgden op ruime afstand met respectievelijk 14,4% en 10,2%. In de quartaire sector (6,7%) en de industrie (5,4%) zijn het minst zelfstandigen en helpers actief.
- De verschillen in aandelen tussen de West-Vlaamse arrondissementen situeren zich vooral in de primaire en de tertiaire sector. In Diksmuide (31,5%), Ieper (27,6%) en Tielt (23,8%) zijn de zelfstandigen en helpers in de primaire sector opvallend sterker vertegenwoordigd dan gemiddeld in West-Vlaanderen. In Oostende (69,7%) en Veurne (67,7%) zijn zelfstandigen en helpers in de tertiaire sector opvallend sterker vertegenwoordigd dan in de andere West-Vlaamse arrondissementen.
- De verschillen in aandelen bij de industrie, de bouw en de quartaire sector zijn niet zo groot.

Figuur 4.1.10: Leeftijdsopbouw van de West-Vlaamse zelfstandigen en helpers naar geslacht, 31 december 2010 (a).

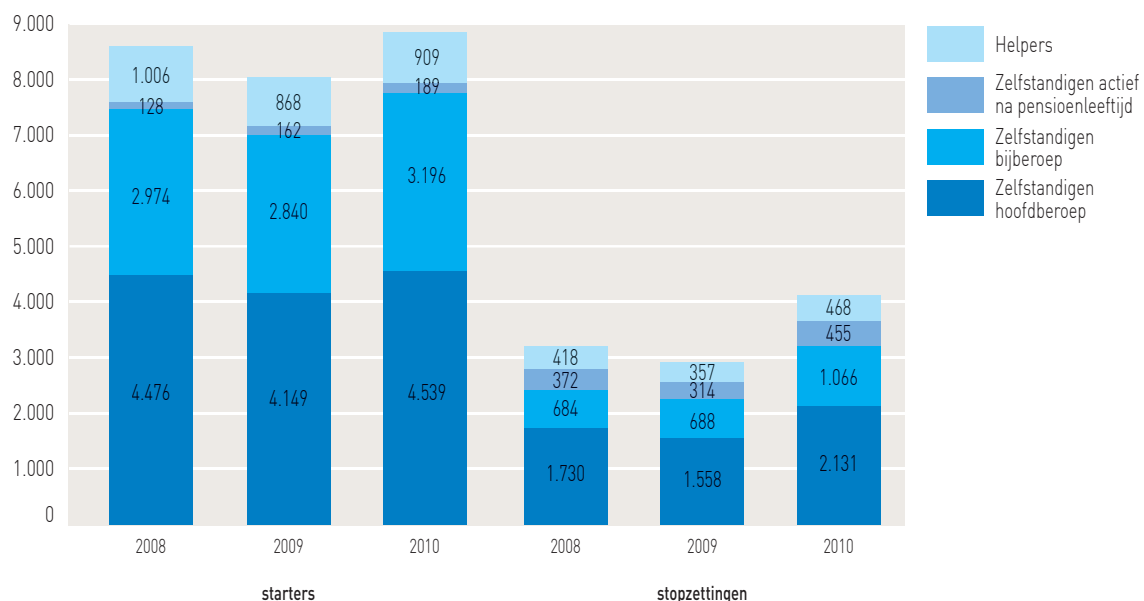
(a) Totaal aantal zelfstandigen en helpers exclusief de zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De meerderheid (63,1%) van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen is een man. Dit overwicht vertaalt zich ook in alle leeftijdscategorieën afzonderlijk.
- De 45 tot 50-jarigen zijn zowel bij de mannelijke als de vrouwelijke zelfstandigen en helpers de grootste groep.
- Van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen is 41,8% een 50-plusser. Ter vergelijking: tien jaar geleden was 34,9% van alle zelfstandigen en helpers in West-Vlaanderen 50 jaar of ouder.

Figuur 4.1.11: Evolutie van het aantal starters en het aantal stopzettingen naar aard van de activiteit, West-Vlaanderen, 2008-2010.

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2010 hebben 8.833 West-Vlamingen een activiteit als zelfstandige of helper gestart. Dit is een toename met 249 personen of 2,9% in vergelijking met 2008. Ten opzichte van 2009 is de toename nog meer uitgesproken: +814 personen of +10,2%. De startersratio lag in 2010 op 6,9; in 2008 en 2009 was dit respectievelijk 6,8 en 6,3.
- Ruim de helft van alle personen die in 2010 een activiteit als zelfstandige of helper startten, deed dit als zelfstandige in hoofdberoep; 36,2% begon een zelfstandige activiteit in bijberoep. Slechts 10,3% van alle zelfstandigen en helpers startte in 2010 als helper.
- In 2010 lag het aantal zelfstandigen en helpers dat de activiteiten stopzette 28,6% hoger dan in 2008 (+916 personen). In vergelijking met 2009 bedroeg de toename in 2010 zelfs 41,2% (+1.203 personen). Hierdoor steeg de stopzettingsratio in 2010 naar 3,2; in 2008 en 2009 bedroeg de stopzettingsratio nog respectievelijk 2,5 en 2,3.
- Van de 4.120 zelfstandigen en helpers die in 2010 hun activiteiten stopzetten, was 51,7% actief als zelfstandige in hoofdberoep en 25,9% als zelfstandige in bijberoep. Er waren in 2010 nagenoeg evenveel helpers als zelfstandigen actief na pensioenleeftijd die hun activiteit stopzetten (respectievelijk 11,4% en 11%). Opvallend is de toename van het aandeel zelfstandigen in bijberoep dat de activiteiten stopzette (van 21,3% in 2008 naar 25,9% in 2010); het aandeel van alle andere categorieën in het totale aantal zelfstandigen en helpers dat de activiteiten stopzette kende een daling.
- Uit de verdeling van het aantal starters naar geslacht (niet in de figuur) blijkt dat 44,1% van alle starters in 2010 een vrouw was. In vergelijking met 2008 is het aandeel vrouwelijke starters lichtjes toegenomen, maar het verschil tussen het aantal mannelijke en vrouwelijke starters blijft groot.

Tabel 4.1.5: Evolutie van de startersratio en stopzettingsratio naar aard van de activiteit in West-Vlaanderen, 2008-2010.

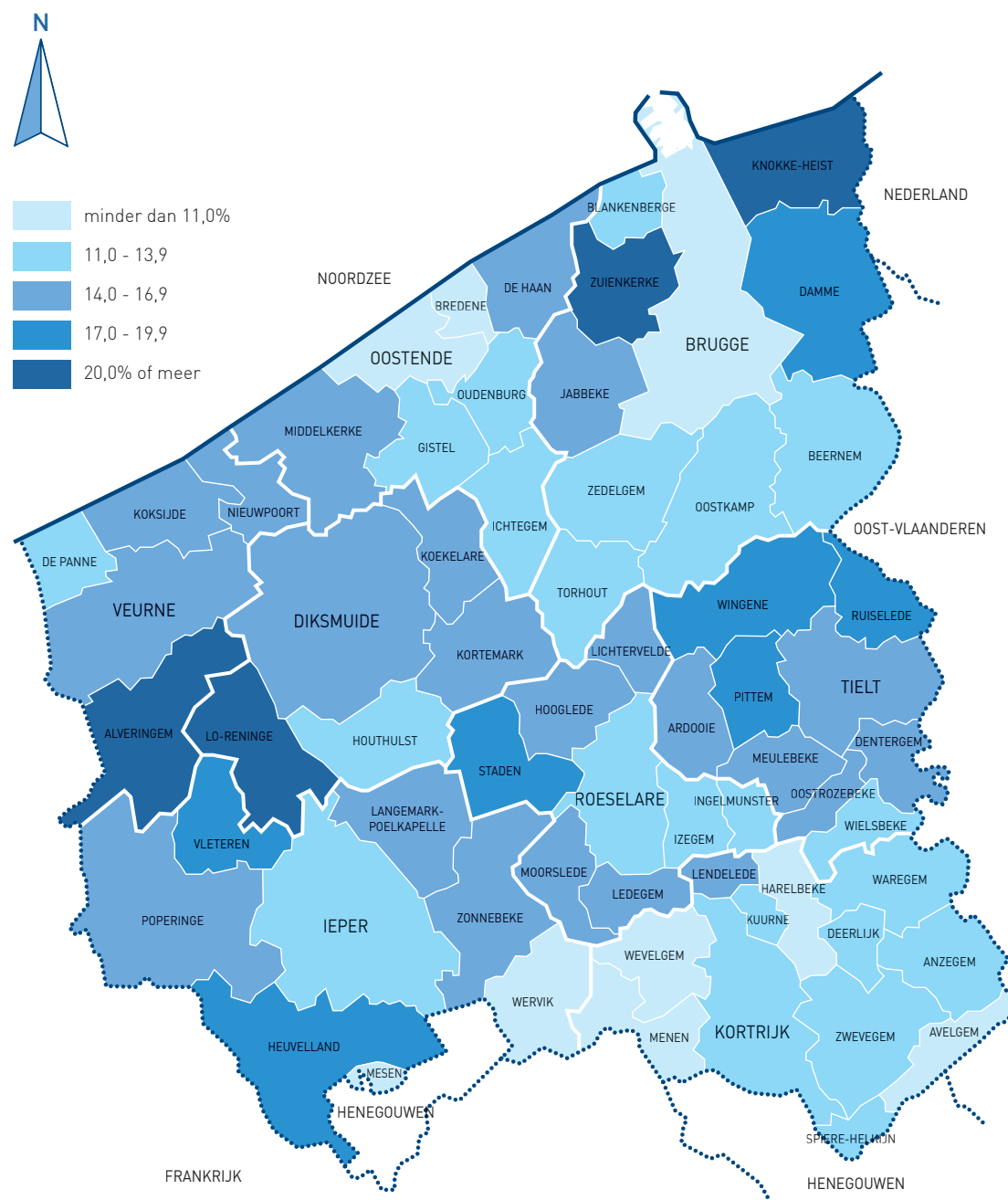
	Startersratio			Stopzettingsratio		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Zelfstandigen hoofdberoep	5,9	5,3	5,8	2,3	2,0	2,7
Zelfstandigen bijberoep	13,4	12,4	13,4	3,1	3,0	4,5
Zelfstandigen actief na pensioenleeftijd	1,4	1,7	1,9	4,1	3,4	4,6
Helpers	5,2	5,1	5,5	2,2	2,1	2,8
Totaal	6,8	6,3	6,9	2,5	2,3	3,2

Bron: RSVZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen lag de startersratio in de periode 2008-2010 in alle categorieën van zelfstandigen hoger dan de stopzettingsratio. Zoals kon worden verwacht vormen de zelfstandigen actief na pensioenleeftijd hierop de enige uitzondering.
- De startersratio bij de zelfstandigen in bijberoep ligt opvallend hoog in vergelijking met de startersratio's in de andere categorieën van zelfstandigen. In 2009 daalde de startersratio bij zelfstandigen in bijberoep lichtjes in vergelijking met 2008, maar in 2010 bereikte het cijfer in West-Vlaanderen opnieuw hetzelfde niveau als in 2008. De startersratio's bij de zelfstandigen in hoofdberoep en de helpers liggen vrij dicht bij elkaar. Ook dit ligt in de lijn van de verwachtingen. In vergelijking met 2008 ligt de startersratio in 2010 hoger bij de zelfstandigen actief na pensioenleeftijd en de helpers.
- In de periode 2008-2009 is de stopzettingsratio in alle categorieën van zelfstandigen gedaald, maar in de periode 2009-2010 was er overal een toename. De stopzettingsratio bij de zelfstandigen actief na pensioenleeftijd is en blijft het hoogst, maar de stopzettingsratio bij de zelfstandigen in bijberoep lag in 2010 een stuk hoger dan in 2008 en 2009 en komt daarmee ook in de buurt van het cijfer van de zelfstandigen actief na pensioenleeftijd. Net als bij de startersratio's liggen ook de stopzettingsratio's bij de zelfstandigen in hoofdberoep en de helpers dicht bij elkaar.

Kaart 4.1.2: Ondernemersgraad, gemeenten van West-Vlaanderen, 2009.

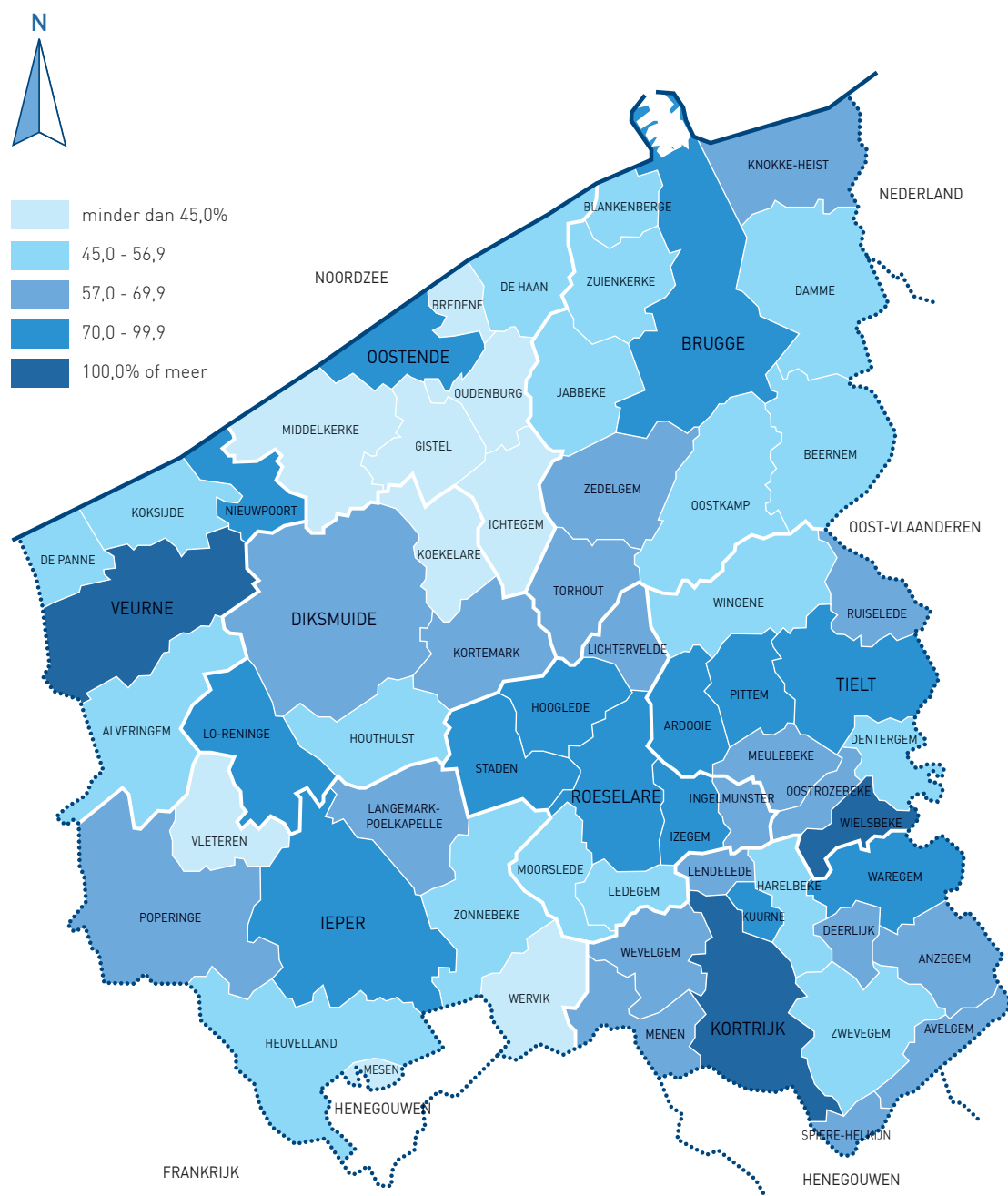
Minimum: Bredene 7,9%
 Maximum: Lo-Reninge 24,9%

West-Vlaanderen: 12,8%
 Vlaams Gewest: 10,4%
 België: 9,5%

0 5 10 15 km

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 4.1.3: Jobratio, gemeenten van West-Vlaanderen, 2009.

Minimum: Mesen	26,4%
Maximum: Wielsbeke	117,2%
West-Vlaanderen:	71,5%
Vlaams Gewest:	66,8%
België:	66,0%

0 5 10 15 km

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

2. WERKLOOSHEID

A. Algemeen

Tabel 4.2.1: Evolutie van het aantal werklozen in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België, 2010-2011 (a).

	2010	2011	Evolutie in a.c.	Evolutie in %
West-Vlaanderen	40.627	36.800	-3.827	-9,4%
Vlaams Gewest	256.929	240.172	-16.757	-6,5%
België	656.385	629.550	-26.835	-4,1%

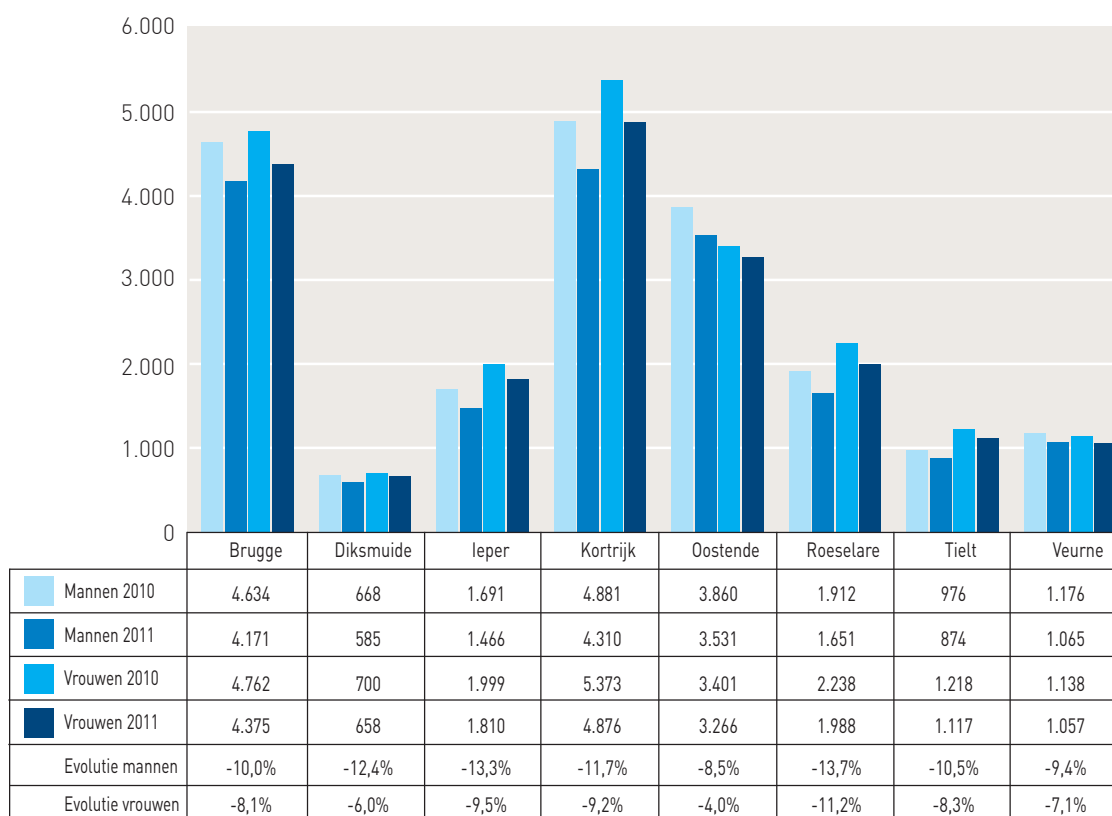
(a) Niet-werkende werkzoekenden inclusief oudere werklozen.

Bron: VDAB, RVA, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 telde West-Vlaanderen 36.800 werklozen, dit is een forse afname met 9,4% in vergelijking met 2010. Doordat het aantal werklozen in dezelfde periode minder sterk daalde in het Vlaamse Gewest (-6,5%), daalde het aandeel van West-Vlaanderen in het totale aantal werklozen in Vlaanderen van 15,8% in 2010 naar 15,3% in 2011. Ook in België daalde het aantal werklozen in 2011 in vergelijking met 2010, maar de relatieve afname was kleiner dan in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest.
- Als gevolg van de conjuncturele achteruitgang kenden alle regio's in de periode 2008-2009 een sterke toename van het aantal werklozen; in de periode 2009-2010 was er opnieuw een afname in West-Vlaanderen maar nog een beperkte toename in Vlaanderen en België. In 2011 evolueerde het aantal werklozen op alle niveaus gunstig in vergelijking met 2010.

Figuur 4.2.1: Evolutie van het aantal werklozen naar geslacht, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2010-2011 (a).

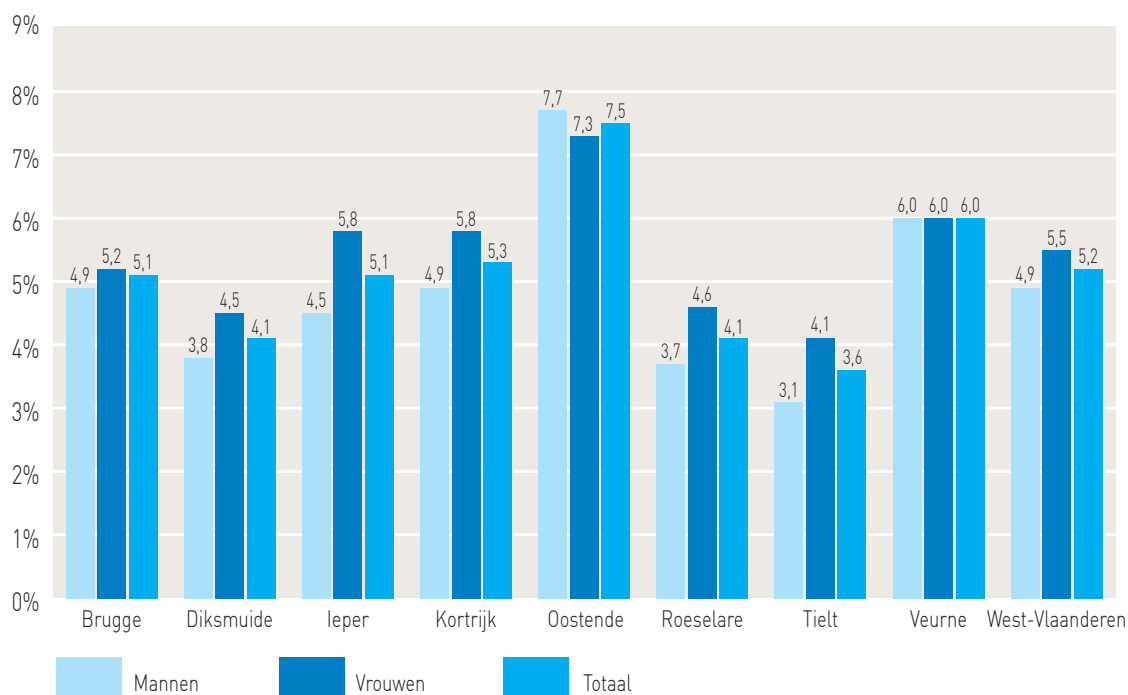
(a) Niet-werkende werkzoekenden inclusief oudere werklozen.

Bron: VDAB, RVA, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Het aantal werklozen lag in 2011 in alle West-Vlaamse arrondissementen lager dan in 2010. De grootste afnamen in absolute cijfers waren voor Kortrijk (-1.068 werklozen of -10,4%) en Brugge (-850 werklozen of -9%).
- Aangezien het aantal mannelijke werklozen in West-Vlaanderen in de periode 2010-2011 sterker daalde (-10,8%) dan het aantal vrouwelijke werklozen (-8,1%), steeg het aandeel vrouwelijke werklozen lichtjes van 51,3% in 2010 tot 52% in 2011.
- In alle West-Vlaamse arrondissementen - met uitzondering van Oostende en Veurne - zijn meer vrouwen dan mannen werkloos. Het verschil tussen het aandeel mannelijke en vrouwelijke werklozen is het grootst in Tielt (43,9% mannen; 56,1% vrouwen).
- Het aantal mannelijke werklozen daalde in de periode 2010-2011 in alle arrondissementen sterker dan het aantal vrouwelijke werklozen. In Oostende was de relatieve afname van het aantal mannelijke en vrouwelijke werklozen het kleinst.

Figuur 4.2.2: Werkloosheidsdruk naar geslacht in de arrondissementen van West-Vlaanderen, 2011 (a).

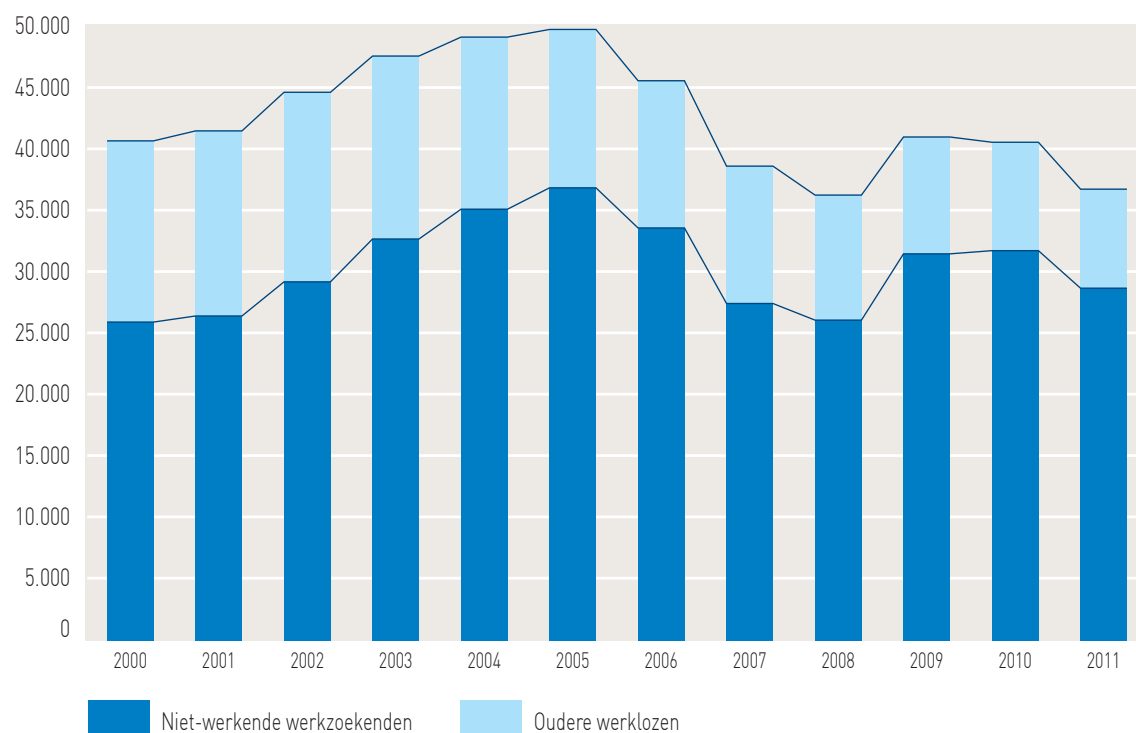
(a) Niet-werkende werkzoekenden inclusief oudere werklozen.

Bron: VDAB, RVA, Bevolkingskubussen Provincie West-Vlaanderen o.b.v. Rijksregister, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 lag de werkloosheidsdruk in Oostende met 7,5% een eind boven het West-Vlaamse gemiddelde (5,2%). In Tielt (3,6%), Diksmuide en Roeselare (beiden 4,1%) was de werkloosheidsdruk het laagst.
- In West-Vlaanderen is de werkloosheidsdruk bij vrouwen hoger dan bij mannen. Dit is ook het geval voor alle West-Vlaamse arrondissementen, met uitzondering van Oostende en Veurne (werkloosheidsdruk bij mannen en vrouwen even hoog).
- In vergelijking met 2010 is de werkloosheidsdruk in 2011 gedaald in West-Vlaanderen en in alle West-Vlaamse arrondissementen.

Figuur 4.2.3: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden en het aantal oudere werklozen in West-Vlaanderen, 2000-2011 (a).

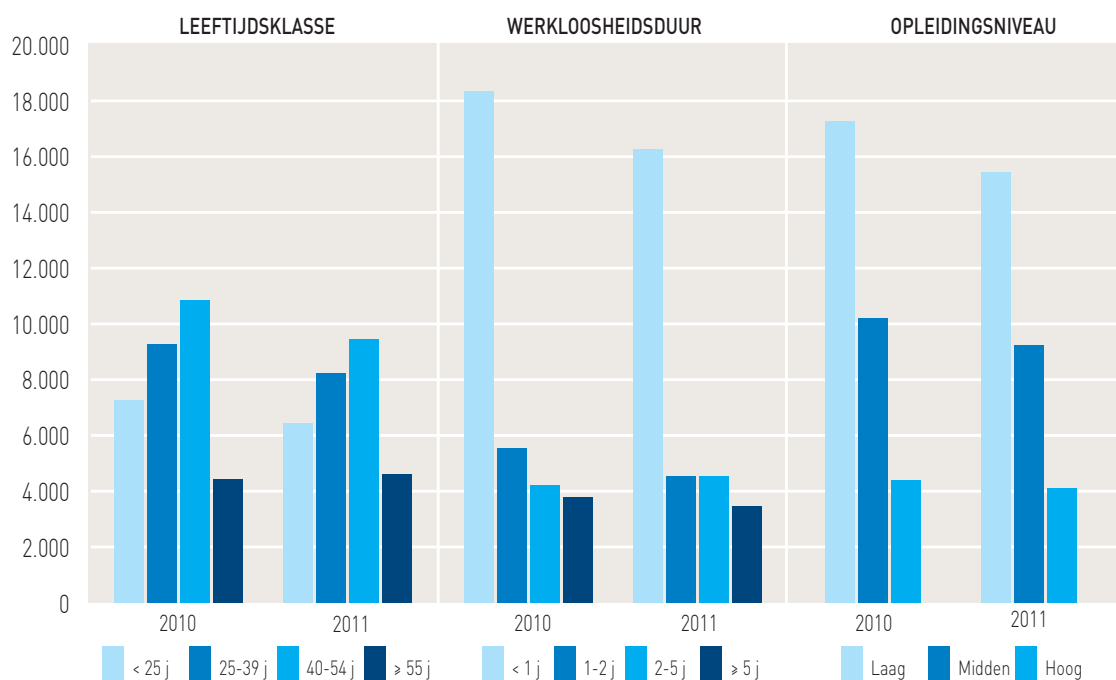
(a) De evolutie van de werkloosheid wordt beïnvloed door administratieve wijzigingen.

Bron: VDAB, RVA, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2002 werden de voorwaarden voor oudere werklozen om zich uit te laten schrijven als werkzoekende strenger. Daardoor daalde het aantal oudere werklozen continu en werd hun aantal in tien jaar tijd bijna gehalveerd (van 15.455 in 2002 naar 8.074 in 2011).
- Door deze strengere uitschrijvingsvoorwaarden daalde het aandeel oudere werklozen in het totale aantal werklozen aanvankelijk tot 25,9% in 2005. De overschakeling naar DIMONA in 2006, waardoor het aantal niet-werkende werkzoekenden (nwwz) sterk daalde maar het aantal oudere werklozen niet werd beïnvloed, deed het aandeel oudere werklozen weer toenemen tot 28,1% in 2008.
- Als gevolg van de verslechterende conjunctuur steeg het aantal nwwz sterk in 2009 (+20,7% in vergelijking met 2008) waardoor hun aandeel in het totale aantal werklozen steeg tot 76,8%. Na een zeer beperkte toename van het aantal nwwz in 2010, daalde het aantal nwwz in 2011 opnieuw zodat de verhouding nwwz/oudere werklozen in 2011 op 78,1%/21,9% lag.

Figuur 4.2.4: Aantal niet-werkende werkzoekenden naar leeftijdsklasse, werkloosheidsduur en opleidingsniveau in West-Vlaanderen, 2010-2011.

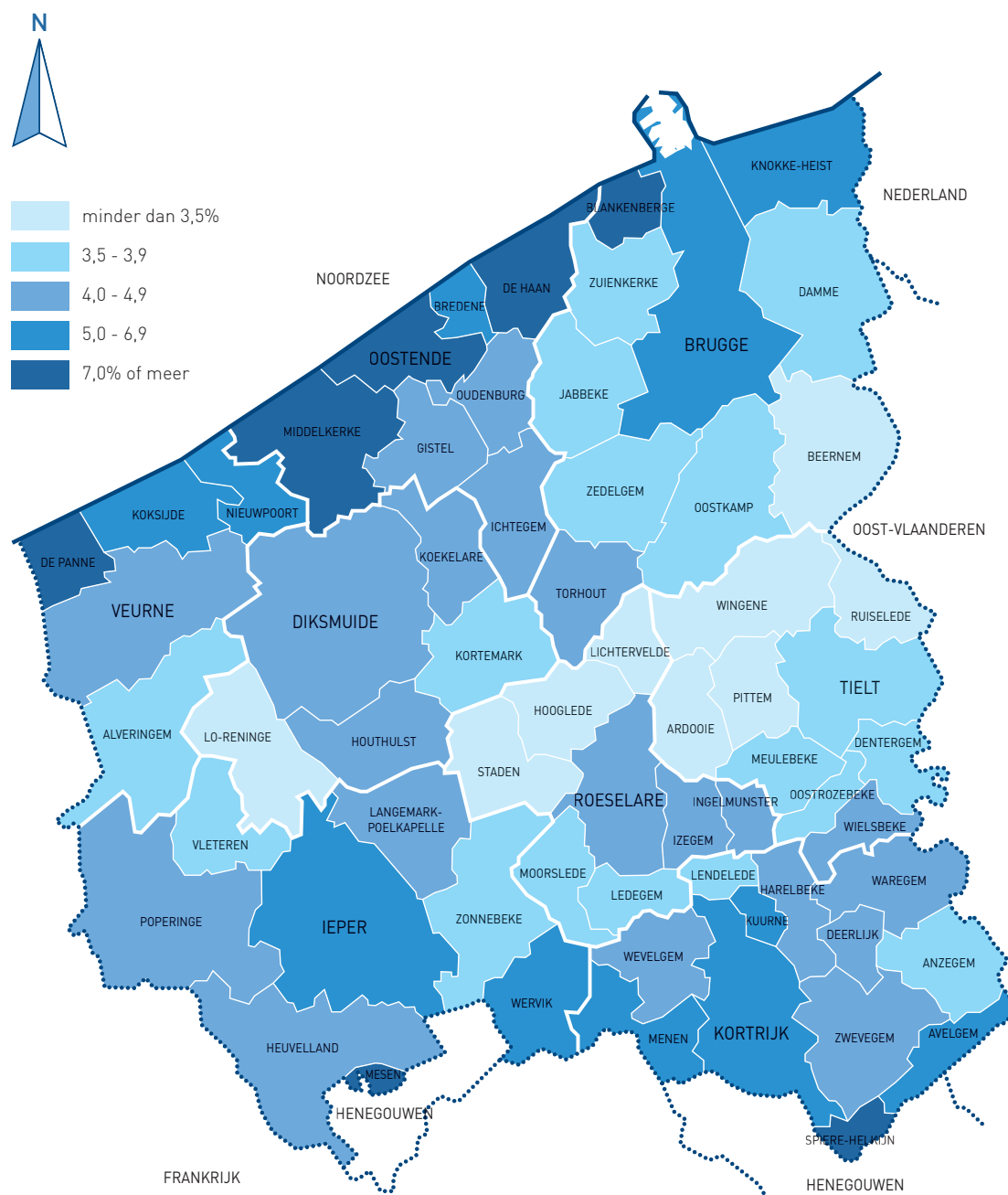

Bron: VDAB, RVA, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In West-Vlaanderen lag het aantal nwwz in 2011 in elke leeftijdsklasse lager dan in 2010. De 55-plussers vormden hierop de enige uitzondering (+206 nwwz of +4,7%). Bij de 40 tot 54-jarigen daalde het aantal nwwz zowel in absolute als in relatieve termen het sterkst (-1.390 nwwz of -12,8%). Deze groep bleef ook in 2011 de grootste groep nwwz (32,9%).
- Het aantal nwwz dat 2 tot 5 jaar werkloos is steeg in 2011 met 7,8% of 329 nwwz in vergelijking met 2010. Hierdoor stijgt hun aandeel in het totale aantal nwwz van 13,2% in 2010 naar 15,8% in 2011. In alle andere categorieën daalde het aantal nwwz. Bij de nwwz die minder dan één jaar werkloos zijn was de afname het grootst (-2.076 nwwz of -11,3%). De nwwz die minder dan één jaar werkloos zijn blijven wel ruim de grootste groep (57,6% van alle nwwz in 2010; 56,5% in 2011).
- Ruim de helft (53,7% in 2011) van alle nwwz in West-Vlaanderen is laaggeschoold. In vergelijking met 2010 is hun aantal in 2011 wel sterk gedaald (-1.807 nwwz of -10,5%). Ook het aantal middengespoelde nwwz kende in 2011 een sterke afname (-964 nwwz of -9,5%). Bij de laaggeschoolde nwwz bleef de afname relatief beperkt (-289 nwwz of -6,6%).

Kaart 4.2.1: Werkloosheidsdruk, gemeenten van West-Vlaanderen, 2011.

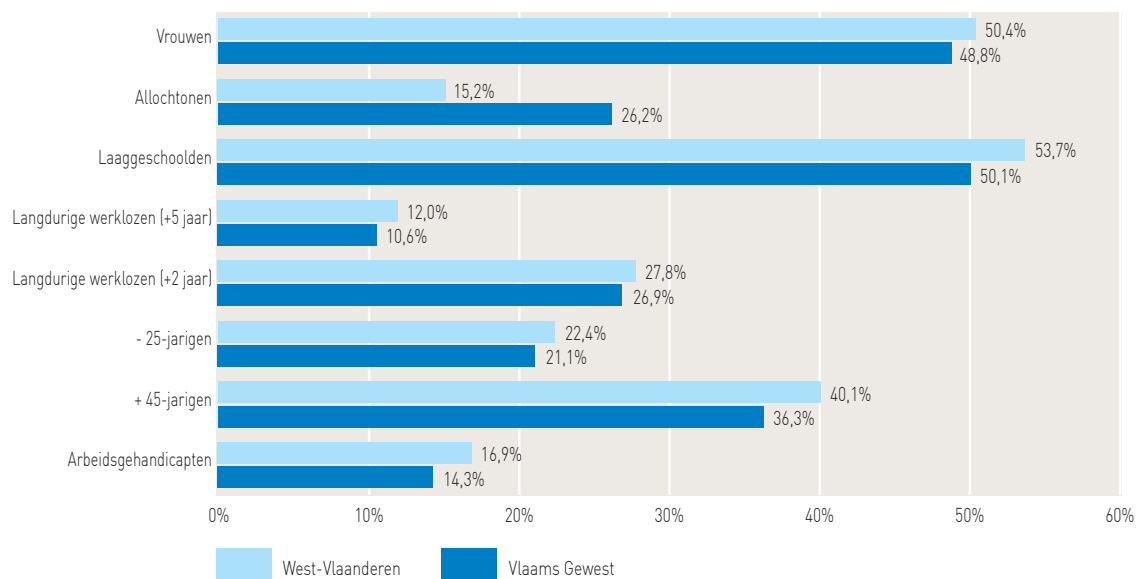
Minimum: Staden 2,2%
 Maximum: Mesen 10,7%
 West-Vlaanderen: 5,2%

0 5 10 15 km

Bron: VDAB, RVA, Bevolkingskubussen Provincie West-Vlaanderen o.b.v. Rijksregister.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

B. Kansengroepen

Figuur 4.2.5: Aandeel van de kansengroepen in het totale aantal niet-werkende werkzoekenden, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2011.

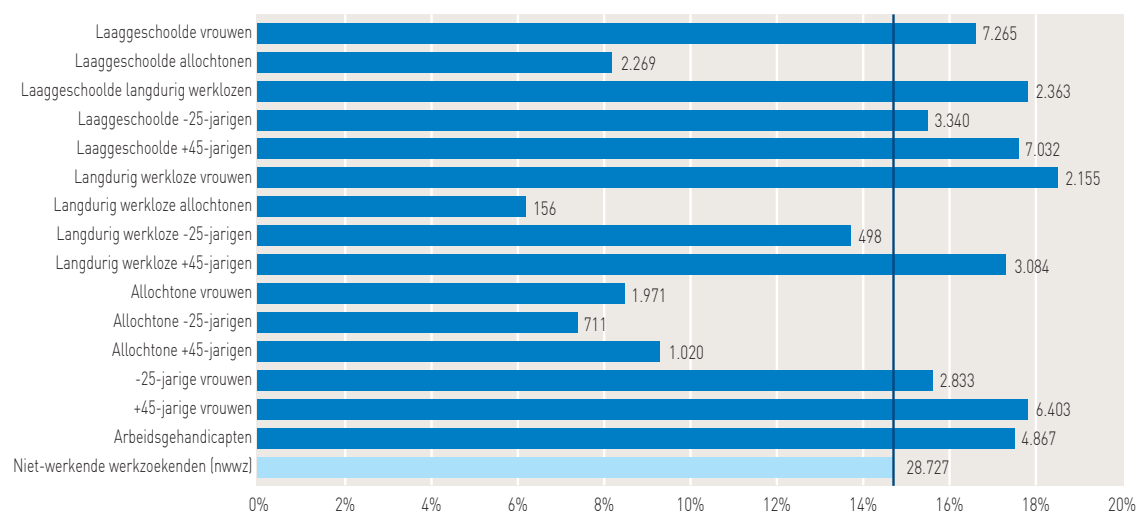

Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 telde West-Vlaanderen zeven groepen werklozen die een groter aandeel uitmaakten van het totale aantal nwwz in West-Vlaanderen dan in het Vlaamse Gewest: +45-jarigen, laaggeschoolden, arbeidsgehandicapten, vrouwen, langdurig werklozen (meer dan 5 jaar), -25-jarigen en langdurig werklozen (meer dan 2 jaar).
- Slechts 15,2% van de nwwz in West-Vlaanderen is allochtoon, in het Vlaamse Gewest is dit 26,2%. West-Vlaanderen telt dan ook minder allochtonen in haar bevolking in vergelijking met andere Vlaamse provincies.
- Ter info: 11,4% van het totale aantal nwwz in West-Vlaanderen is niet-Belg. Wetende dat slechts 3,1% van de West-Vlaamse bevolking niet over de Belgische nationaliteit beschikt, is het aandeel niet-Belgische nwwz uiteraard heel hoog. Ter vergelijking: in Vlaanderen bedraagt het aandeel niet-Belgen in de bevolking en in het totale aantal nwwz respectievelijk 6,8% en 16,5%.

Figuur 4.2.6: Aantal niet-werkende werkzoekenden volgens combinatie van kansengroepen (a), aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest, 2011.

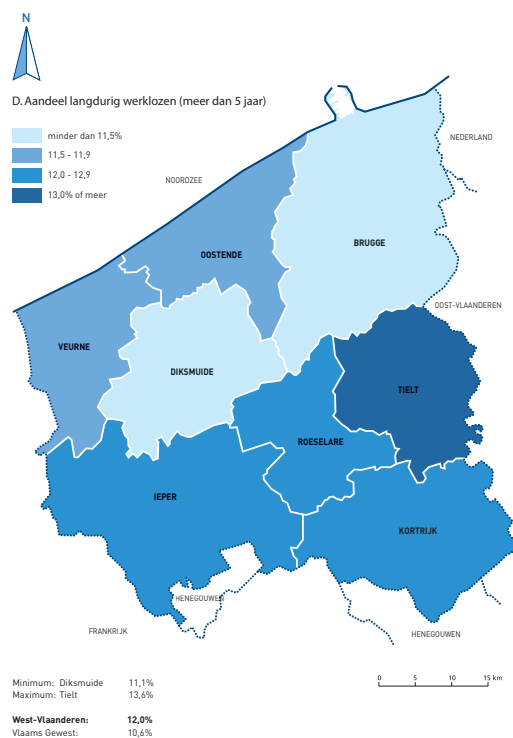
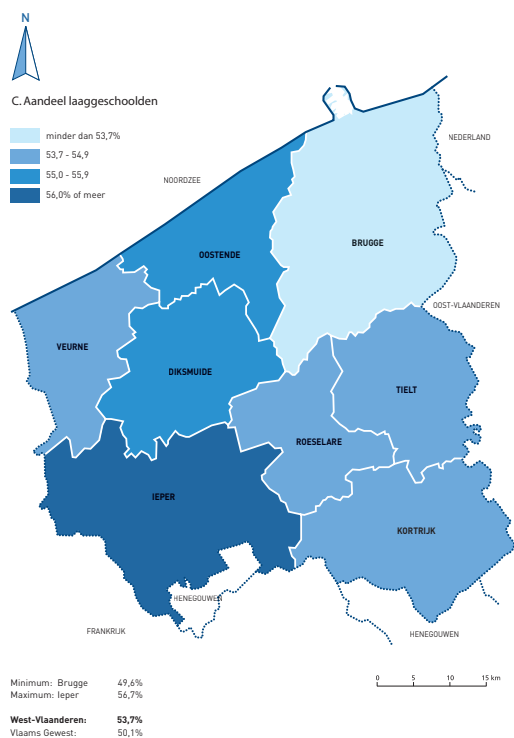
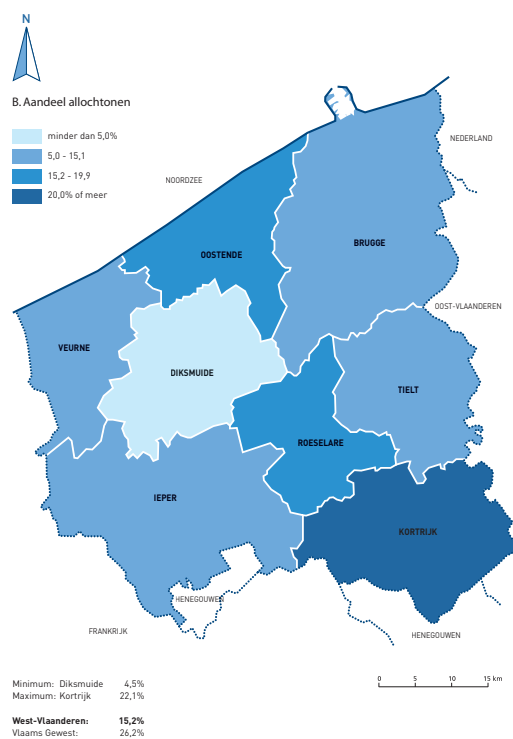
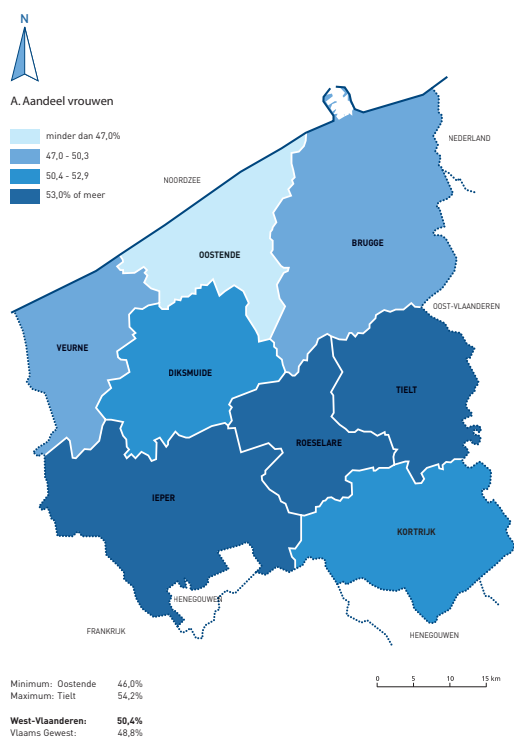
(a) Langdurige werklozen: ten minste vijf jaar werkloos, behalve bij de jongeren: ten minste twee jaar werkloos.

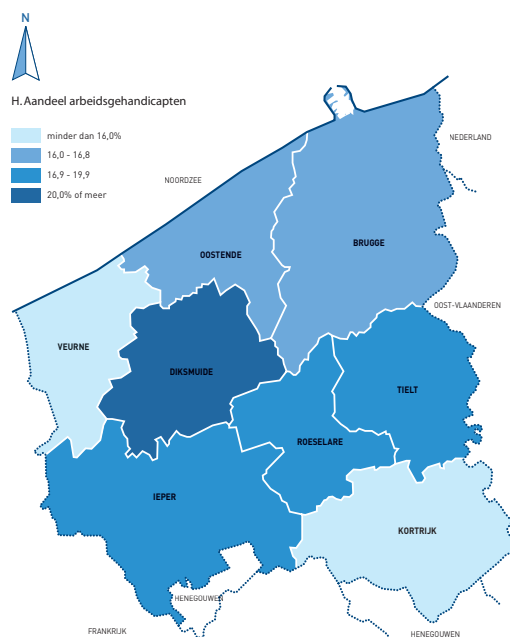
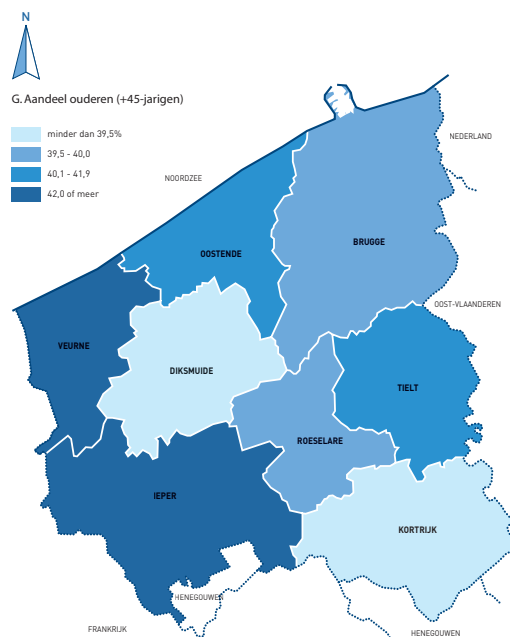
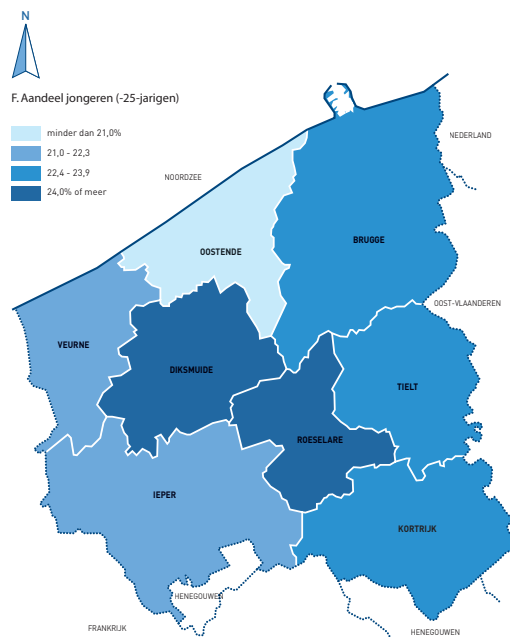
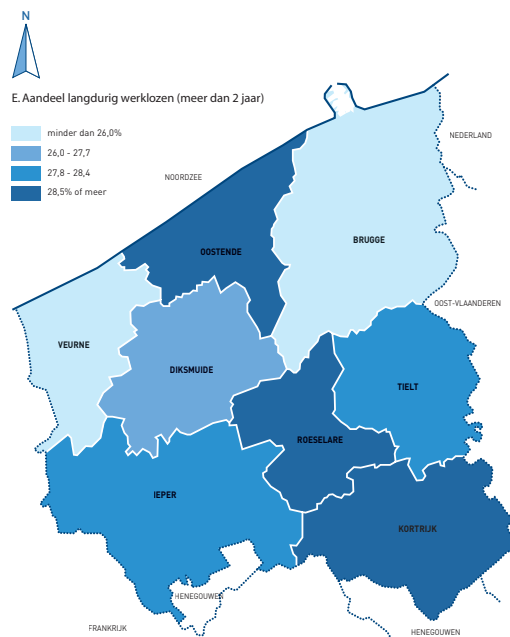
Bron: VDAB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 telde West-Vlaanderen 14,7% van alle nwwz in het Vlaamse Gewest (weergegeven door de verticale lijn in de figuur).
- Voor een aantal combinaties van kansengroepen is het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest opvallend groter dan het aandeel van West-Vlaanderen in alle Vlaamse nwwz.
- Alle combinaties van kansengroepen die in 2010 oververtegenwoordigd waren, zijn dat in 2011 nog steeds: langdurig werkloze vrouwen (18,5%), +45-jarige vrouwen (17,8%), laaggeschoolde langdurig werklozen (17,8%), laaggeschoolde ouderen (17,6%), arbeidsgehandicapten (17,5%), langdurig werkloze +45-jarigen (17,3%), laaggeschoolde vrouwen (16,6%), -25-jarige vrouwen (15,6%) en laaggeschoolde jongeren (15,5%).
- Voor alle combinaties van allochtone nwwz ligt het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest opvallend lager dan het aandeel van West-Vlaanderen in het totale aantal nwwz in Vlaanderen (cfr. supra).
- Ook de -25-jarigen in West-Vlaanderen die minimum twee jaar werkloos zijn, zijn ondervertegenwoordigd in de groep van langdurig werkloze jongeren in Vlaanderen (13,7%).

Kaart 4.2.2: Aandeel van de kansengroepen in het totale aantal niet-werkende werkzoekenden, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2011.

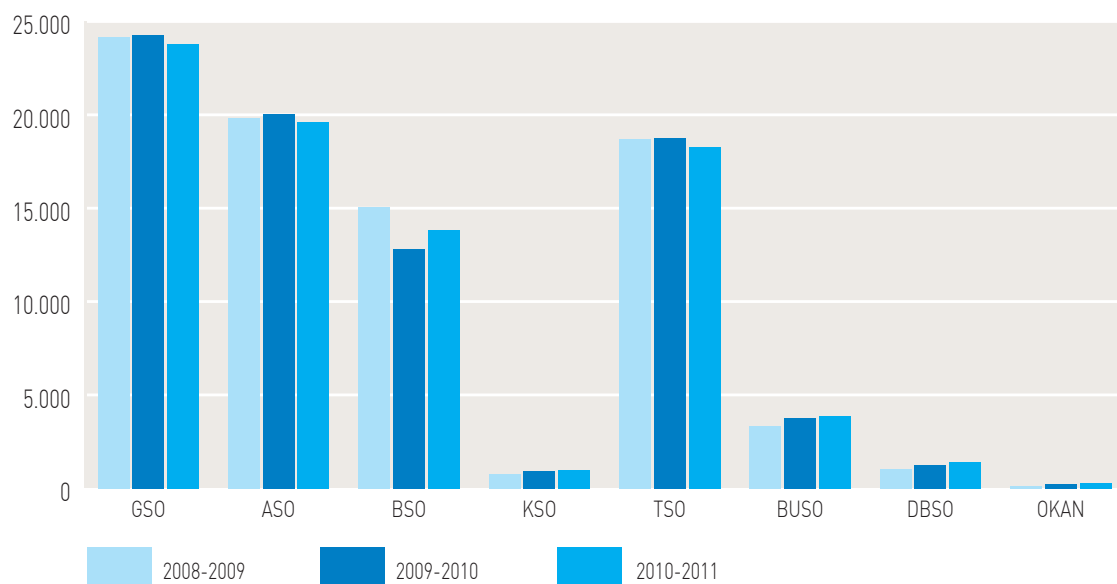

Bron: VDAB.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

3. OPLEIDING

A. Secundair onderwijs

Figuur 4.3.1: Evolutie van het totale aantal West-Vlaamse leerlingen in het secundair onderwijs naar onderwijsvorm, 1 februari 2009-2010-2011.

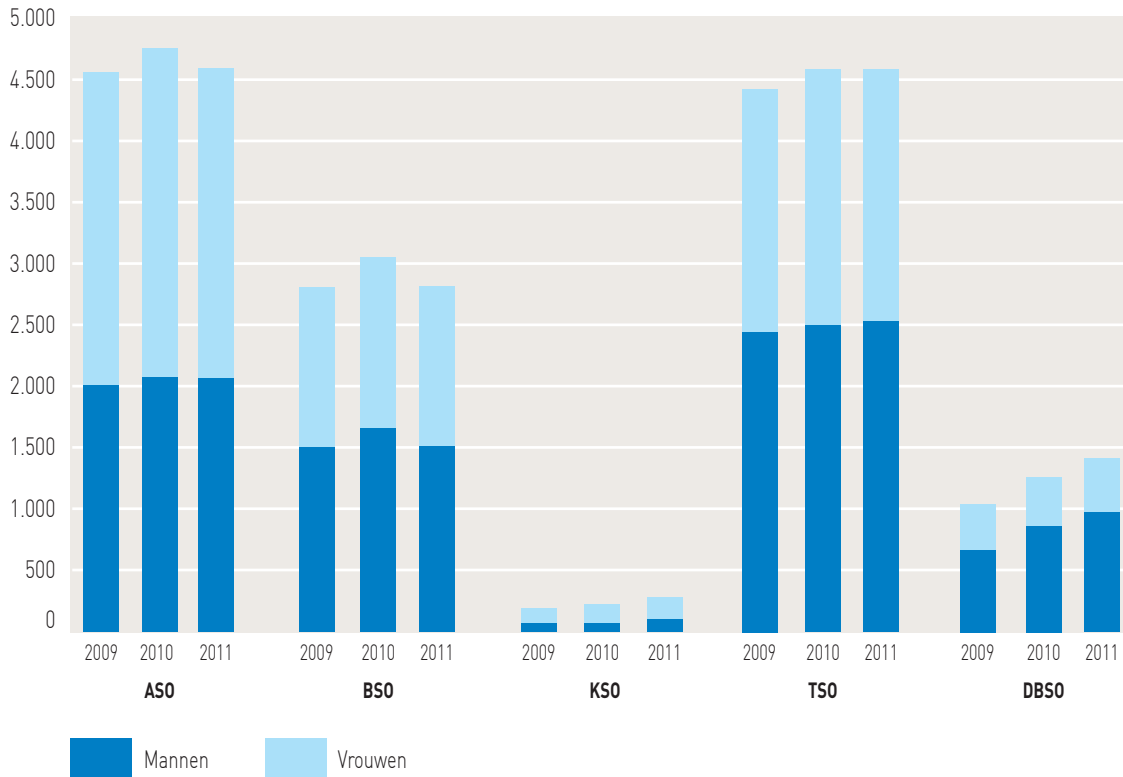

Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In het schooljaar 2010-2011 (telling 1 februari 2011) zaten er in West-Vlaanderen 82.080 leerlingen in het secundair onderwijs. Dat is 0,1% minder dan in het schooljaar 2009-2010 en 1,1% minder dan in het schooljaar 2008-2009.
- 29% van de leerlingen zit in de eerste graad gemeenschappelijk secundair onderwijs. Na de eerste graad komen de meeste leerlingen terecht in het ASO (23,9%) gevolgd door het TSO (22,3%) en het BSO (16,8%).
- Ten opzichte van het vorige schooljaar daalde het aantal leerlingen in het schooljaar 2010-2011 in het TSO, GSO en ASO.

Figuur 4.3.2: Evolutie van het aantal West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in het secundair onderwijs naar onderwijsvorm en geslacht, 1 februari 2009-2010-2011.

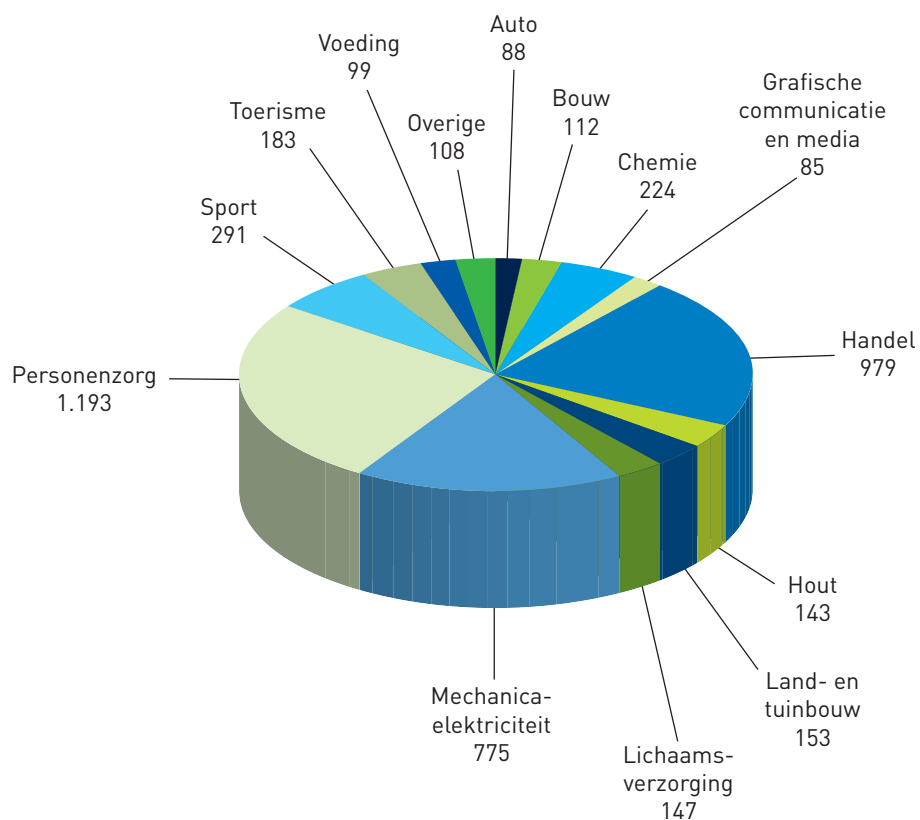

Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op 1 februari 2011 waren er 13.694 West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen. Het ASO en het TSO tellen het grootste aandeel van deze leerlingen, respectievelijk 33,6% en 33,4%. Daarna volgt het BSO met 20,6% van de leerlingen. De aandelen van de verschillende onderwijsvormen toonden slechts lichte verschuivingen in de afgelopen schooljaren. Zo nam het aandeel van het ASO wat af en werd het belang van het DBSO iets groter.
- De verdeling naar geslacht is verschillend naargelang de onderwijsvorm. Voor alle onderwijsvormen samen zijn er net iets meer jongens (52,4%) dan meisjes. In het KSO zijn de jongens in de minderheid (35,4%), net zoals in het ASO (44,9%). In de andere onderwijsvormen vertegenwoordigen ze telkens de grootste groep: in het DBSO zijn ze met 69%, in het TSO met 55,2% en in het BSO met 53,7%.

Figuur 4.3.3: Verdeling van het aantal West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in het voltijds TSO volgens studierichting, 1 februari 2011.

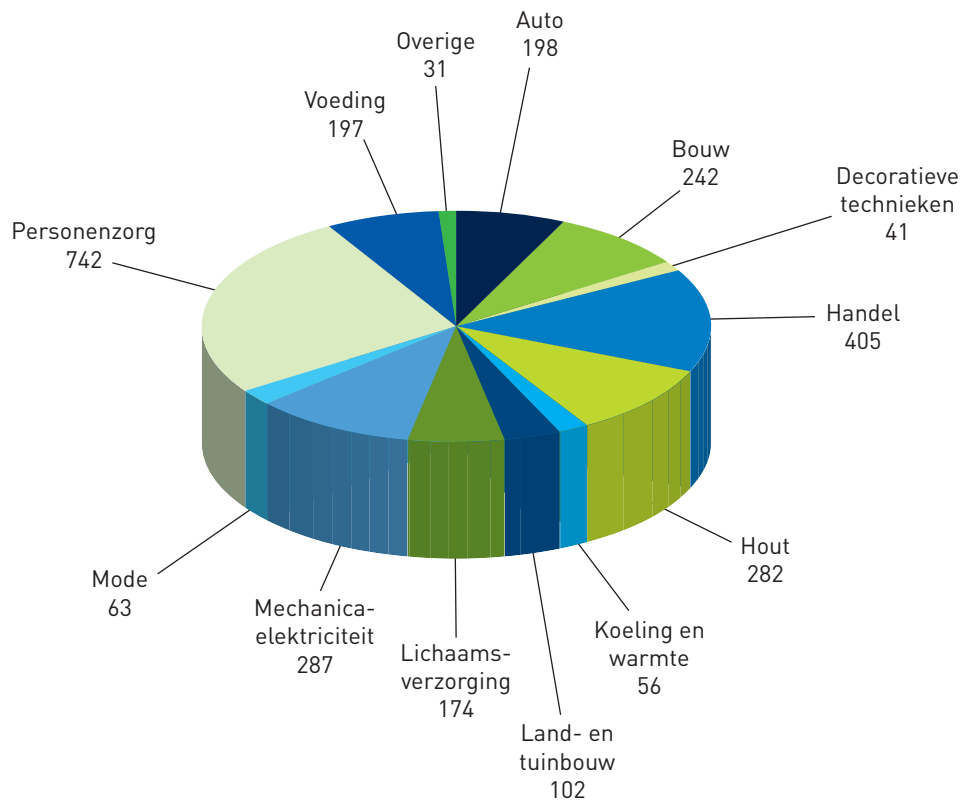

Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De meest populaire TSO-richtingen waarin de West-Vlaamse leerlingen afstuderen zijn personenzorg (26,1%), handel (21,4%) en mechanica-elektriciteit (16,9%). Deze drie richtingen zijn samen goed voor bijna 65% van het aantal laatstejaarsleerlingen in het TSO.

Figuur 4.3.4: Verdeling van het aantal West-Vlaamse laatstejaarsleerlingen in het voltijds BSO volgens studierichting, 1 februari 2011.

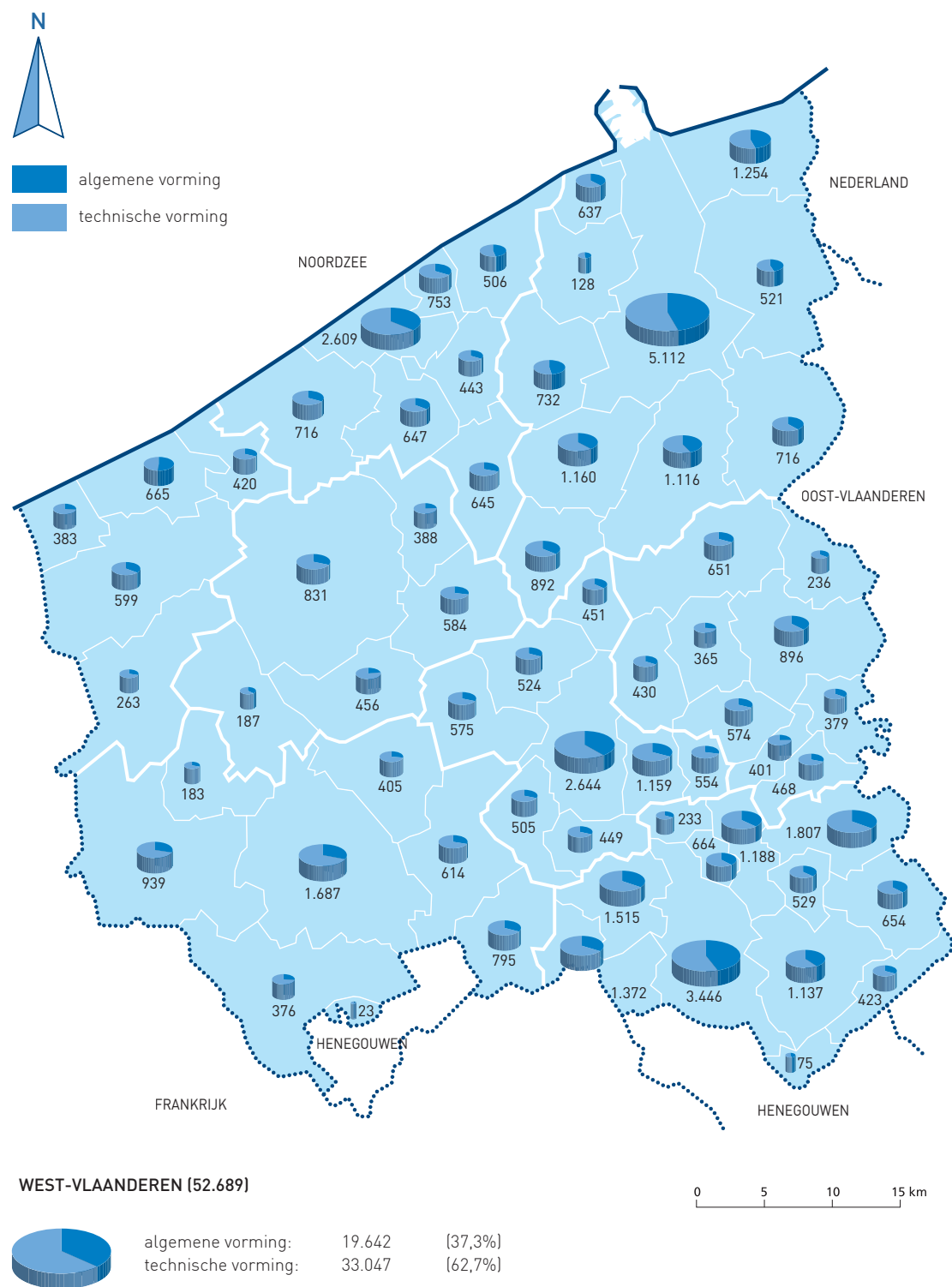

Bron: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Binnen het BSO zijn de richtingen met het hoogste aandeel laatstejaarsleerlingen - net zoals in het TSO - personenzorg (26,3%), handel (14,4%) en mechanica-elektriciteit (10,2%).
- Deze drie richtingen zijn samen goed voor ruim de helft van het aantal laatstejaarsleerlingen in het BSO, maar zijn niet zo overheersend als in het TSO. Ook de richtingen hout (10%), bouw (8,6%), auto (7%), voeding (7%) en lichaamsverzorging (6,2%) staan in voor een aanzienlijk aantal BSO-laatstejaarsleerlingen.

Kaart 4.3.1: Leerlingen in de tweede en derde graad secundair onderwijs naar woonplaats en onderwijsvorm (a), gemeenten van West-Vlaanderen, 1 februari 2011 (schooljaar 2010-2011).

(a) *Algemene vorming: Algemeen Secundair Onderwijs (ASO).*

Technische vorming: Beroepssecundair Onderwijs (BSO), Technische Secundair Onderwijs (TSO) en Kunstsecundair Onderwijs (KSO).

Bron: Vlaamse Overheid, Departement Onderwijs en Vorming.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

B. Hoger onderwijs

Tabel 4.3.1: West-Vlaamse en Vlaamse studenten hoger onderwijs, academiejaar 2010-2011.

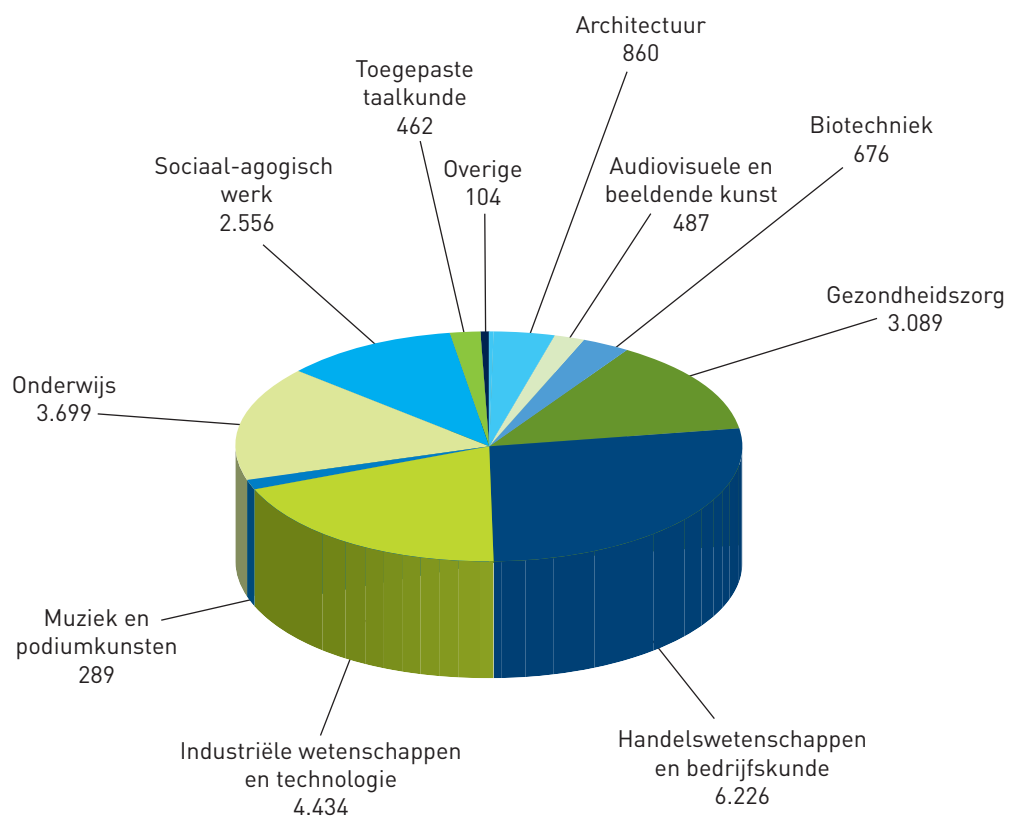
	Hogescholen			Universiteiten		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
West-Vlaamse studenten	10.769 47,1%	12.113 52,9%	22.882 100%	5.580 45,2%	6.772 54,8%	12.352 100%
Vlaamse studenten	54.044 46,1%	63.079 53,9%	117.123 100%	33.587 45,1%	40.922 54,9%	74.509 100%

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In het academiejaar 2010-2011 volgden 35.234 West-Vlaamse studenten hoger onderwijs. Dat is een toename van 5,1% in vergelijking met het academiejaar 2009-2010.
- 64,9% van de West-Vlaamse studenten is ingeschreven aan een hogeschool, 35,1% studeert aan een universiteit. Wat de Vlaamse studenten betreft is het aandeel universiteitsstudenten hoger, namelijk 38,9%.
- De West-Vlaamse studenten vertegenwoordigen 18,4% van het totale aantal Vlaamse studenten.
- Aan de hogescholen zijn meer vrouwen dan mannen ingeschreven. Bij de universiteiten is het aandeel vrouwelijke studenten nog iets hoger.

Figuur 4.3.5: West-Vlaamse studenten naar studiegebied in de hogescholen, academiejaar 2010-2011.

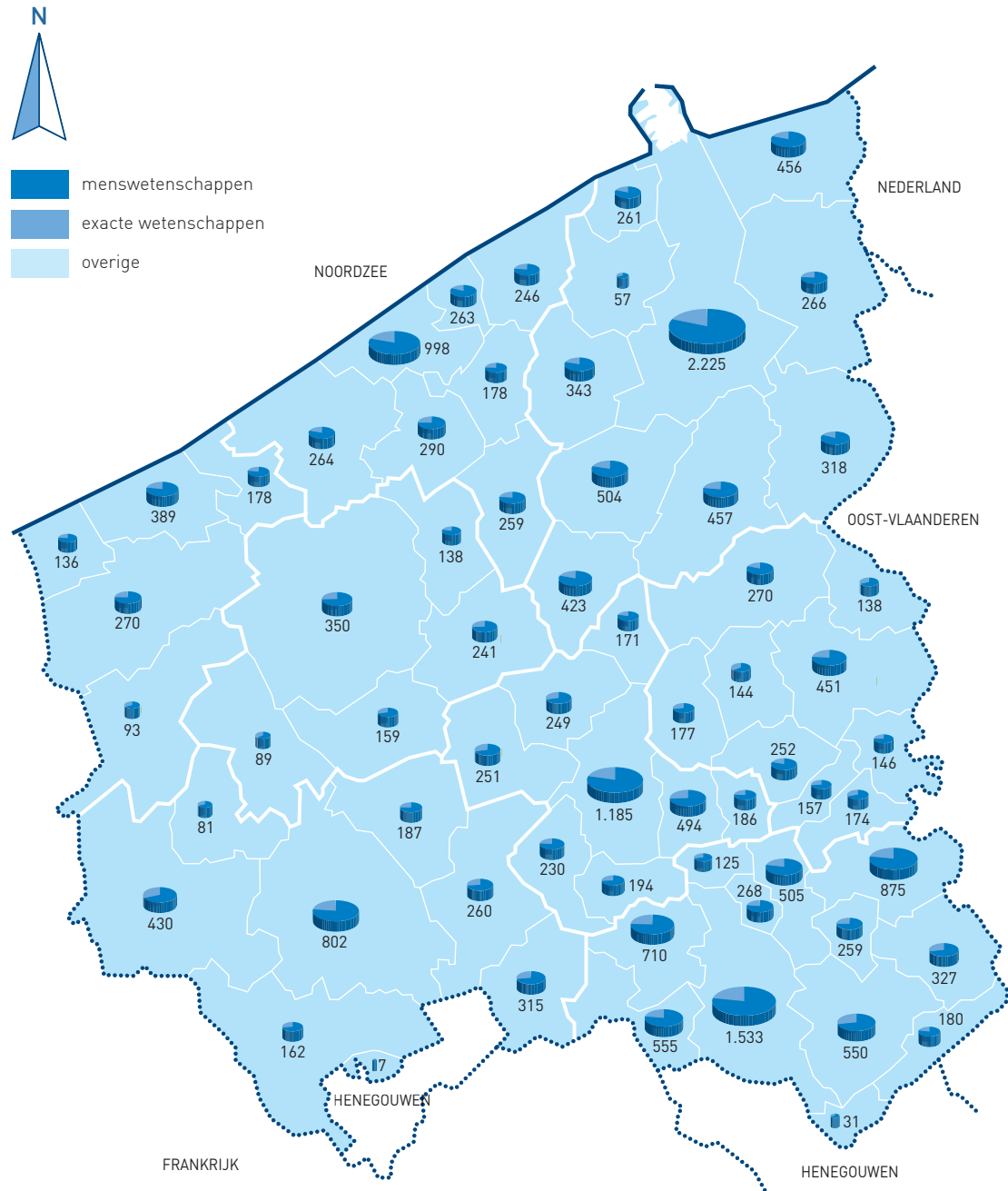

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

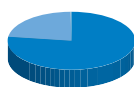
VASTSTELLINGEN

- Vijf richtingen zijn goed voor 87,4% van het aantal West-Vlaamse hogeschoolstudenten: handelswetenschappen en bedrijfskunde (27,2%), industriële wetenschappen en technologie (19,4%), onderwijs (16,2%), gezondheidszorg (13,5%) en sociaal-agogisch werk (11,2%).
- Ruim 3 op de 4 West-Vlaamse hogeschoolstudenten volgt een richting in de menswetenschappen tegenover 22,6% in de exacte wetenschappen (en 0,1% in gecombineerde studiegebieden).

Kaart 4.3.2: Hogeschoolstudenten naar woonplaats en studiedomein (a), gemeenten van West-Vlaanderen, academiejaar 2010-2011.

WEST-VLAANDEREN (22.882)

	menswetenschappen:	17.697	[77,3%]
	exacte wetenschappen:	5.165	[22,6%]
	overige:	20	[0,1%]

[a] Menswetenschappen: *architectuur, audiovisuele en beeldende kunst, gezondheidszorg, handelswetenschappen en bedrijfskunde, muziek en podiumkunsten, onderwijs, productontwikkeling, sociaal-agogisch werk en toegepaste taalkunde.*

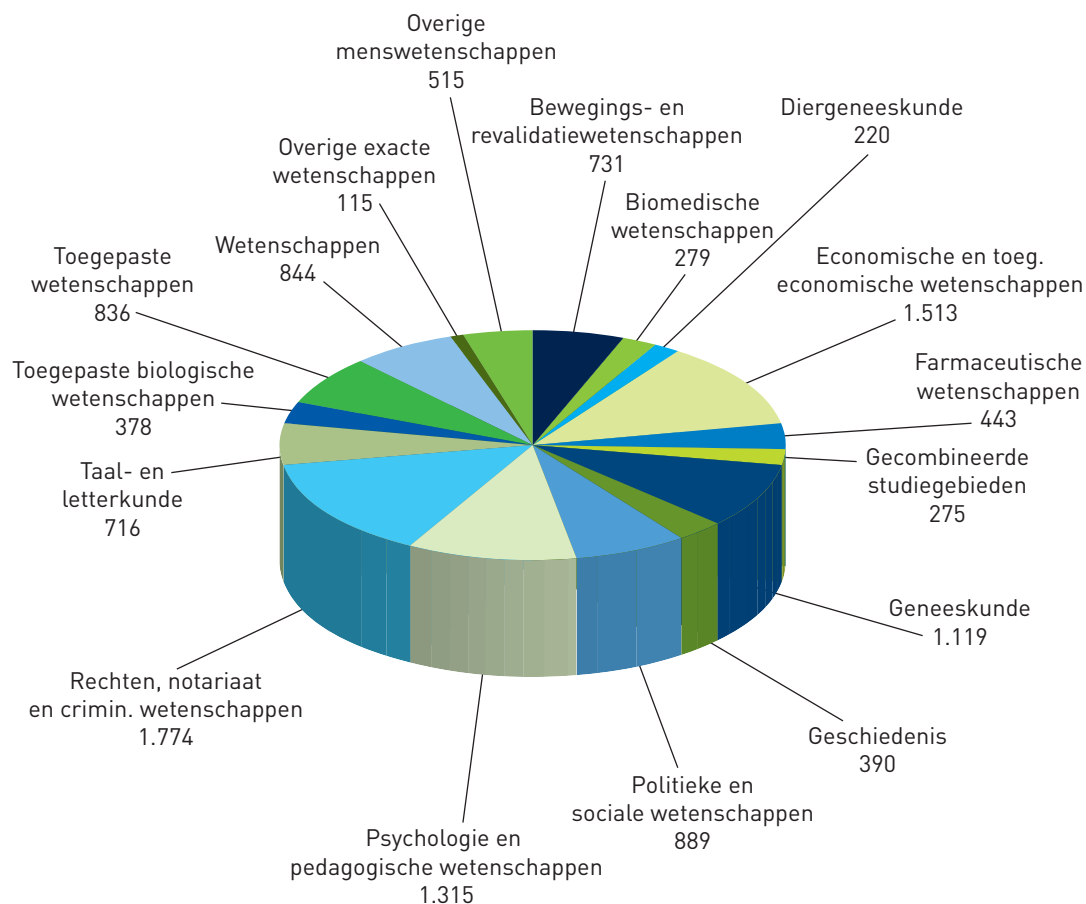
Exacte wetenschappen: biotechniek, industriële wetenschappen en technologie en nautische wetenschappen.

Overige: gecombineerde studiegebieden.

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Figuur 4.3.6: West-Vlaamse studenten naar studiegebied in de universiteiten, academiejaar 2010-2011.

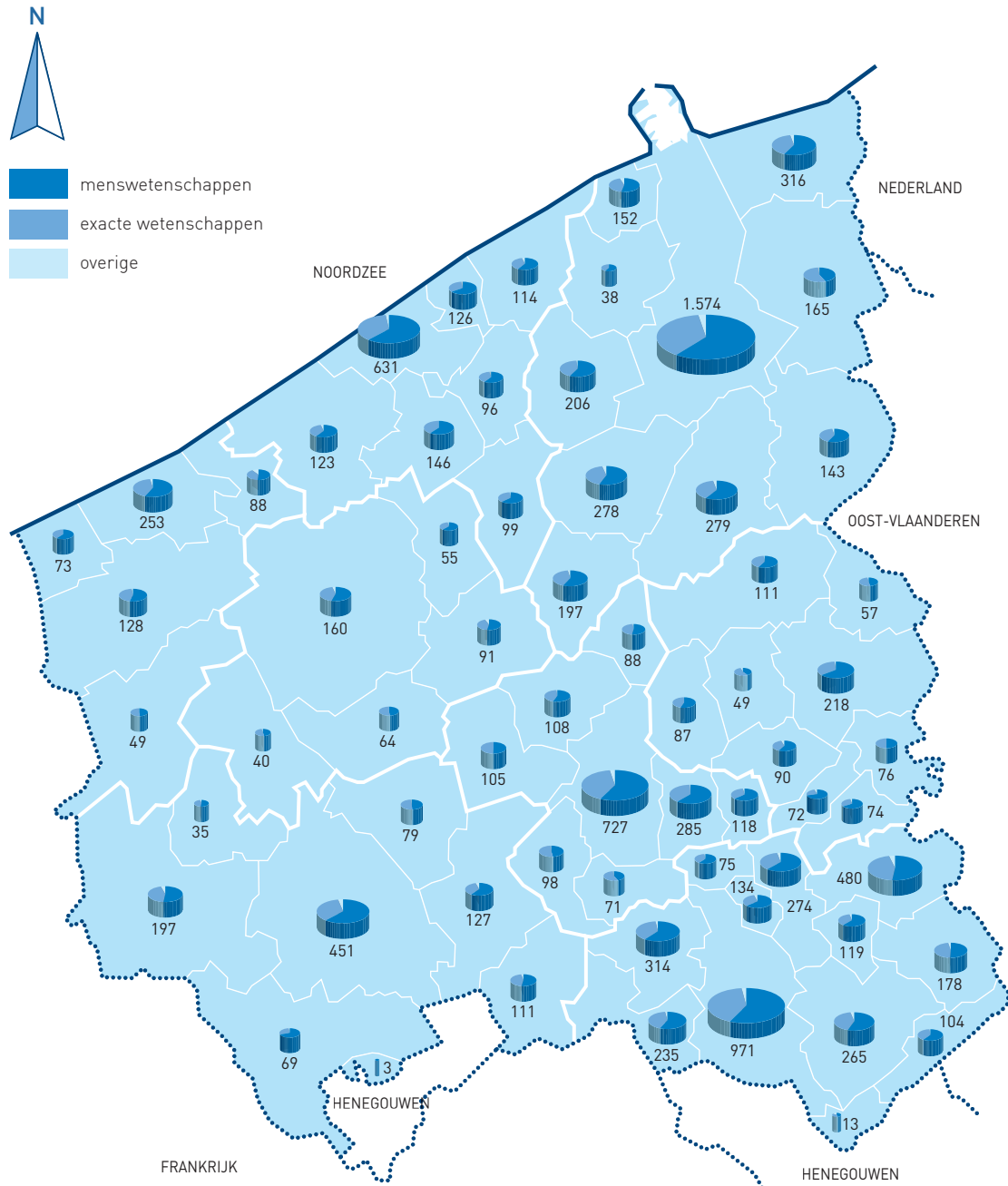

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De vijf populairste studierichtingen staan in voor 53,1% van het aantal West-Vlaamse universiteitsstudenten, met name rechten, notariaat en criminologie (14,4%), economische en toegepaste economische wetenschappen (12,2%), psychologie en pedagogische wetenschappen (10,6%), geneeskunde (9,1%) en politieke en sociale wetenschappen (7,2%).
- In vergelijking met de hogescholen volgen West-Vlaamse universiteitsstudenten vaker een richting in de exacte wetenschappen (40,2% van de universiteitsstudenten ten opzichte van 22,6% bij de hogeschoolstudenten).

Kaart 4.3.3: Universiteitsstudenten naar woonplaats en studiedomein (a), gemeenten van West-Vlaanderen, academiejaar 2010-2011.

WEST-VLAANDEREN (12.352)

	menswetenschappen:	7.112	(57,6%)
	exacte wetenschappen:	4.965	(40,2%)
	overige:	275	(2,2%)

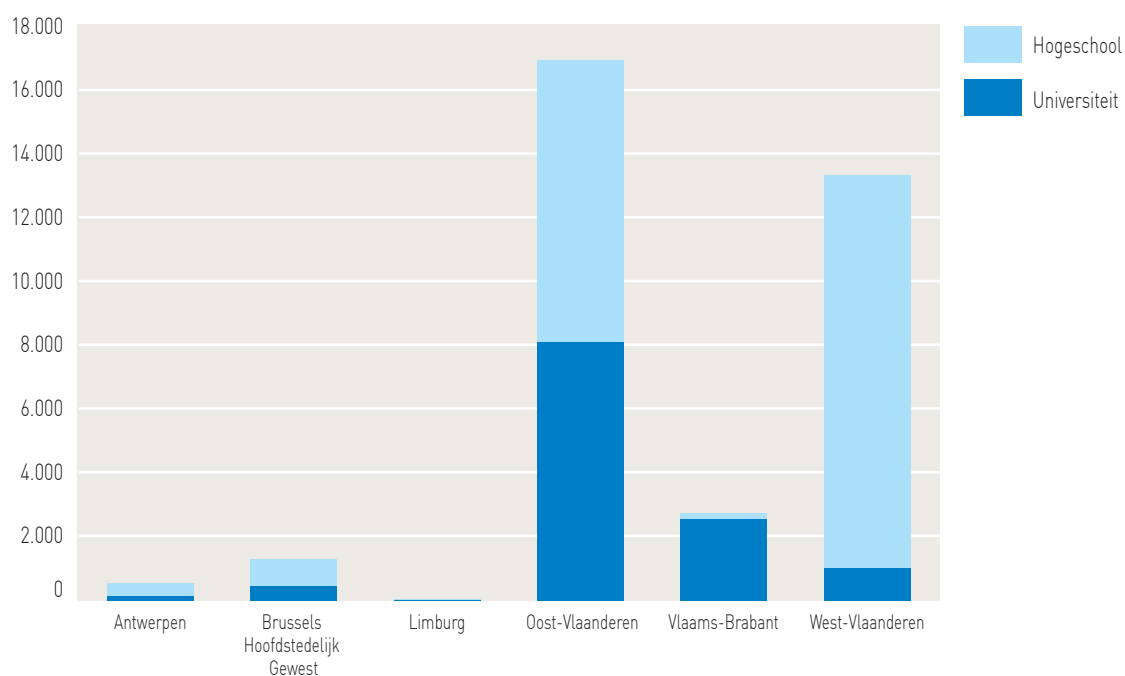
(a) *Menswetenschappen:* archeologie en kunstwetenschappen, (toegepaste) economische wetenschappen, geschiedenis, godgeleerdheid, politieke en sociale wetenschappen, psychologie, rechten, sociale gezondheidswetenschappen, taal- en letterkunde en wijsbegeerte.

Exacte wetenschappen: biomedische wetenschappen, farmaceutische wetenschappen, (dier)geneeskunde, (toegepaste) wetenschappen, verkeerskunde.

Overige: gecombineerde studiegebieden.

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Figuur 4.3.7: Aantal West-Vlaamse studenten naar provincie en opleidingsvorm, academiejaar 2010-2011.

Bron: Vlaamse overheid, Agentschap voor Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Bijna de helft (48,5%) van de West-Vlaamse studenten volgt hoger onderwijs in de provincie Oost-Vlaanderen. Op de tweede plaats staat de eigen provincie (38,2%). Daarna volgen Vlaams-Brabant (7,9%) en Brussel (3,7%).
- Negen op de tien West-Vlaamse studenten die in de eigen provincie hoger onderwijs volgen, doen dit aan een hogeschool.
- 8,3% van de West-Vlaamse studenten die les volgden aan een universiteit studeerden aan de KULAK tegenover 66% aan de Universiteit Gent. Het beperktere aanbod aan universitair onderwijs in West-Vlaanderen is hier niet vreemd aan.
- West-Vlaamse studenten die in Vlaams-Brabant hoger onderwijs volgen doen dit in hoofdzaak aan de universiteit van Leuven (93%).
- In Brussel trekken de EHSAL en de Erasmushogeschool Brussel samen bijna twee derde van de West-Vlaamse studenten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Allochtoon

Origine buiten EU-15 (= België, Duitsland, Oostenrijk, Denemarken, Spanje, Finland, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk, Luxemburg, Griekenland, Ierland, Portugal, Zweden, Italië en Nederland).

Arbeidsgehandicapte

Elk persoon met een diploma buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) of buitengewoon lager onderwijs (BLO), elk persoon met een beperkte tot zeer beperkte arbeidsgeschiktheid of een persoon die door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (het Vlaams Fonds) erkend is als persoon met een handicap inzake tewerkstelling.

DIMONA

Op 1 januari 2006 werden de stempelcontroles voor werklozen afgeschaft. Sindsdien actualiseert de VDAB haar databank op basis van elektronische gegevens afkomstig van DIMONA (RSZ) en de RVA-betalingsgegevens. Door het werken met DIMONA (waar werkgevers aangifte doen van in- en uitdiensttredingen van werknemers) wordt een juister beeld van de werkloosheid verkregen. Het werken met DIMONA heeft een snellere afschrijving van de werkzoekenden tot gevolg en dus een daling van de werkloosheidscijfers.

Grensarbeid

De regionale verdeling van de grensarbeiders gebeurt bij het RIZIV op basis van de plaats waar ze ingeschreven zijn in het ziekenfonds. In de praktijk blijkt dat heel wat Franse grensarbeiders die in West-Vlaanderen werken, in Wallonië ingeschreven zijn in een ziekenfonds, wellicht omwille van de taal. Dit fenomeen leidt tot een onderschatting van het aantal Franse grensarbeiders in West-Vlaanderen volgens de RIZIV-cijfers.

Omdat bezoldigden en zelfstandigen al enkele jaren hetzelfde fiscale regime volgen, wordt er vanaf 2010 in de statistieken geen onderscheid meer gemaakt tussen bezoldigde en zelfstandige grensarbeid. De analyse heeft nu betrekking op beide categorieën. Vorige jaren werd enkel de bezoldigde grensarbeid beschouwd. De zelfstandigen maken slechts een kleine groep uit van het totaal.

Tot en met 31 december 2011 konden nieuwe werknemers die aan alle voorwaarden voldeden het statuut van grensarbeider verwerven. Alle werknemers die het grensarbeidersstatuut hebben verworven vóór 1 januari 2012 kunnen van deze regeling blijven genieten tot en met 31 december 2033.

Help(st)er

Elke persoon die in België een zelfstandige in de uitoefening van zijn beroep bijstaat of vervangt, zonder dat zij door een arbeidsovereenkomst met elkaar verbonden zijn. Hij of zij valt onder de toepassing van het sociaal statuut van de zelfstandigen.

Hoger onderwijs

Om het aantal studenten te verkrijgen, wordt per student slechts één inschrijving in aanmerking genomen, namelijk de eerste inschrijving van de studenten met een diplomacontract in een instelling van het hoger onderwijs (hogeschool of universiteit) in het desbetreffende academiejaar.

Hooggeschoold

Diploma hoger of universitair onderwijs.

Jobratio

Deze indicator geeft het totale jobaanbod weer in verhouding tot de bevolking op beroepsactieve leeftijd en wordt uitgedrukt als het aantal jobs voor loontrekkenden, zelfstandigen en helpers in regio X per 100 inwoners tussen 15 en 64 jaar in regio X.

Kansengroepen

Groepen die op de arbeidsmarkt ofwel ondervertegenwoordigd zijn in de werkzaamheid ofwel oververtegenwoordigd in de werkloosheid (ofwel beide). VESOC definieert kansengroepen als "groepen waarbij de werkzaamheidsgraad (het aandeel van de personen uit de betrokken categorie op beroepsactieve leeftijd (15-64 jaar) die effectief werken, uitgedrukt in percentages) lager ligt dan gemiddeld bij de Vlaamse beroepsbevolking". Aangezien we in onze analyse tot op het niveau van arrondissementen werken, is de berekening van dergelijke graden niet mogelijk. Daarom worden kansengroepen in deze publicatie bepaald door te kijken welke groepen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidscijfers ten opzichte van het Vlaamse Gewest.

Laaggeschoold

Geen diploma hoger secundair onderwijs (inclusief middenstandsopleiding en deeltijds beroepssecundair onderwijs).

Laatstejaarsleerlingen

Leerlingen in het tweede jaar van de derde graad secundair onderwijs. Hoewel er in het BSO en het TSO een mogelijkheid bestaat om in deze laatste graad nog een derde jaar (of zelfs vierde jaar) te volgen, worden in deze publicatie enkel de leerlingen uit het tweede jaar beschouwd. Voor het DBSO worden alle leerlingen meegeteld aangezien het voor deze heterogene groep moeilijk is om de laatstejaarsleerlingen te definiëren.

Middengeschoold

Diploma derde graad secundair of vierde graad beroepssecundair onderwijs.

Niet-Belg

Beschikt niet over de Belgische nationaliteit. Ter verduidelijking: het begrip niet-Belg (nationaliteit) mag niet verward worden met het begrip allochtoon (origine).

Niet-werkende werkzoekenden (nwwz)

De werkzoekenden met werkloosheidsuitkeringsaanvraag (WZUA), de jongeren in wachttijd, de andere verplicht ingeschreven niet-werkende werkzoekenden en de vrij ingeschreven niet-werkende werkzoekenden.

Ondernemersgraad

Het aantal zelfstandigen en helpers naar woonplaats ten opzichte van de bevolking van 15 tot 64 jaar.

Oudere werklozen

Tot juli 2002 konden alle werklozen van 50 jaar en ouder die minstens 1 jaar werkloos waren zich laten uitschrijven als werkzoekende zonder hun recht op een uitkering te verliezen. Vanaf 1 juli 2002 geldt deze vrijstelling pas onvoorwaardelijk (dus voor iedereen) vanaf de leeftijd van 58 jaar of indien men minstens 50 jaar is én een beroepsverleden heeft van minstens 38 jaar als loontrekkende én minstens 1 jaar werkloos is. Dit leidt tot een geleidelijke uitstroom van gepensioneerde 50-plussers en een grote instroom van werkloze 50-plussers in de niet-werkende werkzoekenden-cijfers.

Pendelsaldo

Saldo van in- en uitgaande pendel.

Secundair onderwijs

Het gewoon secundair onderwijs (SO) bestaat meestal uit zes leerjaren ingedeeld in drie graden van twee leerjaren. De eerste graad krijgt de term gemeenschappelijk secundair onderwijs (GSO). Vanaf de tweede graad worden vier onderwijsvormen onderscheiden: Algemeen, Beroeps, Kunst en Technisch Secundair Onderwijs (respectievelijk ASO, BSO, KSO en TSO). In het BSO en TSO is het mogelijk om binnen de derde graad nog een derde jaar te volgen om zich voor te bereiden op het hoger onderwijs of om zich te specialiseren. Voor bepaalde specialisaties in het beroepsonderwijs bestaat er zelfs een vierde graad.

Voor jongeren vanaf de leeftijd van 15 of 16 jaar bestaat de mogelijkheid om over te stappen naar een deeltijds systeem. De belangrijkste groep hierin zijn de opleidingen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO). In het DBSO volgen de leerlingen 15 lessen per week, die aangevuld worden met een tewerkstelling die bij voorkeur aansluit bij de gevolgde opleiding.

Jongeren van 13 tot 21 jaar met een handicap of met leer- of opvoedingsmoeilijkheden kunnen daarnaast terecht in het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO). De structuur van het BuSO bestaat niet uit graden maar opleidingsvormen, afhankelijk van de doelstellingen die men nastreeft.

De laatste categorie bevat de leerlingen uit de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers (OKAN). Deze onthaalklassen werden opgericht om anderstalige leerlingen te helpen zich in te passen in het Vlaams secundair onderwijs.

Startersratio

Aantal startende zelfstandigen en helpers (naar categorie van zelfstandigen) in verhouding tot het aantal actieve zelfstandigen en helpers (naar categorie van zelfstandigen).

Stopzettingsratio

Aantal zelfstandigen en helpers (naar categorie van zelfstandigen) dat de activiteiten stopzet in verhouding tot het aantal actieve zelfstandigen en helpers (naar categorie van zelfstandigen).

Werkloosheidsdruk

Aantal niet-werkende werkzoekenden inclusief oudere werklozen in verhouding tot de bevolking op beroepsactieve leeftijd (18-64 jaar).

Zelfstandige

Iedere natuurlijke persoon die een beroepsbezigheid uitoefent zonder hiervoor door een arbeidsovereenkomst of een statuut gebonden te zijn.

Zelfstandige in bijberoep

Een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige gelijktijdig wordt uitgeoefend met een andere, gewoonlijke en hoofdzakelijke beroepsbezigheid onder gezag.

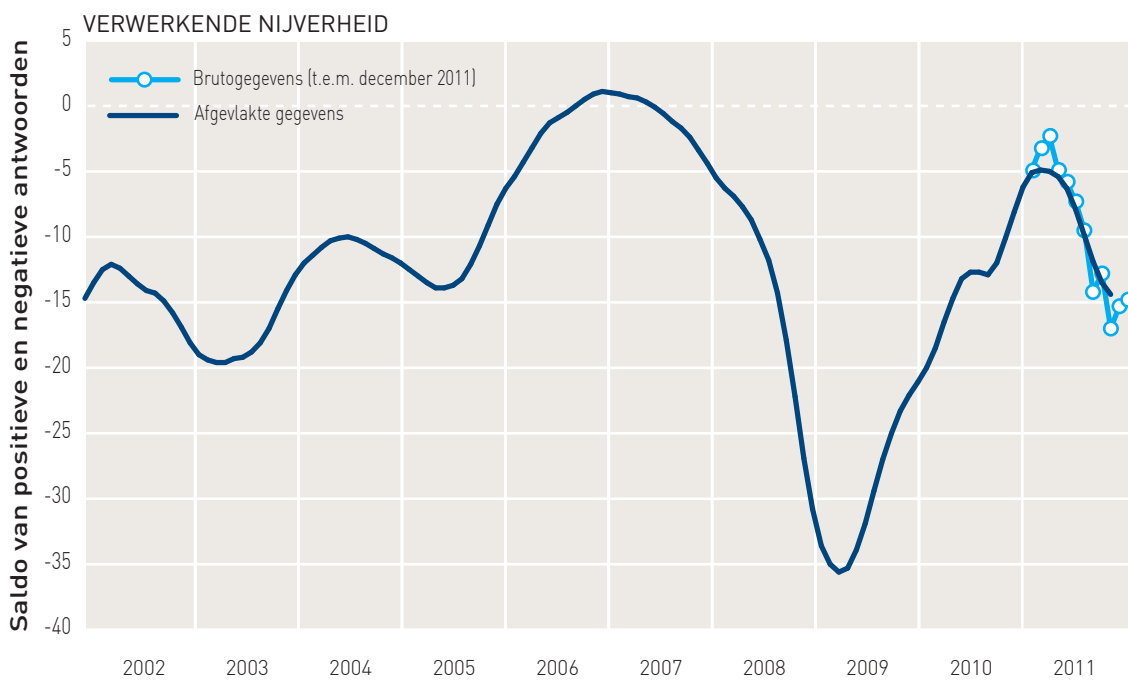
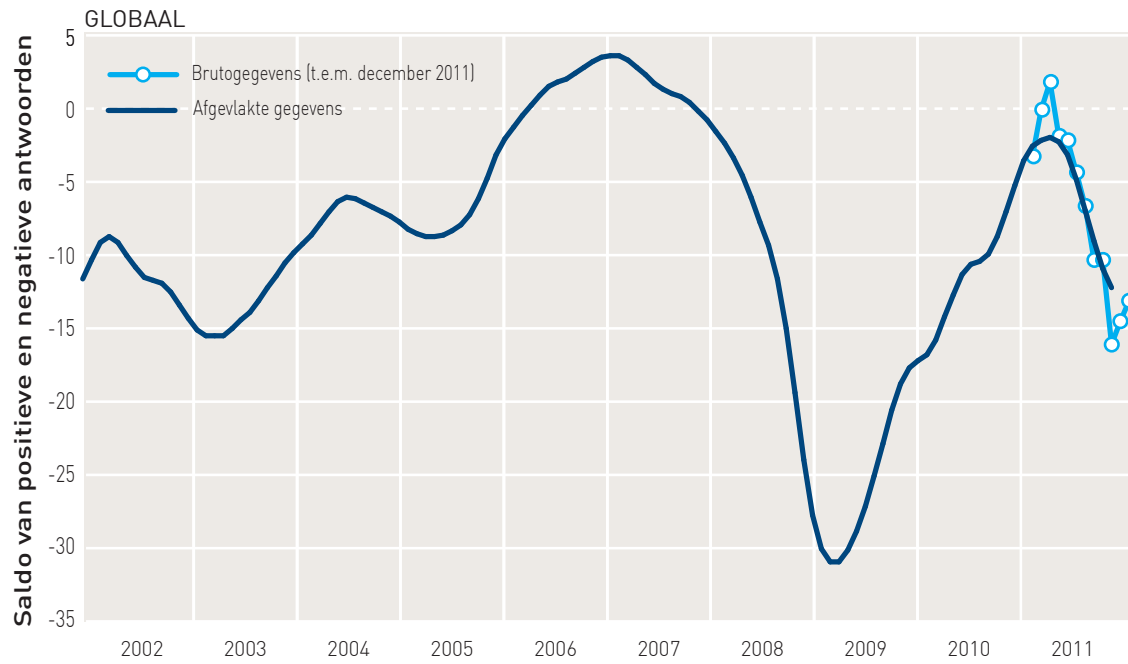
Zelfstandige in hoofdberoep

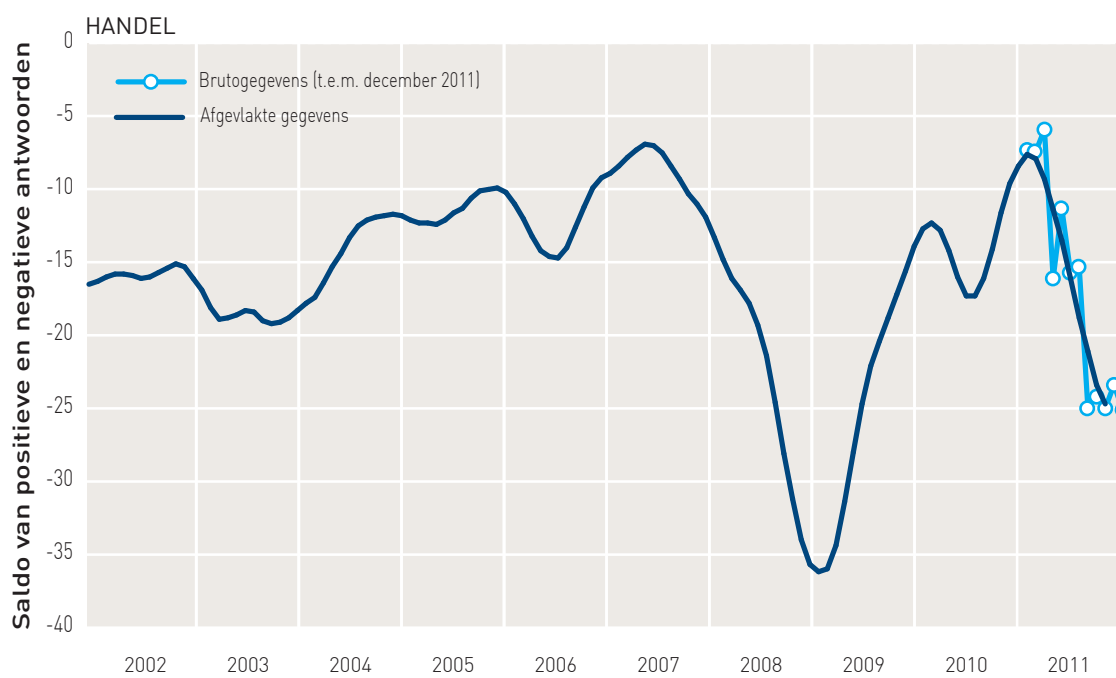
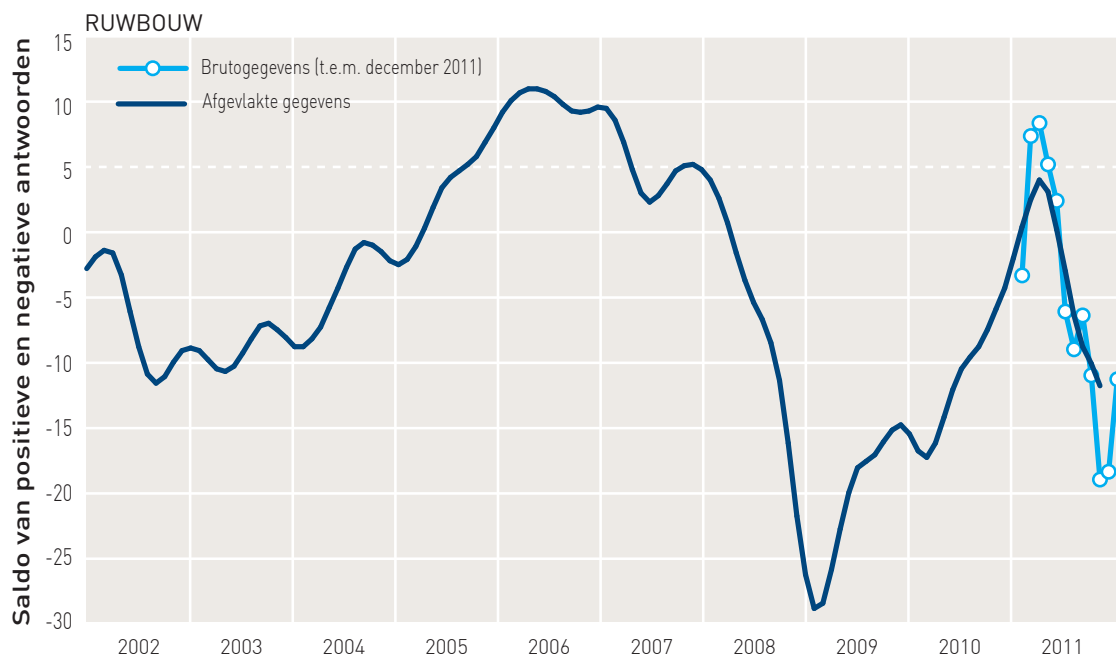
Een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige de voornaamste of enige beroepsbezigheid is.

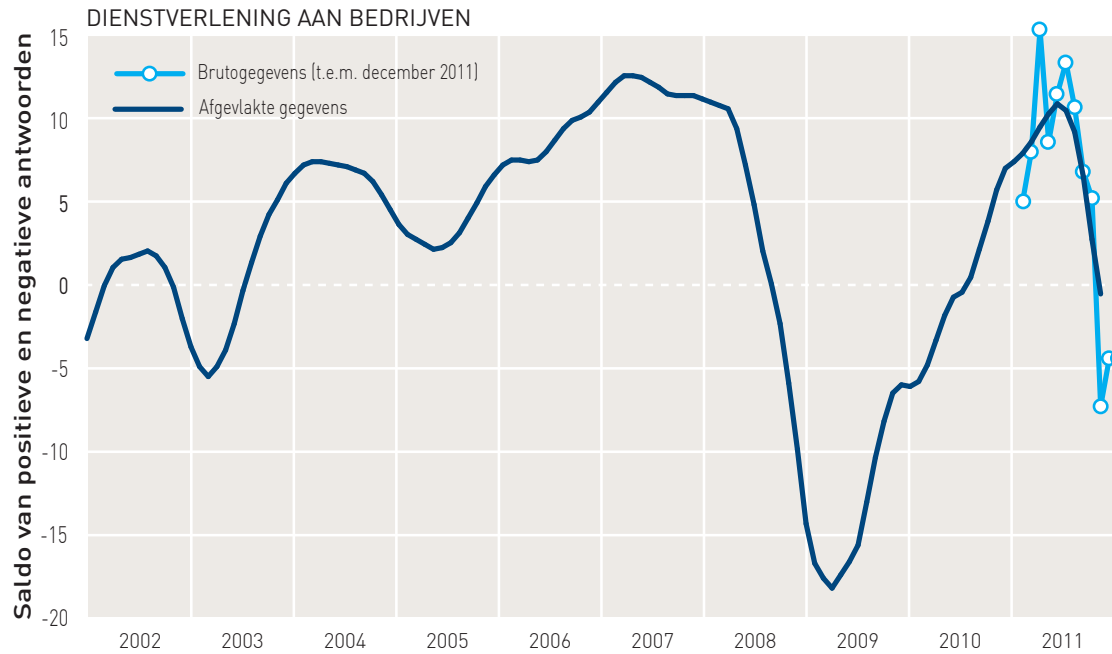
5 INDICATOREN VAN ECONOMISCHE ACTIVITEIT

1. CONJUNCTUUR

Figuur 5.1.1: Conjunctuurcurven voor West-Vlaanderen, 2002-2011.

Bron: NBB, *Conjunctuurenquêtes bij de bedrijven*, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- 2011 was een jaar van een overwegend neergaande conjunctuur. De brutowaarden van de globale synthetische curve voor West-Vlaanderen daalden onafgebroken vanaf april 2011 tot en met oktober 2011, in november en december verbeterden de waarden opnieuw. De afgevlakte curve bereikte een piek in maart 2011 en daalde sindsdien. Een verbetering van de afgevlakte curve op het einde van 2011 is reëel, gelet op de verbeterende brutowaarden.
- Ook alle afgevlakte deelcurves waren zonder uitzondering in het grootste deel van 2011 neerwaarts gericht in West-Vlaanderen. Het keerpunt kwam voor de verschillende sectoren wel niet op hetzelfde moment. Op het einde van 2011 merken we ook bij alle deelcurves verbeterende of – zoals bij de handel – stabiliserende brutowaarden.

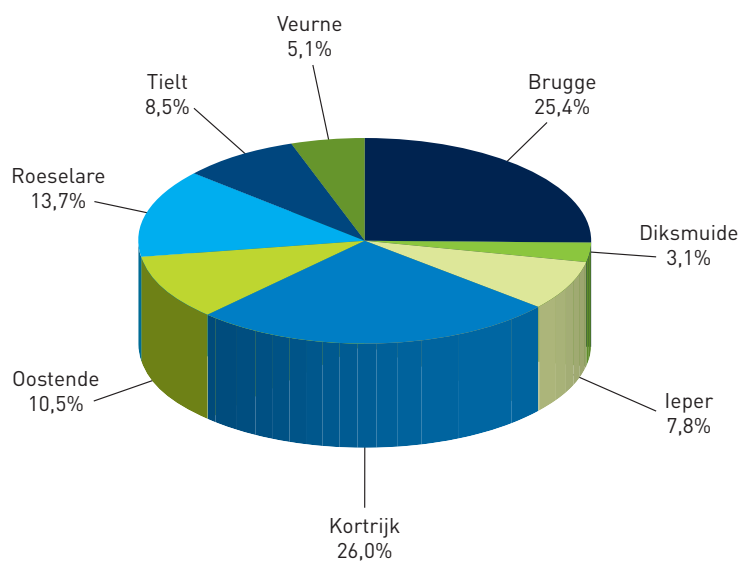
2. BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE

Tabel 5.2.1: Bruto toegevoegde waarde, totaal en per inwoner, in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2003 en 2010.

		West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest
Totaal (mln euro)	2003	28.596	160.163	17,9%
	2010	31.340	177.810	17,6%
	Evolutie (in %)	+9,6%	+11,0%	
Per inwoner (euro)	2003	22.368	23.589	
	2010	27.381	28.754	
	Evolutie (in %)	+22,4%	+21,9%	

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Figuur 5.2.1: Aandeel per arrondissement in de bruto toegevoegde waarde van West-Vlaanderen tegen lopende prijzen, 2010.

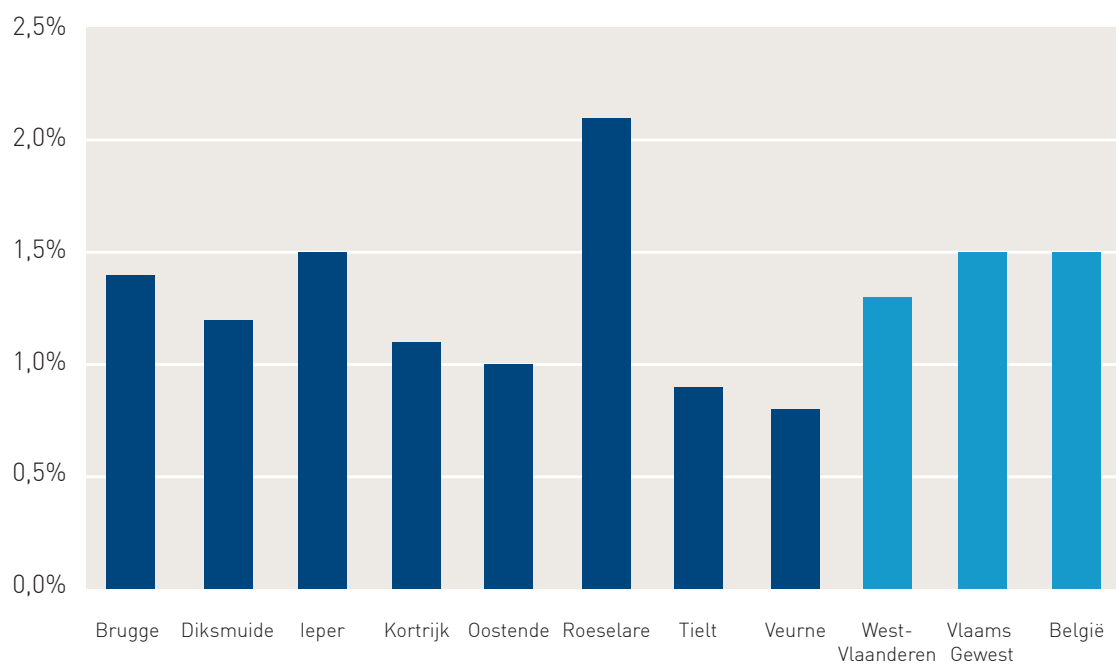

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- West-Vlaanderen had in 2010 een aandeel van 17,6% in de bruto toegevoegde waarde die in Vlaanderen gerealiseerd werd. Als gevolg van een tragere groei in West-Vlaanderen in vergelijking met Vlaanderen in de periode 2003-2010 (+9,6% ten opzichte van +11%), daalde ook het aandeel van de provincie in deze periode.
- De bruto toegevoegde waarde per inwoner groeide in de periode 2003-2010 iets sterker in West-Vlaanderen (+22,4%) dan in het Vlaamse Gewest (+21,9%). De kloof met het Vlaamse Gewest werd bijgevolg iets kleiner, al blijft de toegevoegde waarde per inwoner in West-Vlaanderen een eind onder het Vlaamse cijfer.
- De arrondissementen Kortrijk en Brugge dragen samen meer dan de helft bij tot de West-Vlaamse bruto toegevoegde waarde. De kloof met het aandeel van de andere zes West-Vlaamse arrondissementen is dan ook relatief groot. Onderaan de rangorde staan de Westhoekarrondissementen Diksmuide, Veurne en Ieper.

Figuur 5.2.2: Gemiddelde jaarlijkse economische groei aan de hand van de bruto toegevoegde waarde tegen vaste prijzen, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2003-2010 (a).

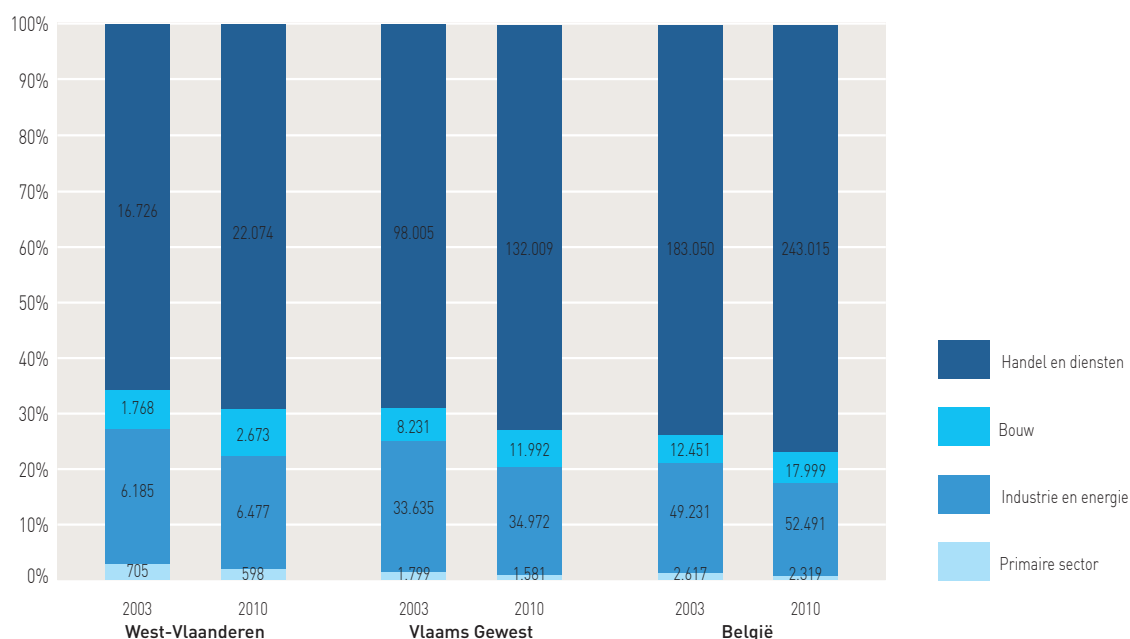
(a) De reeks in vaste prijzen wordt uitgedrukt in kettingeuro's (referentiejaar 2009).

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In de periode 2003-2010 bedroeg de gemiddelde jaarlijkse economische groei in West-Vlaanderen 1,3%. Dit is een kleinere groei dan in het Vlaamse Gewest of België (beide 1,5%).
- Het West-Vlaamse arrondissement met de grootste jaarlijkse economische groei in de periode 2003-2010 was Roeselare (2,1%). Het was ook het enige arrondissement met een groei die boven het Vlaamse cijfer uitstak. Ieper en Brugge komen na Roeselare, maar de kloof met Roeselare is relatief groot. De groeicijfers van Ieper en Brugge leunen dicht aan bij het Vlaamse gemiddelde. De arrondissementen Tielt en Veurne bengelen onderaan de West-Vlaamse lijst met een gemiddelde jaarlijkse groei die onder de 1% dook.

Figuur 5.2.3: Evolutie bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen naar sector in West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2003-2010.

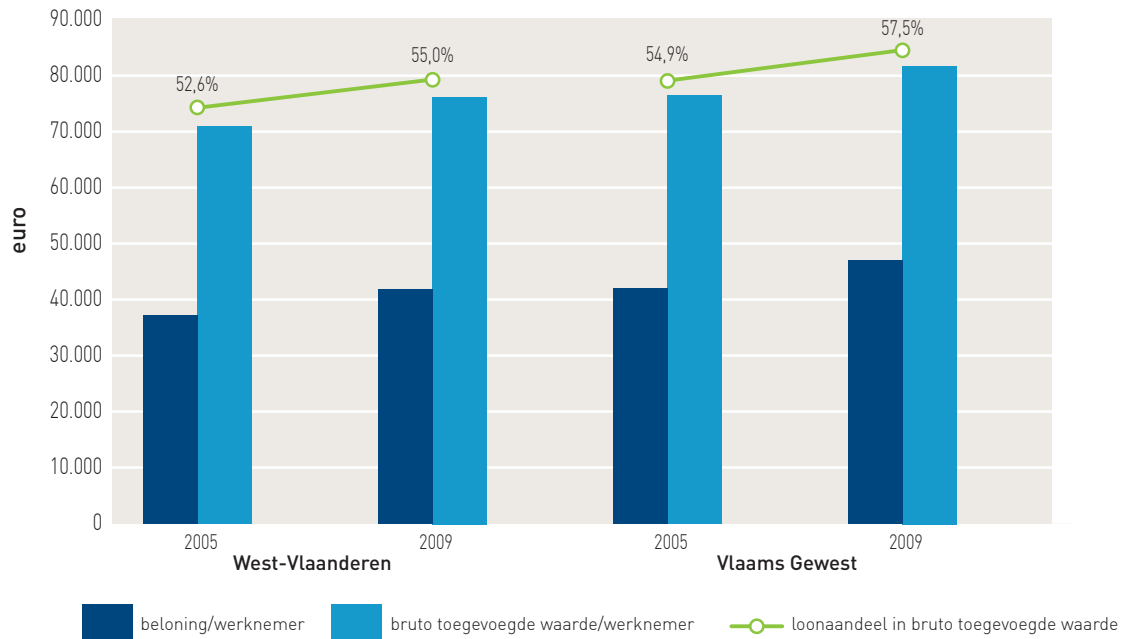

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In de periode 2003-2010 steeg de **totale** bruto toegevoegde waarde in West-Vlaanderen met 25,4%. In Vlaanderen en België was de toename iets groter (respectievelijk +27,4% en +27,7%). In twee sectoren – handel en diensten en de bouwsector – steeg de bruto toegevoegde waarde in alle regio's in dezelfde periode nog sterker, waardoor het aandeel van deze sectoren in de totale bruto toegevoegde waarde in 2010 hoger lag dan in 2003.
- In 2010 werd in West-Vlaanderen 69,4% van de bruto toegevoegde waarde gerealiseerd door de **handel en diensten**. West-Vlaanderen blijft hiermee een eind onder het Vlaamse (73,1%) en Belgische (76,9%) cijfer. In de periode 2003-2010 steeg de bruto toegevoegde waarde in de handel en diensten in West-Vlaanderen met 32%; in België en Vlaanderen bedroeg de toename respectievelijk 32,8% en 34,7%.
- In de drie regio's staat de **industrie** op de tweede plaats wat betreft het aandeel in de bruto toegevoegde waarde. In België lag het aandeel van de sector in 2010 (16,6%) een stuk lager dan in West-Vlaanderen (20,4%) en het Vlaamse Gewest (19,4%). In absolute cijfers is de bruto toegevoegde waarde in de industrie lichtjes gestegen in de drie regio's in de periode 2003-2010.
- In West-Vlaanderen droeg de **bouwsector** in 2010 relatief meer bij in de totale toegevoegde waarde (8,4%) dan in Vlaanderen (6,6%) en België (5,7%). In de periode 2003-2010 steeg de bruto toegevoegde waarde die in de bouwsector werd gerealiseerd met 51,2% in West-Vlaanderen; in België en Vlaanderen bleef de relatieve toename onder dit cijfer (respectievelijk +44,6% en +45,7%).
- De **primaire sector** realiseerde in 2010 in West-Vlaanderen bijna 2% van de bruto toegevoegde waarde; in Vlaanderen en België is dit minder dan 1%. De primaire sector is de enige sector die in 2010 minder bruto toegevoegde waarde realiseerde dan in 2003. In West-Vlaanderen (-15,2%) was de relatieve afname van de bruto toegevoegde waarde groter dan in het Vlaamse Gewest (-12,1%) en België (-11,4%).

Figuur 5.2.4: Evolutie van de loonkost en de arbeidsproductiviteit in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2005-2009.

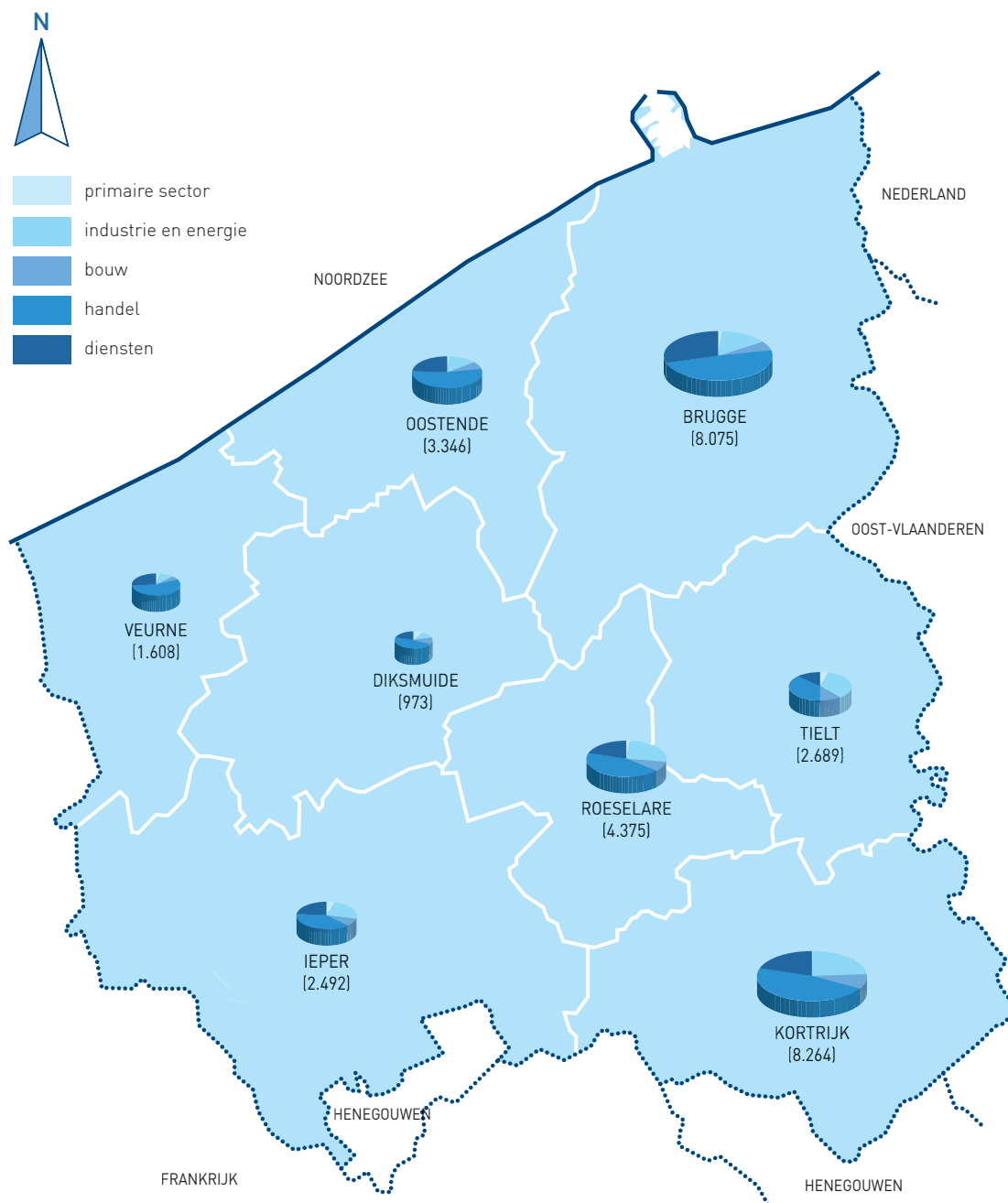

Bron: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

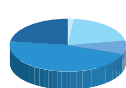
VASTSTELLINGEN

- Zowel de loonkost per werknemer (beloning per werknemer) als de bruto toegevoegde waarde per werknemer (arbeidsproductiviteit) liggen in West-Vlaanderen lager dan in Vlaanderen. Ook de verhouding tussen deze twee indicatoren – het aandeel van de loonkost in de bruto toegevoegde waarde – is lager in West-Vlaanderen en bereikte pas in 2009 het niveau van Vlaanderen uit 2005.
- De loonkost per werknemer steeg tussen 2005 en 2009 iets meer in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen (+12,3% ten opzichte van +11,8%). Ook de arbeidsproductiviteit steeg sterker (+7,4% ten opzichte van +6,9%). In beide regio's steeg de beloning per werknemer sneller dan de arbeidsproductiviteit, waardoor het loonaandeel in de bruto toegevoegde waarde toenam. De toename was in West-Vlaanderen iets kleiner dan in Vlaanderen (+2,4%punten ten opzichte van +2,6%punten).

Kaart 5.2.1: Bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen (miljoen euro) naar sector, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2010 (a).

WEST-VLAANDEREN (31.822)

primaire sector:	598	(1,9%)
industrie en energie:	6.477	(20,4%)
bouw:	2.673	(8,4%)
handel:	14.839	(46,6%)
diensten:	7.235	(22,7%)

[a] Indeling o.b.v. de nieuwe Nace-bel nomenclatuur 2008.

* Handel: Nace-bel nomenclatuur A21 - codes G t/m N.

* Diensten: Nace-bel nomenclatuur A21 - codes O t/m T.

Bron: NBB.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

3. OMZET, UITVOER EN INVESTERINGEN

A. Omzet en uitvoer

Tabel 5.3.1: Evolutie (2009-2010) en gemiddelde jaarlijkse groei (2006-2010) van de omzet in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België.

	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	België
Omzet (in miljard euro)			
- 2009	71,6	560,1	982,6
- 2010	78,2	636,6	1.110,7
- evolutie (in %)	+9,3%	+13,6%	+13,0%
Gem. jaarl. groei (in %)			
- omzet	+2,7%	+1,8%	+2,5%
- omzet per aangever	+1,4%	+0,1%	+1,1%

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2010 realiseerden de ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen 78,2 miljard euro omzet. Dit is 12,3% van het Vlaamse totaal. In vergelijking met andere indicatoren van economische activiteit zoals toegevoegde waarde, actieve en startende ondernemingen, werkgelegenheid, enz. is het aandeel van West-Vlaanderen inzake omzet eerder laag. De verklaring hiervoor kan worden gezocht in het feit dat de BTW-registratie gebeurt naar maatschappelijke zetel en het feit dat West-Vlaanderen relatief meer KMO's telt dan gemiddeld in het Vlaamse Gewest.
- In 2010 lag de totale omzet in de drie regio's hoger dan in 2009. Met een toename van 9,3% bleef de omzet-groei in West-Vlaanderen onder die in Vlaanderen (+13,6%) en België (+13%).
- De gemiddelde jaarlijkse omzetgroei in de periode 2006-2010 was echter het grootst in West-Vlaanderen (+2,7%). Dit geldt ook voor de gemiddelde jaarlijkse groei van de omzet per aangever, al ligt dit groeicijfer in zowel West-Vlaanderen, Vlaanderen als België onder het gemiddelde jaarlijkse groeicijfer van de omzet. Dit is een gevolg van de stijging van het aantal aangevers in dezelfde periode.

Tabel 5.3.2: Evolutie (2009-2010) en gemiddelde jaarlijkse groei (2006-2010) van de uitvoer in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België.

	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	België
Uitvoer (in miljard euro)			
- 2009	23,3	283,9	490,0
- 2010	25,3	322,2	545,9
- evolutie (in %)	+8,7%	+13,5%	+11,4%
Gem. jaarl. groei (in %)			
- uitvoer	-0,1%	-0,7%	-0,4%
- uitvoer per aangever	-1,3%	-2,3%	-1,8%

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2010 kon 7,8% of 25,3 miljard euro van de totale geëxporteerde waarde in het Vlaamse Gewest worden toegeschreven aan de West-Vlaamse ondernemingen. Ook hier is het aandeel van West-Vlaanderen dus eerder laag in vergelijking met enkele andere indicatoren van economische activiteit (cfr. supra).
- In de periode 2009-2010 groeide de uitvoer in West-Vlaanderen met 8,7%. In België en Vlaanderen groeide de export in dezelfde periode een stuk sterker met respectievelijk 11,4% en 13,5%.
- Ondanks de sterke groei van de export in de periode 2009-2010 in alle regio's was de gemiddelde jaarlijkse evolutie van de uitvoer licht negatief in de periode 2006-2010. De toename van het aantal aangevers tussen 2006 en 2010 zorgt ervoor dat de gemiddelde jaarlijkse afname van de uitvoer per aangever in de drie regio's nog groter is dan de gemiddelde jaarlijkse afname van de uitvoer.
- In 2010 lag de exportquote voor West-Vlaanderen op 32,3, wat aanzienlijk lager is dan in België (49,2) en het Vlaamse Gewest (50,6). Aangezien de omzetgroei in de periode 2009-2010 in alle regio's groter was dan de groei van de waarde van de export, daalde de exportquote in zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België.

B. Investerings

Tabel 5.3.3: Evolutie (2009-2010) en gemiddelde jaarlijkse groei (2006-2010) van de investeringen in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en België.

	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	België
Investerings (in miljard euro)			
- 2009	3,3	19,7	36,5
- 2010	3,5	20,2	36,5
- evolutie (in %)	+5,0%	+2,7%	+0,2%
Gem. jaarl. groei (in %)			
- investeringen	+3,0%	-0,4%	+1,5%
- investeringen per aangever	+1,8%	-2,0%	+0,1%

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In de loop van 2010 investeerden de West-Vlaamse ondernemingen 3,5 miljard euro of 17,4% van het Vlaamse totaal. Dit is een aanzienlijk hoger aandeel in vergelijking met het West-Vlaamse aandeel in de omzet en uitvoer van het Vlaamse Gewest (cfr. supra). Inzake investeringen benadert West-Vlaanderen zelfs het aandeel van de andere indicatoren van economische activiteit.
- De investeringen in West-Vlaanderen groeiden met 5% in de periode 2009-2010; het Vlaamse Gewest liet in dezelfde periode een beperkte groei van 2,7% optekenen. In België bleven de investeringen nagenoeg status-quo.
- In de periode 2006-2010 groeiden de investeringen in West-Vlaanderen en België jaarlijks met respectievelijk gemiddeld 3% en 1,5%. Enkel in het Vlaamse Gewest was de gemiddelde jaarlijkse evolutie van de investeringen in deze periode licht negatief. Door een toename van het aantal aangevers was de gemiddelde jaarlijkse evolutie van de investeringen per aangever in zowel West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest als België kleiner dan de gemiddelde jaarlijkse evolutie van de investeringen.

4. VERLOOP VAN DE ONDERNEMINGEN

Tabel 5.4.1: Evolutie van het aantal actieve, opgerichte en verdwenen ondernemingen, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2010-2011.

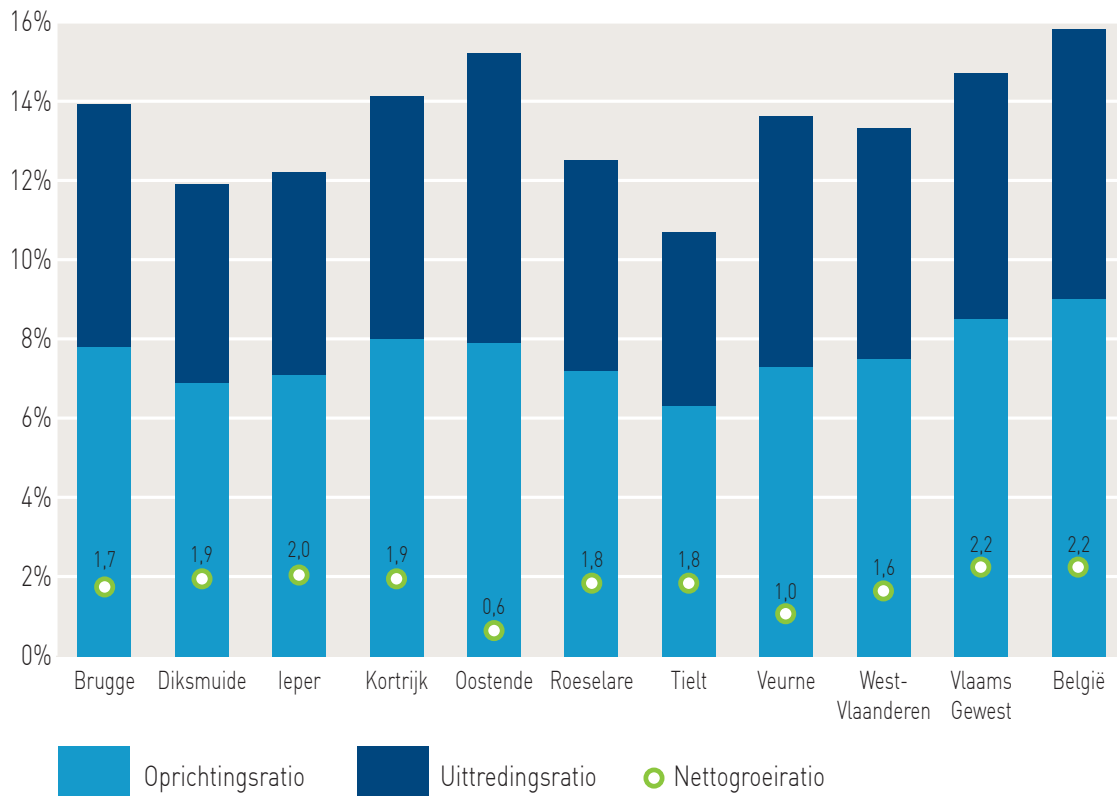
		Actieve ondernemingen	Opgerichte ondernemingen	Verdwenen ondernemingen
West-Vlaanderen	2010	102.148	7.495	5.946
	2011	103.871	7.778	6.065
	evolutie (in %)	+1,7%	+3,8%	+2,0%
Vlaams Gewest	2010	474.668	39.803	29.950
	2011	485.681	41.043	30.129
	evolutie (in %)	+2,3%	+3,1%	+0,6%
België	2010	779.881	69.638	53.671
	2011	797.822	71.936	53.994
	evolutie (in %)	+2,3%	+3,3%	+0,6%

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 telde West-Vlaanderen 103.871 **actieve** ondernemingen. Aangezien het aantal actieve ondernemingen in het Vlaamse Gewest iets sneller steeg, daalde het aandeel van West-Vlaanderen lichtjes van 21,5% in 2010 naar 21,4% in 2011. In België steeg het aantal actieve ondernemingen in de periode 2010-2011 even sterk als in het Vlaamse Gewest.
- In vergelijking met 2010 lag het aantal **opgerichte** ondernemingen in West-Vlaanderen 3,8% hoger in 2011. In Vlaanderen en België steeg het aantal opgerichte ondernemingen in dezelfde periode iets minder sterk. Het aandeel van West-Vlaanderen in het totale aantal opgerichte ondernemingen in Vlaanderen steeg van 18,8% in 2010 naar 19% in 2011.
- In 2011 **verdwenen** in West-Vlaanderen 6.065 ondernemingen of 20,1% van het Vlaamse totaal. In alle regio's steeg het aantal verdwenen ondernemingen in de periode 2010-2011 (+0,6% in Vlaanderen en België; +2% in West-Vlaanderen), maar deze toenames zijn relatief beperkt in vergelijking met de periode 2008-2009. Als gevolg van de conjuncturele achteruitgang steeg het aantal verdwenen ondernemingen in de drie regio's toen met ruim 7%.

Figuur 5.4.1: Verloop van de ondernemingen, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2011.

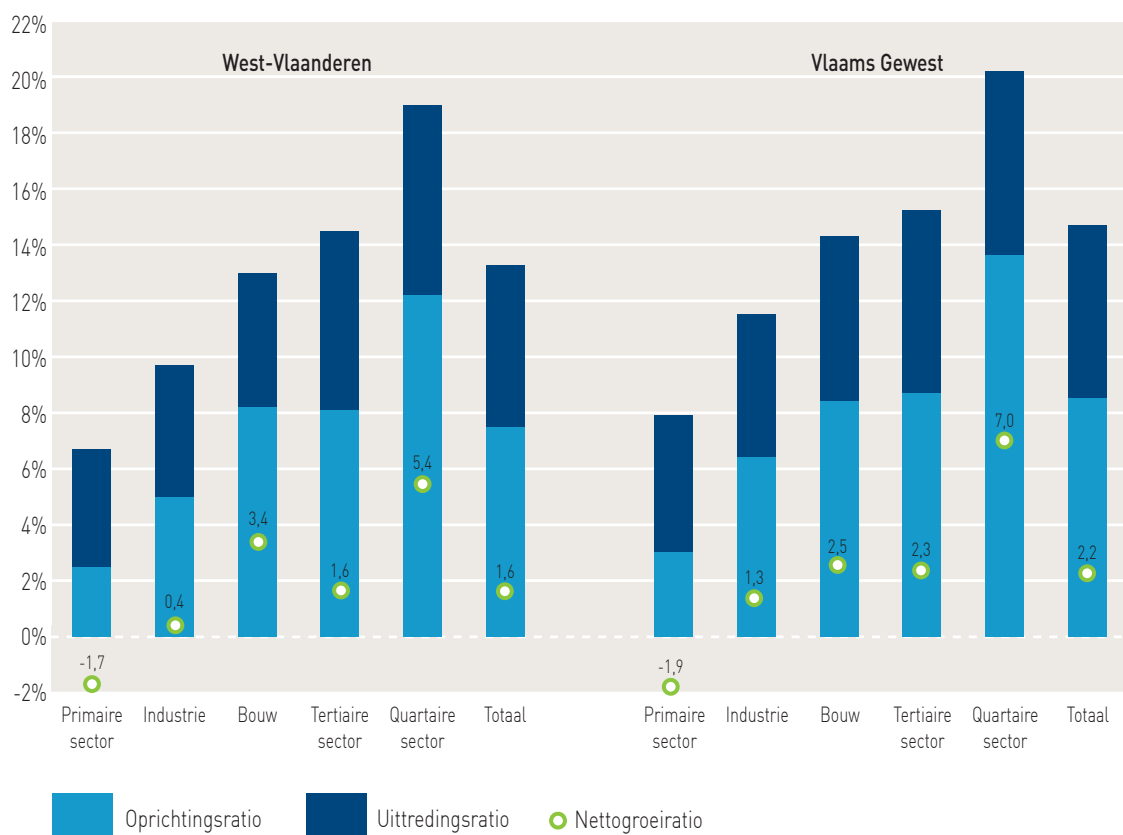

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 lag de oprichtingsratio in West-Vlaanderen op 7,5%. West-Vlaanderen ligt hiermee een eind onder het Vlaamse (8,5%) en Belgische (9%) gemiddelde. Aangezien ook de uittrappingsratio in West-Vlaanderen (5,8%) onder het Vlaamse (6,2%) en Belgische (6,8%) cijfer lag, kende West-Vlaanderen de laagste turbulentie (13,3% ten opzichte van 14,7% in Vlaanderen en 15,8% in België). Het verschil tussen de oprichtings- en de uittrappingsratio was in 2011 het kleinst in West-Vlaanderen (1,6%); in Vlaanderen en België bedroeg de nettogroeiratio 2,2%.
- Oostende kende in 2011 veruit de grootste uittrappingsratio binnen West-Vlaanderen (7,3%). In combinatie met de op één na hoogste oprichtingsratio (7,9%) zorgde dit ervoor dat de turbulentie het grootst was in Oostende (15,2%). In Kortrijk was de oprichtingsratio het hoogst (8%); Brugge vervolledigt de top drie met een oprichtingsratio van 7,8%. Inzake turbulentie (14%) staan deze arrondissementen op een gedeelde tweede plaats. In Tielt was zowel de oprichtings- als uittrappingsratio – en dus ook de turbulentie – het laagst. Ieper kende in 2011 de grootste nettogroeiratio (2%), maar bleef hiermee onder het Vlaamse en Belgische gemiddelde. In Oostende was de nettogroeiratio het laagst (0,6%).

Figuur 5.4.2: Verloop van de ondernemingen naar sector in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2011.

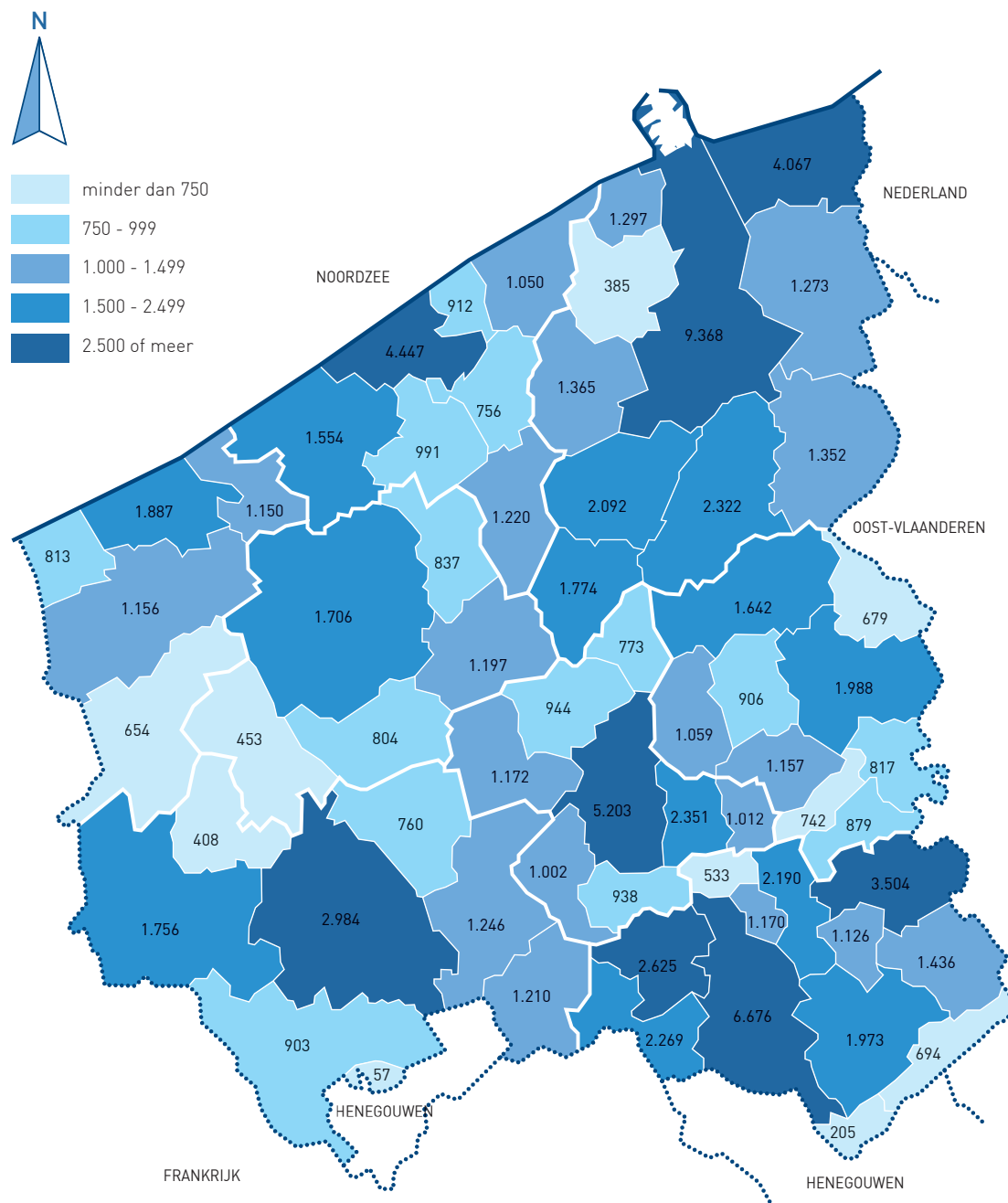

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De vaststelling dat de turbulentie in West-Vlaanderen kleiner is dan in Vlaanderen (cfr. figuur 5.4.1) kan worden doorgetrokken voor alle sectoren. In zowel West-Vlaanderen als het Vlaamse Gewest is de turbulentie duidelijk het grootst in de quataire sector (respectievelijk 18,9% en 20,2%). De hoge oprichtingsratio in de quataire sector in vergelijking met de andere sectoren zorgt in beide regio's voor het grote verschil inzake turbulentie.
- De tertiaire sector staat in zowel West-Vlaanderen als het Vlaamse Gewest op de tweede plaats wat betreft de turbulentie, maar wanneer we de nettogroeiratio bekijken staat de bouwsector op de tweede plaats, op ruime afstand van de quataire sector. De nettogroeiratio in de bouwsector in West-Vlaanderen (3,4) is opvallend groter dan het Vlaamse cijfer (2,5).
- In 2011 was de netto-afname van het aantal ondernemingen in de primaire sector in West-Vlaanderen minder groot dan de netto-afname in Vlaanderen (respectievelijk -1,7% en -1,9%). De lage oprichtingsratio in de primaire sector ligt aan de basis van de netto-afname van het aantal ondernemingen.

Kaart 5.4.1: Aantal actieve ondernemingen, gemeenten van West-Vlaanderen, 2011.

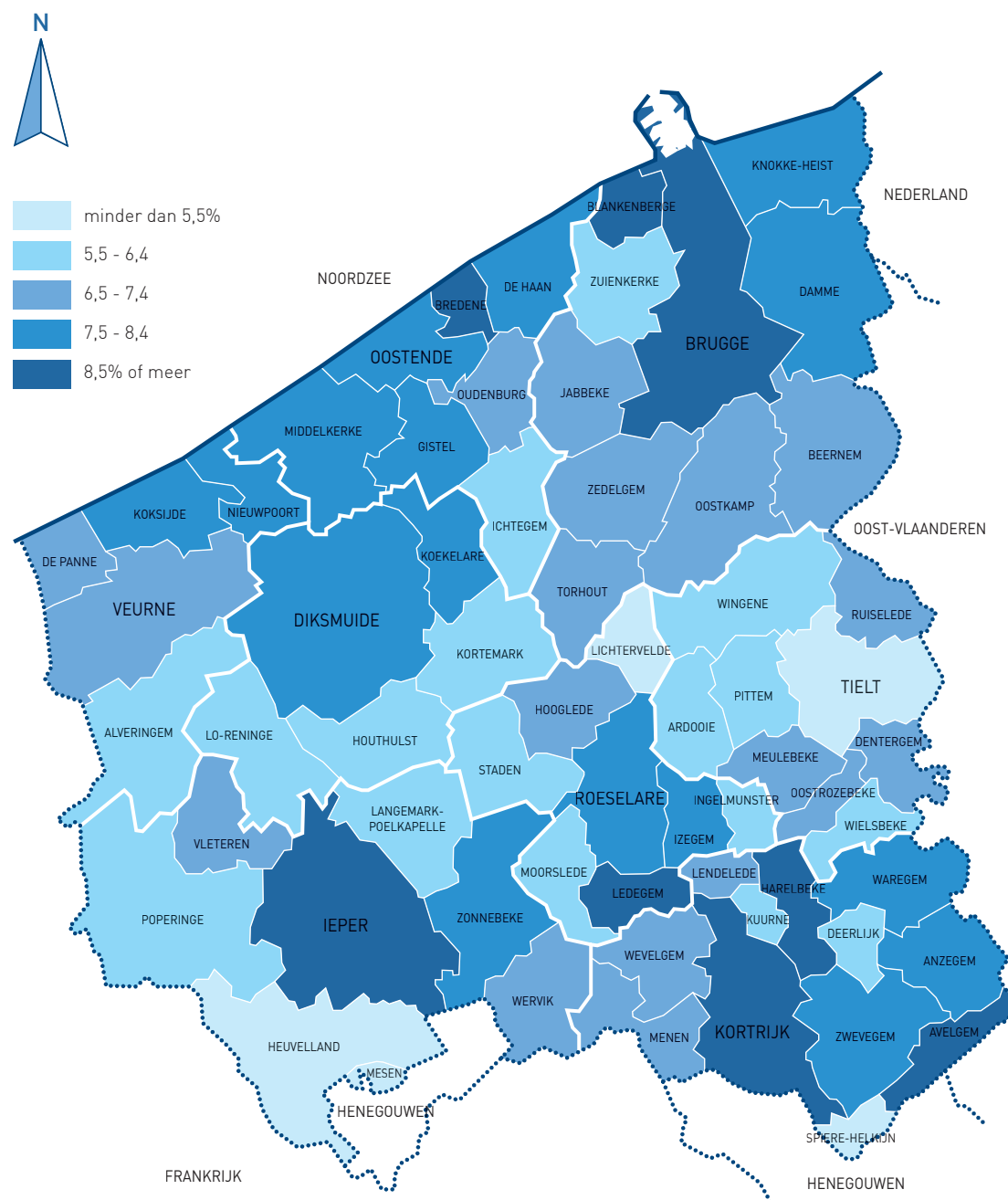
Minimum: Mesen 57
 Maximum: Brugge 9.368

West-Vlaanderen: 103.871
 Vlaams Gewest: 485.681
 België: 797.822

0 5 10 15 km

Bron: FOD Economie (ADSEI).
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 5.4.2: Oprichtingsratio, gemeenten van West-Vlaanderen, 2011.

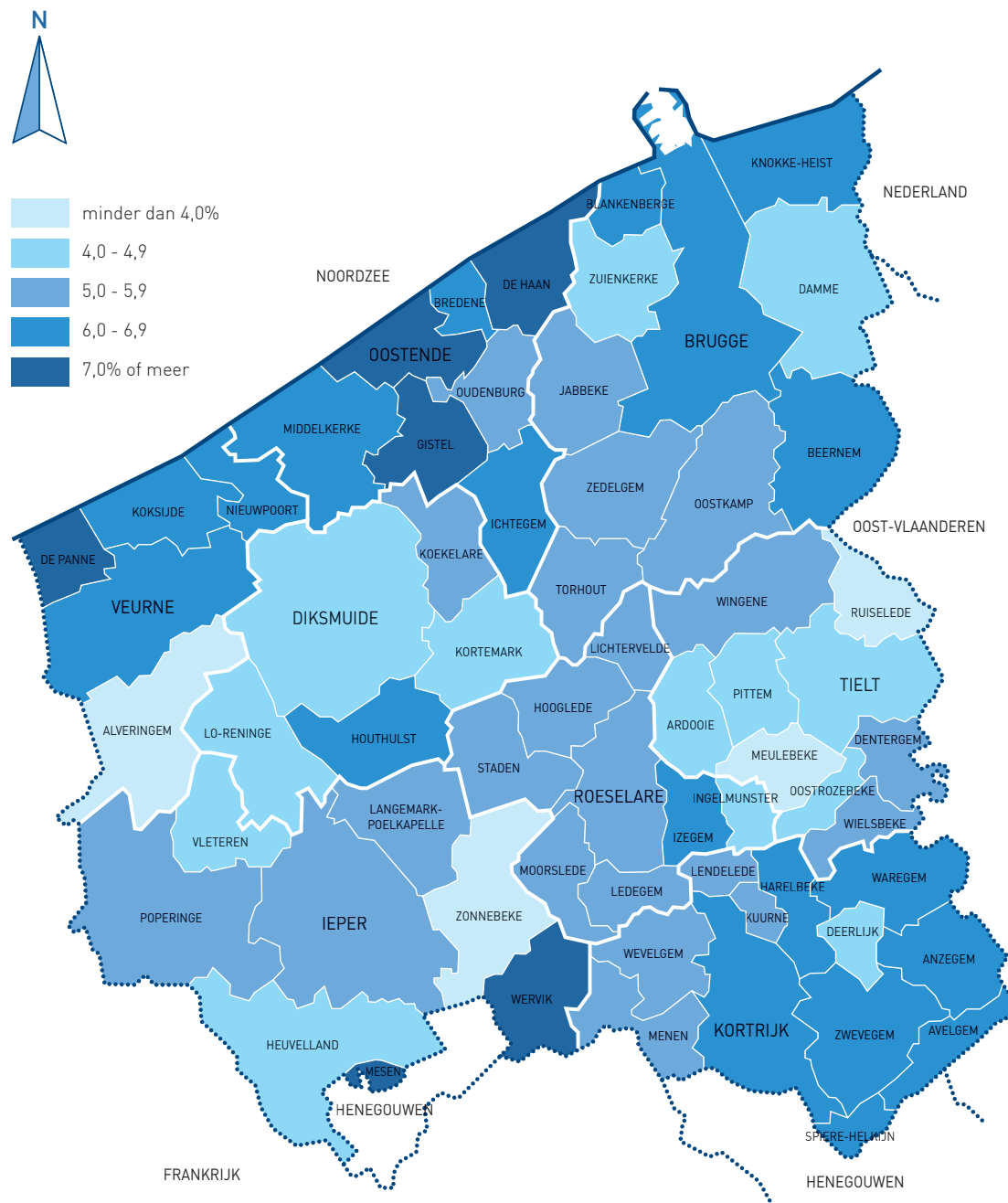

Minimum: Tielt 5,1%
 Maximum: Bredene 10,3%

West-Vlaanderen: 7,5%
 Vlaams Gewest: 8,5%
 België: 9,0%

Bron: FOD Economie (ADSEI).
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 5.4.3: Uittredingsratio, gemeenten van West-Vlaanderen, 2011.

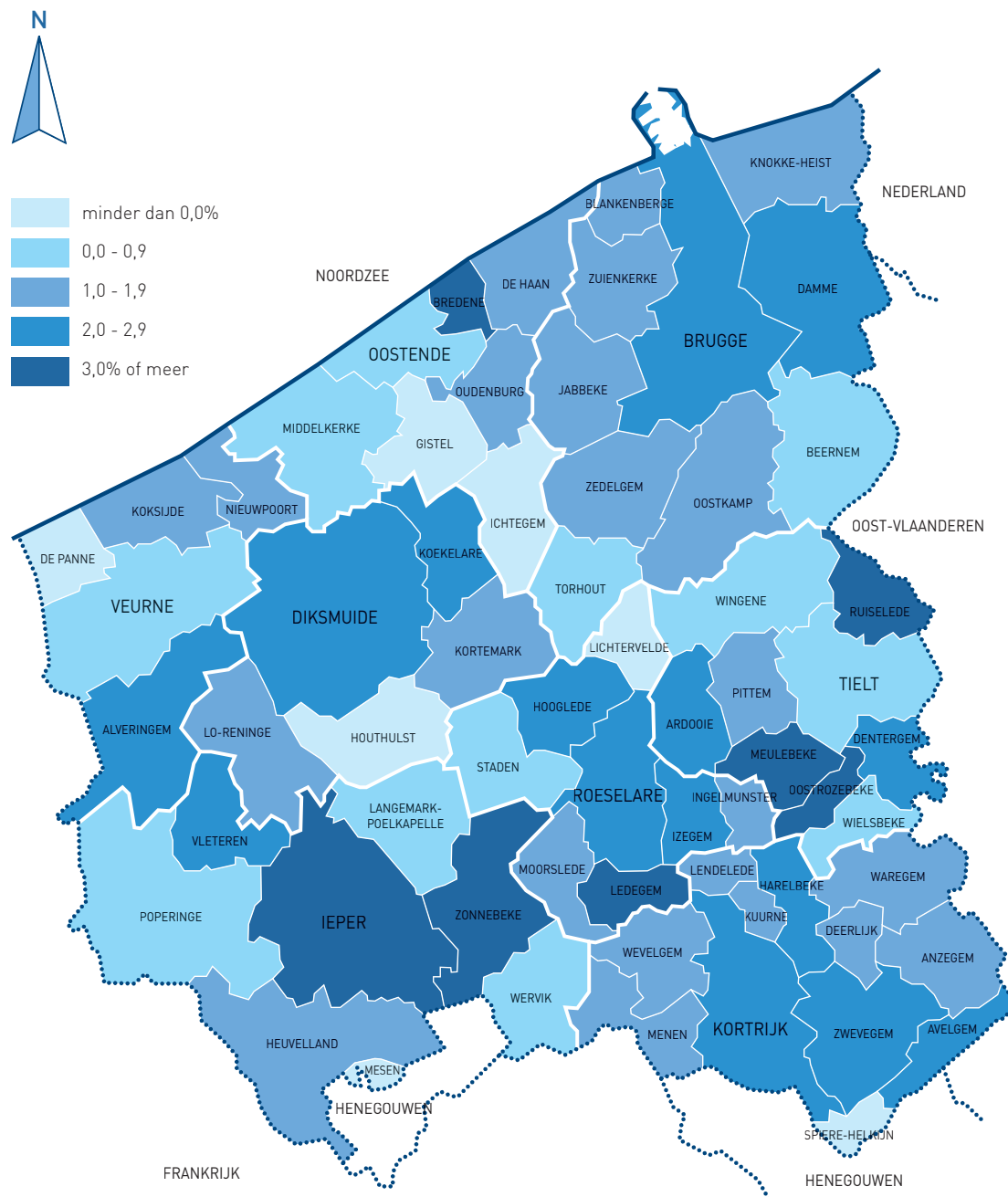
- minder dan 4,0%
- 4,0 - 4,9
- 5,0 - 5,9
- 6,0 - 6,9
- 7,0% of meer

Minimum: Meulebeke	2,9%
Maximum: Mesen	17,5%
West-Vlaanderen:	5,8%
Vlaams Gewest:	6,2%
België:	6,8%

0 5 10 15 km

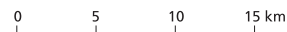
Bron: FOD Economie (ADSEI).
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 5.4.4: Nettogroeiratio, gemeenten van West-Vlaanderen, 2011.

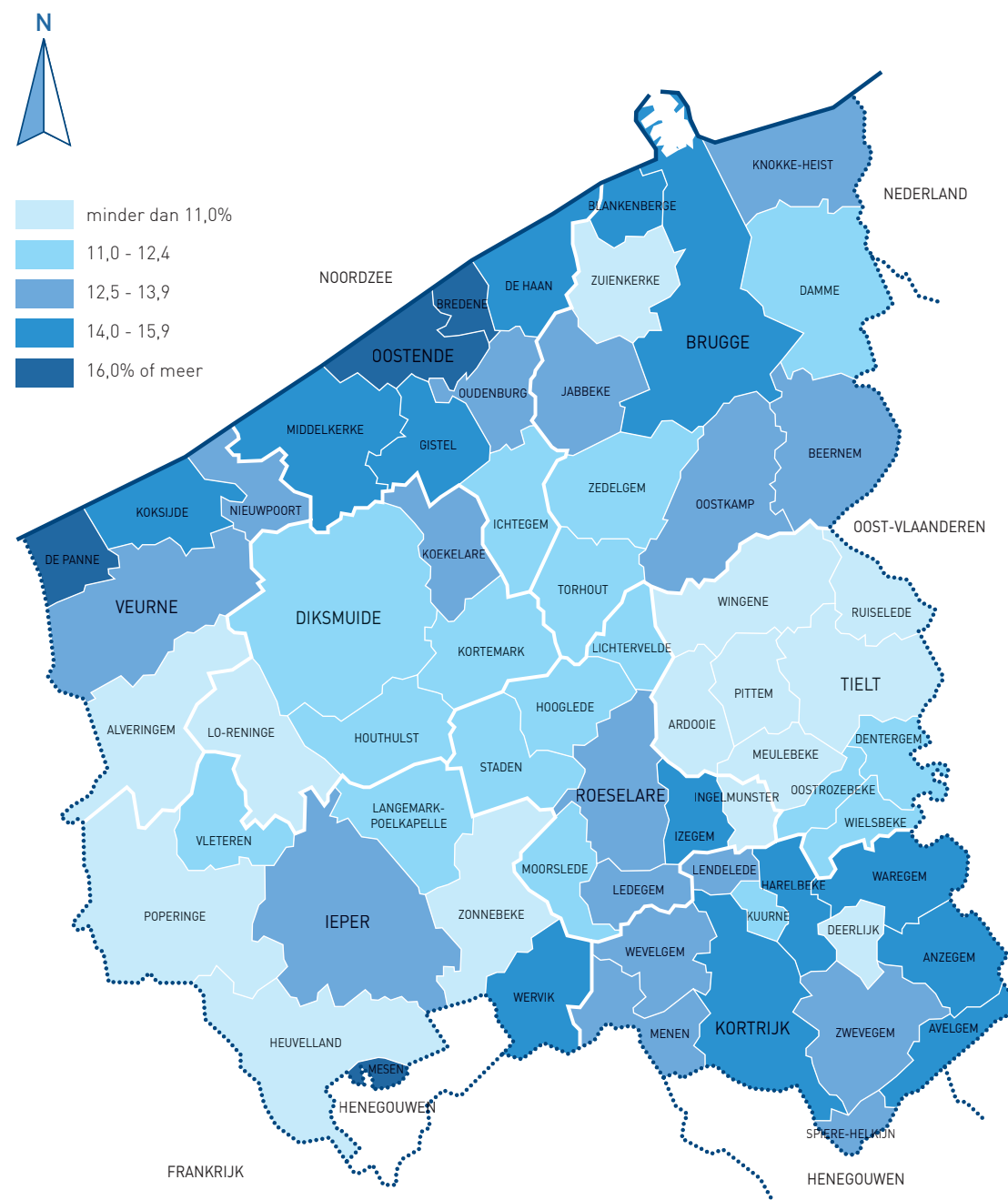
Minimum: Mesen -8,8%
 Maximum: Zonnebeke 4,3%

West-Vlaanderen: 1,6%
 Vlaams Gewest: 2,2%
 België: 2,2%

Bron: FOD Economie (ADSEI).
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 5.4.5: Turbulentieratio, gemeenten van West-Vlaanderen, 2011.

Minimum: Heuvelland	9,2%
Maximum: Mesen	26,3%
West-Vlaanderen:	13,3%
Vlaams Gewest:	14,7%
België:	15,8%

Bron: FOD Economie (ADSEI).
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

5. INNOVATIE

Tabel 5.5.1: Evolutie van de IWT-projectsteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie in West-Vlaanderen, 2007-2011.

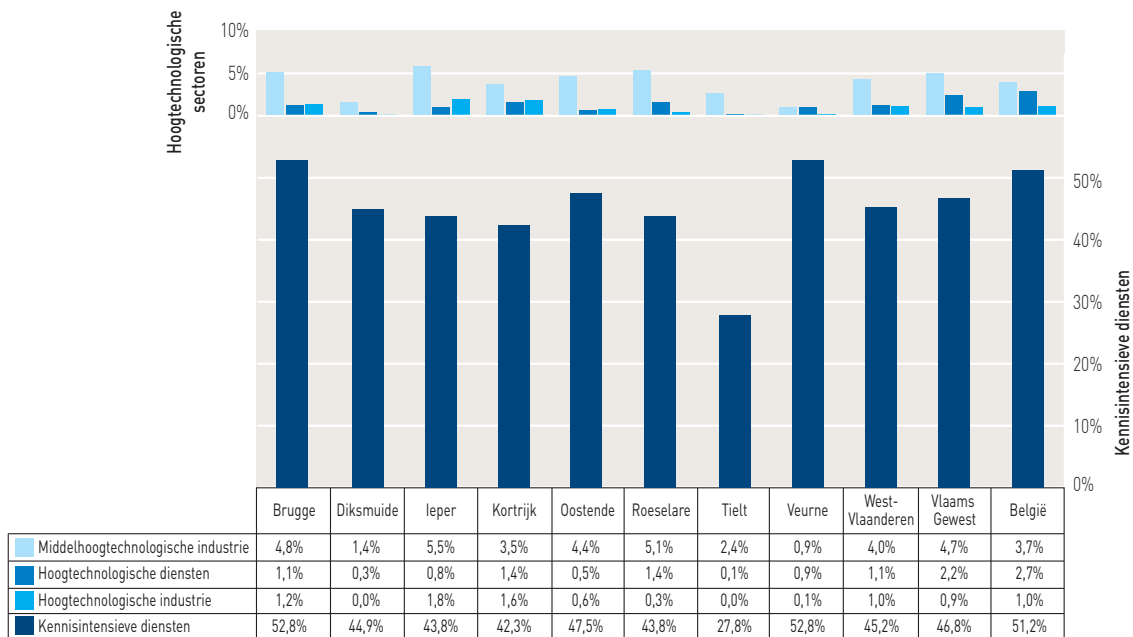
	2007		2011	
	West-Vl. (x1.000 euro)	Aandeel West-Vl. in Vl. Gewest	West-Vl. (x1.000 euro)	Aandeel West-Vl. in Vl. Gewest
IWT-steun voor O&O	12.281	12,7%	15.213	16,0%
Steun uit Baekeland-programma	-	-	210	4,8%
Steun uit Innovatiemandatenprogramma	nvt	nvt	121	5,5%
Steun uit KMO-programma	3.430	19,0%	4.350	28,4%
Steun uit Landbouwonderzoek-programma	678	14,0%	-	-
Steun uit SBO-programma	221	0,6%	-	-
Steun uit TETRA-fonds	1.737	23,5%	2.548	35,0%
Steun uit VIS-programma	1.268	4,7%	-	-
TOTAAL	19.616	9,9%	22.321	11,6%

Bron: IWT, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 ontving West-Vlaanderen 22,3 miljoen euro projectsteun van het IWT, dit is 13,8% meer in vergelijking met 2007.
- Van alle IWT-projectsteun die in 2011 in Vlaanderen werd toegekend, was 11,6% bestemd voor West-Vlaanderen. In 2007 lag het aandeel van West-Vlaanderen op 9,9%.
- Ruim 68% van de IWT-steun voor West-Vlaanderen in 2011 was afkomstig uit het programma voor Onderzoek en Ontwikkeling (O&O). De steun uit het KMO-programma en het TETRA-fonds maakt respectievelijk 19,5% en 11,4% uit van de totale toegekende steun in West-Vlaanderen.
- Van alle steun die in Vlaanderen in 2011 wordt toegekend in het kader van het TETRA-fonds, is 35% bestemd voor West-Vlaanderen. West-Vlaanderen haalt ook 28,4% van alle Vlaamse steun binnen in het kader van het KMO-programma.

Figuur 5.5.1: Aandeel van de tewerkstelling in hoogtechnologische sectoren en kennisintensieve diensten in de totale tewerkstelling, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 31 december 2010.

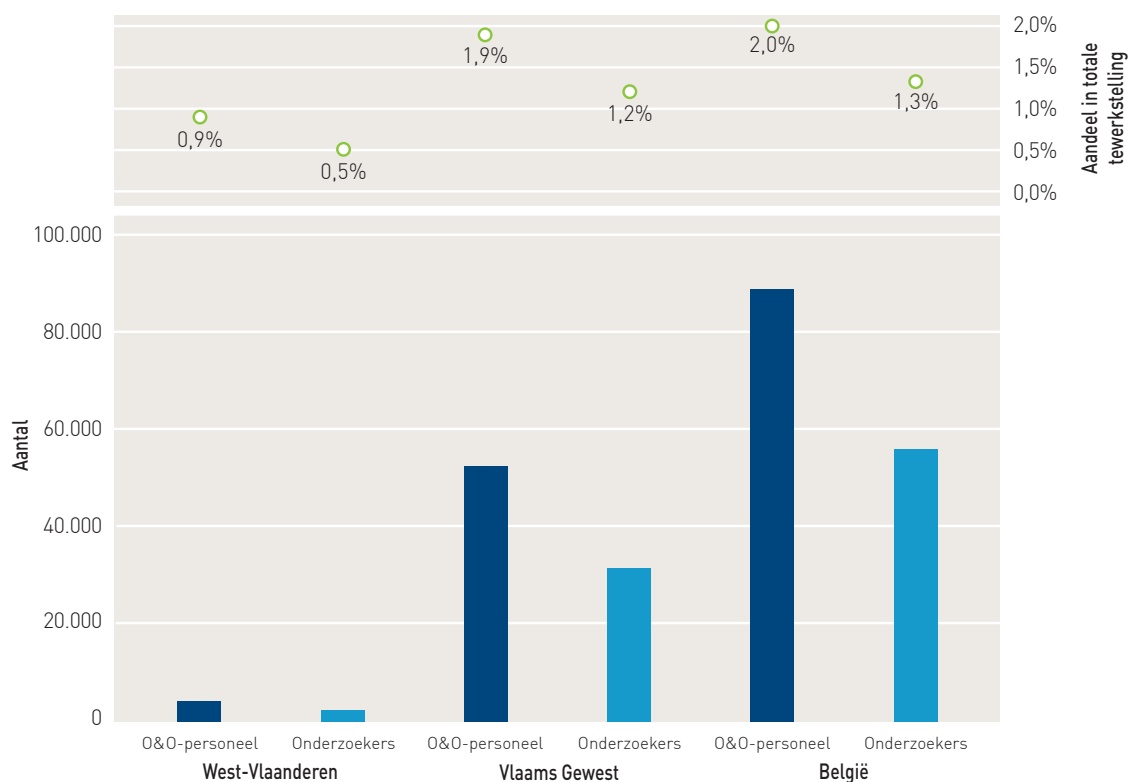

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- De aandelen van de hoogtechnologische sectoren en de kennisintensieve diensten zijn in West-Vlaanderen lager dan in het Vlaamse Gewest, met uitzondering van de hoogtechnologische industrie. Vooral de achterstand van West-Vlaanderen in de hoogtechnologische diensten is opvallend. Ten opzichte van België noteert West-Vlaanderen wel een groter aandeel in de middelhoogtechnologische industrie en een even groot aandeel in de hoogtechnologische industrie.
- Binnen West-Vlaanderen zien we duidelijke verschillen tussen de arrondissementen. Wat de middelhoogen hoogtechnologische industrie betreft, spant het arrondissement Ieper de kroon met de hoogste aandelen binnen West-Vlaanderen. Voor de middelhoogtechnologische industrie noteren ook Roeselare en Brugge hoog met aandelen die boven het Vlaamse cijfer liggen. Voor de hoogtechnologische industrie is dit het geval voor de arrondissementen Kortrijk en Brugge. Wat de hoogtechnologische diensten betreft noteren Roeselare, Kortrijk en Brugge de hoogste aandelen, maar zoals eerder gezegd is de achterstand ten opzichte van het Vlaamse aandeel relatief groot.
- De aandelen van de kennisintensieve diensten zijn binnen West-Vlaanderen het hoogst in Veurne, Brugge en Oostende. In deze drie arrondissementen is het aandeel van de kennisintensieve diensten ook groter dan het aandeel van deze diensten in Vlaanderen. Tielt presteert hier ondermaats met een aandeel van slechts 27,8%.

Figuur 5.5.2: Aandeel van O&O-personeel en onderzoekers in de totale tewerkstelling, West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, 2009.

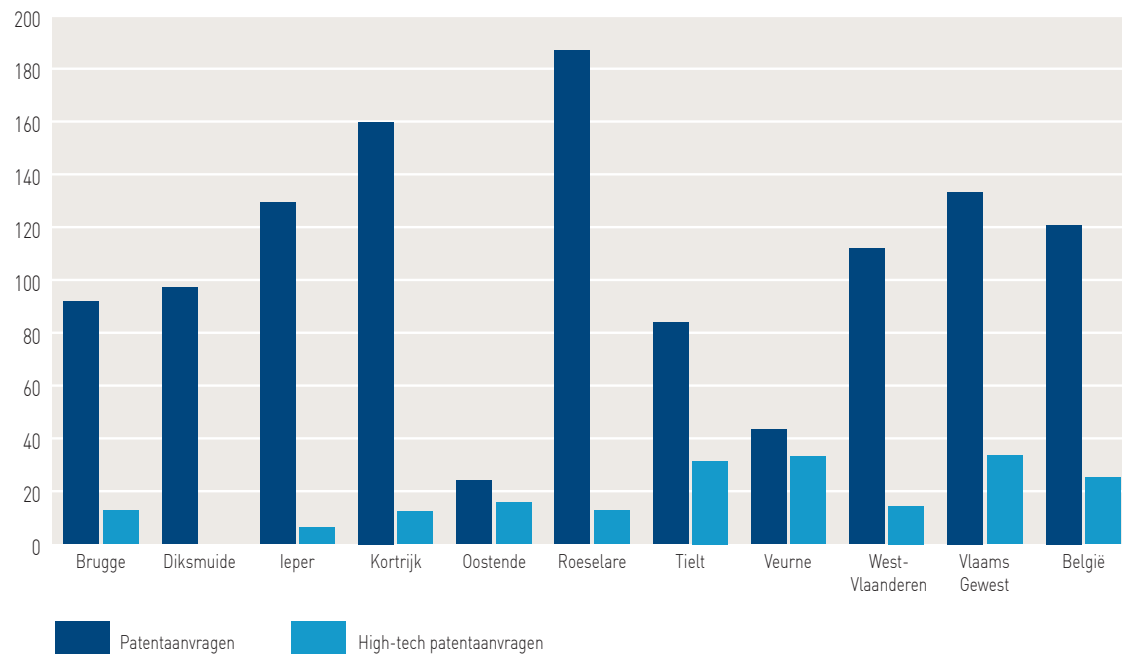

Bron: Eurostat, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Op het vlak van tewerkstelling van onderzoekers en O&O-personeel scoort West-Vlaanderen ondermaats ten opzichte van het Vlaamse Gewest of België. In West-Vlaanderen is slechts 0,9% van de totale tewerkstelling O&O-personeel en 0,5% zijn onderzoekers. In Vlaanderen is 1,9% actief in O&O, in België is dat 2%. De aandelen van de onderzoekers zijn hoger dan 1%.
- In absolute cijfers spreken we dan van 4.237 O&O-personeelsleden in West-Vlaanderen en 52.387 in het Vlaamse Gewest. Het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest is daarmee slechts 8,1%.

Figuur 5.5.3: Aantal patentaanvragen bij het EPO (per miljoen inwoners), arrondissementen van West-Vlaanderen (a), Vlaams Gewest en België, 2008.

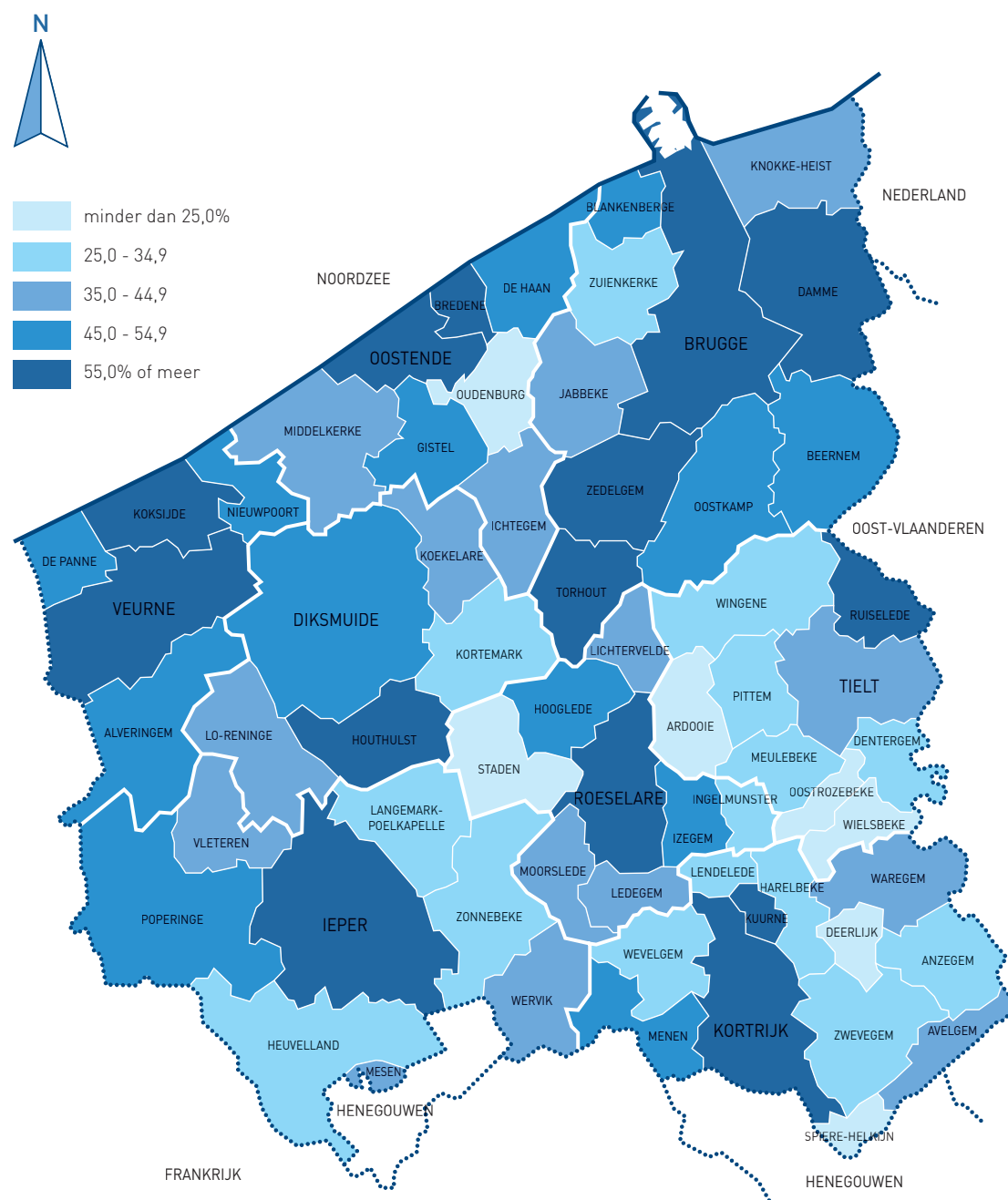
(a) Cijfer voor high-tech patentaanvragen voor arrondissement Diksmuide niet beschikbaar.

Bron: Eurostat, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Volgens cijfers van 2008 van Eurostat blijken er in West-Vlaanderen 112,4 patentaanvragen te zijn per miljoen inwoners. Dat is een lager cijfer dan in Vlaanderen (133,9) en België (121,3). Ook het aantal high-tech patentaanvragen per miljoen inwoners ligt in West-Vlaanderen lager dan in Vlaanderen of België (14,5 tegenover respectievelijk 33,7 en 25,3).
- Binnen West-Vlaanderen zijn er grote verschillen. Het hoogste aantal patentaanvragen per miljoen inwoners vinden we in Roeselare (187,7), gevolgd door Kortrijk (160,6) en Ieper (129,8). De cijfers van Roeselare en Kortrijk liggen ook aanzienlijk hoger dan het Vlaamse cijfer. Onderaan de rangorde in West-Vlaanderen bevinden zich Oostende (24,2) en Veurne (43,6).
- De hoogste cijfers inzake high-tech patentaanvragen vinden we in Veurne en Tielt. De cijfers van deze arrondissementen sluiten ook nauw aan bij het Vlaamse cijfer. In Veurne maken de high-tech patenten het overgrote deel uit van het totale aantal patentaanvragen. In geen enkel ander West-Vlaams arrondissement is dit het geval.

Kaart 5.5.1: Aandeel van de tewerkstelling in hoogtechnologische sectoren en kennisintensieve diensten, gemeenten van West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Minimum:	Wielsbeke	15,6%
Maximum:	Damme	65,1%
West-Vlaanderen:		50,3%
Vlaams Gewest:		52,3%
België:		55,8%

0 5 10 15 km

Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Bruto Regionaal Product (BRP)

Som van de bruto toegevoegde waarden gerealiseerd door alle economische sectoren die gevestigd zijn binnen de regio.

Statistische reeksen over het bruto nationaal of regionaal product zijn terug te vinden in de nationale en regionale rekeningen die door de Nationale Bank van België worden opgemaakt. Deze bevatten cijfers over de bruto toegevoegde waarde van België in het geheel of van een specifieke regio (gewest, provincie, arrondissement). Sinds 1998 worden de reeksen opgemaakt volgens de definities van het "Europese Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen 1995" (ESR 1995). Voordien was het ESER 1979-systeem de referentiemethodologie. Het is niet mogelijk om cijfers volgens beide methodologieën met elkaar te vergelijken.

Bruto toegevoegde waarde

Dit is het bedrag dat de productiefactoren aan de waarde van de verbruikte goederen en diensten toevoegen en is gelijk aan het verschil tussen de waarde van de geproduceerde goederen en diensten en de waarde van de in het productieproces verbruikte goederen en diensten. De bruto toegevoegde waarde kan ook beschouwd worden als de som van de vergoedingen voor de primaire productiefactoren die ingeschakeld zijn in het productieproces (lonen, wedden, kapitaalinkomen, winst enz.).

De waardering van de bruto toegevoegde waarde gebeurt tegen basisprijzen. Dat wil zeggen dat de productie niet de door de producent in rekening gebrachte belasting over de toegevoegde waarde omvat en ook niet mogelijke andere productgebonden belastingen zoals accijnzen. Wel zijn productgebonden subsidies inbegrepen.

Voor de geografische subindelingen in bedrijfstakken worden de gegevens in lopende prijzen opgemaakt. Enkel voor de totale bruto toegevoegde waarde is er een berekening in vaste prijzen. De reeks in vaste prijzen - die gebruikt wordt om de economische groei te berekenen - wordt uitgedrukt in kettineuro's met als referentiejaar 2009. Via deze nieuwe berekeningsmethode wordt de recente economische groei juist berekend. Voor meer informatie verwijzen we naar: http://www.nbb.be/DOC/DQ/N/METHOD/B_OVERHN05.pdf

BTW-registratie

Om een beeld te krijgen van omzet, uitvoer en investeringen in West-Vlaanderen gebruiken we gegevens op basis van de BTW-aangiften. Deze gegevens betreffen de aangevers die effectief BTW verschuldigd zijn aan het Ministerie van Financiën. Deze BTW-registratie gebeurt naar vestiging van de maatschappelijke zetel. Op die manier ontbreken in de West-Vlaamse cijfers de prestaties van ondernemingen met activiteit in West-Vlaanderen, maar met hoofdzetel buiten de provincie.

Conjunctuurcurven

De conjunctuurcurven van de Nationale Bank van België (NBB) worden samengesteld op basis van een enquête bij de bedrijfsleiders, met vragen over de facetten van de vraag, de activiteiten en de vooruitzichten. Men kan antwoorden met 'stijgend' (positief), 'dalend' (negatief) of 'gelijkblijvend'. De bruto-indicator is het saldo van de antwoorden op die vragen. Met enkele maanden vertraging wordt op basis van de brutogegevens een afgevlakte curve berekend.

Midden 2009 wijzigde de NBB de methodologie voor het samenstellen van de synthetische curven. Enerzijds omvat de globale curve naast de curven van de verwerkende nijverheid (industrie), ruwbouw en handel nu ook de dienstverlening aan bedrijven. Anderzijds baseren de synthetische curven van iedere activiteitstak en bijgevolg dus ook de globale curve zich nu op een selectie van vragen, dit in tegenstelling tot de vorige curven die alle vragen van de enquête omvatten.

De provinciale curven worden volgens eenzelfde methode berekend als de nationale synthetische curven. De basis wordt gevormd door de individuele antwoorden van de ondernemingen die in de provincie gevestigd zijn, maar ze worden ongewogen in de berekeningen opgenomen.

EPO

De voornaamste opdracht van het European Patent Office is het verstrekken van Europese patenten.

Exportquote

Waarde van de uitvoer in verhouding tot de waarde van de omzet.

Hoogtechnologische sectoren

Deze sectoren omvatten de hoogtechnologische industrie (vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (nace-bel 21), vervaardiging van informaticaproducten en elektronische en optische producten (nace-bel 26)), de middelhoogtechnologische industrie (vervaardiging van chemische producten (nace-bel 20), vervaardiging van elektrische apparatuur (nace-bel 27), vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen (nace-bel 28), vervaardiging van transportmiddelen (nace-bel 29+30)) en hoogtechnologische diensten (productie van films en video- en televisieopnames, maken van geluidsopnames en uitgeverijen van muziekopnamen (nace-bel 59), programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (nace-bel 60), telecommunicatie (nace-bel 61), informatica (nace-bel 62+63) en speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (nace-bel 72)).

IWT

Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen. Voor meer informatie omtrent de verschillende steunprogramma's: <http://www.iwt.be>

Kennisintensieve diensten

Deze omvatten volgende sectoren: vervoer over water en luchtvaart (nace-bel 50+51), uitgeverijen en audiovisuele bedrijven (nace-bel 58 t/m 60), telecommunicatie (nace-bel 61), informatica (nace-bel 62+63), financiële activiteiten en verzekeringen (nace-bel 64 t/m 66), rechtskundige, boekhoudkundige, bedrijfskundige en technische dienstverlening (nace-bel 69 t/m 71), speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (nace-bel 72), reclame en overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten (nace-bel 73 t/m 75), terbeschikkingstelling van personeel (nace-bel 78), beveiligings- en opsporingsdiensten (nace-bel 80), openbaar bestuur (nace-bel 84), onderwijs (nace-bel 85), menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening (nace-bel 86 t/m 88) en kunst, amusement en recreatie (nace-bel 90 t/m 93). De hoogtechnologische diensten maken dus deel uit van de kennisintensieve diensten.

Nettogroeiratio

Saldo van het aantal oprichtingen en het aantal stopzettingen en faillissementen in verhouding tot het aantal actieve ondernemingen. De nettogroeiratio drukt uit hoeveel ondernemingen er per saldo bijkwamen.

Oprichtingsratio

Aantal oprichtingen in verhouding tot het aantal actieve ondernemingen.

SBO-programma

Programma strategisch basisonderzoek.

TETRA-fonds

Technologietransferfonds voor hogescholen.

Turbulentieratio

Som van het aantal oprichtingen en het aantal stopzettingen en faillissementen in verhouding tot het aantal actieve ondernemingen. De turbulentieratio geeft weer in welke mate het economisch weefsel zich vernieuwde.

Uittredingsratio

Aantal stopzettingen en faillissementen in verhouding tot het aantal actieve ondernemingen.

VIS-programma

Programma voor Vlaamse innovatiesamenwerkingsverbanden.

6 BLIK OP SECTOREN

0. INLEIDING

Tabel 6.0.1: Aantal vestigingen, bezoldigde tewerkstelling en specialisatiegraad in de grootste sectoren in West-Vlaanderen, 31 december 2010.

Bedrijfstak	Vestigingen		Bezoldigden		
	In a.c.	Aandeel tov Vl. Gewest	In a.c.	Aandeel tov Vl. Gewest	Specialisatiegraad tov Vl. Gewest
TOTAAL WEST-VLAANDEREN	34.864	21,9%	406.251	18,7%	100
Industrie	3.561	26,4%	86.762	22,6%	121
Metaalsector	918	25,8%	29.806	21,7%	116
Voedingssector	923	26,7%	15.463	27,6%	147
Textielsector	332	54,8%	11.504	59,5%	318
Vervaardiging van meubelen	225	30,8%	4.766	42,7%	228
Rubber- en kunststofnijverheid	100	24,2%	4.537	24,0%	128
Vervaardiging van bouwmaterialen	153	22,4%	3.809	23,1%	123
Hout	110	24,8%	2.920	42,6%	228
Bouw	4.091	23,0%	27.699	20,7%	110
Tertiaire sector	20.750	21,2%	142.896	16,1%	86
Zakelijke dienstverlening	4.387	20,8%	42.003	15,6%	83
Kleinhandel	5.117	22,9%	25.590	18,2%	97
Transport, logistiek en post	1.316	19,7%	20.240	14,6%	78
Groothandel	2.288	17,0%	17.522	13,7%	73
Horeca	3.574	26,6%	15.894	24,6%	131
Financiële activiteiten en verzekeringen	1.555	21,6%	7.251	14,9%	80
Garagewezen	932	20,6%	5.369	15,8%	85
Quartaire sector	5.380	20,1%	146.533	19,4%	104
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	1.691	18,9%	69.152	21,3%	114
Onderwijs	1.438	18,7%	38.435	17,2%	92
Openbaar bestuur	741	21,5%	30.446	19,6%	105
Kunst, amusement en recreatie	738	21,4%	5.270	19,5%	104

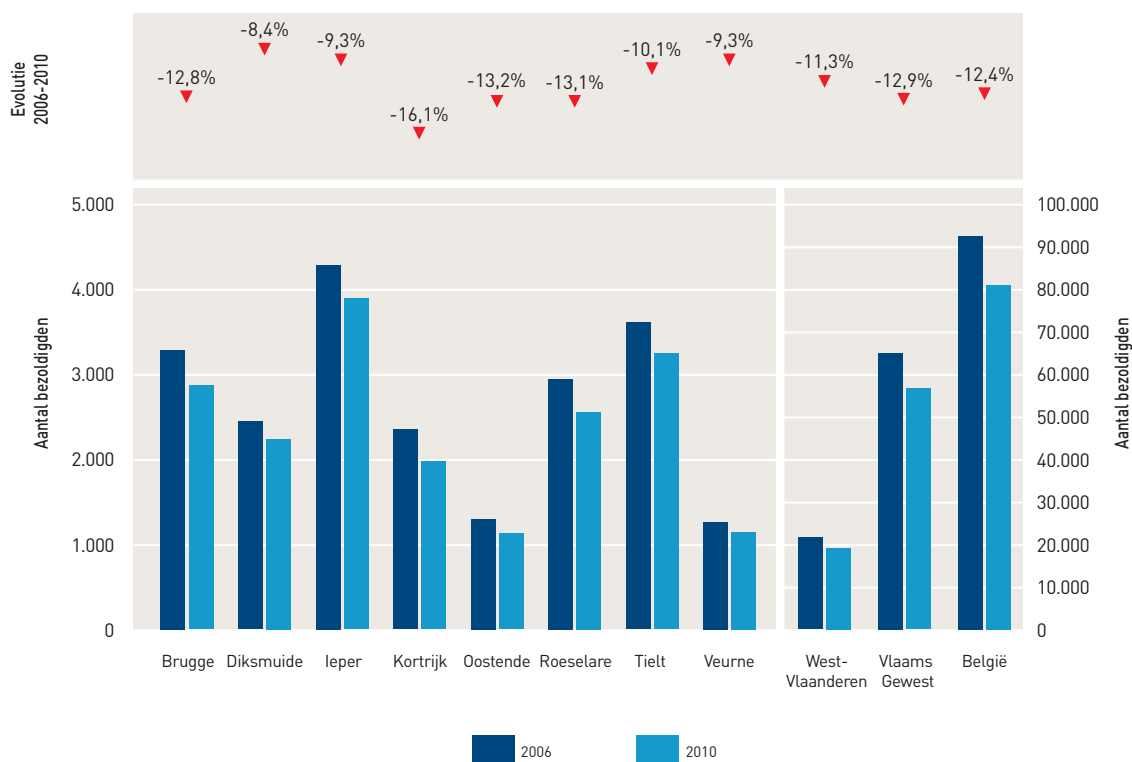
Bron: Gedecentraliseerde statistieken RSZ, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van alle vestigingen in het Vlaamse Gewest is 21,9% in West-Vlaanderen gevestigd. In deze vestigingen is 18,7% van alle werknemers in Vlaanderen tewerkgesteld. Vestigingen in West-Vlaanderen zijn dus kleiner dan gemiddeld in het Vlaamse Gewest. In de grootste sectoren van de industrie is echter het omgekeerde het geval (met uitzondering van de metaalsector en de rubber- en kunststofnijverheid).
- Het aandeel van West-Vlaanderen in Vlaanderen wat betreft het aantal vestigingen en werknemers in de **industrie** (respectievelijk 26,4% en 22,6%) ligt een stuk hoger dan het aandeel van West-Vlaanderen voor alle sectoren samen. Met 54,8% van de vestigingen en 59,5% van alle loontrekkenden in het Vlaamse Gewest springt de textielsector in het oog. In West-Vlaanderen is in de vervaardiging van meubelen en de houtsector respectievelijk 42,7% en 42,6% van alle werknemers in Vlaanderen tewerkgesteld.
- Het belang van de textielsector, de vervaardiging van meubelen en de houtsector in West-Vlaanderen blijkt ook uit de specialisatiegraad. De verhouding tussen het aandeel van de textielsector in de totale bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen ten opzichte van hetzelfde aandeel voor het Vlaamse Gewest lag eind 2010 op 318. Ook de specialisatiegraad in de vervaardiging van meubelen en de houtsector (beiden 228) ligt ver boven de 100.
- Van de grootste sectoren in de **tertiaire sector** is er slechts één met een specialisatiegraad hoger dan 100, namelijk de horecasector (131). Het aandeel van West-Vlaanderen in Vlaanderen wat betreft werknemers (24,6%) en vestigingen (26,6%) ligt voor de horecasector een eind boven de respectievelijke aandelen voor de hele tertiaire sector (16,1% en 21,2%).
- In de **quartaire sector** ligt het West-Vlaamse aandeel in het aantal vestigingen (20,1%) en het aantal loontrekkenden (19,4%) in het Vlaamse Gewest dicht bij het aandeel voor alle sectoren samen. Beide regio's zijn nagenoeg even sterk gespecialiseerd in de quaire sector. Binnen de quaire sector is de specialisatiegraad van West-Vlaanderen voor de menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening het hoogst (114).
- Van alle loontrekkenden in de **bouwsector** in het Vlaamse Gewest is 20,7% tewerkgesteld in West-Vlaanderen; 23% van alle vestigingen in de bouwsector is in West-Vlaanderen gesitueerd. Met een specialisatiegraad van 110 is West-Vlaanderen iets sterker gespecialiseerd in de bouwsector dan het Vlaamse Gewest.

1. LAND- EN TUINBOUW

Figuur 6.1.1: Evolutie van het aantal tewerkgestelden in de land- en tuinbouwsector, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, mei 2006 – mei 2010.

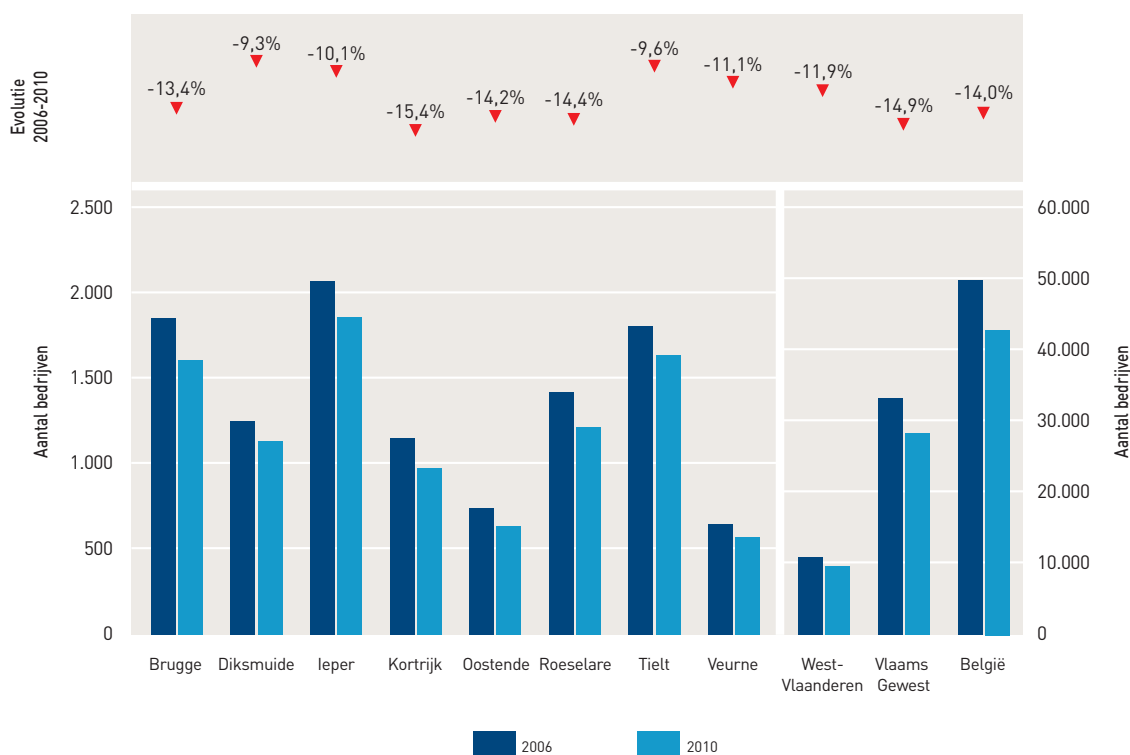

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In mei 2010 telde West-Vlaanderen 19.094 tewerkgestelden in de land- en tuinbouwsector. In vergelijking met mei 2006 is dit een daling met 11,3% of 2.443 tewerkgestelden. In Vlaanderen daalde het aantal tewerkgestelden in de land- en tuinbouwsector relatief sterker, waardoor het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest steeg van 33,2% in 2006 naar 33,7% in 2010. Ook in België was de procentuele afname van het aantal tewerkgestelden in de land- en tuinbouwsector groter dan in West-Vlaanderen.
- In 2010 was iets meer dan één vijfde van alle tewerkgestelden in de land- en tuinbouwsector in West-Vlaanderen actief in Ieper. Tielt en Brugge volgden op de tweede en derde plaats met respectievelijk 17% en 15,1% van alle tewerkgestelden. Onderaan de lijst vinden we Oostende (5,9%) en Veurne (6%).
- In de periode 2006-2010 kenden alle West-Vlaamse arrondissementen een afname van het aantal tewerkgestelden in de land- en tuinbouwsector. In absolute termen was de afname het grootst in Brugge (-422 personen of -12,8%); in relatieve termen kende Kortrijk de grootste daling (-16,1% of -378 personen).

Figuur 6.1.2: Evolutie van het aantal land- en tuinbouwbedrijven, arrondissementen van West-Vlaanderen, Vlaams Gewest en België, mei 2006 – mei 2010.

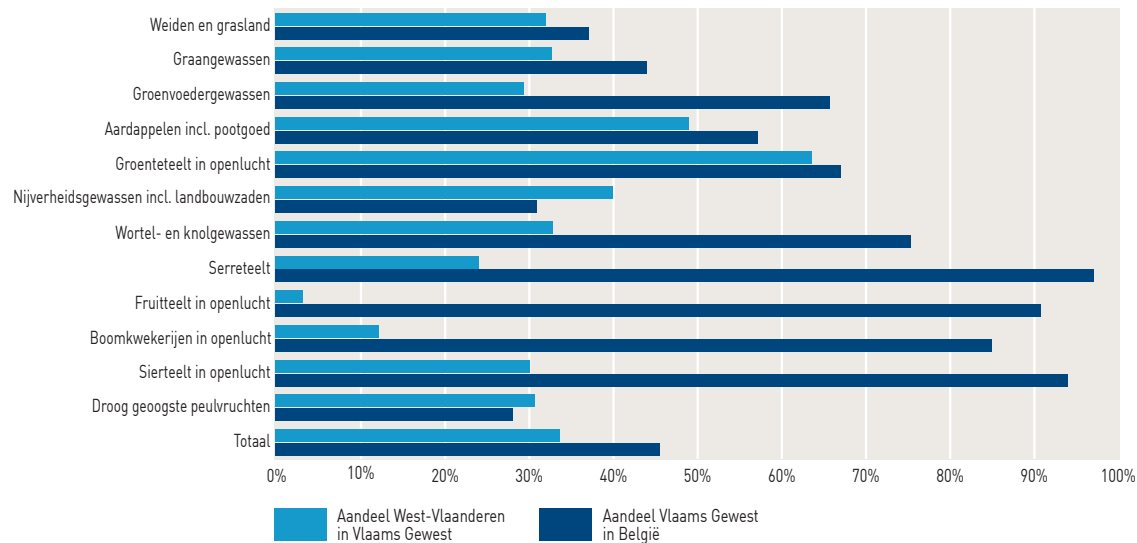

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van alle land- en tuinbouwbedrijven in het Vlaamse Gewest in mei 2010 situeert 33,9% (of 9.591 bedrijven) zich in West-Vlaanderen. In de periode 2006-2010 daalde het aantal land- en tuinbouwbedrijven in West-Vlaanderen met 11,9%. In België en Vlaanderen daalde het aantal bedrijven in de land- en tuinbouwsector in diezelfde periode een stuk sterker.
- De afname van het aantal land- en tuinbouwbedrijven in West-Vlaanderen situeert zich bij de kleine bedrijven (minder dan 30 ha cultuurgrond). In vijf jaar tijd daalde hun aantal met 17,4% tot 6.703 bedrijven in 2010. Het aantal grote bedrijven (30 ha of meer) steeg in dezelfde periode met 3,3% tot 2.558. Dit proces van schaalvergroting in de land- en tuinbouwsector blijkt ook uit de evolutie van de gemiddelde bedrijfsgrootte. In 2006 waren land- en tuinbouwbedrijven in West-Vlaanderen gemiddeld 19,9 ha groot; in 2010 was de gemiddelde grootte toegenomen tot 22,5 ha.
- De top drie van de West-Vlaamse arrondissementen met het grootste aantal land- en tuinbouwbedrijven in mei 2010 is dezelfde als bij de tewerkstelling in de land- en tuinbouwsector: Ieper, Tielt en Brugge tellen samen 53% van alle land- en tuinbouwbedrijven in West-Vlaanderen. Onderaan de rangschikking vinden we opnieuw Veurne en Oostende met respectievelijk 6% en 6,6% van alle land- en tuinbouwbedrijven.
- In vergelijking met 2006 is het aantal land- en tuinbouwbedrijven in absolute termen het sterkst gedaald in Brugge (-247 bedrijven of -13,4%). Ook Ieper en Roeselare telden in mei 2010 ruim 200 land- en tuinbouwbedrijven minder dan in mei 2006.

Figuur 6.1.3: Aandeel van de teelten in West-Vlaanderen ten opzichte van de teelten in het Vlaamse Gewest en aandeel van de teelten in het Vlaamse Gewest ten opzichte van de teelten in België (gemeten in oppervlakte cultuurgrond), gemiddelde mei 2009 – mei 2010.

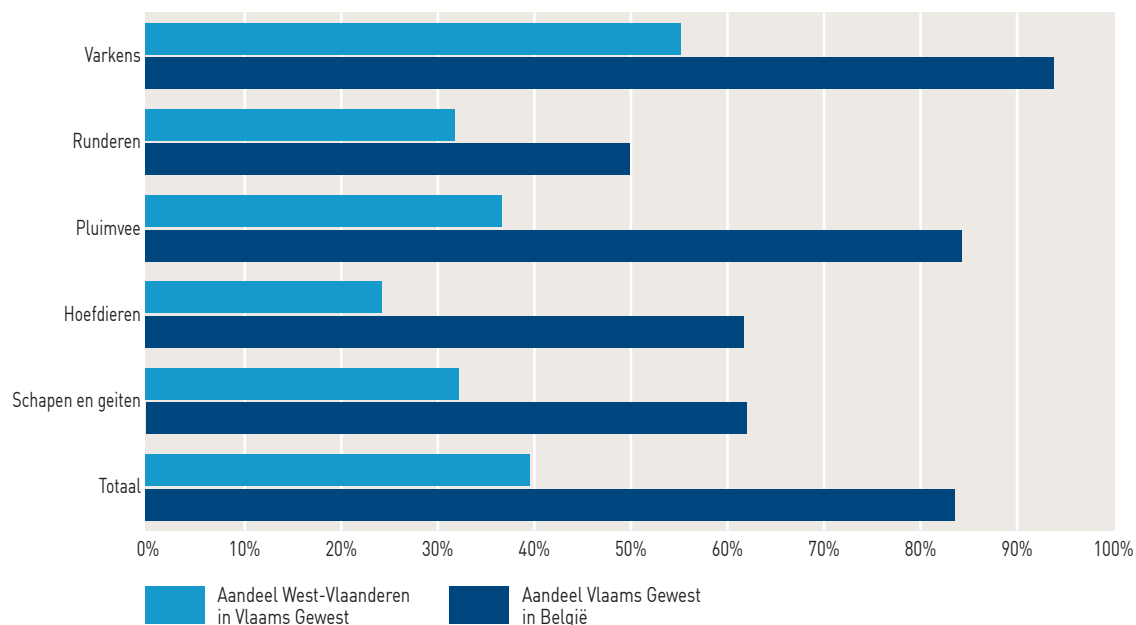

Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Van het totale teeltareaal in het Vlaamse Gewest ligt ruim één derde in West-Vlaanderen. Voor drie teelten ligt het aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse teeltoppervlakte boven dit gemiddelde.
- Van de 26.709 ha die in het Vlaamse Gewest wordt gebruikt voor groenteteelt in openlucht ligt 63,5% in West-Vlaanderen. Vooral in de regio Roeselare-Tielt is er een grote concentratie (zie kaart 6.1.2). De aanwezigheid van de REO-veiling speelt hierbij een belangrijke rol. In het Vlaamse Gewest wordt 44.501 ha aangewend voor de aardappelteelt; bijna de helft van deze oppervlakte ligt in West-Vlaanderen. In West-Vlaanderen wordt bijna 12.000 ha gebruikt voor de teelt van nijverheidsgewassen; dit is 40% van de oppervlakte waarop in Vlaanderen nijverheidsgewassen worden geteeld.
- Vier teelten komen nagenoeg uitsluitend in Vlaanderen voor: serreteelt, sier- en fruitteelt in openlucht en boomkwekerijen in openlucht. Voor deze teelten kan 85% of meer van de Belgische oppervlakte in Vlaanderen worden gesitueerd. Opvallend voor deze vier teelten is dat het aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse oppervlakte eerder laag is.

Figuur 6.1.4: Aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse veestapel en van het Vlaamse Gewest in de Belgische veestapel, gemiddelde mei 2009 - mei 2010.

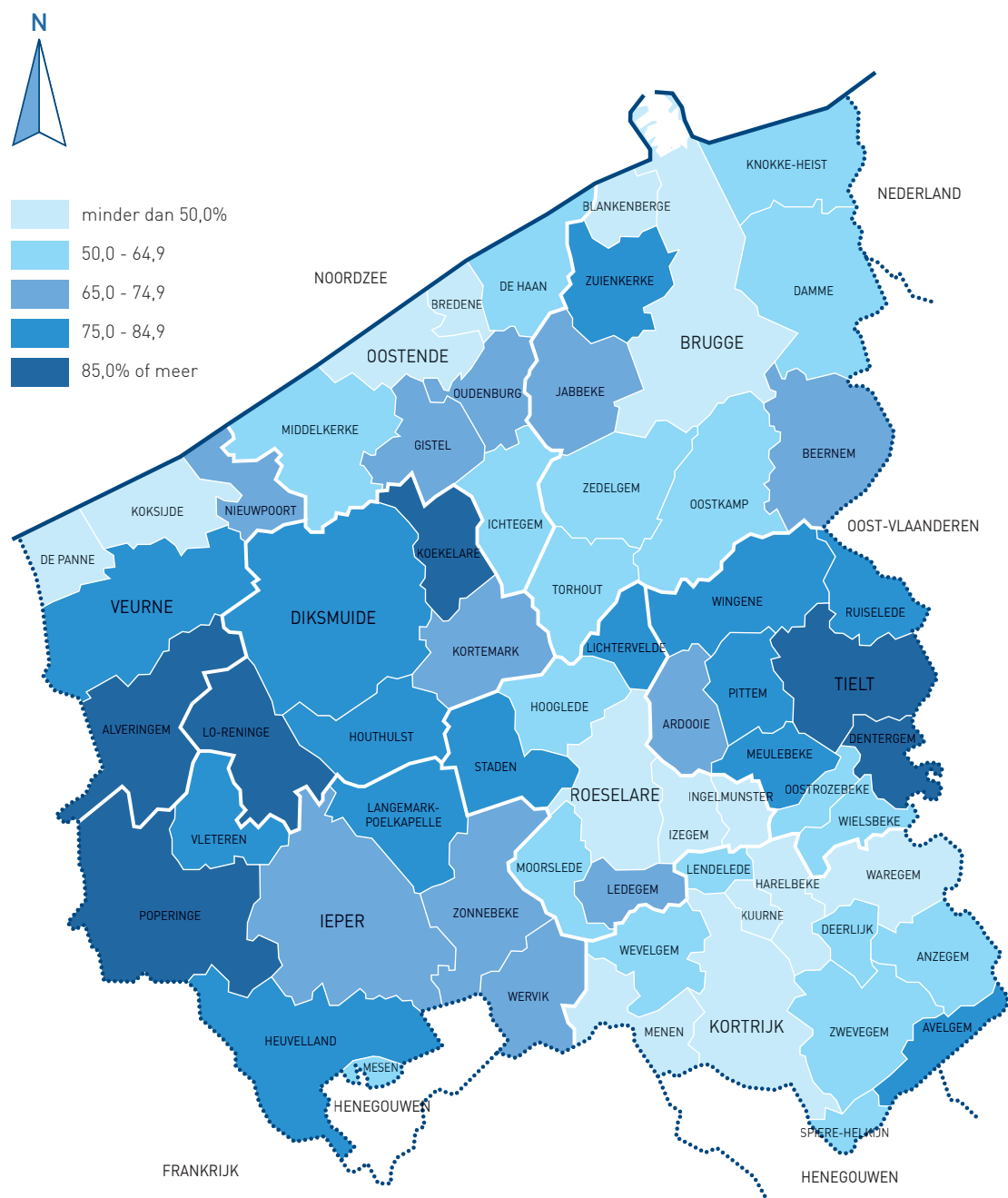
Bron: FOD Economie (ADSEI), Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- Bijna 40% van de totale Vlaamse veestapel wordt in West-Vlaanderen gekweekt. Vooral de varkensteelt in West-Vlaanderen springt in het oog: ruim 55% van de 6 miljoen varkens in Vlaanderen wordt gekweekt in West-Vlaamse bedrijven. Ook inzake pluimvee scoort West-Vlaanderen vrij hoog want van de in totaal 28,5 miljoen stuks pluimvee in de Vlaamse landbouwbedrijven wordt 10,5 miljoen of 36,8% in West-Vlaanderen gekweekt.
- In Vlaanderen wordt de overgrote meerderheid (83,6%) van de Belgische veestapel gekweekt. De varkenssteelt is een bijna uitsluitend Vlaamse aangelegenheid: 93,9% van alle varkens in België wordt in Vlaamse bedrijven gekweekt. Inzake rundveeteelt is het aandeel van Vlaanderen in het Belgische totaal het laagst: de helft van alle runderen wordt in het Vlaamse Gewest gekweekt.

Voor meer informatie omtrent mestverwerking verwijzen we naar de voortgangsrapporten van de Mestbank (beschikbaar via www.vlm.be) en de VCM-enquêtes (beschikbaar via www.vcm-mestverwerking.be).

Kaart 6.1.1: Aandeel oppervlakte cultuurgrond in de totale kadastrale oppervlakte, gemeenten van West-Vlaanderen, mei 2010 (a).

Minimum: Oostende 20,6%
 Maximum: Dentergem 93,9%

West-Vlaanderen: 66,1%
 Vlaams Gewest: 45,6%
 België: 44,5%

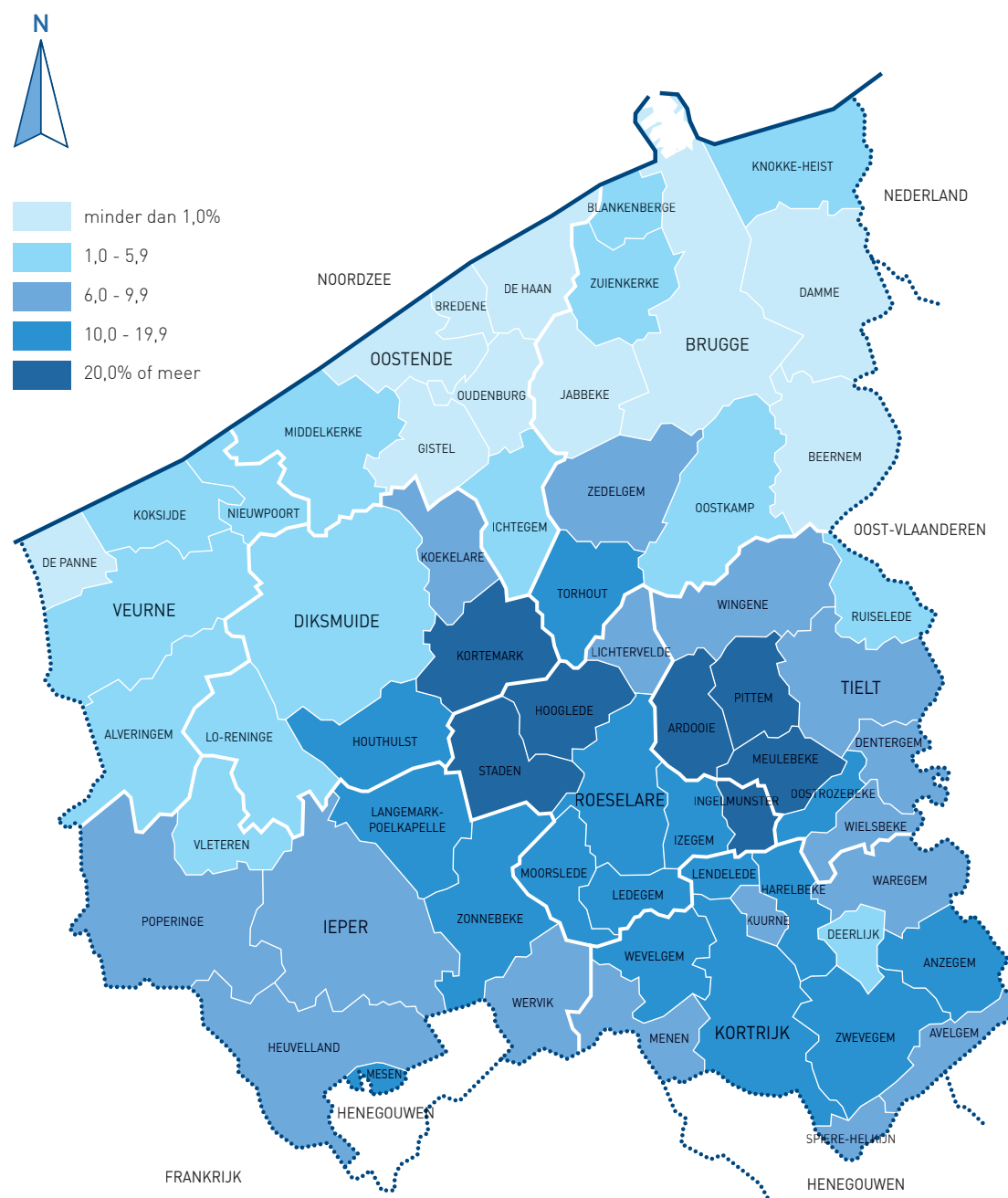

(a) De oppervlakte cultuurgrond wordt geteld bij de gemeente waar de landbouwer gevestigd is, ongeacht of die cultuurgrond in dezelfde gemeente ligt. Hierdoor wijken percentages soms af van de reële situatie.

Bron: FOD Economie (ADSEI).

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

Kaart 6.1.2: Aandeel van de groenteteelt in openlucht in de totale oppervlakte cultuurgrond, gemeenten van West-Vlaanderen, gemiddelde mei 2009 - mei 2010.

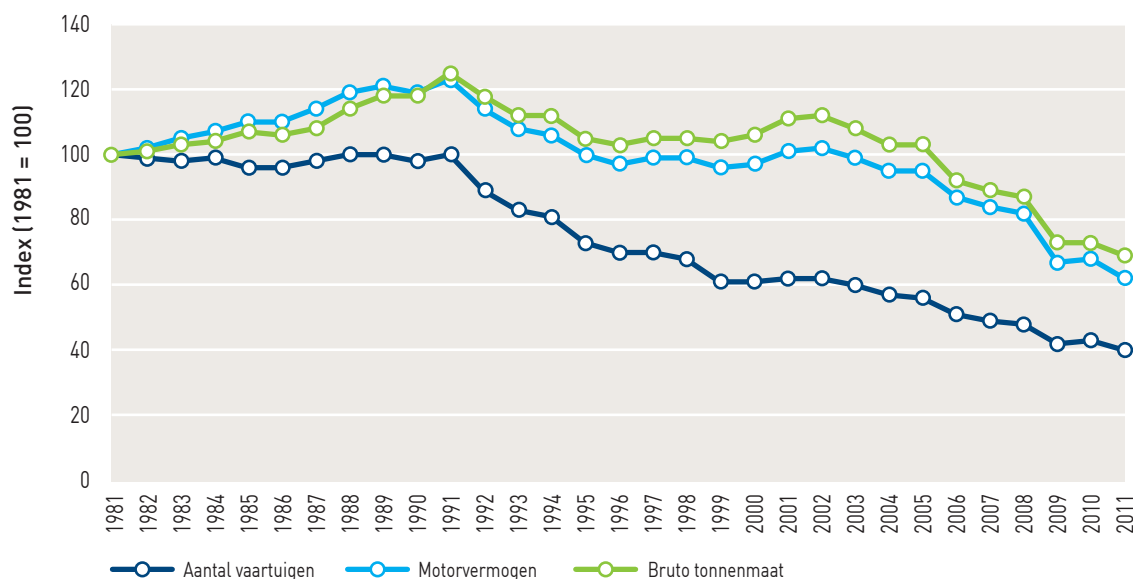
Minimum: Bredene en Oostende	0,0%
Maximum: Meulebeke	28,0%
West-Vlaanderen:	8,2%
Vlaams Gewest:	4,4%
België:	3,0%

Bron: FOD Economie (ADSEI).
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

2. ZEEVISSERIJ

Figuur 6.2.1: Evolutie van de Belgische visserijvloot, 1981-2011.

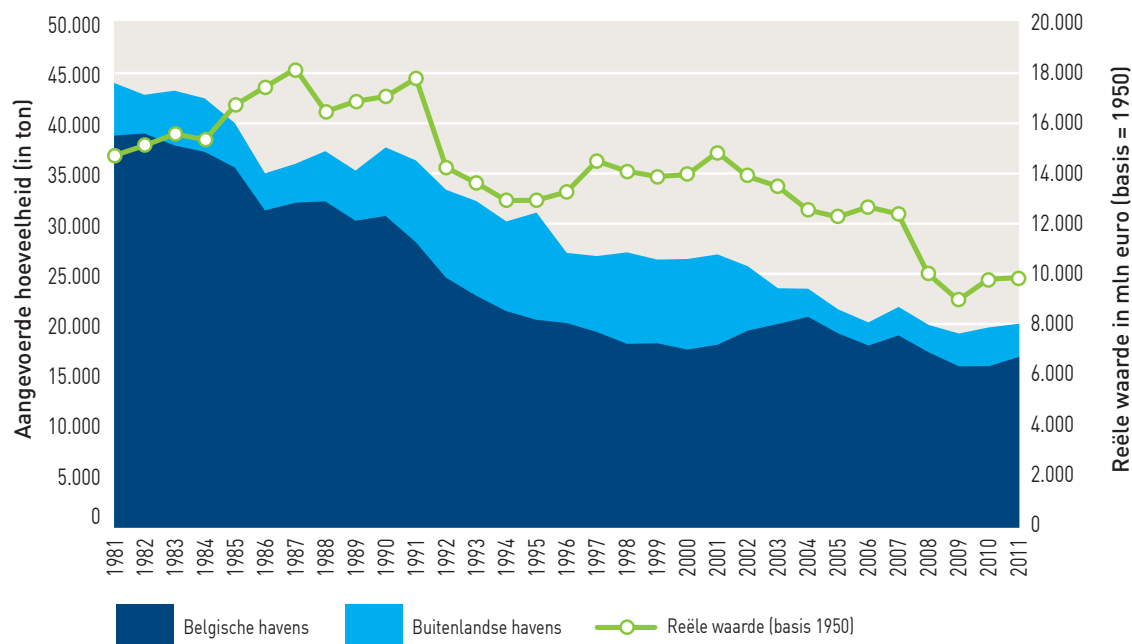

Bron: FOD Mobiliteit en Vervoer, Directoraat-generaal Maritiem Vervoer, Directie Scheepvaartbeleid, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 telde de Belgische vloot 82 vaartuigen; dit zijn er zes minder dan in 2010. In Zeebrugge en Nieuwpoort waren er in 2011 respectievelijk vijf en twee vaartuigen minder dan in 2010; Oostende telde er in 2011 één meer. Net als in 2010 telde Blankenberge in 2011 vier vaartuigen. De inkrimping van de Belgische vloot (-6,8%) in de periode 2010-2011 zorgde ook voor een dalende capaciteit of bruto tonnenmaat (-5,1%) en een daling van het motorvermogen (-8,3%).
- In de periode 1981-1991 bleef het aantal vaartuigen vrij constant. Het motorvermogen en de bruto tonnenmaat stegen in deze periode met respectievelijk 22,8% en 25,5%. De sterke afname van het aantal vaartuigen vanaf 1992 ging ook gepaard met een sterke daling van het motorvermogen en de capaciteit. Over een periode van 30 jaar daalde het aantal vaartuigen in de Belgische vloot van 205 naar 82 (-60%). De daling van het motorvermogen en de capaciteit die daarmee gepaard ging, was iets beperkter (respectievelijk -37,8% en -30,9%). Anno 2011 telde de Belgische vloot dus meer grote vaartuigen dan 30 jaar geleden.

Figuur 6.2.2: Evolutie van de aanvoer door Belgische vaartuigen, aangevoerde hoeveelheid en totale besomming in reële waarde, 1981-2011.

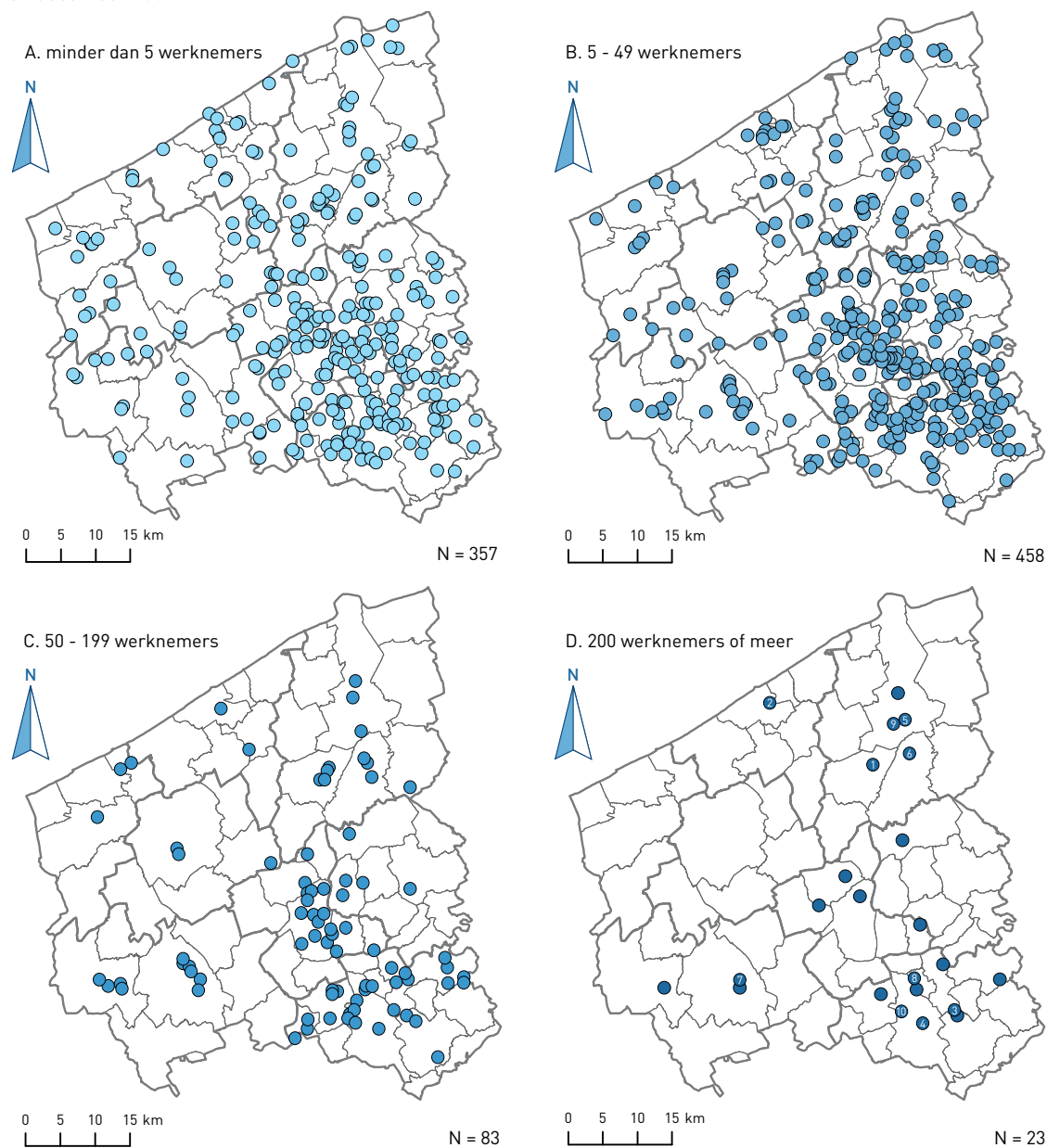
Bron: Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Landbouw- en Visserijbeleid, Zeevisserij, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

VASTSTELLINGEN

- In 2011 voerden de Belgische vaartuigen 20.138 ton vis aan. Hiervan werd 83,8% aangevoerd in Belgische havens.
- De visaanvoer in 2011 lag 1,8% (of 365 ton) hoger dan in 2010. Dit kan volledig worden toegeschreven aan de aanvoer in Belgische havens (+930 ton of +5,8%). In de buitenlandse havens werd in 2011 minder vis aangevoerd dan in 2010.
- De in 2011 door Belgische vaartuigen aangevoerde vis had een totale waarde van 79,4 miljoen euro. Dit is 4,2% meer dan in 2010. De totale besomming steeg bijgevolg sterker dan de aangevoerde hoeveelheid.
- Over een periode van 30 jaar daalde de totale visaanvoer met 54,1%. De reële waarde van de door Belgische vaartuigen aangevoerde vis daalde in dezelfde periode met 32,9%.

3. METAALSECTOR

Kaart 6.3.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de metaalsector in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

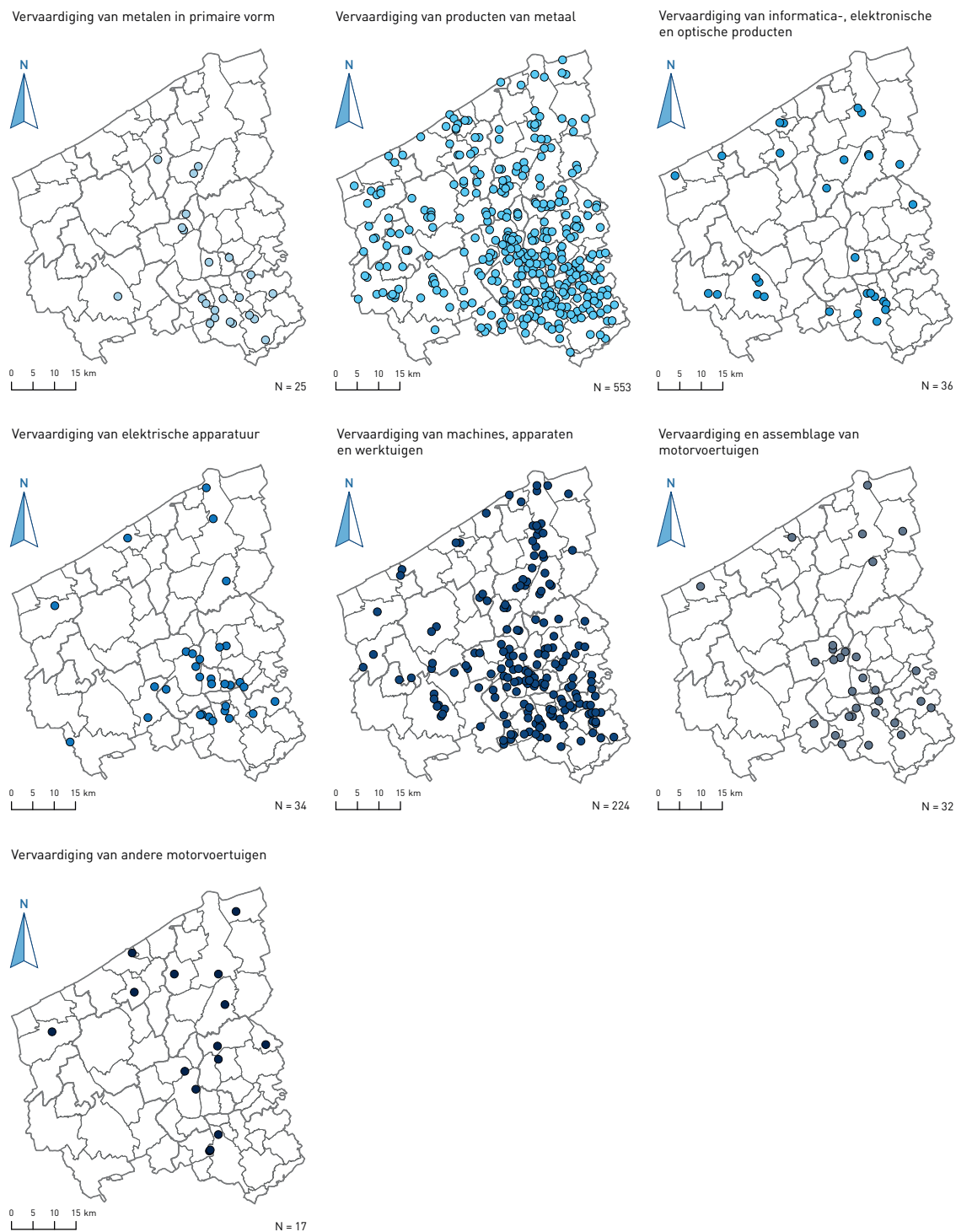
Top 10

1. CNH BELGIUM NV, Zedelgem	6. TYCO ELECTRONICS BELGIUM EC NV, Oostkamp
2. DAIKIN EUROPE NV, Oostende	7. PICANOL NV, Ieper
3. BEKAERT NV, Zwevegem	8. BARCO NV, Kuurne
4. BARCO NV, Kortrijk	9. SPICER OFF HIGHWAY PRODUCTS DIVISION NV, Brugge
5. BOMBARDIER TRANSPORTATION BELGIUM NV, Brugge	10. MICHEL VAN DE WIELE NV, Kortrijk

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

34,2% metaalsector in tewerkstelling industrie
7,5% metaalsector in totale tewerkstelling

Kaart 6.3.2: Geografische spreiding van de vestigingen naar subsector in de metaalsector in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.

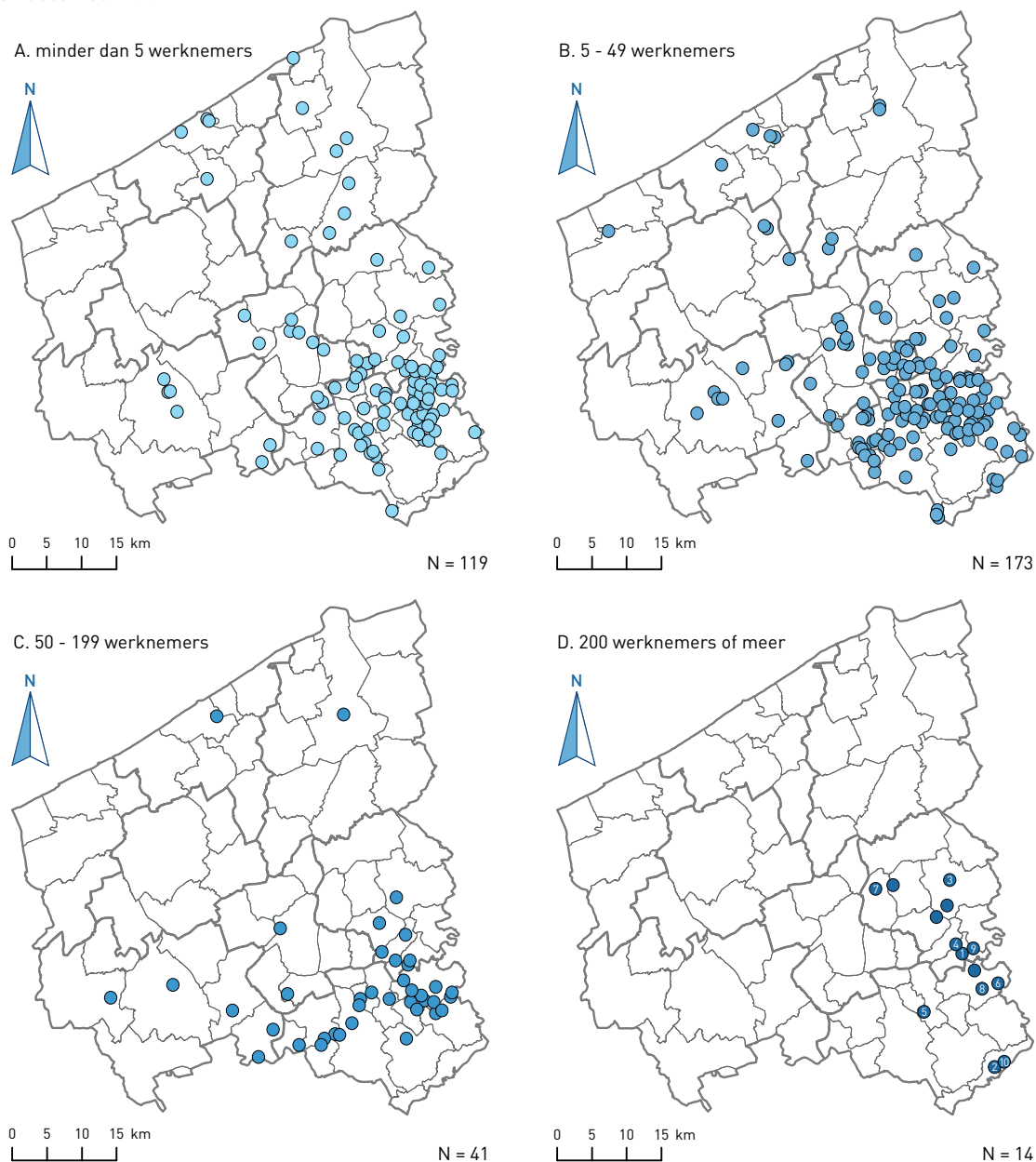
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

SUBSECTOREN

- Vervaardiging van metalen in primaire vorm (nace-bel 24)
 - o.a.: - vervaardiging van buizen, pijpen,... van staal
 - productie van edelmetalen, aluminium, lood, zink en tin, koper,...
 - gieten van ijzer, staal, lichte metalen,...
- Vervaardiging van producten van metaal (nace-bel 25)
 - o.a.: - vervaardiging van metalen constructiewerken, metalen deuren en vensters
 - vervaardiging van radiatoren, reservoirs, stoomketels, wapens en munitie
 - oppervlaktebehandeling van metalen
 - vervaardiging van scharen, messen, gereedschap,...
- Vervaardiging van informatica-, elektronische en optische producten (nace-bel 26)
 - o.a.: - vervaardiging van computers en randapparatuur
 - vervaardiging van meet-, controle- en navigatieapparatuur en uurwerken
 - vervaardiging van optische instrumenten en van foto- en filmapparatuur
- Vervaardiging van elektrische apparatuur (nace-bel 27)
 - o.a.: - vervaardiging van elektromotoren en transformatoren
 - vervaardiging van kabels, schakelaars, stopcontacten,...
 - vervaardiging van huishoudapparaten
- Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen (nace-bel 28)
 - o.a.: - vervaardiging van motoren, pompen, tandwielen,...
 - vervaardiging van ovens, hijs-, hef- en transportwerktuigen,...
 - vervaardiging van verpakkingsmachines, weegtoestellen, hogedrukreinigers,...
 - vervaardiging van machines en werktuigen voor de land- en bosbouw
 - vervaardiging van machines voor de voedings-, textiel-, kunststof- en rubberindustrie,...
- Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen (nace-bel 29)
 - o.a.: - vervaardiging van carrosserieën en elektronische benodigdheden voor motorvoertuigen
 - vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens, caravans en opleggers
- Vervaardiging van andere motorvoertuigen (nace-bel 30)
 - o.a.: - bouw van schepen en drijvend materieel
 - vervaardiging van rollend materieel voor spoorwegen
 - vervaardiging van militaire gevechtsvoertuigen, motorfietsen, fietsen,...

4. TEXTIELSECTOR

Kaart 6.4.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de textielsector in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

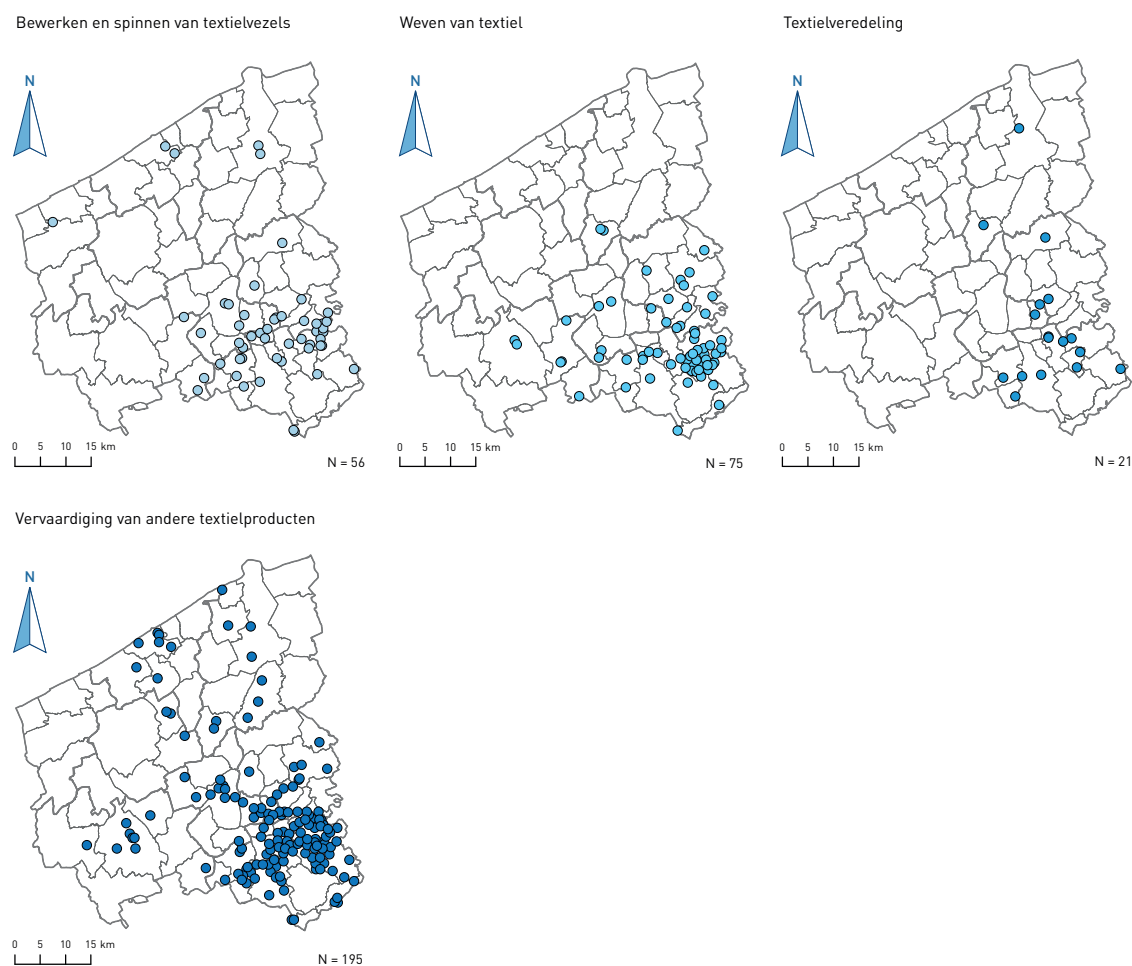
Top 10

1. BALTA INDUSTRIES NV, Wielsbeke	6. CONCORDIA NV, Waregem
2. BALTA INDUSTRIES NV, Avelgem	7. SIOEN INDUSTRIES NV, Ardoosie
3. BALTA INDUSTRIES NV DIVISIE I.T.C, Tielt	8. MC THREE CARPETS NV, Waregem
4. B.I.G. FLOORCOVERINGS NV, Wielsbeke	9. BALTA INDUSTRIES NV, Wielsbeke
5. LANO NV, Harelbeke	10. IVC NV, Avelgem

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

13,9% textielsector in tewerkstelling industrie
3,1% textielsector in totale tewerkstelling

Kaart 6.4.2: Geografische spreiding van de vestigingen naar subsector in de textielsector in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

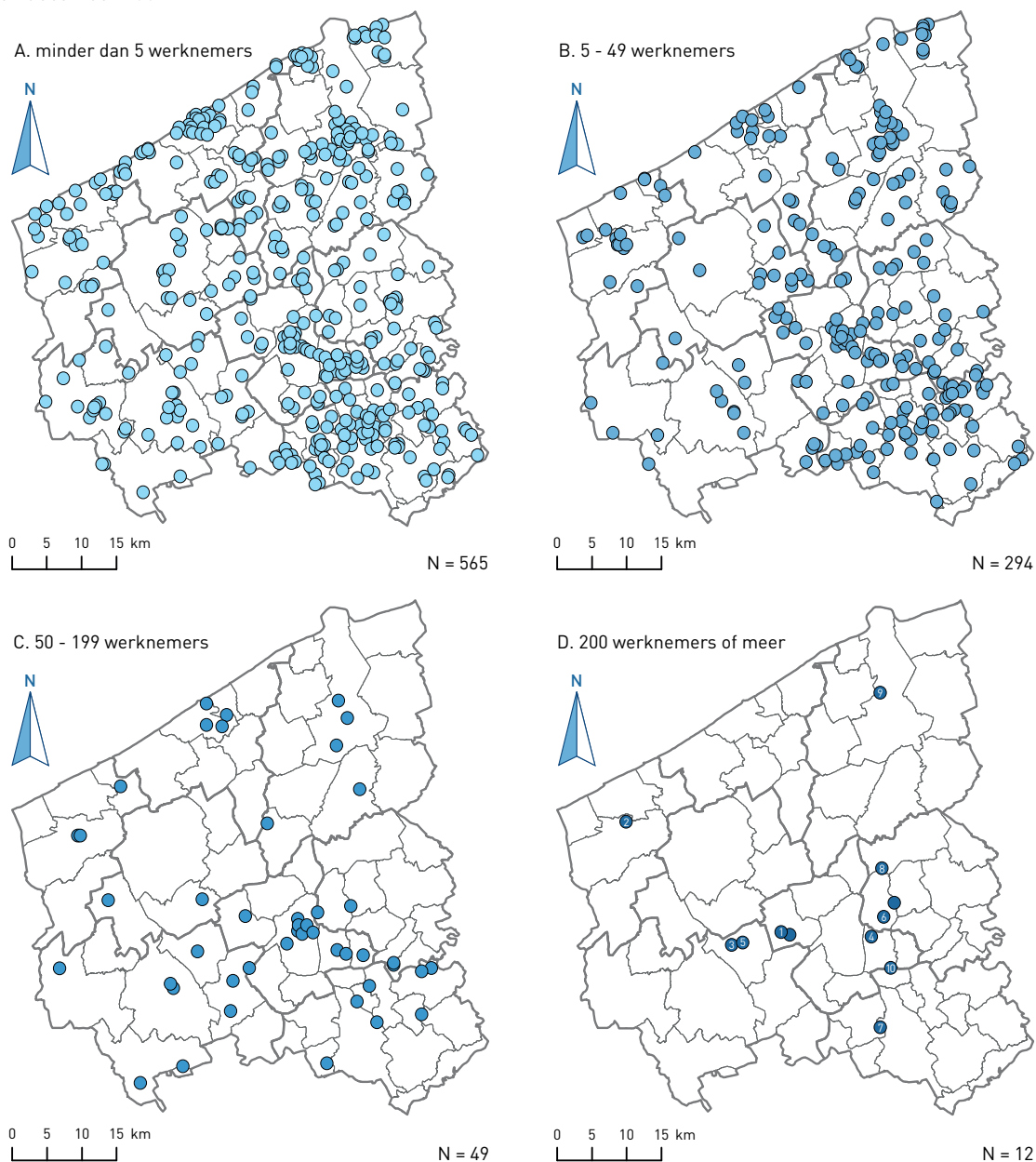
Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

SUBSECTOREN

- Bewerken en spinnen van textielvezels (nace-bel 13.1)
- Weven van textiel (nace-bel 13.2)
- Textielveredeling (nace-bel 13.3)
- Vervaardiging van andere textielproducten (nace-bel 13.9)
 - o.a.: - vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen
 - vervaardiging van beddengoed, tafellinnen en textielwaren voor huishoudelijk gebruik
 - vervaardiging van vloerkleden en tapijt
 - vervaardiging van koord, bindgaren, touw en netten

5. VOEDINGSSECTOR

Kaart 6.5.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de voedingssector in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

Top 10

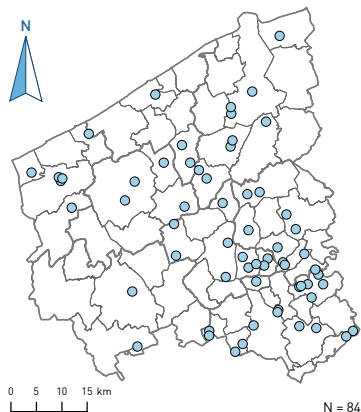
1. WESTVLEES NV, Staden	6. ARDOVRIES NV, Ardoeie
2. VEURNE SNACK FOODS BVBA, Veurne	7. ALPRO CVA, Wevelgem
3. BELGOMILK CVBA, Langemark-Poelkapelle	8. UNIFROST NV, Ardoeie
4. VANDEMOORTELE IZEGEM NV, Izegem	9. MARINE HARVEST PIETERS NV, Brugge
5. YSCO NV, Langemark-Poelkapelle	10. VOLYS STAR NV, Lendelede

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

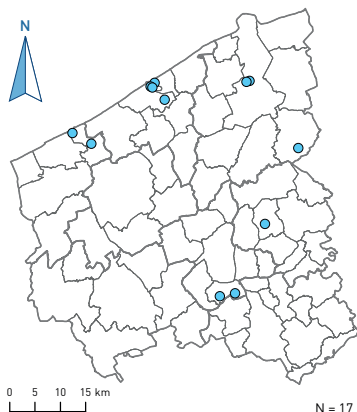
17,5% voedingssector in tewerkstelling industrie
3,9% voedingssector in totale tewerkstelling

Kaart 6.5.2: Geografische spreiding van de vestigingen naar subsector in de voedingssector in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

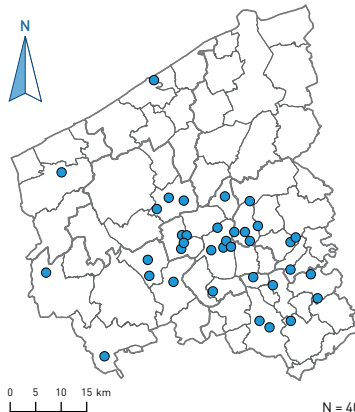
Verwerking en conservering van vlees

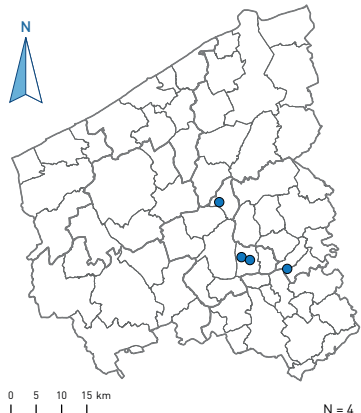
Verwerking en conservering van vis

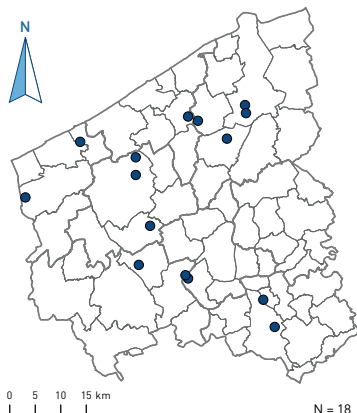
Verwerking en conservering van groenten en fruit

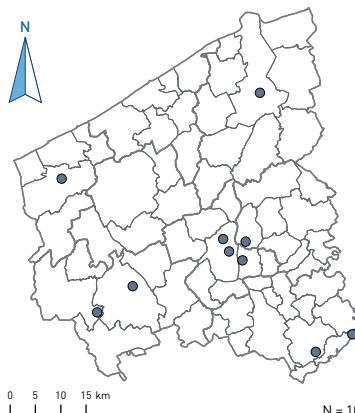
Vervaardiging van oliën en vetten

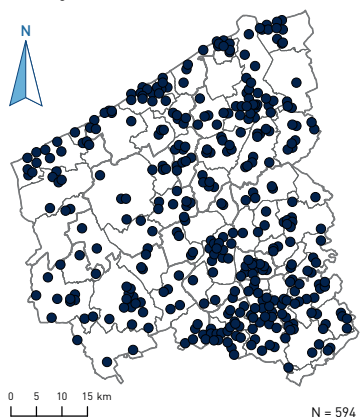
Vervaardiging van zuivelproducten

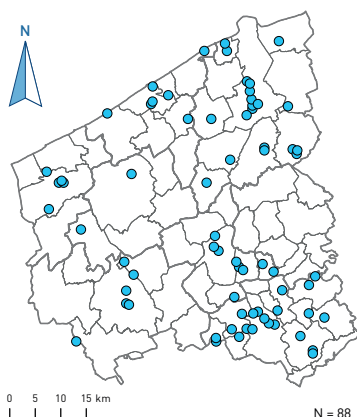
Vervaardiging van maalderij- en zetmeelproducten

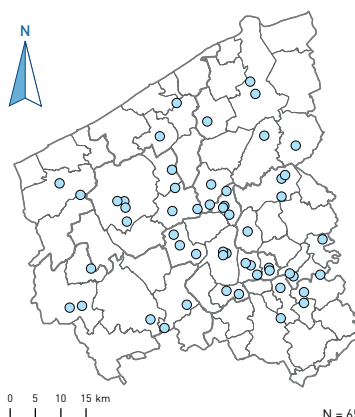
Vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren

Vervaardiging van andere voedingsmiddelen

Vervaardiging van diervoeders

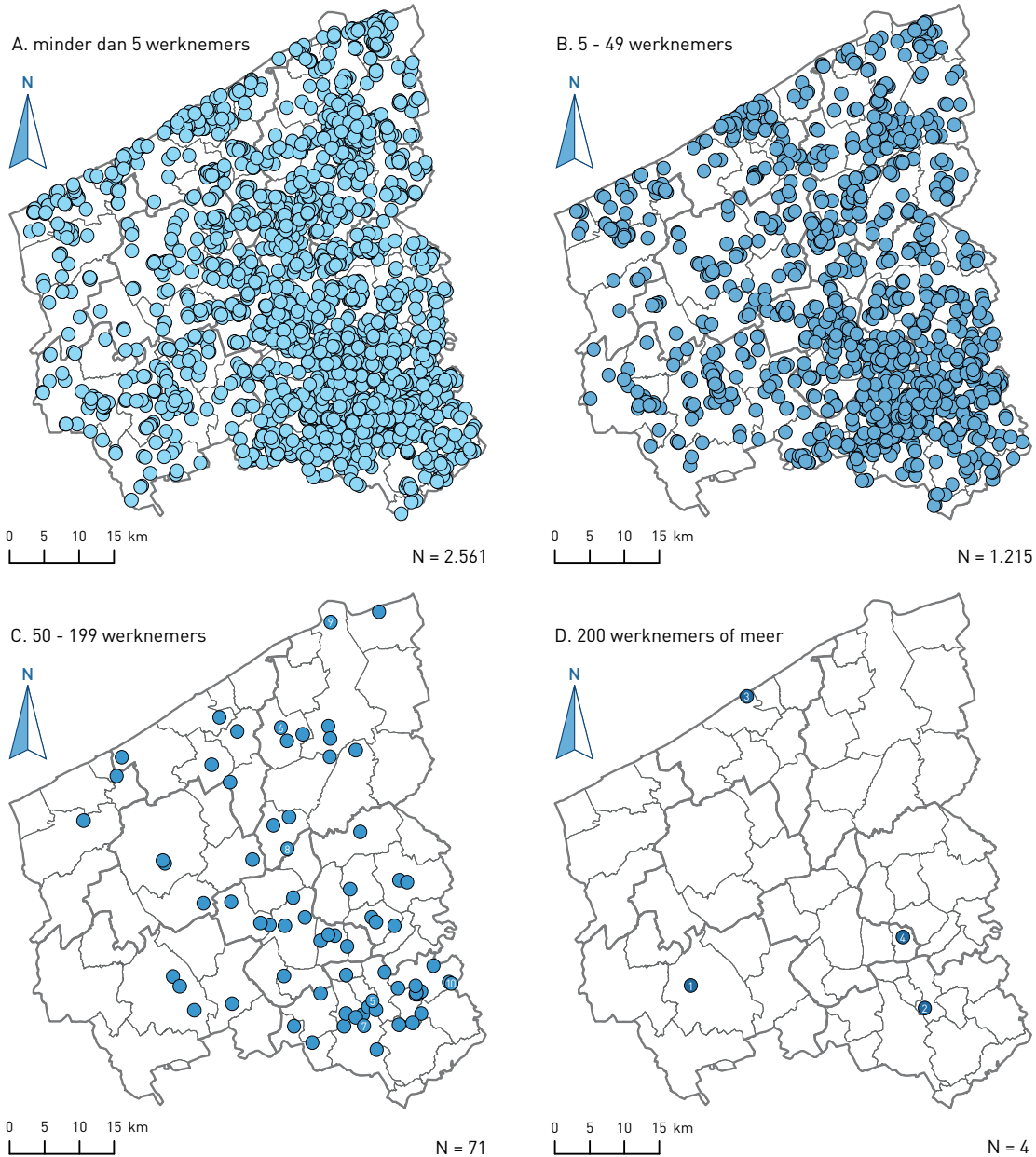
Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPP0.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

SUBSECTOREN

- Verwerking en conservering van vlees (nace-bel 10.1)
 - o.a.: - verwerking en conservering van vlees en gevogelte
- Verwerking en conservering van vis (nace-bel 10.2)
 - o.a.: - verwerking en conservering van vis en schaal- en weekdieren
- Verwerking en conservering van groenten en fruit (nace-bel 10.3)
 - o.a.: - verwerking en conservering van aardappelen en groenten en fruit
 - productie van diepgevroren aardappelen en groenten en fruit
 - vervaardiging van groente- en fruitsappen
- Vervaardiging van oliën en vetten (nace-bel 10.4)
 - o.a.: - vervaardiging van oliën, vetten, margarine,...
- Vervaardiging van zuivelproducten (nace-bel 10.5)
 - o.a.: - zuivelfabrieken en kaasmakerijen
 - vervaardiging van consumptie-ijs
- Vervaardiging van maalterij- en zetmeelproducten (nace-bel 10.6)
- Vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (nace-bel 10.7)
 - o.a.: - vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk
 - vervaardiging van beschuit en biscuit
 - vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes,...
- Vervaardiging van andere voedingsmiddelen (nace-bel 10.8)
 - o.a.: - vervaardiging van suiker
 - vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk
 - vervaardiging van thee en koffie
 - vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden
 - vervaardiging van bereide maaltijden en schotels
- Vervaardiging van diervoeders (nace-bel 10.9)
 - o.a.: - vervaardiging van veevoeders
 - vervaardiging van voeders voor huisdieren

6. BOUWSECTOR

Kaart 6.6.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de bouwsector in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

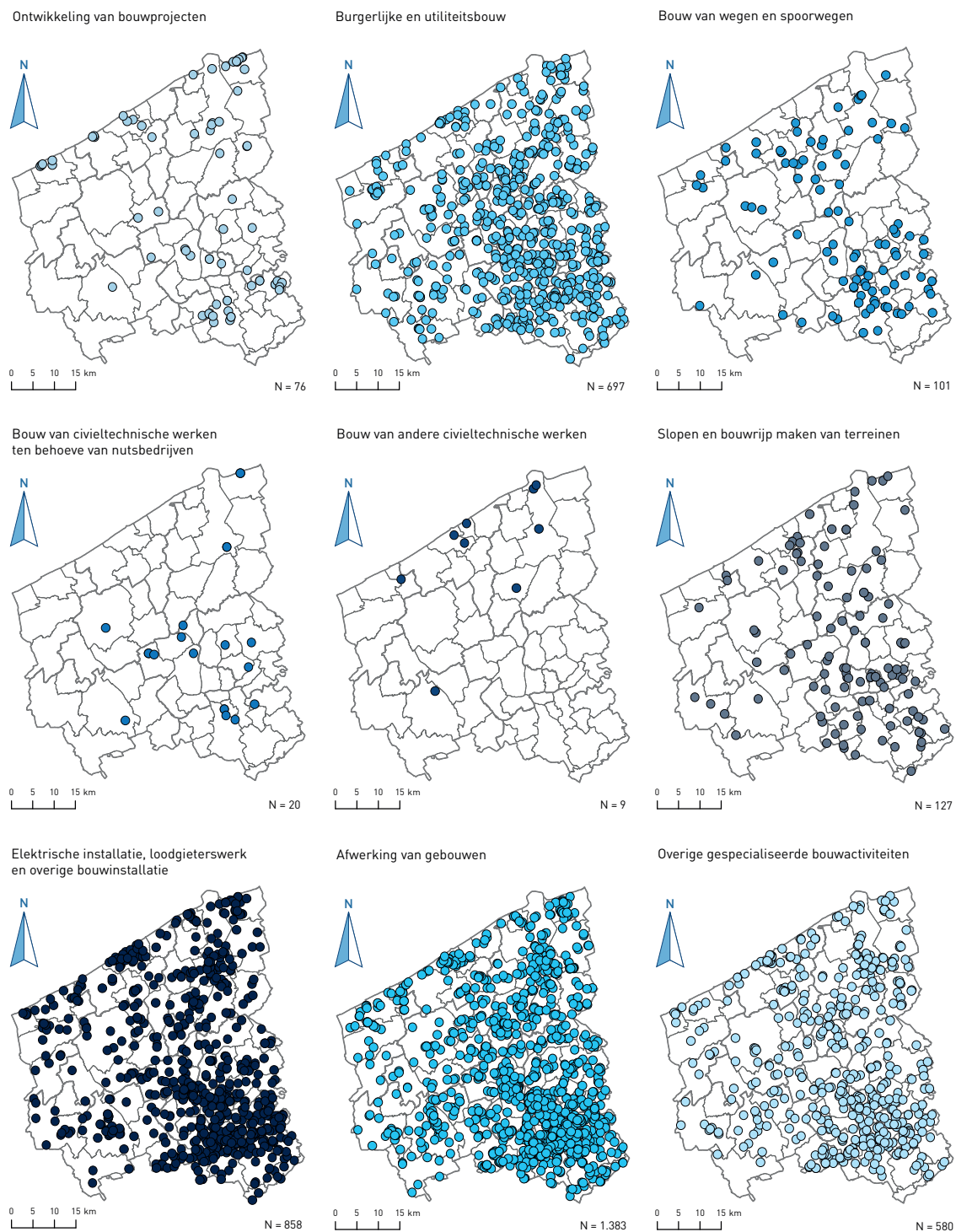
Top 10

1. VALCKE PREFAB BETON NV, Ieper	6. ALGEMENE ELECTRISCHE ONDERNEMINGEN
KAMIEL VERSTRAETE EN ZOON NV, Jabbeke
2. DESIRE STADSBADER FLAMAND NV, Harelbeke	7. DE COENE CONSTRUCT NV, Kortrijk
3. BAGGERWERKEN DECLOEDT & ZOON NV, Oostende	8. IMTECH INFRA NV, Lichtervelde
4. MONUMENT-VANDEKERCKHOVE NV, Ingelmunster	9. DEPRET NV, Brugge
5. VEREECKE NV, Harelbeke	10. BEKAERT BUILDING COMPANY NV, Waregem

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

23,3% bouwsector in tewerkstelling secundaire sector
6,7% bouwsector in totale tewerkstelling

Kaart 6.6.2: Geografische spreiding van de vestigingen naar subsector in de bouwsector in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.

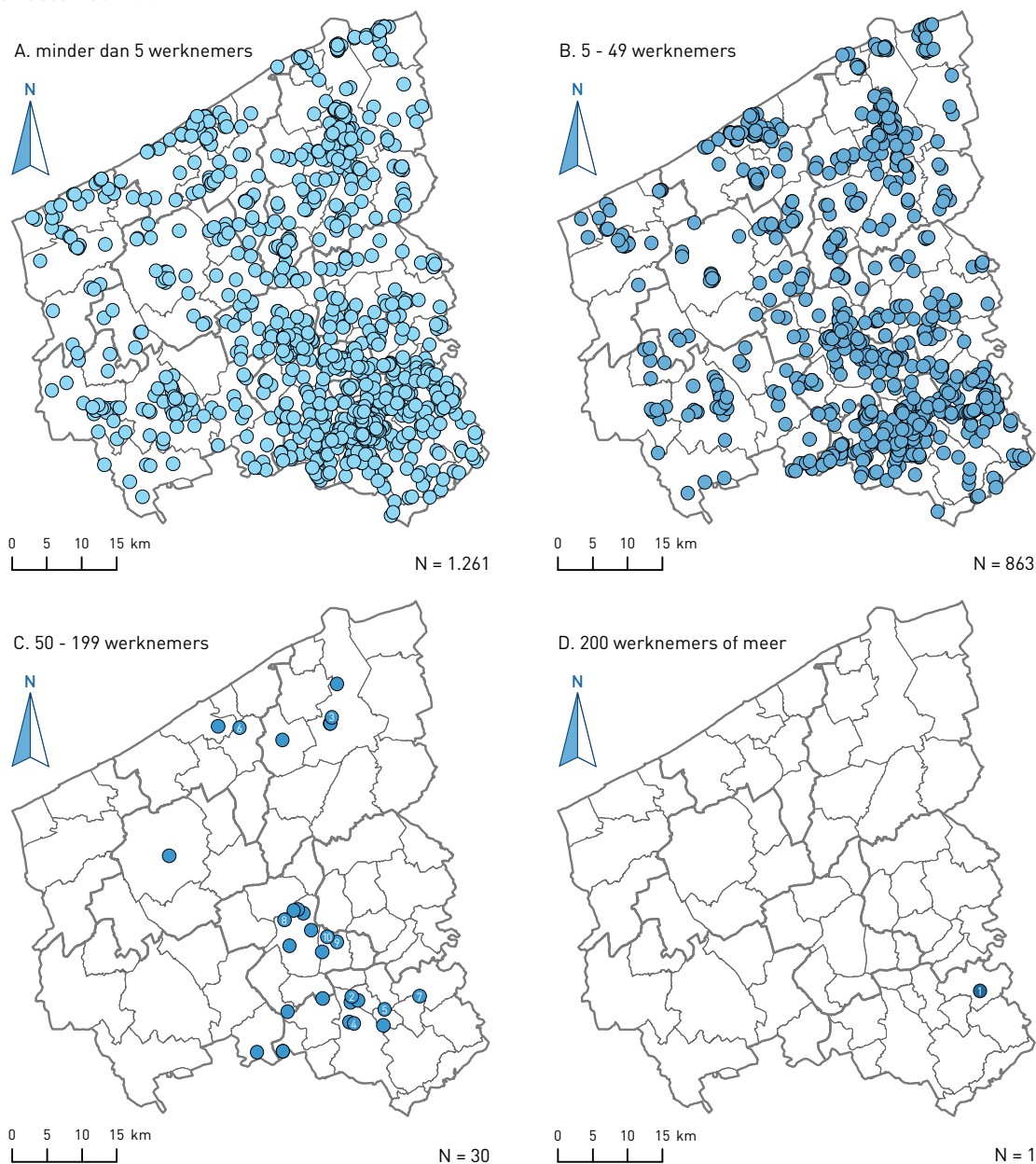
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

SUBSECTOREN

- Ontwikkeling van bouwprojecten (nace-bel 41.1)
- Burgerlijke en utiliteitsbouw (nace-bel 41.2)
 - o.a.: - algemene bouw van residentiële gebouwen
 - algemene bouw van kantoorgebouwen
- Bouw van wegen en spoorwegen (nace-bel 42.1)
 - o.a.: - bouw van auto- en spoorwegen
 - bouw van bruggen en tunnels
- Bouw van civieltechnische werken ten behoeve van nutsbedrijven (nace-bel 42.2)
 - o.a.: - bouw van water- en gasdistributienetten
 - bouw van rioleringen
 - bouw van civieltechnische werken voor elektriciteit en communicatie
- Bouw van andere civieltechnische bouwwerken (nace-bel 42.9)
 - o.a.: - baggerwerken
- Slopen en bouwrijp maken van terreinen (nace-bel 43.1)
 - o.a.: - proefboren en boren
- Elektrische installatie, loodgieterswerk en overige bouwinstallatie (nace-bel 43.2)
 - o.a.: - elektrotechnische installatiewerken
 - loodgieterswerk, installatie van verwarming en klimaatregeling
 - isolatiewerkzaamheden
- Afwerking van gebouwen (nace-bel 43.3)
 - o.a.: - stukadoors- en schrijnwerk
 - vloerafwerking, behangen
 - schilderen, glaszetten
- Overige gespecialiseerde bouwactiviteiten (nace-bel 43.9)
 - o.a.: - dakwerkzaamheden
 - gevelreiniging
 - chapewerken
 - metsel- en voegwerken
 - restaureren van bouwwerken

7. GROOTHANDEL

Kaart 6.7.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de groothandel in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

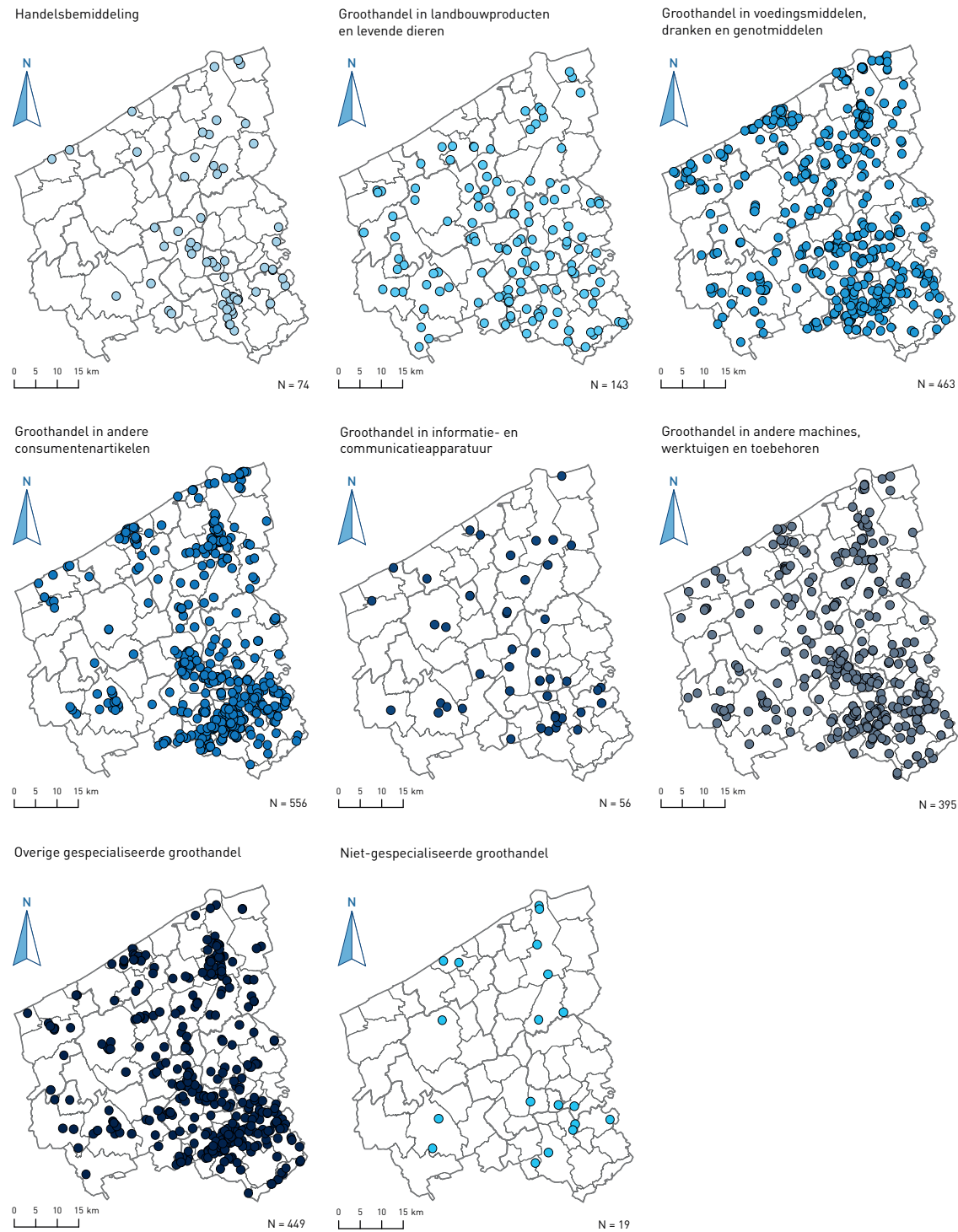
Top 10

1. TVH FORKLIFT PARTS NV, Waregem	6. VERHELST BOUWMATERIALEN NV, Oudenburg
2. LECOT NV, Kortrijk	7. BRENNTAG NV, Deerlijk
3. KAASIMPORT JAN DUPONT NV, Brugge	8. COÖPERATIEVE VEILING ROESELARE CVBA, Roeselare
4. VAN MARCKE LOGISTICS NV, Kortrijk	9. CARGILL OIL PACKERS BVBA, Izegem
5. RANSON NV, Harelbeke	10. FEBELCO CVBA, Izegem

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

12,8% groothandel in tewerkstelling tertiaire sector
4,3% groothandel in totale tewerkstelling

Kaart 6.7.2: Geografische spreiding van de vestigingen naar subsector in de groothandel in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

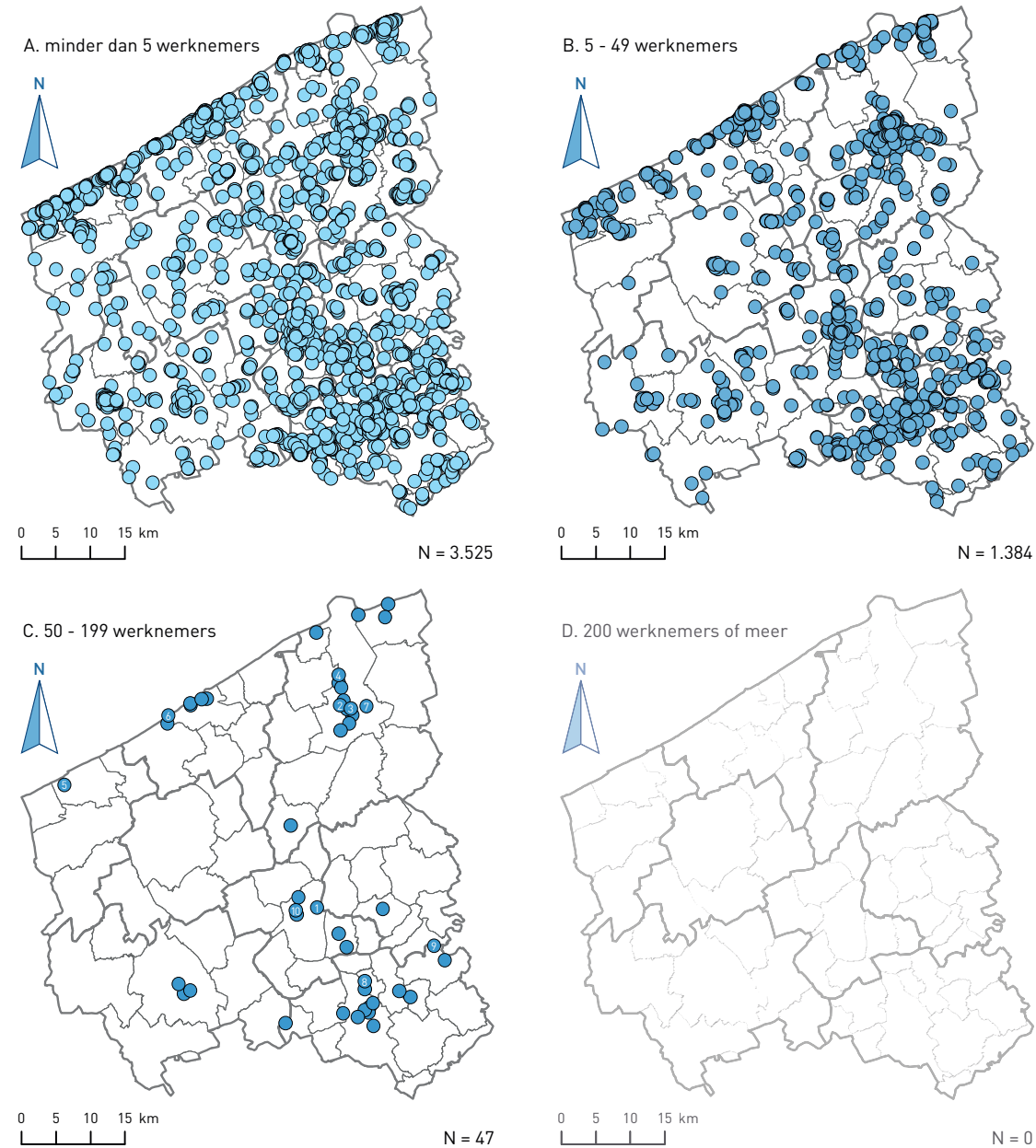
Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPP0.
 Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

SUBSECTOREN

- Handelsbemiddeling (nace-bel 46.1)
 - o.a.: - handelsbemiddeling in landbouwproducten en levende dieren
 - handelsbemiddeling in textiel, kleding, bont, schoeisel en lederwaren
 - handelsbemiddeling in hout en bouwmaterialen
 - handelsbemiddeling in voedings- en genotmiddelen
 - handelsbemiddeling in machines, apparaten en werktuigen voor de industrie
- Groothandel in landbouwproducten en levende dieren (nace-bel 46.2)
 - o.a.: - groothandel in granen, zaden, veevoeders,...
 - groothandel in bloemen en planten
 - groothandel in huiden, vellen en leer
- Groothandel in voedingsmiddelen, dranken en genotmiddelen (nace-bel 46.3)
 - o.a.: - groothandel in groenten en fruit
 - groothandel in vlees en vis
 - groothandel in dranken
 - groothandel in suiker, chocolade en suikerwerk
- Groothandel in andere consumentenartikelen (nace-bel 46.4)
 - o.a.: - groothandel in textiel, kleding en schoeisel
 - groothandel in elektrische huishoudelijke apparaten
 - groothandel in farmaceutische producten
 - groothandel in huismeubilair, tapijten en verlichtingsapparatuur
- Groothandel in informatie- en communicatieapparatuur (nace-bel 46.5)
 - o.a.: - groothandel in computers, randapparatuur en software
- Groothandel in andere machines, werktuigen en toebehoren (nace-bel 46.6)
 - o.a.: - groothandel in machines, werktuigen en toebehoren voor de landbouw
 - groothandel in machines voor de textielindustrie
 - groothandel in kantoormeubelen, -machines en -benodigdheden
 - groothandel in verpakkingsmachines en weegtoestellen
 - groothandel in hijs-, hef- en transportwerktuigen
- Overige gespecialiseerde groothandel (nace-bel 46.7)
 - o.a.: - groothandel in hout, bouwmaterialen en sanitair
 - groothandel in chemische producten
 - groothandel in ijzerwaren, metalen en metaalertsen
- Niet-gespecialiseerde groothandel (nace-bel 46.9)

8. KLEINHANDEL

Kaart 6.8.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de kleinhandel in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

Top 10

1. ALDI MARKT NV, Roeselare	6. CARREFOUR BELGIUM NV, Middelkerke
2. CARREFOUR BELGIUM NV, Brugge	7. DELHAIZE GROEP NV, Brugge
3. NEW LOOK BELGIUM NV, Brugge	8. CARREFOUR BELGIUM NV, Kuurne
4. BRUGGE RETAIL NV, Brugge	9. CARREFOUR BELGIUM NV, Waregem
5. CARREFOUR BELGIUM NV, Koksijde	10. DELHAIZE GROEP NV, Roeselare

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

18,2% kleinhandel in tewerkstelling tertiaire sector
6,2% kleinhandel in totale tewerkstelling

Kaart 6.8.2: Geografische spreiding van de vestigingen naar subsector in de kleinhandel in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

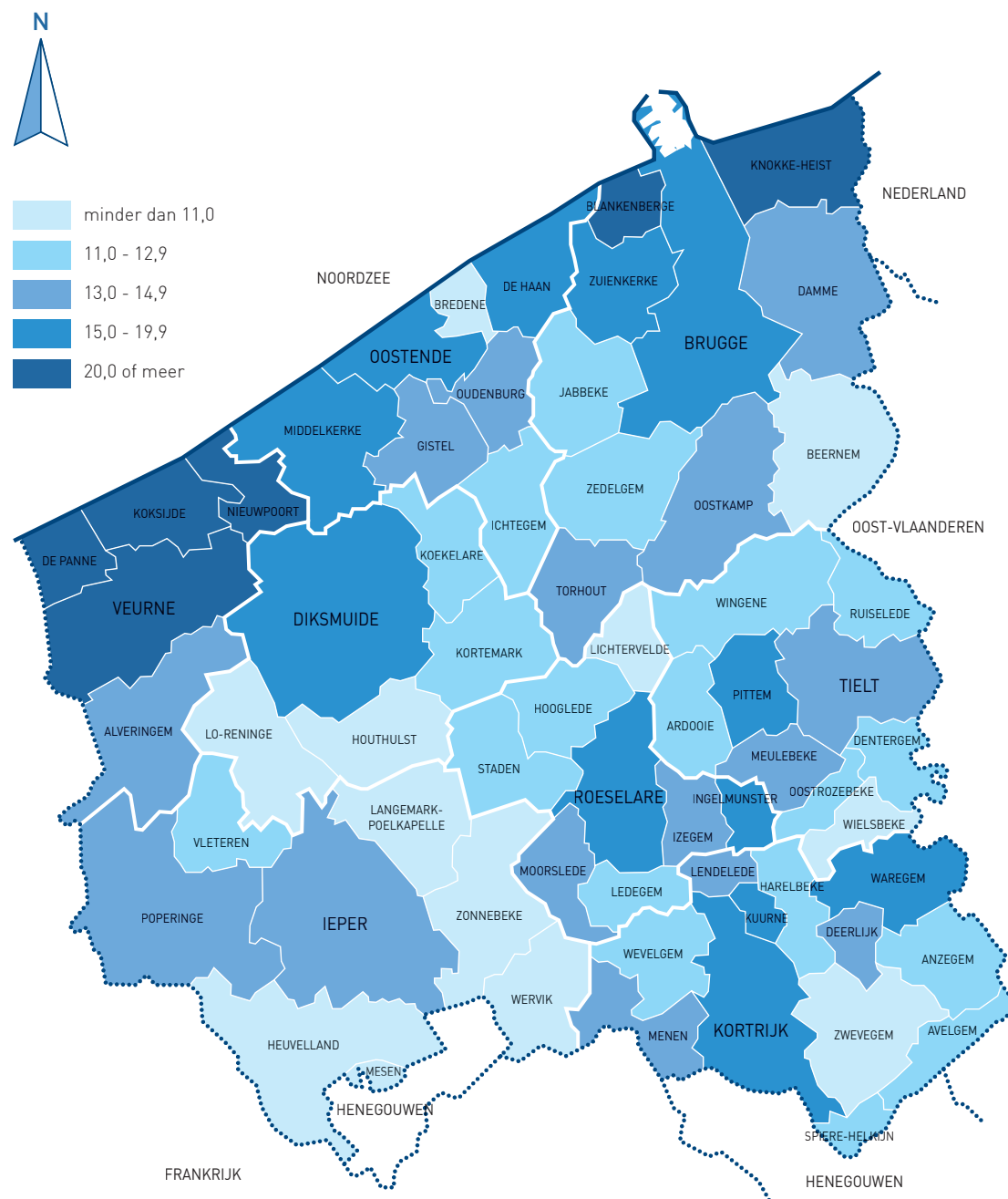
Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

SUBSECTOREN

- Detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels (nace-bel 47.1)
 - o.a.: - detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels in diepvriesproducten
 - detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels waarbij voedings- en genotmiddelen overheersen
- Detailhandel in voedings- en genotmiddelen in gespecialiseerde winkels (nace-bel 47.2)
 - o.a.: - detailhandel in groenten en fruit
 - detailhandel in vlees en vis
 - detailhandel in brood, banketbakkerswerk en suikerwerk
 - groothandel in dranken
- Detailhandel in motorbrandstoffen in gespecialiseerde winkels (nace-bel 47.3)
- Detailhandel in ICT-apparatuur in gespecialiseerde winkels (nace-bel 47.4)
 - o.a.: - detailhandel in computers, randapparatuur en software
 - detailhandel in telecommunicatie-, audio- en videoapparatuur
- Detailhandel in andere consumentenartikelen in gespecialiseerde winkels (nace-bel 47.5)
 - o.a.: - detailhandel in textiel
 - detailhandel in meubelen, verlichtingsbenodigdheden,...
 - detailhandel in ijzerwaren, verf, glas,...
 - bouwmarkten en andere doe-het-zelfzaken in bouwmaterialen
- Detailhandel in cultuur- en recreatieartikelen in gespecialiseerde winkels (nace-bel 47.6)
 - o.a.: - detailhandel in boeken, kranten en kantoorbenodigdheden
 - detailhandel in sport- en kampeerartikelen
 - detailhandel in spellen en speelgoed
- Detailhandel in andere artikelen in gespecialiseerde winkels (nace-bel 47.7)
 - o.a.: - detailhandel in kleding, schoeisel en lederwaren
 - apotheken
 - detailhandel in bloemen, planten, zaden, kunstmeststoffen,...
- Markt- en straathandel (nace-bel 47.8)
 - o.a.: - markt- en straathandel in voedings- en genotmiddelen
 - markt- en straathandel in textiel, kleding en schoeisel
- Detailhandel, niet in winkels en excl. markt- en straathandel (nace-bel 47.9)
 - o.a.: - detailhandel via postorderbedrijven of via internet

Kaart 6.8.3: Aantal detailhandelszaken per 1.000 inwoners, gemeenten van West-Vlaanderen, januari 2012.

Minimum:	Mesen	7,4
Maximum:	Knokke-Heist	28,4
West-Vlaanderen:		14,7
Vlaams Gewest:		11,6

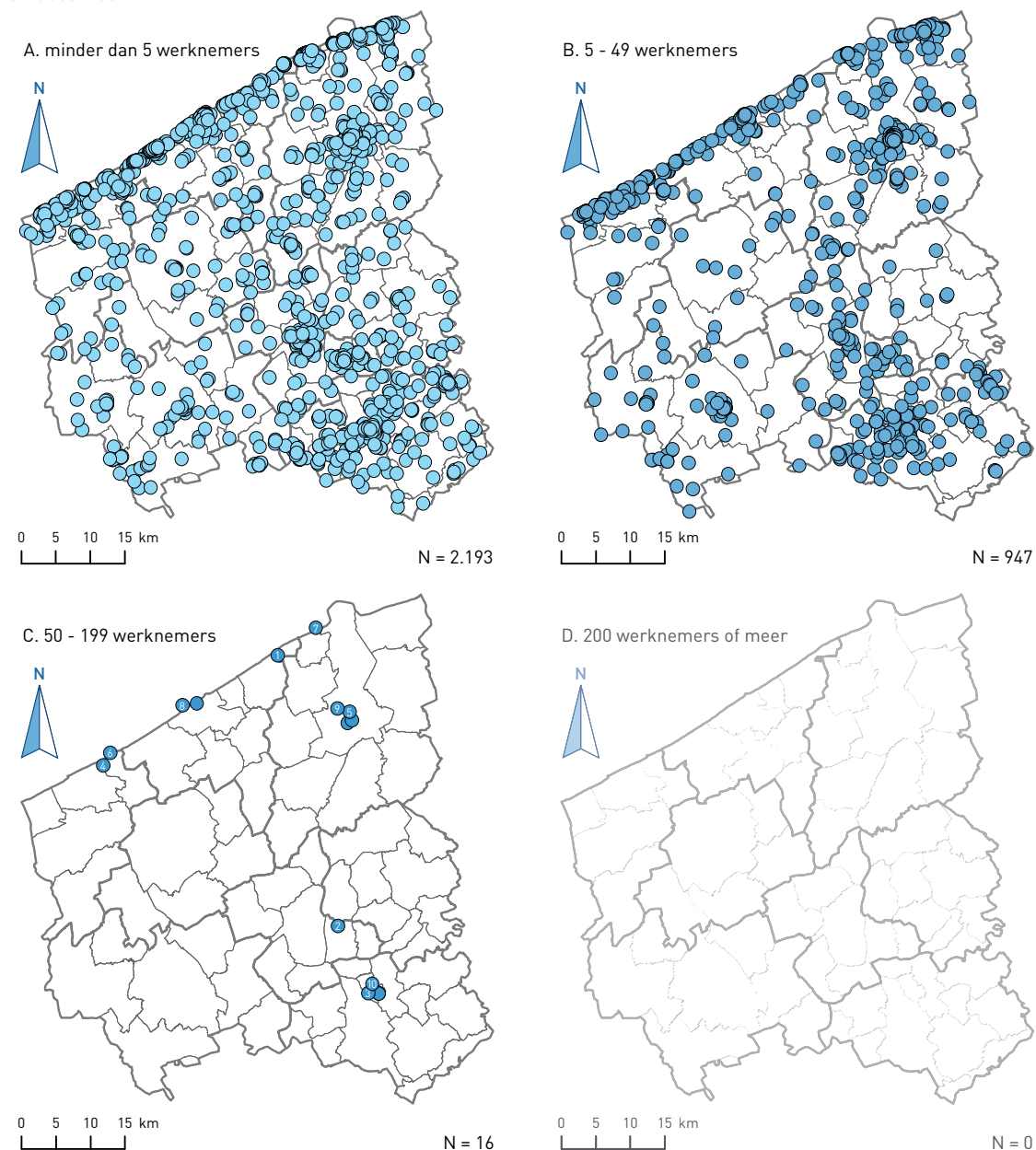

Bron: Tellingen Spectron online adressendatabank (10/01/2012).

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

9. HORECA

Kaart 6.9.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de horeca in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

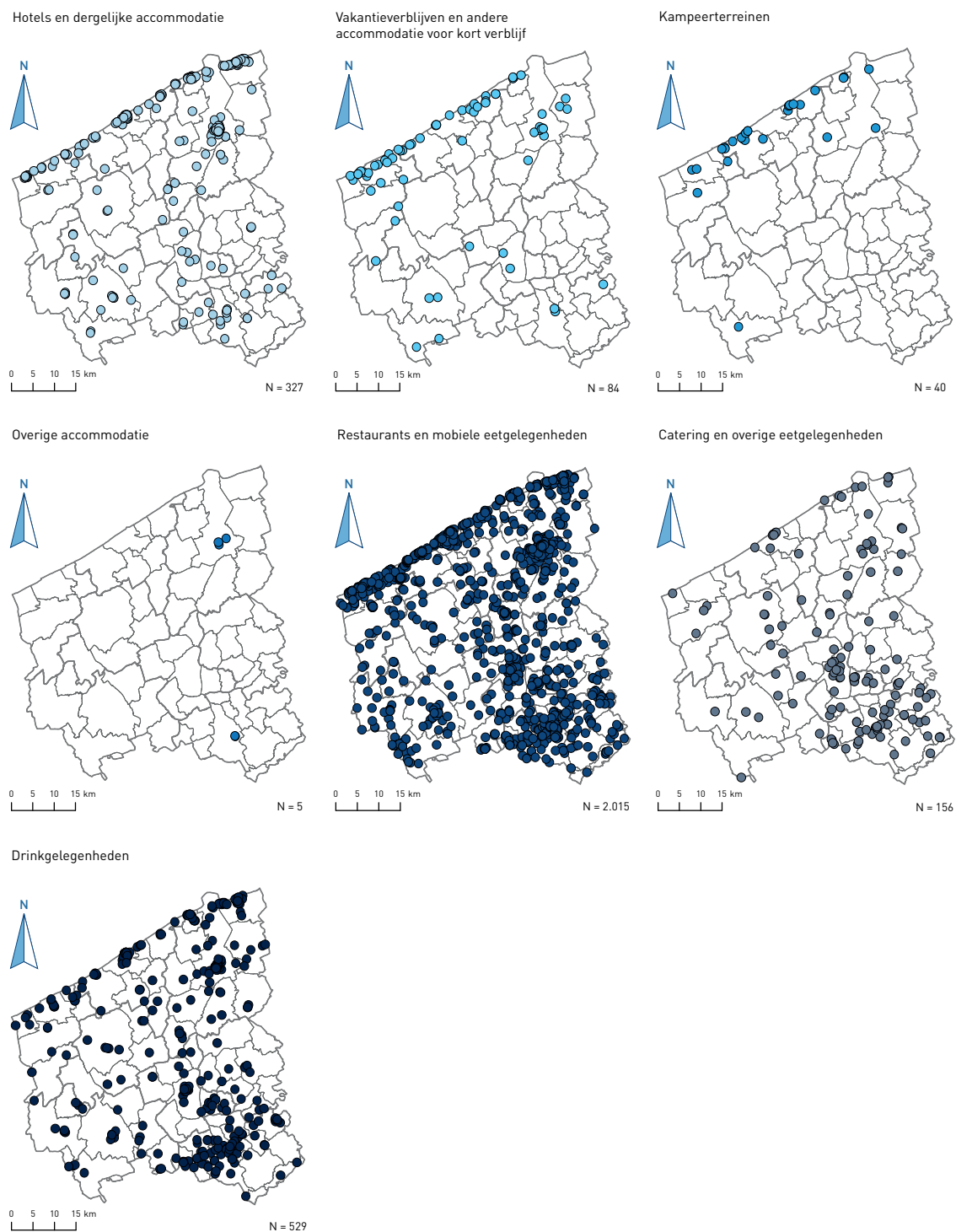
Top 10

1. SUNPARKS DE HAAN NV, De Haan	6. FLOREAL CLUB NIEUWPOORT VZW, Nieuwpoort
2. VERKINDERE BVBA, Izegem	7. FLOREAL CLUB BLANKENBERGE VZW, Blankenberge
3. DE CAPELLERIE DE COMMANDERIE NV, Kuurne	8. RAVELINGEN VZW, Oostende
4. SUNPARKS OOSTDUINKERKE NV, Koksijde	9. BURGHOTEL NV, Brugge
5. KEMPINSKI HOTEL DUKES' PALACE NV, Brugge	10. BADIGO NV, Kuurne

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

11,6% horeca in tewerkstelling tertiaire sector
3,9% horeca in totale tewerkstelling

Kaart 6.9.2: Geografische spreiding van de vestigingen naar subsector in de horeca in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.

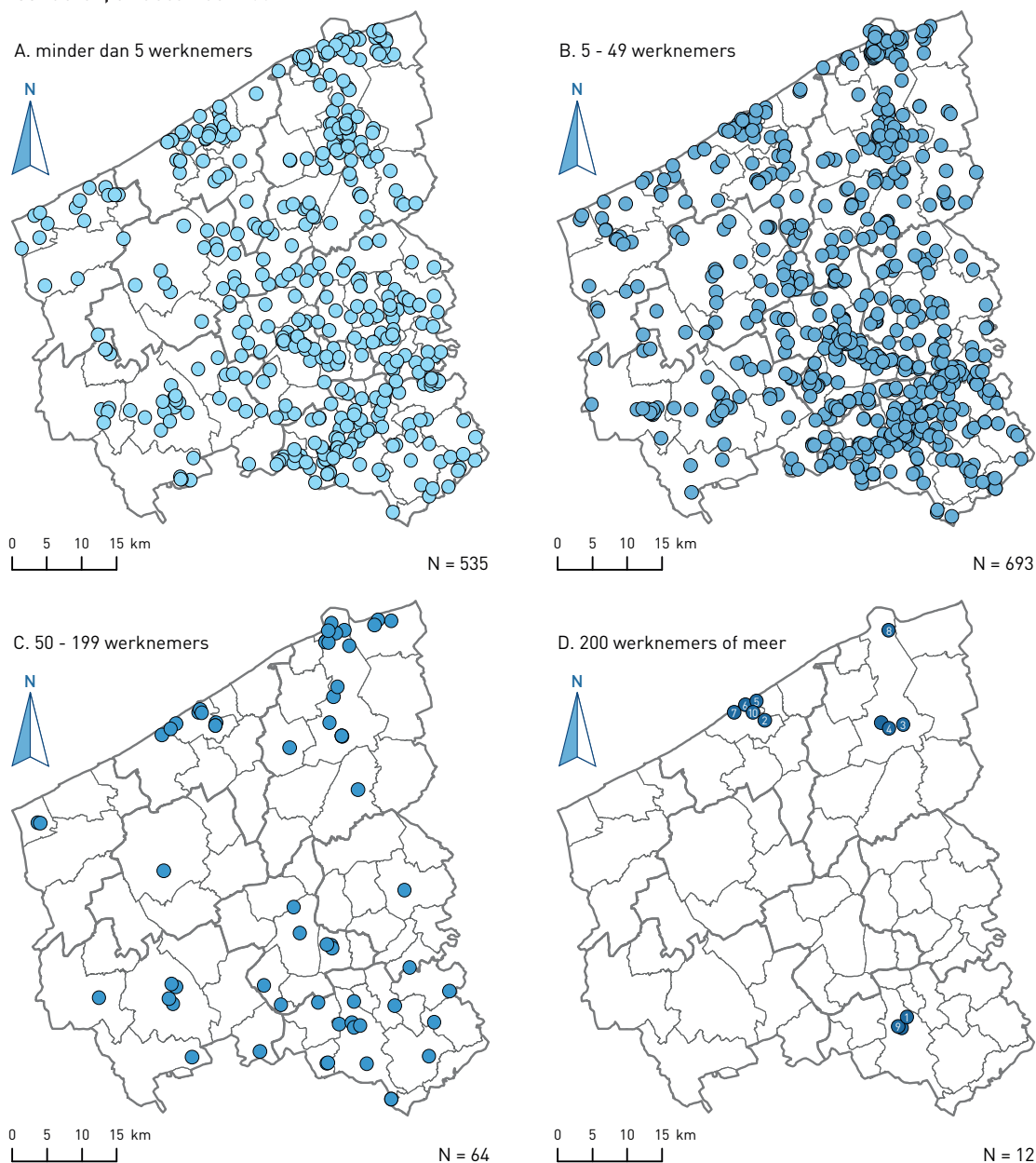
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

SUBSECTOREN

- Hotels en dergelijke accommodatie (nace-bel 55.1)
- Vakantieverblijven en andere accommodatie voor kort verblijf (nace-bel 55.2)
 - o.a.: - jeugdherbergen en jeugdverblijfcentra
 - vakantieparken
 - gites, vakantiewoningen en -appartementen
 - gastenkamers
- Kampeerterreinen (nace-bel 55.3)
- Overige accommodatie (nace-bel 55.9)
- Restaurants en mobiele eetgelegenheden (nace-bel 56.1)
- Catering en overige eetgelegenheden (nace-bel 56.2)
- Drinkgelegenheden (nace-bel 56.3)
 - o.a.: - cafés en bars
 - discotheken, dancings,...

10. TRANSPORT, LOGISTIEK EN POST

Kaart 6.10.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in transport, logistiek en post in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

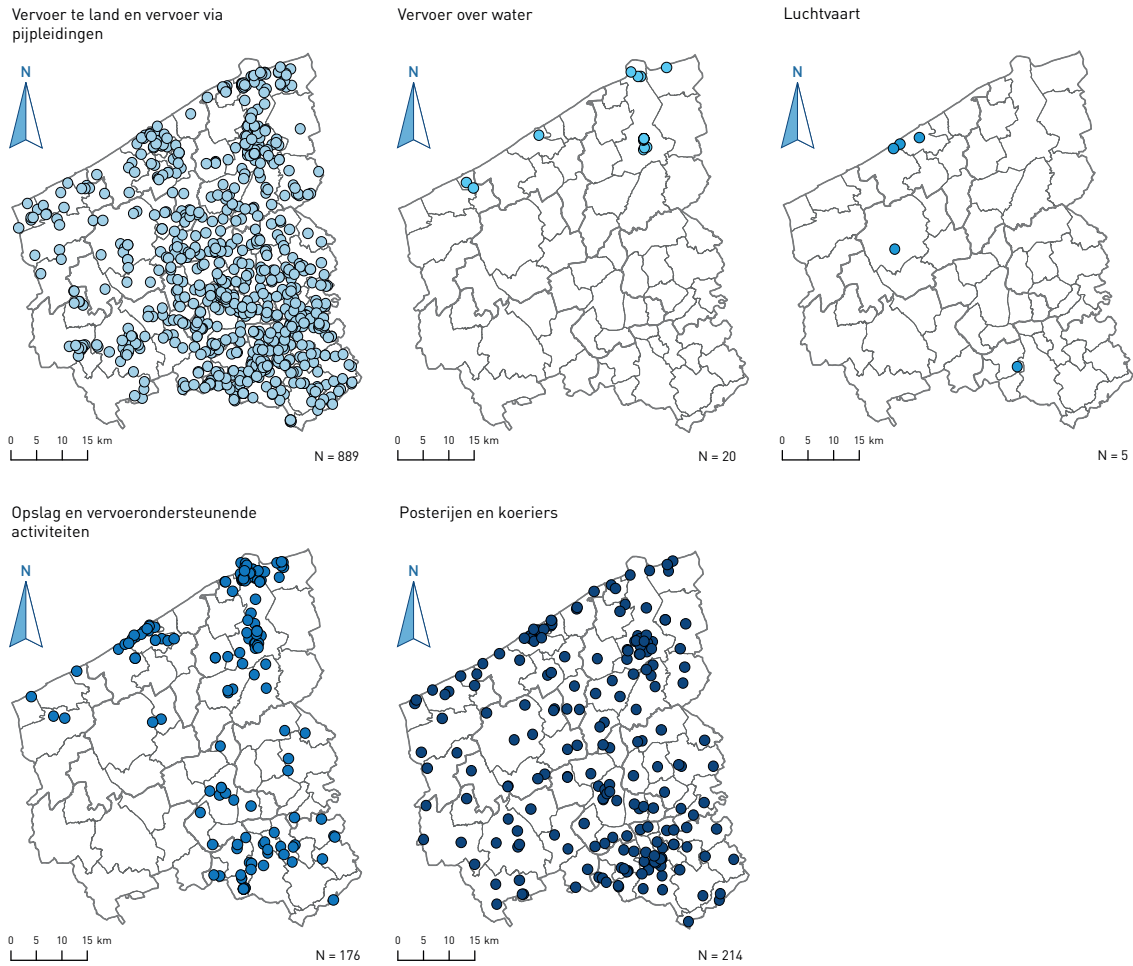
Top 10

1. NMBS HOLDING NV, Kortrijk	6. DE LIJN, Oostende
2. NMBS HOLDING NV, Oostende	7. DE LIJN, Oostende
3. DE LIJN, Brugge	8. INTERNATIONAL CAR OPERATORS NV, Brugge
4. NMBS HOLDING NV, Brugge	9. BPOST NV, Kortrijk
5. MVG ZEEVISSERIJ, Oostende	10. BPOST NV, Oostende

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

15,3% transport, logistiek en post in tewerkstelling tertiaire sector
5,2% transport, logistiek en post in totale tewerkstelling

Kaart 6.10.2: Geografische spreiding van de vestigingen naar subsector in transport, logistiek en post in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.

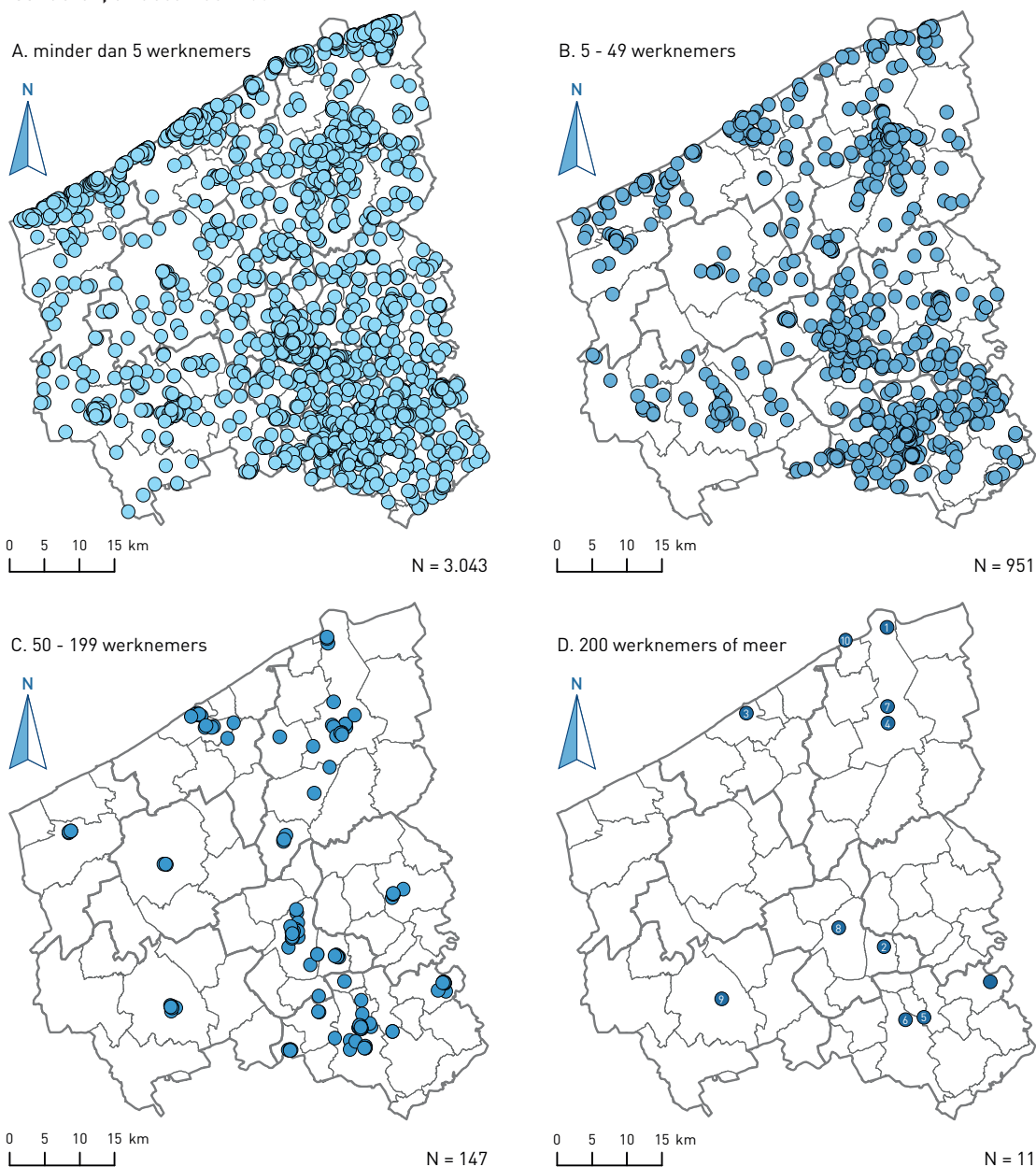
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

SUBSECTOREN

- Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (nace-bel 49)
 - o.a.: - personen- en goederenvervoer per spoor
 - exploitatie van taxi's
 - personenvervoer te land binnen steden of voorsteden
 - goederenvervoer over de weg, verhuisbedrijven
- Vervoer over water (nace-bel 50)
 - o.a.: - personen- en goederenvervoer over zee- en kustwateren
 - personen- en goederenvervoer over binnenwateren
- Luchtvaart (nace-bel 51)
 - o.a.: - personen- en goederenvervoer door de lucht
- Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (nace-bel 52)
 - o.a.: - opslag in koelpakhuizen,...
 - vrachtbehandeling
- Posterijen en koeriers (nace-bel 53)
 - o.a.: - postdiensten in het kader van de universele dienstverplichting
 - overige posterijen en koeriers

11. ZAKELIJKE DIENSTVERLENING

Kaart 6.11.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de zakelijke dienstverlening in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

Top 10

1. CEWEZ VZW, Brugge	6. YOUR FREETIME BV BVBA, Kortrijk
2. QUALITY 4U BVBA, Izegem	7. CLEANDIENST NV, Brugge
3. JETAIR NV, Oostende	8. RANDSTAD BELGIUM NV, Roeselare
4. RANDSTAD BELGIUM NV, Brugge	9. RANDSTAD BELGIUM NV, Ieper
5. MAKKIE CVBA, Kortrijk	10. DAOUST NV, Blankenberge

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

26,4% zakelijke dienstverlening in tewerkstelling tertiaire sector
8,9% zakelijke dienstverlening in totale tewerkstelling

Kaart 6.11.2: Geografische spreiding van de vestigingen naar subsector in de zakelijke dienstverlening in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.

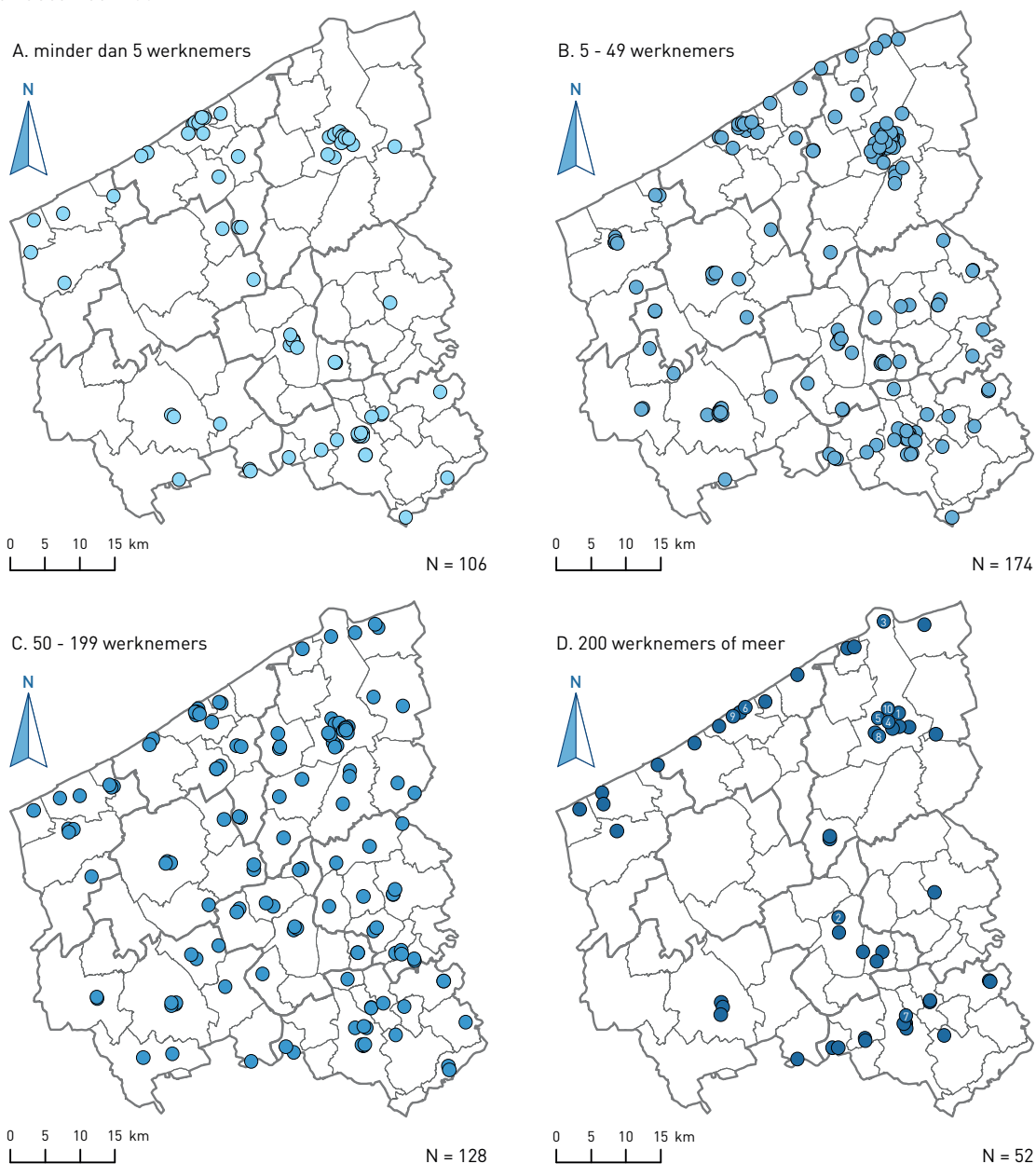
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

SUBSECTOREN

- Exploitatie van en handel in onroerend goed (nace-bel 68)
 - o.a.: - verhuur en exploitatie van residentieel onroerend goed en sociale woningen
 - verhuur en exploitatie van niet-residentieel onroerend goed en terreinen
 - bemiddeling bij de aankoop, verkoop en verhuur van onroerend goed
- Rechts-, boekhoud-, bedrijfskundige en technische dienstverlening (nace-bel 69 t/m 71)
 - o.a.: - activiteiten van advocaten, notarissen en deurwaarders
 - accountants, boekhouders, belastingconsulenten en bedrijfsrevisoren
 - adviesbureaus op het gebied van public relations en communicatie
 - bouw- en interieurarchitecten, landmeters
 - technische controle van motorvoertuigen
- Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (nace-bel 72)
 - o.a.: - speur- en ontwikkelingswerk op natuurwetenschappelijk gebied
 - speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen
- Reclame en overige wetenschappelijke en technische activiteiten (nace-bel 73 t/m 75)
 - o.a.: - reclamebureaus en markt- en opinieonderzoeksbureaus
 - activiteiten van industriële en grafische designers
 - fotografen
 - vertalers en tolken
 - veterinaire diensten
- Administratieve en ondersteunende diensten (nace-bel 77 t/m 82)
 - o.a.: - verhuur en lease van motorvoertuigen, consumentenartikelen, machines,...
 - arbeidsbemiddeling en uitzendbureaus
 - reisbureaus en -organisatoren
 - beveiligings- en opsporingsdiensten
 - reiniging van gebouwen
 - callcenters

12. OPENBAAR BESTUUR

Kaart 6.12.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in openbaar bestuur in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

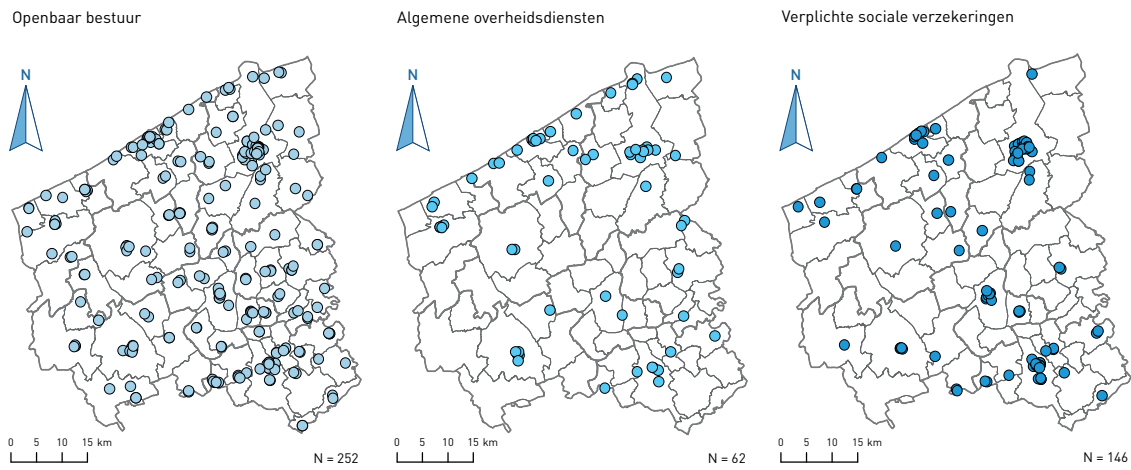
Top 10

1. STADSBESTUUR VAN BRUGGE, Brugge	6. STADSBESTUUR VAN OOSTENDE, Oostende
2. OCMW VAN ROESELARE, Roeselare	7. STADSBESTUUR VAN KORTRIJK, Kortrijk
3. MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING, Brugge	8. PROVINCIE WEST-VLAANDEREN, Brugge
4. OCMW VAN BRUGGE, Brugge	9. OCMW VAN OOSTENDE, Oostende
5. FOD JUSTITIE, Brugge	10. FOD FINANCIËN, Brugge

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

20,5% openbaar bestuur in tewerkstelling
quartaire sector
7,6% openbaar bestuur in totale tewerkstelling

Kaart 6.12.2: Geografische spreiding van de vestigingen naar subsector in openbaar bestuur in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.

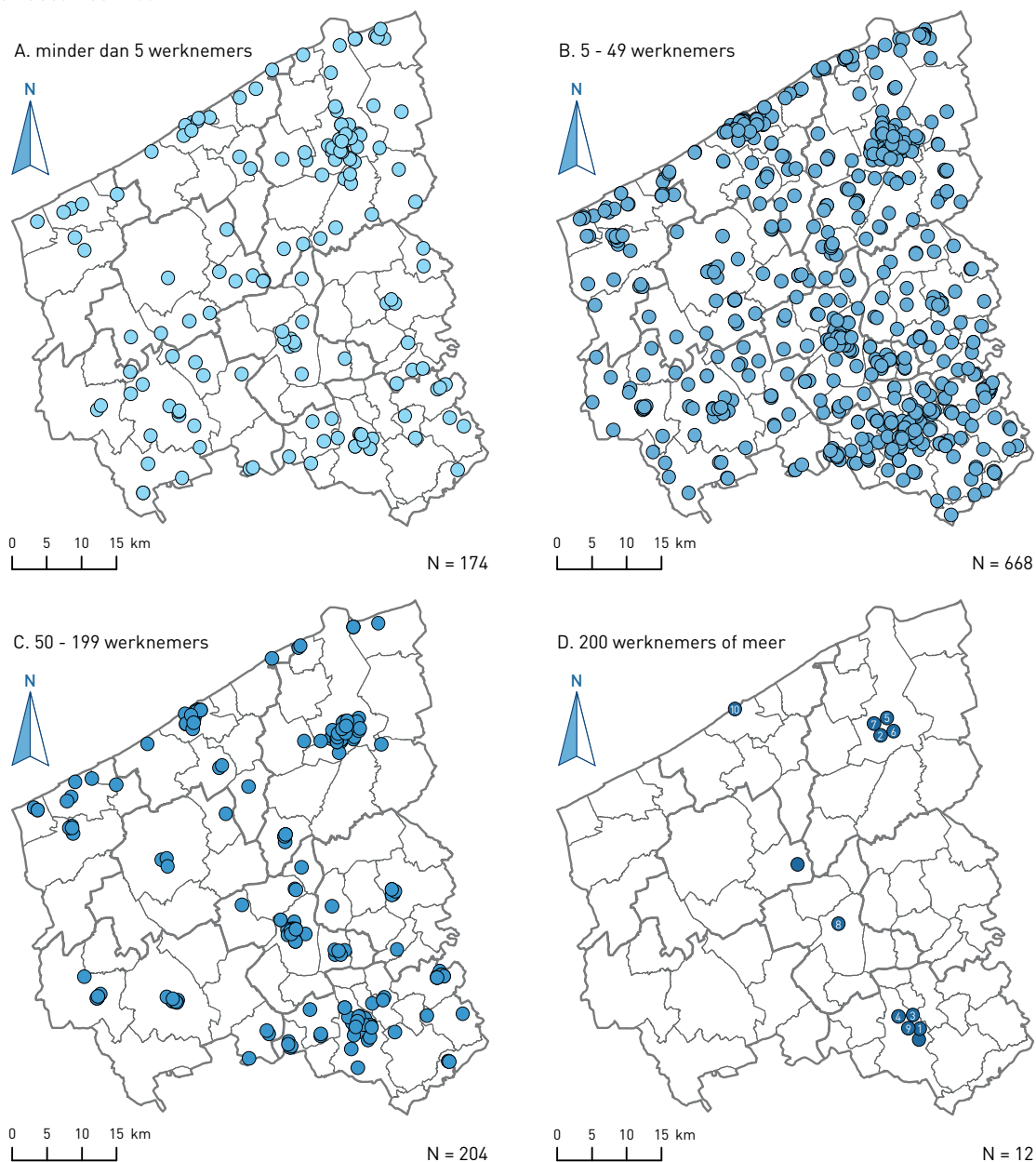
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

SUBSECTOREN

- Openbaar bestuur (nace-bel 84.1)
 - o.a.: - federale, gewestelijke, provinciale, gemeentelijke overheden en OCMW's
 - openbaar bestuur op het gebied van gezondheidszorg, onderwijs, cultuur,...
- Algemene overheidsdiensten (nace-bel 84.2)
 - o.a.: - buitenlandse zaken en defensie
 - rechtbanken en strafinrichtingen
 - federale en lokale politie
 - brandweer
- Verplichte sociale verzekeringen (nace-bel 84.3)
 - o.a.: - ziekenfondsen en zorgkassen

13. ONDERWIJS

Kaart 6.13.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in het onderwijs in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

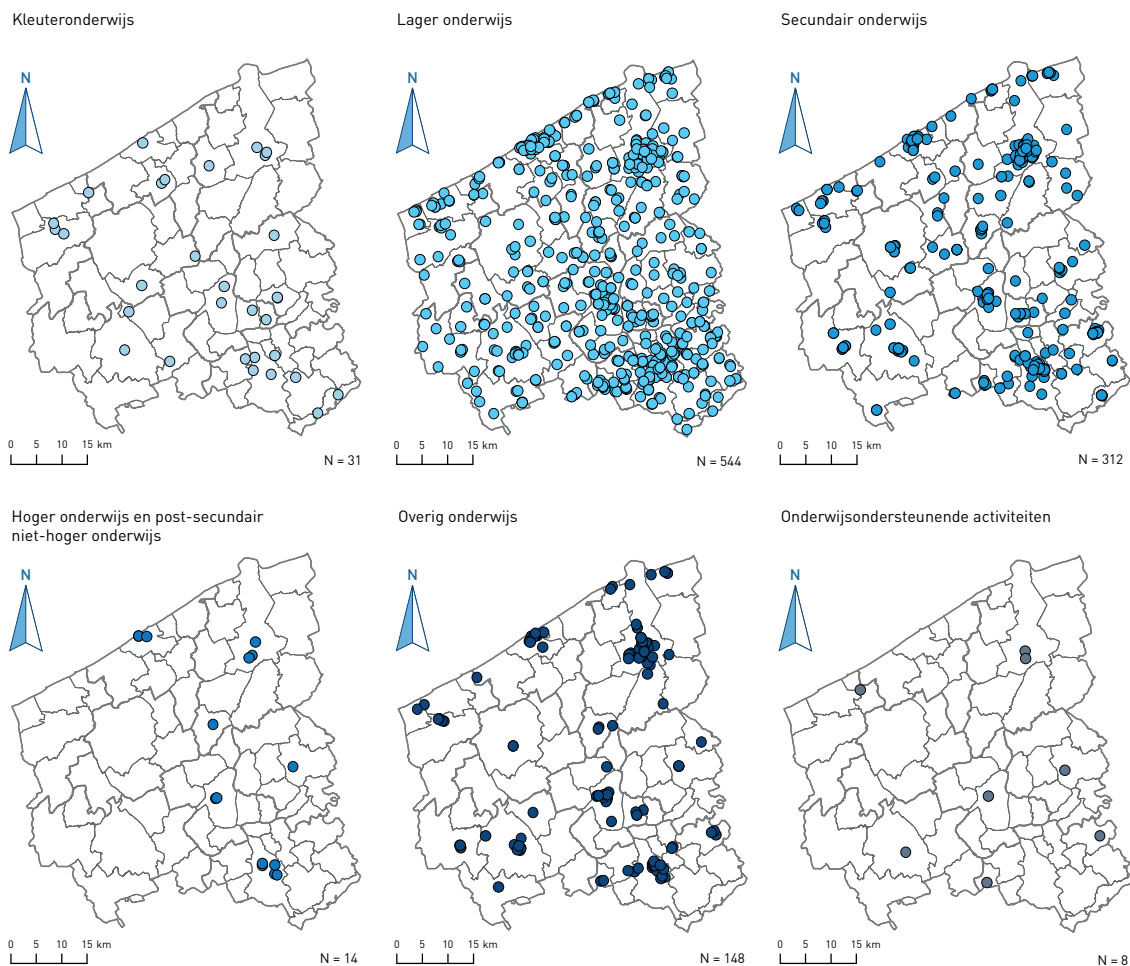
Top 10

1. KATHO VZW, Kortrijk	6. KONINKLIJK TECHNISCH ATHENEUM AV, Brugge
2. KHBO VZW, Brugge	7. VRIJ TECHNISCH INSTITUUT VZW, Brugge
3. GROEP INTRO VZW, Kortrijk	8. VRIJ AGRO- EN BIOTECHNISCH INSTITUUT VZW, Roeselare
4. HOWEST AV, Kortrijk	9. BUSO DE KOUTER VZW, Kortrijk
5. TECHNISCH INSTITUUT HEILIGE FAMILIE VZW, Brugge	10. VRIJ TECHNISCH INSTITUUT VZW, Oostende

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

25,8% onderwijs in tewerkstelling
quartaire sector
9,6% onderwijs in totale tewerkstelling

Kaart 6.13.2: Geografische spreiding van de vestigingen naar subsector in het onderwijs in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.

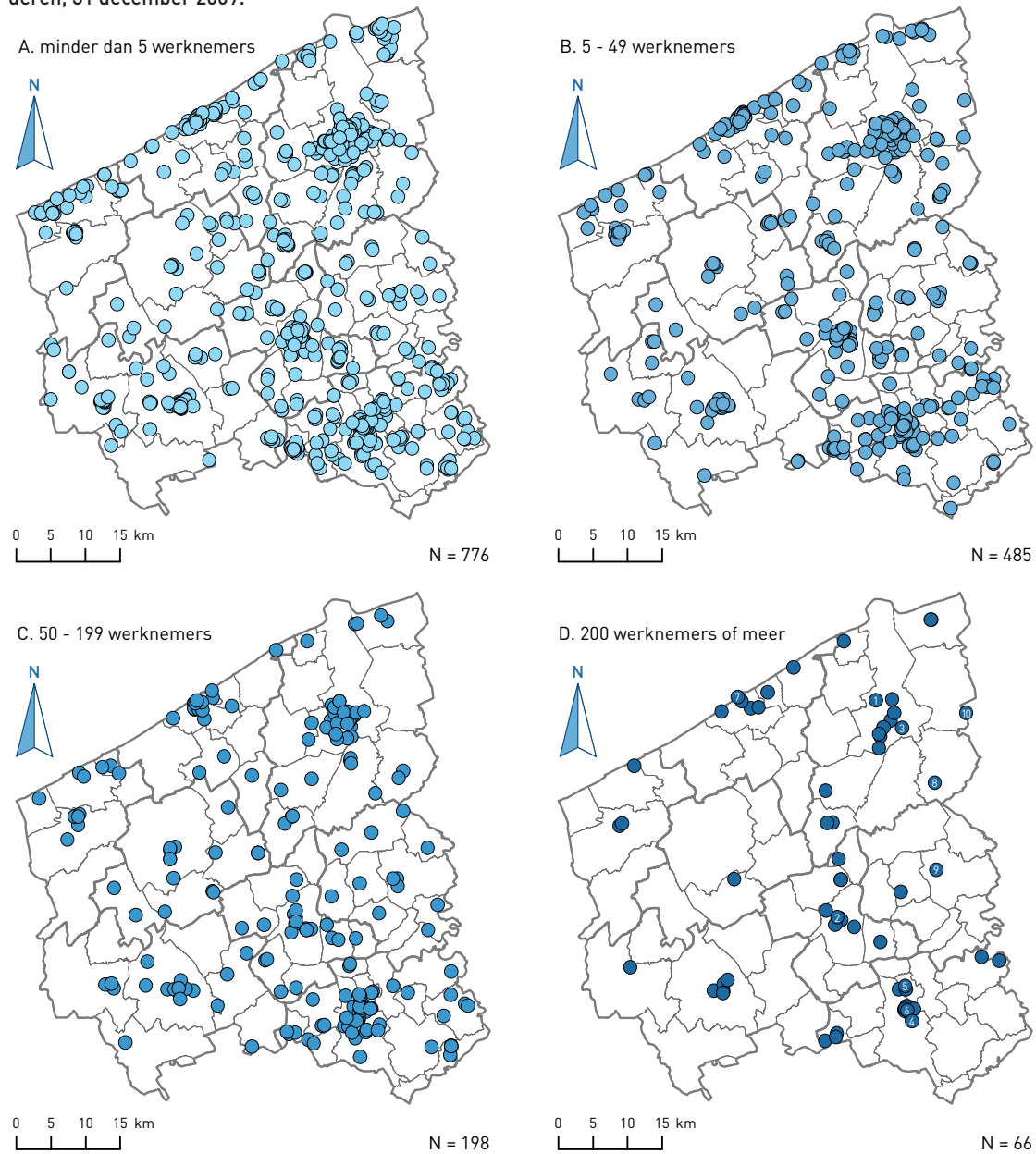
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

SUBSECTOREN

- Kleuteronderwijs (nace-bel 85.1)
- Lager onderwijs (nace-bel 85.2)
- Secundair onderwijs (nace-bel 85.3)
 - o.a.: - algemeen secundair onderwijs
 - technisch, beroeps- en buitengewoon secundair onderwijs
- Hoger onderwijs en post-secundair niet-hoger onderwijs (nace-bel 85.4)
- Overig onderwijs (nace-bel 85.5)
 - o.a.: - sport- en recreatieonderwijs
 - cultureel onderwijs
 - autorijscholen en vlieg- en vaaronderricht
 - beroepsopleiding
- Onderwijsondersteunende activiteiten (nace-bel 85.6)
 - o.a.: - activiteiten van Centra voor Leerlingbegeleiding (CLB's)

14. GEZONDHEIDSZORG

Kaart 6.14.1: Geografische spreiding van de vestigingen naar grootteklasse in de gezondheidszorg (a) in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

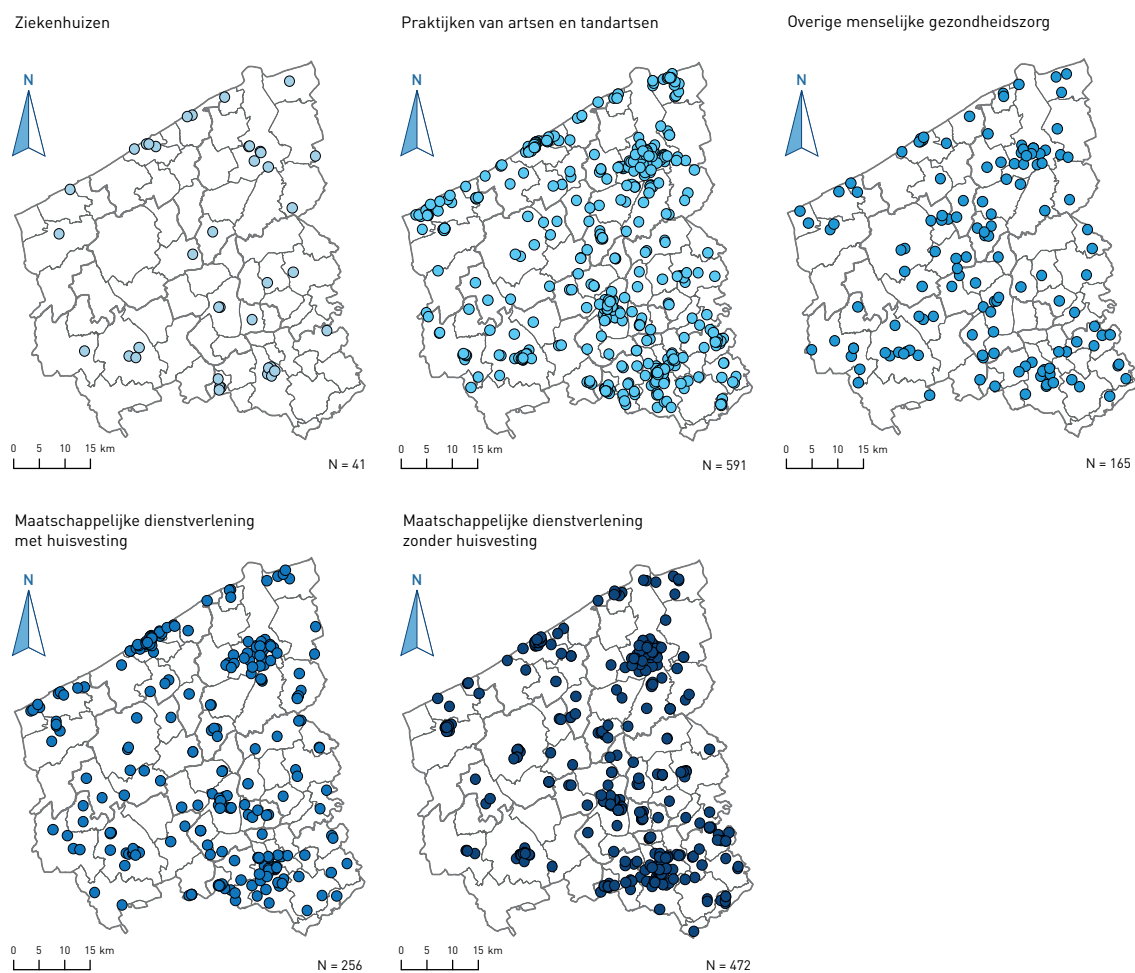
Top 10

1. AZ ST-JAN BRUGGE-OOSTENDE A.V., Brugge	6. AZ GROENINGE VZW CAMPUS MARIA'S VOORZIENIGHEID, Kortrijk
2. H.-HARTZIEKENHUIS ROESELARE-MENEN VZW, Roeselare	7. AZ DAMIAAN VZW, Oostende
3. AZ SINT-LUCAS BRUGGE VZW, Brugge	8. PC SINT-AMANDUS VZW, Beernem
4. THUISHULP KORTRIJK VZW, Kortrijk	9. SINT-ANDRIESZIEKENHUIS VZW, Tielt
5. WAAK VZW, Kuurne	10. AZ ALMA VZW CAMPUS ELISABETH ZIEKENHUIS, Damme

(a) Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.
Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.
Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

48,0% gezondheidszorg in tewerkstelling
quartaire sector
17,8% gezondheidszorg in totale tewerkstelling

Kaart 6.14.2: Geografische spreiding van de vestigingen naar subsector in de gezondheidszorg (a) in West-Vlaanderen, 31 december 2009.

[a] Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.

Bron: Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO.

Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

SUBSECTOREN

- Ziekenhuizen (nace-bel 86.1)
 - o.a.: - algemene, geriatrische en psychiatrische ziekenhuizen
- Praktijken van artsen en tandartsen (nace-bel 86.2)
 - o.a.: - praktijken van huisartsen en specialisten
 - tandartspraktijken
- Overige menselijke gezondheidszorg (nace-bel 86.9)
 - o.a.: - activiteiten van medische laboratoria
 - ziekenvervoer
 - verpleegkundige activiteiten
 - activiteiten van vroedvrouwen
- Maatschappelijke dienstverlening met huisvesting (nace-bel 87)
 - o.a.: - rust- en verzorgingstehuizen
 - instellingen met huisvesting voor personen met een mentale handicap of psychiatrische problemen en voor drugs- en alcoholverslaafden
 - rusthuizen en serviceflats voor ouderen
- Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting (nace-bel 88)
 - o.a.: - activiteiten van dag- en dienstencentra voor ouderen
 - activiteiten van dagcentra voor minderjarigen en volwassenen met een lichamelijke handicap
 - kinderdagverblijven, crèches en kinderopvang door onthaalmoeders
 - beschutte en sociale werkplaatsen

DEFINITIES EN METHODOLOGIE

Kubus Provincie West-Vlaanderen o.b.v. RSZ en RSZPPO

De kubus van de Provincie West-Vlaanderen bestaat uit RSZ- en RSZPPO-data (PPO: Plaatselijke en Provinciale Overheden). In de gedecentraliseerde RSZ-statistieken (cfr. supra '4.1.A Bezoldigde tewerkstelling') worden de RSZ- en de RSZPPO-data op vestigingsniveau opgenomen. De RSZ past hiervoor een aantal correcties en uitsplitsingen toe op de data die ze van de RSZPPO ontvangt. Echter, in de kubus worden - naast de RSZ-data - de originele RSZPPO-data opgenomen. Afhankelijk van de gehanteerde bron (kubus respectievelijk gedecentraliseerde statistiek) zijn er bijgevolg verschillen mogelijk inzake het aantal vestigingen en de loontrekkende tewerkstelling naar sector.

Op de kaartjes in het thema 'Blik op sectoren' kan het aantal vestigingen afwijken van het aantal vestigingen (N) dat rechts onderaan wordt vermeld. Dit omwille van het feit dat vestigingen met hetzelfde adres of vestigingen waarvan de adressen dicht bij elkaar liggen, niet steeds afzonderlijk zichtbaar zijn.

Landbouwenquête

Tot en met 2007 was de analyse van de land- en tuinbouw in West-Vlaanderen gebaseerd op de resultaten van de land- en tuinbouw telling die elk jaar in mei wordt uitgevoerd door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie. Om de administratieve lasten voor de land- en tuinbouwers tot een minimum te herleiden werd de landbouw telling in 2008 en 2009 vervangen door een enquête bij 75% van alle land- en tuinbouwbedrijven. In 2010 was er opnieuw een land- en tuinbouw telling.

Specialisatiegraad

De verhouding tussen het aandeel van een sector in de totale bezoldigde tewerkstelling van een regio maal 100 ten opzichte van het analoge aandeel voor het Vlaamse Gewest. Een waarde > 100 duidt op een specialisatie voor de regio in kwestie.

AFKORTINGEN

ADSEI	Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie
AG	Autonoom Gemeentebedrijf
ASO	Algemeen secundair onderwijs
BBP	Bruto Binnenlands Product
BLO	Buitengewoon lager onderwijs
BRP	Bruto Regionaal Product
BSO	Beroepssecundair onderwijs
BTW	Belasting over de Toegevoegde Waarde
BuSO	Buitengewoon secundair onderwijs
DBSO	Deeltijds beroepssecundair onderwijs
DC NOISE	Demographic Change - New Opportunities in Shrinking Europe
DIMONA	Déclaration Immédiate / Onmiddellijke Aangifte
DSA	Data, Studie en Advies
EHSAL	Europese Hogeschool Brussel
EPO	European Patent Office
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
FEBIAC	Belgische Federatie van de Automobiel- en Tweewielerindustrie
FOD	Federale Overheidsdienst
GIS	Geografisch informatiesysteem
GSO	Gemeenschappelijk secundair onderwijs
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
KBO	Kruispuntbank van Ondernemingen
KMO	Kleine en middelgrote ondernemingen
KSO	Kunstsecundair onderwijs
KULAK	Katholieke Universiteit Leuven Afdeling Kortrijk
NACE	Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne (Statistische nomenclatuur van de economische activiteiten in de Europese Gemeenschap)
NBB	Nationale Bank van België
NWWZ	Niet-werkende werkzoekenden
O&O	Onderzoek en ontwikkeling
OKAN	Onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers
POM	Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij
RESOC	Regionaal Sociaaleconomisch Overlegcomité
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RSZPPO	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten
RSVZ	Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SBO-programma	Programma strategisch basisonderzoek
TETRA-programma	Technologietransferfonds voor hogescholen
TSO	Technisch secundair onderwijs
VCM	Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VIS-programma	Programma voor Vlaamse Innovatiesamenwerkingsverbanden
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VUB	Vrije Universiteit Brussel
WIV	West-Vlaamse Intercommunale Vliegveld Wevelgem-Bissegem
WZUA	Werkzoekenden met werkloosheidsuitkeringsaanvraag

ANDERE PUBLICATIES

Naast "West-Vlaanderen Ontcijferd – Sociaaleconomisch profiel van de provincie" maakt de afdeling DSA van de POM West-Vlaanderen ook nog een aantal andere publicaties op die eveneens beschikbaar zijn via www.pomwwl.be/data-studie-en-advies

Gemeentelijke steekkaarten

De gemeentelijke steekkaarten - die jaarlijks worden geactualiseerd in de loop van juli/augustus - zijn een aanvulling op de publicatie "West-Vlaanderen Ontcijferd - Sociaaleconomisch profiel van de provincie", waar de analyse vooral op bovenlokaal niveau gebeurt (arrondissementen, provincie) en waarin overzichtstabellen en -kaarten voor alle West-Vlaamse gemeenten samen zijn opgenomen.

De steekkaarten van de 64 West-Vlaamse gemeenten bevatten kenmerkende getallen voor de gemeente, het arrondissement, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest. Daarbij krijgt u een tabel met bijkomende uitleg over de datum waarop de cijfers betrekking hebben, de gegevensbron en toelichting over de gehanteerde definitie.

Onderwerpen die in de steekkaarten aan bod komen zijn: demografie, huisvesting en ruimtelijke ordening, welvaart, arbeidsmarkt en opleiding, indicatoren van economische activiteit en land- en tuinbouw.

Dataset voor de Regionale Sociaaleconomische Overlegcomités (RESOC's)

Vanuit de afdeling DSA werd, in samenspraak met de RESOC's, een selectie gemaakt van sociaaleconomische gegevens die relevant zijn voor de dagelijkse RESOC-werking. Deze dataset wordt digitaal ter beschikking gesteld van de RESOC's en wordt jaarlijks geactualiseerd in de loop van juli/augustus.

De statistieken worden op arrondissementeel én op RESOC-niveau weergegeven, met telkens ook opgave van het West-Vlaamse en Vlaamse cijfer. Waar nodig wordt ook bijkomende toelichting verstrekt over de gebruikte definitie.

Onderwerpen die in de RESOC-dataset aan bod komen zijn: demografie, huisvesting en ruimtelijke ordening, welvaart, arbeidsmarkt en opleiding, indicatoren van economische activiteit en land- en tuinbouw.

Conjunctuuranalyses

De afdeling DSA maakt trimestrieel (maart – juni – september – december) conjunctuuranalyses voor West-Vlaanderen. Aan de hand van een aantal arbeidsmarktindicatoren en indicatoren die het producenten- en consumentenvertrouwen weerspiegelen, wordt de recente economische evolutie in West-Vlaanderen onderzocht.

Publicatie "Tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen in West-Vlaanderen"

De sociale economie vervult een bijzondere rol in de sociaaleconomische streekontwikkeling van de provincie West-Vlaanderen. De West-Vlaamse sector van de sociale economie wil zich professioneel verder uitbouwen en de POM West-Vlaanderen ondersteunt haar daarbij door het aanspreekpunt en kenniscentrum te zijn voor de sociale economie in West-Vlaanderen en via de uitvoering van concrete projecten.

Met de jaarlijkse publicatie "Tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen in West-Vlaanderen", waarin de (her)inschakeling van kansengroepen op de West-Vlaamse arbeidsmarkt wordt geanalyseerd, wil de POM West-Vlaanderen bijdragen tot de verdere werking, uitbouw en versteviging van de sociale economie in West-Vlaanderen.